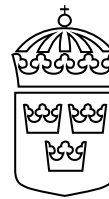

Regeringens proposition

2024/25:166

En lag om public service och riktlinjer för verksamheten 2026–2033

Prop.
2024/25:166

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 22 maj 2025

Ulf Kristersson

Parisa Liljestrand
(Kulturdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att bestämmelser om public service ska samlas i en ny lag – lagen om public service. I lagen ska det finnas bestämmelser om public service-uppdraget, finansieringen av uppdraget, granskningen av program samt vissa regler om att utse styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag.

Regeringen föreslår även ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696). Ändringarna innebär att ett sändningstillstånd för ett public service-företag inte längre ska kunna förenas med andra villkor än sådana som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet. Regeringen föreslår också att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas.

Vidare föreslår regeringen att vidaresändningsplikten ska utökas till att omfatta tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik.

Dessutom föreslår regeringen lagändringar som är en följd av övriga lagförslag.

Den nya lagen och ändringarna i radio- och tv-lagen föreslås träda i kraft den 2 december 2025. Lagarna föreslås dock tillämpas första gången på public service-uppdrag, sändningstillstånd och public service-avgift som avser tid efter den 31 december 2025 och program som sänds eller tillhandahålls efter samma tid. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Regeringen lämnar också förslag om innehållet i public service-uppdraget under uppdragsperioden 2026–2033 och om tilldelningen av avgiftsmedel för den verksamhet som ingår i uppdraget.

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Lagtext	8
2.1	Förslag till lag om public service	8
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden	14
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster	16
2.4	Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)	17
2.5	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	27
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service	30
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data	31
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten	32
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd	33
3	Ärendet och dess beredning	34
4	Utgångspunkter	35
4.1	Mål för mediepolitiken	35
4.2	Uttryck som används i propositionen	35
4.3	En mediemarknad i fortsatt förändring.....	36
4.3.1	Mediemarknadens digitalisering och globalisering	36
4.3.2	Att ta del av nyheter	38
4.4	Grundläggande principer för public service	38
4.4.1	Förtroendet för public service	39
4.4.2	Public service i oroliga tider	39
4.5	Reglering av public service	40
4.5.1	Regeringsformen	40
4.5.2	Yttrandefrihetsgrundlagen	40
4.5.3	Europakonventionen	42
4.5.4	EU-rätten	42
4.5.5	Radio- och tv-lagen	43
4.5.6	Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst	44
5	En ny lag om public service och ändringar i radio- och tv- lagen	45
5.1	En ny lag ger förutsättningar för en teknikneutral reglering av public service	45
5.2	Vad public service-uppdraget består i	50
5.2.1	Oberoende och självständighet	51

5.3	Hur uppdraget ges och längden på uppdraget.....	52
5.4	Yttrande över och godkännande av villkor.....	55
5.5	Villkor för uppdraget.....	55
5.5.1	Grundläggande krav på innehållet	55
5.5.2	Reklam och andra annonser, otillbörligt kommersiellt gynnande, produktplacering och sponsring.....	61
5.5.3	Förbud mot villkor om särskild betalning.....	62
5.5.4	Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.....	63
5.5.5	Hur verksamheten ska organiseras och bedrivas	65
5.5.6	Säkerhet och beredskap	67
5.5.7	VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten.....	68
5.6	Styrelseledamöter och verkställande direktör.....	69
5.6.1	Förfaranden och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör	69
5.6.2	Rättslig prövning av entledigande	71
5.6.3	Registrering enligt aktiebolagslagen av beslut om entledigande i förtid	74
5.7	Granskningen av program	75
5.7.1	Ökade möjligheter till granskning av innehåll.....	75
5.7.2	Sanktioner i fler fall.....	77
5.7.3	Föreläggande att följa bestämmelser	80
5.7.4	Andra beslut än vitesförelägganden ska inte få överklagas.....	81
5.8	Finansieringen av uppdraget.....	82
5.9	Vidaresändningsplikten utökas för ökad tillgänglighet.....	83
6	Innehållet i public service-uppdraget under kommande uppdragsperiod.....	86
7	Ramarna för verksamheten	89
7.1	Kärnverksamheten är att producera, sända och tillhandahålla ljud och rörlig bild	89
7.2	Tydligare fokus på kärnverksamheten.....	92
7.3	Tillhandahållande av text vid sidan av ljud och rörlig bild i nyhetsverksamheten	93
7.4	Samverkan för att stärka nyhets- och sambandsjournalistik i hela landet	96
7.5	Förhandsprövning av nya tjänster.....	98
7.6	Sidoverksamhet	100
8	Hur utbudet ska sändas och tillhandahållas.....	101
8.1	Kraven på distribution via marknätet	101
8.1.1	Sändningarnas räckvidd.....	101
8.1.2	Antalet programtjänster och sändningarnas omfattning.....	102

	8.1.3	Ett generellt krav på att hela befolkningen ska ha möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud införs	105
	8.2	Distribution på internet.....	106
	8.2.1	Public service-företagens användning av externa internetplattformar	106
	8.3	Digital marksänd radio	111
9		Hur innehållsuppdraget ska utformas.....	112
	9.1	Ett brett formulerat innehållsuppdrag.....	112
	9.2	Svenska språket och en svensk kontext.....	114
	9.3	Public service-företagens arkiv	115
	9.4	Ansvar för produktionsmarknaden och för den svenska filmen.....	117
	9.5	Folkbildningsuppdraget.....	120
	9.6	Journalistik för hela landet	122
	9.7	Speglingsuppdraget	123
	9.8	Utbudet på de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråket	125
	9.9	Utbud på andra språk.....	129
10		Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning	130
	10.1	Teknikneutrala villkor om tillgänglighet.....	130
	10.2	De särskilda tillgänglighetsbesluten för tv	132
11		Uppföljningen av public service-uppdraget.....	134
	11.1	Betydelsen av uppföljning och granskning	134
	11.2	Hur public service-redovisningarna och uppföljningen av dessa kan utvecklas	135
	11.2.1	Information till allmänheten om uppdraget och hur det uppfylls	135
	11.2.2	Redovisningsvillkoren ska anpassas till ett teknik neutralt uppdrag.....	136
	11.2.3	Redovisningen av innehållstjänster, folkbildningsuppdraget och intäkter vid sidan av public service-avgiften	137
	11.2.4	Fördjupade bedömningar utifrån ett urval av villkor	139
	11.3	Ytterligare uppföljning under uppdragsperioden.....	140
	11.3.1	Analys och studie av public service-företagens verksamhet och marknadspåverkan.....	140
	11.3.2	En public service-dialog under uppdragsperioden	143
12		Ledning och organisation.....	145
	12.1	Ökat samarbete mellan public service-företagen.....	145
	12.2	Public service-verksamhetens organisation bör ses över.....	147
13		Beredskap och säkerhet.....	148
	13.1	Utgångspunkter för beredskaps- och säkerhetsuppdragen	148

13.2	Villkor för SR och SVT om beredskap och verksamhet vid höjd beredskap	149
13.3	UR:s uppdrag att planera för fortsatt produktion av utbildningsprogram under höjd beredskap	150
13.4	Säkerhet vid produktion och distribution	152
13.5	VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten	154
14	Ekonomiska förutsättningar	156
14.1	Medelstilldelningen 2026–2033	156
14.2	Ökade kostnader för marknätet.....	161
14.3	Sponsring av program.....	162
15	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	165
15.1	Lagen om public service.....	165
15.2	Övriga lagändringar.....	168
16	Konsekvenser	168
16.1	Konsekvenser av den föreslagna regleringen	169
16.2	Konsekvenser för enskilda	169
16.3	Konsekvenser för public service-företagen	172
16.4	Konsekvenser för övriga företag	174
16.5	Konsekvenser för staten	176
16.5.1	Konsekvenser för myndigheter	176
16.5.2	Övriga konsekvenser	177
16.6	Bedömning av förslagen i förhållande till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	178
17	Författningskommentar	178
17.1	Förslaget till lag om public service.....	178
17.2	Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).....	196
17.3	Övriga förslag till lagändringar	204
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)	205
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag.....	215
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:34)....	241
Bilaga 4	Sammanfattning av rapporten Redovisning av uppdrag om vidaresändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse.....	243
Bilaga 5	Rapportens lagförslag	245
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (rapporten).....	246
Bilaga 7	Sammanfattning av departementspromemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28).....	247
Bilaga 8	Promemorians lagförslag.....	248
Bilaga 9	Förteckning över remissinstanserna (Ds 2024:28)	249

Prop. 2024/25:166 Bilaga 10 Lagrådsremissens lagförslag250

 Bilaga 11 Lagrådets yttrande276

 Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 maj 2025281

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om public service.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd.
10. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om innehållet i public service-uppdraget under kommande uppdragsperiod (avsnitt 6).
11. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om ramarna för verksamheten (avsnitt 7).
12. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om hur utbudet ska sändas och tillhandahållas (avsnitt 8).
13. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om hur innehållsuppdraget ska utformas (avsnitt 9).
14. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (avsnitt 10).
15. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om uppföljningen av public service-uppdraget (avsnitt 11).
16. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om ledning och organisation (avsnitt 12).
17. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om beredskap och säkerhet (avsnitt 13).
18. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om ekonomiska förutsättningar (avsnitt 14).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om public service

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

- 1 § Denna lag innehåller bestämmelser om
- public service-uppdraget (2 kap.),
 - styrelseledamöter och verkställande direktör (3 kap.),
 - granskningen av program (4 kap.), och
 - finansieringen av uppdraget (5 kap.).

Uttryck som används i lagen

- 2 § I denna lag avses med
1. *public service-företag*: företag som har i uppdrag att bedriva verksamhet enligt 2 kap. 1 §, och
 2. *program*: innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

- 3 § Bestämmelser om ljudradio och tv finns även i radio- och tv-lagen (2010:696).

2 kap. Public service-uppdraget

Vad uppdraget består i

- 1 § Public service-uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, enligt bestämmelserna i denna lag, regeringens beslut med stöd av denna lag och regeringens beslut med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696).

Hur uppdraget ska bedrivas

- 2 § Public service-uppdraget ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället, och verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet.

Hur uppdraget ges

Prop. 2024/25:166

3 § Riksdagen beslutar för en period om åtta år om innehållet i public service-uppdraget och om tilldelningen av avgiftsmedel. I enlighet med riksdagens beslut, beslutar regeringen public service-uppdraget. Regeringens beslut ska innehålla de villkor enligt 8 § som ska gälla.

4 § Innan regeringen fattar ett beslut enligt 3 § ska det public service-företag som beslutet avser ges tillfälle att yttra sig över villkoren i beslutet. Beslutet får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

Krav på programverksamheten

5 § Programverksamheten ska

1. som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, och
2. utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Förbud mot visst innehåll

6 § Program får inte

1. innehålla reklam,
2. innehålla produktplacering,
3. gynna kommersiella intressen på ett sådant sätt som avses i bestämmelserna om otillbörligt kommersiellt gynnande i 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696), eller
4. innehålla sådana meddelanden som avses i bestämmelserna om åsiktsannonser i 5 kap. 6 § och 14 kap. 3 § radio- och tv-lagen.

Förbud mot villkor om särskild betalning

7 § Program ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Villkor som regeringen får ställa upp

8 § Regeringens beslut enligt 3 § får innehålla villkor om

1. rättelse och genmäle,
2. hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft,
3. att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv,
4. ett mångsidigt programutbud,
5. andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser,
6. sponsring och förbud mot sponsring,
7. undantag från förbudet i 6 § 1 när det gäller reklam för egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag,
8. krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,
9. förhandsprövning av nya tjänster,
10. ramar för verksamhet och organisation,
11. användning av avgiftsmedel,

12. redovisning och revision,
13. beredskapsarbete och beredskapsplan för fredstida kriser och höjd beredskap samt verksamhet och organisation vid höjd beredskap,
14. säkerhet vid produktion och distribution av program,
15. att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden som avses i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten, och
16. att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

3 kap. Styrelseledamöter och verkställande direktör

Bolagsordningens innehåll

1 § Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver det som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med artikel 5.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning).

Föreskrifterna ska inte omfatta arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Prövning av ett beslut om entledigande i förtid

2 § Den som genom ett beslut av bolagsstämman eller styrelsen har entledigats från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut, får föra talan om att beslutet ska upphävas. Beslutet ska upphävas om det inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083.

Talan ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Registrering

3 § Ett beslut att entlediga någon från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut får registreras i aktiebolagsregistret trots att beslutet inte uppfyller förutsättningarna i 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083, om det enligt 2 § andra stycket inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet.

4 kap. Granskningen av program

Vad granskningen omfattar

1 § Granskningsnämnden för radio och tv granskar i efterhand om program som ett public service-företag har sänt till eller tillhandahållit

allmänheten står i överensstämmelse med denna lag och de Prop. 2024/25:166 programrelaterade villkor som har beslutats med stöd av denna lag.

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program

2 § På begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv ska ett public service-företag till myndigheten eller nämnden lämna

1. de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen,
2. sådana inspelningar av program som avses i 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen (2010:696) och andra exemplar av ett program som behövs för granskningen, och
3. de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas enligt 5 §.

3 § Om en begäran enligt 2 § inte följs får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv förelägga public service-företaget att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Offentliggörande av beslut

4 § Om granskningsnämnden för radio och tv finner att ett public service-företag har brutit mot 2 kap. 5 § 2 eller mot villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–4, 15 eller 16, får nämnden förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Ett sådant beslut får inte innebära att offentliggörandet av beslutet ska göras i ett visst program.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Skyldighet att betala en särskild avgift

5 § Om ett public service-företag bryter mot 2 kap. 6 § eller ett villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 5–7, tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i 17 kap. 5 och 6–8 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Beslut som gäller omedelbart

6 § Beslut om förelägganden att lämna upplysningar och handlingar enligt 2 § 1 och 3 § och förelägganden om offentliggörande av beslut enligt 4 § gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Överklagande

7 § Ett beslut om föreläggande enligt 3 eller 4 § som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

5 kap. Finansieringen av uppdraget

Verksamhet som finansieras med public service-avgift

1 § En public service-avgift ska finansiera den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §. Avgiften får inte finansiera någon annan verksamhet.

Årlig tilldelning av avgiftsmedel

2 § I enlighet med ett beslut om tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 kap.

3 § tilldelar riksdagen årligen avgiftsmedel för den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Vem som ska betala public service-avgift

3 § Den som är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3–5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år är skyldig att betala public service-avgift.

Hur public service-avgiften beräknas

4 § Underlaget för public service-avgiften är den avgiftsskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Underlaget ska uppgå till högst 1,55 gånger det inkomstbasbelopp enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för beskattningsåret.

5 § Public service-avgiften är 1 procent av avgiftsunderlaget enligt 4 §.

När skyldigheten att betala public service-avgift upphör

6 § Public service-avgift ska betalas till och med det år den avgiftsskyldige avlider. Det som skulle ha gällt för den avlidne ska för dödsåret tillämpas för dödsboet.

Förfaranderegler

7 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av public service-avgiften finns i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Överföring och förvaltning av avgiftsmedel

8 § De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot).

9 § Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om överföring och förvaltning av avgiftsmedlen.

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025.
2. Lagen tillämpas första gången i fråga om public service-uppdrag som avser tid efter den 31 december 2025, program som sänds eller tillhandahålls efter den 31 december 2025 och public service-avgift som avser tid efter den 31 december 2025.
3. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.
4. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.
5. Punkterna 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.
6. Ett beslut av riksdagen som avser förutsättningar och villkor för public service-företagens verksamhet och tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 § första stycket i den upphävda lagen för tid efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §.
7. Ett beslut av riksdagen enligt 2 § andra stycket i den upphävda lagen som avser tid efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 5 kap. 2 §.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §²

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* eller *beställ-tv* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställ-tv eller tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

En inspelning enligt första stycket första meningen ska bevaras i minst sex månader

1. från sändningen,
2. från det att informationen inte längre tillhandahålls, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen, eller
3. från uppspelningen, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 d yttrandefrihetsgrundlagen.

Den som här i landet för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller som upplåter satellitkapacitet ska

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

² Senaste lydelse 2020:873.

också ombesörja att varje program spelas in och bevaras. Detta gäller dock Prop. 2024/25:166
inte om någon annan ska göra detta enligt första stycket.

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte samtidig och oförändrad
vidaresändning av program genom trådnät.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av sådan beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer som tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.4 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Prop. 2024/25:166

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)¹

dels att 4 kap. 18 och 19 §§, 11 kap. 6 och 7 §§ och 14 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 4 kap. 18 §, 11 kap. 6 § och 14 kap. 8 § ska utgå,

dels att 2 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 3 och 12 §§, 5 kap. 4 och 12 §§, 9 kap. 1 och 2 §§, 11 kap. 1, 3 och 4 §§, 15 kap. 11 §, 16 kap. 2 §, 17 kap. 10 §, 18 kap. 2 §, 19 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 5 kap. 4 § och 9 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a §, och närmast före 1 kap. 7 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

7 §

Bestämmelser som gäller för tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar och beställradio finns även i lagen (0000:000) om public service.

2 kap.

1 §²

En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,	
2. sänder kommersiell radio,	
3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,	
4. sänder ljudradio där regeringen <i>meddelar</i> tillstånd,	4. sänder ljudradio där regeringen <i>ger</i> tillstånd,
5. tillhandahåller beställ-tv, eller	
6. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.	6. tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

¹ Senaste lydelse av

4 kap. 18 § 2023:275

4 kap. 19 § 2023:275

11 kap. 6 § 2023:275

11 kap. 7 § 2023:275

14 kap. 8 § 2020:875

² Senaste lydelse 2022:1669.

rubriken närmast före 4 kap. 18 § 2023:275

rubriken närmast före 11 kap. 6 § 2023:275

rubriken närmast före 14 kap. 8 § 2020:875.

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter, däribland leverantörens e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare och om leverantörens ägarstruktur samt, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *har ett uppdrag enligt lagen om public service* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

2 §³

Anmälan för registrering till Mediemyndigheten ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,

2. tillhandahåller beställ-tv,

3. tillhandahåller beställradio som *finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*,

3. tillhandahåller beställradio och *har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*,

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller

5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningsskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

4 kap.

3 §⁴

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *om sändningsverksamheten finansieras med*

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *till den som har ett uppdrag enligt lagen*

³ Senaste lydelse 2023:841.

⁴ Senaste lydelse 2023:841.

public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

(0000:000) om public service. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Prop. 2024/25:166

11 a §

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv enligt 3 § får förenas med de villkor som anges i 9 § 1–4, 6–9, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.

12 §⁵

Ett tillstånd som har beviljats av regeringen att sända tv och sökbar text-tv ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som har beviljats av Mediemyndigheten att sända tv eller sökbar text-tv ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av regeringen ska gälla i åtta år.

Även tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av Mediemyndigheten ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

5 kap.

Beriktigande

Rättelse

4 §⁶

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv ska, om programmet inte är reklam, beriktigas när det är befogat om

– programmet sänts på annat sätt än genom tråd, eller

– programmet sänts eller tillhandahållits av ett programföretag vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv som sänts på annat sätt än genom tråd ska, om programmet inte är reklam, rättas när det är befogat.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom

⁵ Senaste lydelse 2023:841.

⁶ Senaste lydelse 2023:275.

tråd bör, om programmet inte är reklam, *beriktigas* när det är befogat.

tråd bör, om programmet inte är reklam, *rättas* när det är befogat.

12 §⁷

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *bedrivs med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

9 kap.

Skyldighet att vidaresända programtjänster

Skyldighet att vidaresända programtjänster och vissa tillhörande tjänster

1 §⁸

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot

⁷ Senaste lydelse 2023:841.

⁸ Senaste lydelse 2020:875.

sändningar och sökbar text-tv som sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

sådana tv-sändningar och sådan sökbar text-tv som

1. regeringen har beslutat om tillstånd för enligt 4 kap. 3 § och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning, eller

2. en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidare-sändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller bara om förutsättningarna för vidare-sändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt denna paragraf ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

2 §⁹

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare vars verksamhet finansieras med

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare

⁹ Senaste lydelse 2020:875.

public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Lydelse enligt prop. 2024/25:164 Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §

Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio *om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.* Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio *till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.*

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹⁰

Ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med villkor som anges i 4 kap. 8, 10 och 11 §§.

Ett tillstånd får dessutom förenas med villkor om skyldighet att

1. sända till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal programtjänster i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för synskadade enligt 10 kap. 2 § och utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
5. bereda utrymme för sändningar med stöd av tillstånd av regeringen,
6. använda en viss sändningsteknik,
7. samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor för att främja tillgänglighet och konkurrens,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. *iakttä* bestämmelsen om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket,
10. *följa* bestämmelsen om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket,

11. sända genmälen,
12. i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,
14. regionalt sända och producera program,

15. kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten,

16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte bara kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och

17. utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

3 a §

Ett tillstånd att sända ljudradio enligt 1 § första stycket får förenas med de villkor som anges i 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.

Lydelse enligt prop. 2024/25:164

Föreslagen lydelse

4 §

Ett tillstånd som beviljats av regeringen att sända ljudradio ska gälla i åtta år om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Ett tillstånd att sända ljudradio som ges av regeringen till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som beviljats av regeringen enligt 1 § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd som beviljats av Mediemyndigheten enligt 1 a § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av myndigheten.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

11 §¹¹

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio från den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Lydelse enligt prop. 2024/25:164

Föreslagen lydelse

¹¹ Senaste lydelse 2020:875.

16 kap.**2 §**

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio *som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller i beställ-tv* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 4 kap. 7 § eller 11 kap. 1 a § andra stycket ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att

1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller
2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i *beställ-tv eller beställradio* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***17 kap.****10 §¹²**

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

Beslutet får innefatta ett föreläggande vid vite.

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

18 kap.2 §¹³

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§, *eller*

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§,

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt,

3. *tillståndshavaren i den tillståndspliktiga verksamheten väsentligt brutit mot 2 kap. 5 eller 6 § lagen (0000:000) om public service, eller*

4. *ett villkor enligt 2 kap. 8 § 1–8, 15 eller 16 lagen om public service har åsidosatts på ett väsentligt sätt i den tillståndspliktiga verksamheten.*

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

19 kap.1 §¹⁴

Mål om återkallelse av tillstånd *på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 och om överträdelse av 5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 § ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol.*

Mål om återkallelse av tillstånd ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol *när det är fråga om återkallelse på grund av överträdelse av*

1. villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12 eller 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 denna lag,

¹³ Senaste lydelse 2022:460.

¹⁴ Senaste lydelse 2023:841.

2. villkor som meddelats med stöd av 2 kap. 8 § 1–3 lagen (0000:000) om public service,

3. bestämmelser i 5 kap. 1, 2 eller 4 § eller 14 kap. 1 § denna lag, eller

4. bestämmelser i 2 kap. 5 eller 6 § lagen om public service.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Mediemyndigheten.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den som meddelat tillståndet.

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om sändningstillstånd som avser tid efter den 31 december 2025 och i fråga om sändningar och tillhandahållanden av program efter den 31 december 2025.

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om sändningstillstånd som avser tid före den 1 januari 2026 och sändningar och tillhandahållanden av program före den 1 januari 2026.

2.5 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Prop. 2024/25:166

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 29 kap. 1 §, 46 kap. 3 § och 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Lagen gäller också för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),
2. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
3. lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
4. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
5. socialavgiftslagen (2000:980),
6. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift, och
7. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

12 kap.

3 §²

De allmänna skattetabellerna ska grundas på att

1. inkomsten är oförändrad under kalenderåret,
2. mottagaren bara kommer att beskattas för den inkomst som anges i tabellen,
3. mottagaren inte ska betala någon annan skatt eller avgift än
 - a) kommunal inkomstskatt,
 - b) statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster,
 - c) begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
 - d) avgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - e) avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och
 - f) public service-avgift enligt *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,*
4. mottagaren inte kommer att medges något annat avdrag än grundavdrag vid beskattningen, och
5. mottagaren kommer att medges skattereduktion för
 - a) allmän pensionsavgift och arbetsinkomst enligt 67 kap. 4–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),
 - b) sjukersättning och aktivitetsersättning enligt 67 kap. 9 a § inkomstskattelagen, eller
 - c) förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.Tabellerna ska också ange skatteavdraget för

¹ Senaste lydelse 2018:1896.

² Senaste lydelse 2020:1167.

1. den som är född 1938 eller senare och inte är skyldig att betala allmän pensionsavgift enligt 67 kap. 4 § inkomstskattelagen, och

2. den som inte har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen.

Bestämmelserna i första stycket ska också tillämpas för den som är född 1937 eller tidigare och har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ eller för förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.

29 kap.

1 §³

Inkomstdeklaration ska lämnas till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt

a) inkomstskattelagen (1999:1229),

b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,

c) 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i de fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,

e) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

f) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,

g) 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

h) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,

i) *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och i) *5 kap. lagen (0000:000) om public service*, och

j) lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut,

2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),

3. bestämmande av skattereduktion, samt

4. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken.

46 kap.

3 §⁴

Betalningssäkring får inte användas för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),

2. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och

3. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och 3. *lagen (0000:000) om public service*.

56 kap.

6 §⁵

I beslut om slutlig skatt ska Skatteverket även bestämma storleken på följande skatter och avgifter:

³ Senaste lydelse 2022:1760.

⁴ Senaste lydelse 2018:1896.

⁵ Senaste lydelse 2018:1896.

1. skatt och avgift på de underlag som avses i 3 §,
 2. skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
 3. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
 4. avgift enligt 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
 5. avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
 6. egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980), och
 7. public service-avgift enligt *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.* 7. public service-avgift enligt *lagen (0000:000) om public service.*
-

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för public service-avgift som avser tid före ikraftträdandet.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Denna lag är inte tillämplig på digital service som tillhandahålls av

1. ett företag som bedriver *radio- och tv-verksamhet som finansieras enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, eller

2. en icke-statlig organisation vars service inte

a) är väsentlig för allmänheten, eller

b) är avsedd för personer med funktionsnedsättning eller specifikt tillgodoser deras behov.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data

Prop. 2024/25:166

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

Lagen ska inte tillämpas av

1. andra kulturinstitutioner än bibliotek, museer och arkiv,
 2. huvudmän enligt skollagen (2010:800), eller
 3. radio- eller tv-företag vars sändningsverksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.
3. företag som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:407)
om viktigt meddelande till allmänheten

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696).

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696) och lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2023:664) om mediestöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Mediestöd får lämnas till juridiska personer som ger ut allmänna nyhetsmedier.

Mediestöd får lämnas även till juridiska personer som ger ut andra nyhetsmedier än allmänna nyhetsmedier om det till följd av händelser som leder till väsentligt förändrade förutsättningar för att bedriva medieverksamhet finns ett angeläget behov av stöd. Det som sägs i 6–8 §§ i denna lag ska gälla även för sådana nyhetsmedier. Ett sådant stöd får lämnas under en tidsperiod om högst fem år.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller en juridisk person som bedriver verksamhet som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller till ett public service-företag enligt lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 23 februari 2023 att ge en parlamentarisk kommitté i uppdrag att föreslå hur public service-uppdraget ska regleras från och med 2026 och föreslå vad som ska ingå i uppdraget under perioden 2026–2033.

Kommittén, som antog namnet 2023 års parlamentariska public service-kommitté, överlämnade i maj 2024 betänkandet *Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider* (SOU 2024:34). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2024/00602).

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 att ge Mediemyndigheten (tidigare Myndigheten för press, radio och tv) i uppdrag att bland annat se över radio- och tv-lagens (2010:696) bestämmelser om vidaresändningsplikt. Myndigheten överlämnade i juni 2023 rapporten *Redovisning av uppdrag om vidaresändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse*. En sammanfattning av rapporten i den del som avser vidaresändningsplikt finns i *bilaga 4*. Rapportens lagförslag finns i *bilaga 5*. Rapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissvaren finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2023/00810).

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning) ska i huvudsak börja tillämpas från och med den 8 augusti 2025. Med anledning av detta har departementspromemorian *Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning* (Ds 2024:28) tagits fram inom Regeringskansliet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 7*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 8*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 9*. Remissvaren finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2024/01101).

I denna proposition behandlas betänkandets förslag om en ändamålsenlig reglering av public service och Mediemyndighetens förslag om vidaresändningsplikt. I propositionen behandlas även departementspromemorians förslag om kompletterande bestämmelser till den europeiska mediefrihetsförordningen i fråga om förfarande och kriterier vid utnämnannde samt entledigande i förtid av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 27 mars 2025 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 10*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 11*. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets synpunkter och förslag. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 15.1 och 15.2 och i författningskommentaren (avsnitt 17.1 och 17.2).

Därutöver föreslås en justering av rättelsekaraktär i 4 kap. 5 § lagen om public service. Den föreslagna ändringen är författningstekniskt och i

övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Prop. 2024/25:166
Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över detta förslag.

I förhållande till lagrådsremissen har det även gjorts vissa språkliga och redaktionella ändringar.

4 Utgångspunkter

4.1 Mål för mediepolitiken

De av riksdagen beslutade målen för mediepolitiken är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt motverka skadlig mediapåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96). Mediepolitiken syftar till att skapa goda förutsättningar för en mångfald av självständiga medieaktörer som bidrar till att stärka en fri åsiktsbildning, ett fritt utbyte av idéer liksom en aktiv granskning av samhällets maktbärare.

I Sverige råder sedan länge en bred politisk enighet om att en väl fungerande mediemarknad bygger på en kombination av ansvarstagande kommersiella medier och ett starkt och oberoende public service med högt förtroende hos allmänheten.

4.2 Uttryck som används i propositionen

I denna proposition används huvudsakligen uttrycket public service i stället för radio och tv i allmänhetens tjänst. Samma innebörd läggs dock i de båda uttrycken och de används synonymt.

I propositionen används vidare förkortningarna SR, SVT och UR i stället för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Som samlingsterm för företagen används uttrycket public service-företagen.

Uttrycken ljudradio eller radio och television eller tv har över tid utvecklats från att förknippas med linjära sändningar av program till att omfatta program som består av ljud eller rörlig bild, som en tittare eller lyssnare kan ta del av på en mängd olika sätt. Uttrycken radio och tv omfattar därmed både linjära sändningar av program och program där tittaren eller lyssnaren själv avgör när eller hur han eller hon vill ta del av programmen. I propositionen används radio och tv synonymt med program som består av ljud eller rörlig bild.

Förslagen innebär att en stor del av public service-uppdraget kommer att vara teknikneutralt och inte längre regleras i tillstånd. Det gäller framför allt innehållsvillkor. Användningen av uttrycket tillståndspann kan därför bli missvisande om det inte specifikt är en hänvisning till de tillstånd som krävs för att sända i marknätet. I denna proposition används i stället uttrycken uppdragsperiod eller perioden 2026–2033.

4.3 En mediemarknad i fortsatt förändring

4.3.1 Mediemarknadens digitalisering och globalisering

Det digitaliserade och globaliserade medielandskapet har medfört en förändring av mediemarknaden och användarnas medievanor. Utbudet av program i radio och tv distribueras via fler plattformar och skiljelinjerna mellan olika typer av medier suddas ut.

Rörlig bild, ljudmedier, textmedier och sociala medier tar upp en allt större del av människors tid. Den samlade dagliga användningstiden för olika medier var enligt Nordicom något under sju timmar under 2023 (Mediebarometern 2023). Skillnaderna mellan olika generationers medievanor, den digitala klyftan, finns enligt Mediemyndigheten kvar men den minskar eftersom även äldre blir mer digitala (Mediekonsumtion – Medieutveckling 2024). Enligt Internetstiftelsen använde 95 procent av svenskarna internet under 2024. Det digitala hjälpbehovet ökar dock med åldern (Svenskarna och internet 2024).

Marknaden för rörlig bild

Det traditionella linjära tv-tittandet minskar och tittandet på strömmad tv fortsätter öka. Allt fler konsumerar rörlig bild via sin dator, mobila enhet eller på sin smarta tv. Enligt Nordicom tittade 95 procent av befolkningen på någon form av rörlig bild en genomsnittlig dag under 2023. Det är i dag något fler som tittar på strömmad tv än som tittar på traditionell tablålagd tv en vanlig dag. Valet av distributionsform är framför allt kopplat till ålder. Det finns en fortsatt efterfrågan från hushållen att kunna titta på traditionell linjär tv, framför allt hos den äldsta generationen (Mediebarometern 2023).

SVT sänder för närvarande SVT1, SVT2, SVT Barn/SVT24 och Kunskapskanalen i marknätet. Sändningarna når 99,8 procent av alla hushåll i Sverige. Förutom SVT finns för närvarande ytterligare en fri-tv-kanal, TV4, som sänds i marknätet. SVT1 var enligt Nordicom den tablålagda tv-kanal som hade landets största andel dagliga tittare under 2023, följt av TV4, SVT2 och Kanal 5 (Mediebarometern 2023).

Ägarkoncentrationen på den kommersiella tv-marknaden är hög i Sverige. En mycket stor andel av de kommersiella kanaler som sände i marknätet under 2024 är kopplade till tre aktörer: Telia Company, Viaplay Group och Warner Bros Discovery. Bolag som under lång tid varit etablerade på den svenska tv-marknaden har fått växande konkurrens från aktörer inom segmentet för strömmad tv (Medieekonomi – Medieutveckling 2024).

Netflix var enligt Nordicom den mest använda strömningstjänsten under 2023. Den största svenska strömningstjänsten var SVT Play, följt av TV4 Play och Viaplay. Jämfört med 2022 ökade den dagliga räckvidden för strömmad tv med fyra procentenheter under 2023 och 65 procent av befolkningen tittade på strömmad tv en vanlig dag (Mediebarometern 2023).

Det finns skilda affärsmodeller på den kommersiella marknaden för rörlig bild. Tjänsterna kan vara helt reklamfinansierade, de kan finansieras genom en kombination av reklam- och abonnemangsavgifter eller finansieras enbart genom abonnemangsavgifter. Flera av tv-koncernerna upp-

lever vikande intäkter från traditionell tv samtidigt som intäkterna från strömningstjänster blir mer centrala för affärsmodellerna. Under de senaste tre åren har reklaminvesteringarna i traditionell tablå-tv visat en brant nedåtgående trend (Medieekonomi – Medieutveckling 2024). Sändningarna av betal-tv-kanaler i marknätet upphörde den 2 januari 2025.

Marknaden för ljud

Sändningar i marknät

Radiosändningar förmedlas främst genom det traditionella analoga FM-nätet eller digitalt med så kallad DAB-teknik. Enligt Nordicom lyssnade 77 procent av befolkningen på radio i någon form under en vanlig dag 2023. Flest lyssnade på bilradio. Radiolyssnandet via traditionell radio avtar dock långsamt (Medieekonomi – Medieutveckling 2024).

FM-radion är den viktigaste distributionsformen både för SR och analog kommersiell radio. SR sänder fyra nationella kanaler i FM-nätet varav P4 är indelat i 25 lokala kanaler. Sedan 2018 har Bauer Media Audio Filial (Bauer Media), NRJ Sweden AB och Kilohertz AB (Viaplay Group) var sitt tillstånd att sända analog kommersiell radio nationellt. Det finns även 35 regionala eller lokala tillstånd för analog kommersiell radio.

SR har även tillstånd att sända digital radio och sänder för närvarande sju kanaler som når cirka 42 procent av befolkningen. Mediemyndigheten har meddelat 31 nationella eller lokala tillstånd att sända digital kommersiell radio. Tillståndsperioderna för analog och digital kommersiell radio är synkroniserade och löper ut vid samma tidpunkt: den 31 juli 2026. Tillstånden att sända digital kommersiell radio är förenade med krav på utbyggnad av sändningarna så att de ska kunna tas emot av 65 procent av befolkningen senast den 31 juli 2025.

Även på den kommersiella radiomarknaden har ägarkoncentrationen ökat över tid. De två dominerande företagen är Bauer Media och Viaplay Group. För traditionella radiosändningar är de kommersiella radioföretagen helt beroende av annonsintäkter.

Sättet att lyssna på ljudradio håller på att förändras

Den förändring av marknaden och medievanor som ägt rum för rörlig bild sker nu även för lyssnande på ljud. Den analoga FM-radion är fortfarande den viktigaste plattformen för den traditionella kommersiella radion och för SR. Under senare år har dock en marknad för poddradio eller poddar, dvs. förinspelade ljudprogram som finns tillgängliga på begäran, vuxit fram. Den övergripande trenden är att räckvidden för linjär radio minskar, dvs. andelen som antingen lyssnar via traditionell radioapparat eller på linjär radio via internet. Förskjutningen mot digitalt lyssnande sker främst via poddar (Mediekonsumtion – Medieutveckling 2024).

SR:s innehåll finns tillgängligt både via den egna plattformen SR Play och via externa plattformar. Både Viaplay Group och Bauer Media Group samt flera av de traditionella medieföretagen satsar aktivt på poddmarknaden med distribution på olika plattformar. Reklaminvesteringarna ökar för poddar, även om det är från en låg nivå. För poddar är det, förutom reklamintäkter, även möjligt med intäkter från prenumerationer på olika

4.3.2 Att ta del av nyheter

Mediemarknaden har blivit alltmer segmenterad och konkurrensen om användarnas tid ökar. Gränsen mellan digitala och traditionella medier håller på att suddas ut då traditionella medier som tv, radio och tidningar ofta också kan konsumeras på nätet. Nyhetsappar, webbplatser och nyhets-sidor på sociala medier gör att skillnaden mellan de olika kanalerna blir allt mindre tydlig.

SVT var den mest använda nyhetskällan en vanlig dag under 2023, följt av SR (Mediebarometern 2023). Nästan alla svenskar, 94 procent, tar del av samhällsnyheter. Tv är enligt Internetstiftelsen den mest använda kanalen för samhällsnyheter. På andra plats hamnar nyhetsappar och webbplatser för samhällsnyheter. Unga tar dock främst del av nyheter på sociala medier (Svenskarna och internet 2023). Drygt hälften av svenskarna följer rikstäckande nyhetsmedier på sociala medier. Nästan lika många tar del av samhällsnyheter på sociala medier som de annars inte hade tagit del av. SVT Nyheter är den nyhetskanal som flest, tre av tio svenskar, följer på sociala medier (Svenskarna och internet 2024).

Drygt sex av tio svenskar använder endast kostnadsfria nyhetsmedier för samhällsnyheter. En tredjedel av svenskarna tog under 2024 del av nyhetsmedier för samhällsnyheter på nätet som antingen de själva eller någon annan betalar för. Sex procent av svenskarna tar inte del av samhällsnyheter (Svenskarna och internet 2024).

4.4 Grundläggande principer för public service

Public service-verksamheten, som startade 1925, bedrivs i dag av programföretagen SR, SVT och UR. Public service-företagen ägs av en stiftelse – Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Förvaltningsstiftelsen äger och förvaltar samtliga aktier i public service-företagen.

Flera av de grundläggande principerna för public service har i stort sett varit oförändrade under de hundra år som verksamheten bedrivits. Redan i det första avtalet mellan staten och Radiotjänst från år 1924 fanns krav på att programmen skulle vara av växlande art, skänka god förströelse, vara ägnade att vidmakthålla allmänhetens intresse för rundradio, hållas på en hög ideell, kulturell och konstnärlig nivå samt vara präglade av vederhäftighet, saklighet och opartiskhet. Vidare skulle verksamheten bedrivas så att folkupplysningen och folkbildningsarbetet befrämjas. Avtalet innehöll även förbud mot reklam samt krav på att enskildas rätt inte fick kränkas och att myndighetsmeddelanden skulle sändas utan särskild ersättning. Motsvarande krav återspeglas på olika sätt i den reglering som i dag gäller för public service-företagen. Principen att public service-företagen självständigt utformar programverksamheten utifrån allmänna riktlinjer som beslutas av riksdagen och regeringen har legat fast sedan verksamheten började bedrivas (SOU 2005:1 s. 51).

Public service-företagens verksamheter regleras i dag främst genom sändningstillstånd och medelsvillkor som beslutas av regeringen med stöd av riksdagsbeslut.

Möjligheten att ställa upp villkor för innehållet i sändningar av public service var fram till 2023 kopplad till sändningstillstånd som gällde för marknätet. Regeringen har vid flera tillfällen bedömt att den verksamhet som public service-företagen bedriver på internet bör omfattas av samma innehållsvillkor som deras radio- och tv-sändningar i marknätet. Genom ändringar i yttrandefrihetsgrundlagen som trädde i kraft 2023 är det nu möjligt att i lag ställa upp villkor för att sända program för verksamhet som bedrivs med ett uppdrag att sända ljudradio eller tv i allmänhetens tjänst, under förutsättning att uppdraget finansieras med allmänna medel.

Villkor och krav för public service-uppdraget ställs alltså upp i sändningstillstånd, medelsvillkor och i särskilda beslut om villkor för sändningar och tillhandahållanden av radio och tv genom tråd. I radio- och tv-lagen (2010:696) ställs generella krav upp, som också ansetts utgöra viktiga delar av public service-uppdraget. Det gäller exempelvis den så kallade demokratibestämmelsen (5 kap. 1 § och 14 kap. 1 §), förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande (5 kap. 5 § och 14 kap. 2 §) och, när det gäller tv, krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (5 kap. 12 §).

4.4.1 Förtroendet för public service

Att public service-innehållet svarar mot krav på exempelvis saklighet och opartiskhet och att dessa krav kan följas upp och granskas är centralt för allmänhetens förtroende för public service (prop. 2022/23:83 s. 11). Att public service-företagen har ett högt förtroende hos allmänheten är avgörande för att de ska kunna uppfylla sina uppdrag i allmänhetens tjänst (prop. 2018/19:136 s. 15).

Enligt SOM-institutet vid Göteborgs universitet är förtroendet för svenska mediers innehåll generellt sett stort, i synnerhet för public service. Andelen som 2024 angav att de hade mycket stort eller ganska stort förtroende för SVT:s innehåll var 73 procent. För SR var andelen 71 procent. För UR var andelen med mycket stort eller ganska stort förtroende 53 procent 2023. I 2024 års SOM-undersökning placerades SVT och SR även högst när allmänheten bedömde olika mediers värde för samhället. Cirka 80 procent ansåg att SVT och SR hade ett mycket eller ganska stort samhällsvärde. Förtroendenivåerna har över tid varit mycket stabila.

4.4.2 Public service i oroliga tider

Det säkerhetspolitiska läget i Sverige är beroende av utvecklingen i omvärlden. I propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34) uttalar regeringen att säkerhetsläget såväl i Sveriges närområde som globalt präglas av instabilitet och oförutsägbarhet och att allvaret i det allmänna säkerhetspolitiska läget har skärpts ytterligare. Ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade kan inte uteslutas. Medier har en viktig funktion för samhällets förmåga att hantera kriser och höjd beredskap. Public service-företagen har en särställning genom sina breda uppdrag i

allmänhetens tjänst, sin stabila finansiering, de höga kraven på tillgänglighet och det höga förtroende allmänheten hyser för företagens verksamhet.

I orostider ökar behovet av saklig och opartisk nyhetsförmedling. Även om allt fler använder sociala medier i sin vardag, vänder sig de flesta fortfarande till traditionella medier som exempelvis public service för att få snabb och tillförlitlig information om en kris inträffar.

4.5 Reglering av public service

Den verksamhet som public service, och andra massmedieföretag, bedriver omfattas av flera samverkande regelverk.

4.5.1 Regeringsformen

Var och en är enligt regeringsformen (RF) gentemot det allmänna tillförsäkrad vissa opinionsfriheter, exempelvis yttrandefrihet och informationsfrihet (2 kap. 1 § RF). Dessa friheter är inte absoluta utan får begränsas under de förutsättningar som anges i regeringsformen. Sådana begränsningar får endast göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. En begränsning får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Begränsningen får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning (2 kap. 21 § RF). Yttrandefriheten får begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskildas anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott. Vidare får friheten att yttra sig i näringsverksamhet begränsas. I övrigt får begränsningar av yttrandefriheten och informationsfriheten göras endast om särskilt viktiga skäl föranleder det. Vid bedömningen av vilka sådana begränsningar som får göras ska särskilt beaktas vikten av vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter (2 kap. 23 § första och andra styckena RF).

4.5.2 Yttrandefrihetsgrundlagen

Grundlagsskyddet för yttranden i bland annat ljudradio och tv finns i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), som är den grundlag som främst reglerar public service-företagens verksamhet. Grundlagens bestämmelser gäller både för traditionella radio- och tv-sändningar och för så kallade webbsändningar. Förutom webbsändningar kan även andra publiceringar på internet omfattas av grundlagen genom den så kallade databasregeln (1 kap. 4 § YGL). Bestämmelsen gör att till exempel beställ-tv eller beställradio på internet kan omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen om vissa förutsättningar är uppfyllda.

I första hand omfattar databasregeln verksamhet som bedrivs av traditionella massmedieföretag, exempelvis public service-företagen, som får ett automatiskt grundlagsskydd. Andra aktörer än traditionella mass-

medieföretag kan ansöka om och få ett så kallat utgivningsbevis, för exempelvis en webbplats på internet, och därigenom omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen (1 kap. 5 § YGL).

Yttrandefrihetsgrundlagen vilar på ett antal grundläggande principer. Dessa är principerna om censurförbud, etableringsfrihet, ensamansvar, meddelarskydd, en särskild brottskatalog och en särskild rättegångsordning. I fråga om granskning av program anges i yttrandefrihetsgrundlagen att det får meddelas föreskrifter i lag om att en nämnd vars sammansättning är bestämd i lag och vars ordförande ska vara eller ha varit ordinarie domare ska granska om program som någon har sänt står i överensstämmelse med de föreskrifter eller andra villkor som gäller för sändningarna. En sådan nämnd får endast uttala sin mening och förelägga den sändande att följa föreskrifterna eller villkoren. I lagen får det föreskrivas att ett föreläggande av nämnden får förenas med vite (7 kap. 5 § YGL). Närmare bestämmelser om nämnden, granskningsnämnden för radio och tv, finns i radio- och tv-lagen. I yttrandefrihetsgrundlagen finns även en bestämmelse om skydd för den redaktionella självständigheten som innebär att den som sänder program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen (3 kap. 6 § YGL). Regleringen är i första hand tänkt som ett skydd i förhållande till det allmänna, dvs. staten. Men bestämmelsen är även tänkt att värna oberoendet gentemot andra, till exempel annonsörer (prop. 1990/91:64 s. 117).

Sändningar genom tråd och på annat sätt

Yttrandefrihetsgrundlagen skiljer mellan rätten att sända program genom tråd och rätten att sända på annat sätt än genom tråd. För sändningar av program genom tråd råder etableringsfrihet (3 kap. 1 § YGL). Exempel på tv som sänds genom tråd är kabel-tv och ip-tv. Radio och tv som lyssnare och tittare tar del av via internet, exempelvis på playtjänster och i appar, sänds eller tillhandahålls ofta genom tråd.

Etableringsfriheten för trådsändningar är inte helt obegränsad. Det är exempelvis möjligt att i lag meddela föreskrifter om så kallad vidareändningsplikt av program från public service (3 kap. 2 § 1 YGL). Det är också möjligt att i lag ställa krav på den som sänder eller tillhandahåller tv genom tråd att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (3 kap. 2 § 4 YGL).

Sedan den 1 januari 2023 är det enligt 3 kap. 2 § 7 yttrandefrihetsgrundlagen även möjligt att ställa upp villkor för public service-företagens programverksamhet genom tråd (prop. 2021/22:59, bet. 2021/22:KU14, rskr. 2021/22:283, bet. 2022/23:KU6, rskr. 2022/23:10). Det innebär att villkor som tidigare bara kunde ställas upp i tillstånd för public service-företagens sändningar i marknätet även kan ställas upp för programverksamheten (ljud, bild och text) på företagens webbplatser och i deras appar. Däremot kan inte krav på tillstånd ställas upp.

Rätten att sända program på annat sätt än genom tråd får regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända (3 kap. 3 § YGL). Med sådana sändningar avses radio- och tv-sändningar i etern, som marksändningar och satellitsändningar. Bestämmelser om tillstånd att sända och villkor finns i radio- och tv-lagen.

När villkor för programverksamheten får ställas upp i vanlig lag enligt yttrandefrihetsgrundlagen gäller vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ regeringsformen (3 kap. 5 § YGL). I de fall ett program från public service-företagen inte omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen gäller regeringsformens bestämmelser. Det skulle då exempelvis kunna gälla innehåll från företagen på sociala medier (jfr SOU 2016:58 s. 335–338).

4.5.3 Europakonventionen

En lag eller annan föreskrift får inte meddelas i strid med Sveriges åtaganden enligt den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (2 kap. 19 § regeringsformen). Enligt konventionen innefattar rätten till yttrandefrihet åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser. Yttrandefriheten får begränsas genom lag och då för att tillfredsställa särskilt angivna ändamål. Inskränkningen ska också vara nödvändig i ett demokratiskt samhälle för att tillgodose något av dessa ändamål (artikel 10).

4.5.4 EU-rätten

EU:s statsstödsregler

Finansieringen av public service är som regel ett statligt stöd i EU-rättslig mening. Det innebär att medlemsstaterna ska följa EU:s regler om statsstöd. Medlemsstaterna ges enligt det så kallade Amsterdamprotokollet (Protokoll om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna [EGT C 340, 10.11.1997 s. 109]) ett relativt stort utrymme att själva definiera vad som ska ingå i public service-uppdraget och bestämma hur verksamheten ska organiseras och finansieras – i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset. Hur statsstödsreglerna ska tillämpas på public service framgår av två så kallade tolkningsmeddelanden från Europeiska kommissionen, ett från 2001 och ett från 2009 (EGT C 320, 15.11.2001 s. 5 och EUT C 257, 27.10.2009 s. 1).

Europeiska mediefrihetsförordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning) fastställer gemensamma regler för en väl fungerande inre marknad för medietjänster. I förordningen ställs bland annat krav på medlemsstaterna att respektera medietjänsters redaktionella oberoende, säkerställa skydd av journalisters källor och införa skyddsmekanismer för oberoendet hos public service.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster), ändrat genom direktiv (EU) 2018/1808, det så kallade AV-direktivet, reglerar audiovisuella medietjänster, dvs. tv-sändningar och beställ-tv, och videodelningsplattformar. Direktivet innehåller grundläggande bestämmelser om bland annat skydd av barn, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, främjande av europeiska produktioner samt produktplacering, sponsring och reklam. AV-direktivet är ett minimidirektiv. En medlemsstat får alltså föreskriva mer långtgående regler på de områden som samordnas genom direktivet. Det krävs dock att dessa regler överensstämmer med unionsrätten i övrigt. AV-direktivet är i Sverige framför allt genomfört genom radio- och tv-lagen.

4.5.5 Radio- och tv-lagen

Radio- och tv-lagen innehåller bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, videodelningsplattformar, ljudradiosändningar och beställ-radio (1 kap. 1 §). För tv innehåller lagen krav på tillstånd och villkor för tv-sändningar och sökbar text-tv i marknätet (4 kap.). Lagen innehåller också bestämmelser om innehållet i tv, bland annat när det gäller skydd av barn, otillbörligt kommersiellt gynnande, program med europeiskt ursprung och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (5 kap.) samt bestämmelser om reklam och andra annonser, produktplacering och sponsring (6–8 kap.). Även för ljudradio innehåller lagen krav på tillstånd och villkor för sändningar i marknätet (10–13 kap.) och bestämmelser om innehållet i ljudradio, bland annat när det gäller reklam eller andra annonser samt för sponsring (14–15 kap.). Lagen innehåller även gemensamma bestämmelser om granskning, tillsyn och sanktioner (16–20 kap.).

Sändningstillstånd och villkor för verksamheten

För sändningar i marknätet krävs tillstånd. Det är regeringen som ger tillstånd till public service-företagen att sända tv, sökbar text-tv och ljudradio i marknätet (4 kap. 3 § och 11 kap. 1 §). Ett tillstånd som har beviljats av regeringen gäller i åtta år (4 kap. 12 § och 11 kap. 4 §).

Ett sändningstillstånd får förenas med de villkor som räknas upp i lagen (4 kap. 8–11 §§ och 11 kap. 3 §). Listan över de villkor som får ställas är uttömmande. Många av villkoren som får ställas upp är programrelaterade och gäller innehållet i programmen som sänds. Det gäller exempelvis möjligheten att ställa upp villkor om att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet ska råda i ljudradio eller tv (4 kap. 8 § och 11 kap. 3 § första stycket). Ett tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit (4 kap. 14 § och 11 kap. 5 § andra stycket).

Det är även möjligt att ställa upp villkor om skyldighet att i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv (4 kap. 9 § 12).

Ett sådant villkor har tidigare också ställts upp i tillstånden för public service. Sedan 2020 hanteras dock frågor om respekt för den enskildes privatliv genom självreglering av Allmänhetens Medieombudsman (Medieombudsmannen) och Mediernas Etiknämnd. Regeringen beslutade därför den 10 december 2020 att villkoret skulle upphöra att gälla från och med den 1 januari 2021.

Ett sändningstillstånd får även förenas med villkor som inte är programrelaterade. De flesta av dessa villkor är direkt kopplade till sändningarna i marknätet, exempelvis villkor om en skyldighet att sända till hela eller till en viss del av landet, sända under en viss minsta tid och använda en viss sändningsteknik. Det finns även villkor som inte är programrelaterade och som inte heller är direkt kopplade till sändningarna i marknätet. Det gäller exempelvis villkor om en skyldighet att utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer (4 kap. 9 § 17 och 11 kap. 3 § andra stycket 17).

Regeringen får sedan juli 2023 ställa upp vissa grundläggande villkor som gäller för innehållet i public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd, där tillstånd inte krävs. Villkoren får avse opartiskhet och saklighet, genmälen, beriktiganden samt reklam eller andra annonser, sponsring och produktplacering (4 kap. 18 § och 11 kap. 6 §).

Granskning i efterhand av program

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller i beställ-tv står i överensstämmelse med radio- och tv-lagen och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna (16 kap. 2 § radio- och tv-lagen).

Granskningsnämndens uppgift att granska program i efterhand gäller alltså programrelaterade villkor som ställs upp i tillstånd och i de särskilda beslut som regeringen får fatta för sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd. Anges ett programrelaterat krav direkt i radio- och tv-lagen kan nämnden pröva om innehållet i programmet överensstämmer med lagens krav.

4.5.6 Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst

Finansieringen av public service regleras i lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). En public service-avgift ska enligt lagen finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den. Avgiften får inte finansiera någon annan verksamhet (1 § finansieringslagen). I förarbetena till lagen framhålls att den kanske viktigaste faktorn för att garantera oberoendet är att finansieringssystemet är ett slutet system, avskilt från statens övriga budget, där de avgiftsmedel som kommer in enbart används för public service (prop. 2017/18:261 s. 43).

Riksdagen beslutar hur mycket avgiftsmedel som public service-företagen ska få. Ett beslut av riksdagen om tilldelning av medel ska avse hela den period som sändningstillståndet gäller. Även medelsvillkoren ska avse denna period (2 § första stycket finansieringslagen). Riksdagen fattar, i enlighet med beslutet om tilldelning för en hel tillståndsperiod, varje år beslut om att tilldela public service-företagen medel (2 § andra stycket). Ett sådant beslut fattas av riksdagen efter förslag i budgetpropositionen.

5 En ny lag om public service och ändringar i radio- och tv-lagen

5.1 En ny lag ger förutsättningar för en teknikneutral reglering av public service

Regeringens förslag: Bestämmelser om public service ska samlas i en ny lag – lagen om public service. I lagen ska det finnas bestämmelser om public service-uppdraget, styrelseledamöter och verkställande direktör, granskningen av program och finansieringen av uppdraget. De villkor som kan ställas upp i ett sändningstillstånd till ett public service-företag enligt radio- och tv-lagen ska begränsas till vad som är specifikt relaterat till sändningarna i marknätet. Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas.

Med program ska i den nya lagen avses innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

I den nya lagen ska det lämnas en upplysning om att bestämmelser om ljudradio och tv även finns i radio- och tv-lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Kommittén föreslår dock att uttrycket publicering ska användas i den nya lagen och att det ska anges att om den nya lagen innehåller någon bestämmelse som avviker från radio- och tv-lagen (2010:696) så ska bestämmelsen i den nya lagen tillämpas. Kommitténs lagförslag har även en annan disposition och delvis annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Svenska Journalistförbundet*, till vilket bland andra *Copyswede* och *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, ansluter sig, avstyrker dock förslaget och menar att villkor för innehåll endast bör ställas upp för sådant innehåll som omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen. *Svenska Journalistförbundet*, *KLYS*, *Copyswede* och *Sveriges Dramatikerförbund* ifrågasätter om det är proportionerligt att ställa upp villkor för public service-företagens innehåll på sociala medier.

Svenska Journalistförbundet, *KLYS* och *Copyswede* anser att uttrycket publicering inte bör användas i den nya lagen. *SR*, *SVT* och *UR* anser att definitionen av publicering behöver avgränsas till redaktionellt innehåll.

Institutet för mänskliga rättigheter är tveksamt till att den nya lagen ges företräde framför radio- och tv-lagen.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Tidigare ställningstaganden

Regeringen har vid flera tillfällen bedömt att den verksamhet som public service-företagen bedriver på internet bör omfattas av samma innehållsvillkor som deras radio- och tv-sändningar i marknätet. I propositionen *Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst 2014–2019* (prop. 2012/13:164) framhålls att regleringen av public service-företagens verksamhet inte kan anses helt ändamålsenlig eftersom verksamheten på internet inte kan regleras i sändningstillstånden (s. 17). Den 1 januari 2023 trädde ändringar i yttrandefrihetsgrundlagen i kraft som möjliggör reglering av public service-företagens verksamhet genom tråd (prop. 2021/22:59).

Ett steg mot en mer teknikneutral reglering togs därefter genom de ändringar i radio- och tv-lagen som regeringen föreslog i propositionen *Innehållsvillkor för public service på internet* (prop. 2022/23:83). Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2023 och möjliggjorde för regeringen att besluta om villkor för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av ljudradio- och tv-program genom tråd. Det gavs därmed stöd för att ställa upp villkor för public service-företagens radio- och tv-program på internet. Eftersom radio- och tv-lagen inte omfattar rena textpubliceringar bedömde regeringen att en ny lagreglering behövde tas fram för att sådant innehåll från public service-företagen ska kunna omfattas av samma villkor som gäller för den övriga verksamheten, men att en sådan förändring var lämplig att införa först inför tillståndspérioden som inleds 2026 (s. 13).

En ny lag ger förutsättningar för en teknikneutral reglering

En central del av en teknikneutral reglering av public service-uppdraget är en ny lag om public service som samlar de bestämmelser som reglerar public service-uppdraget och villkoren för uppdraget. Med en ny lag kan en mer enhetlig och ändamålsenlig reglering av public service åstadkommas. Merparten av remissinstanserna ställer sig positiva till, eller har inga synpunkter på, att bestämmelser om public service samlas i en ny lag. *Svenska Journalistförbundet*, till vilket *Copyswede* och *KLYS* ansluter sig, ifrågasätter att villkor i lagen ska omfatta public service-företagens inlägg på sociala medier eller andra digitala plattformar som inte är företagens egna, om innehållet inte omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen. De anser att det är viktigt att det finns en rågång mellan det grundlagsskyddade området och den övriga verksamheten. Att det finns en ansvarig utgivare är en viktig princip som enligt dem bör styra vilket innehåll som villkor ska gälla för. *Svenska Journalistförbundet*, *KLYS*, *Copyswede* och *Sveriges Dramatikerförbund* ifrågasätter även om det är proportionerligt att ställa upp villkor för public service-företagens innehåll på sociala medier och menar att kommittén inte har gett en korrekt

beskrivning av hur yttrandefriheten påverkas av att villkor ställs upp för public service-företagens innehåll på sociala medier.

En utvidgning av vilket innehåll från public service som villkor ska gälla för innebär en motsvarande begränsning av den grundlagsskyddade yttrandefriheten. För en sådan begränsning av yttrandefriheten gäller enligt 3 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ regeringsformen (RF). Även Europakonventionen, vilken gäller som lag i Sverige, ska beaktas i sammanhanget.

Enligt regeringens mening är det grundläggande för allmänhetens förtroende för public service-verksamheten och för verksamhetens legitimitet att villkor för innehållet som är bärande för public service-uppdraget kan gälla oberoende av hur innehållet distribueras till allmänheten. Om villkoren inte gäller allt innehåll från public service-företagen utan endast innehållet i marknätet skulle det innebära att en stor och dessutom växande del av public service-företagens utbud inte inordnas under villkor som utgör grundläggande delar av uppdraget. Det skulle i längden riskera att minska allmänhetens förtroende för verksamheten, vilket även kan äventyra verksamhetens legitimitet. Att villkor kan ställas upp för allt innehåll från public service-företagen oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras är enligt regeringens mening ett sådant särskilt viktigt skäl som innebär att yttrandefriheten får begränsas.

Ett skäl som talar för att det i lagen ska kunna ställas upp villkor enbart för innehåll som omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen är att public service-företagen inte utövar samma kontroll över innehållet på plattformar som saknar grundlagsskydd. Det beror bland annat på att användarvillkoren för en plattform kan ge innehavaren av plattformen en möjlighet att ta bort och ändra i innehåll på ett sätt som gör att den som tillhandahåller innehållet inte ensamt råder över det.

Det finns dock enligt regeringens mening en förväntan på att public service ska uppfylla samma krav oavsett vilken form innehållet från public service har och hur det har distribuerats. Det skulle för allmänheten uppfattas som svårförklarligt om regleringen av innehållet följer olika principer beroende på var innehållet finns. Om villkoren enbart skulle gälla för innehåll som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen skulle granskningsnämnden dessutom i varje enskilt fall behöva göra en bedömning av frågan om grundlagsskydd för att avgöra om innehållet kan granskas eller inte. En sådan lösning framstår inte som ändamålsenlig. Den nya lagen bör därför omfatta allt innehåll från public service.

Förslagen syftar till att tillgodose ett ändamål som är godtagbart i ett demokratiskt samhälle. Den begränsning i yttrandefriheten som lagförslagen innebär kan inte anses gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den och utgör inte heller ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Förslagen kommer inte heller i övrigt i konflikt med de krav på rättighetsbegränsande lagstiftning som framgår av 2 kap. 21 och 23 §§ RF. Regeringen gör samma bedömning i fråga om de krav som följer av artikel 10 i Europakonventionen. Enligt regeringen är den inskränkning i yttrandefriheten som förslagen innebär sammanfattningsvis förenlig med såväl regeringsformen som Europakonventionen.

Vissa grundläggande villkor bör framgå av den nya lagen och det bör i lagen anges vilka andra villkor som regeringen får ställa upp

Vissa grundläggande krav som gäller för public service-uppdraget framgår av bestämmelser i radio- och tv-lagen. Exempel på sådana bestämmelser är den så kallade demokratibestämmelsen och förbudet mot otillbörligt kommersiellt gynnande. Dessa krav, som i dag gäller för företagens radio- och tv-program, men som i fortsättningen bör kunna gälla för allt innehåll från företagen, bör framgå av den nya lagen. Möjligheten att ställa upp sådana villkor som finns i nuvarande sändningstillstånd och medelsvillkor och som inte är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet bör också regleras i den nya lagen. Utöver detta finns bestämmelser som anger ramarna för public service-uppdraget och principerna för finansieringen av uppdraget i lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). Även dessa bestämmelser bör flyttas över till den nya lagen. Finansieringslagen bör upphävas.

En lag som innehåller samtliga krav som bör ställas på public service-företagen skulle dock bli mycket omfattande och förmodligen snart även inaktuell. Om alla programrelaterade villkor framgår direkt i lagen, skulle nuvarande krav på att programrelaterade villkor ska godtas av public service-företagen innan villkoren ställs upp inte heller längre kunna gälla. Att public service-företagen ska godta programrelaterade villkor har framhållits som ett viktigt skydd för företagens självständighet och för verksamhetens oberoende (se t.ex. prop. 2017/18:261 s. 59). En utgångspunkt för den nya regleringen ska enligt regeringens mening vara att programrelaterade villkor även fortsättningsvis ska godkännas av public service-företagen innan de ställs upp. Mot denna bakgrund framstår det varken som lämpligt eller ändamålsenligt att direkt i lagen ange alla de villkor som ska gälla för public service-uppdraget. En mer lämplig ordning är att ställa upp vissa grundläggande villkor direkt i lagen och att i lagen reglera vilka andra villkor regeringen får ställa upp i beslut med stöd av lagen. Hur detta bör göras behandlas närmare i avsnitt 5.5.

Även om radio och tv i dag innefattar mer än vad som tidigare har lagts i uttrycken är public service det uttryck som numera i huvudsak används för den verksamhet som public service-företagen bedriver. Regeringen anser därför att uttrycket public service bör användas i lagen för att beteckna den verksamhet som regleras i lagen och att lagen ska benämnas lag om public service.

En definition av program som omfattar text

En bred definition av program bör användas i lagen, som omfattar inte bara ljud och bild utan också text i alla tjänster. Genom den definition av program som föreslås kommer alla public service-företagens radio- och tv-sändningar oavsett distributionsform (marknät, satellit, kabel eller internet) omfattas av vad som avses med program i lagen. Alla program som företagen tillhandahåller och som består av ljud eller rörlig bild oavsett längd omfattas också. Därutöver omfattas exempelvis text, stillbilder och grafik som public service-företagen tillhandahåller på internet.

Det finns inte skäl att, som kommittén föreslår, också använda uttrycket publicering i lagen. Uttrycket bidrar enligt regeringens mening inte till att göra lagtexten mer lättillgänglig och avviker från yttrandefrihets-

grundlagens terminologi. Regeringen instämmer därför med Svenska Journalistförbundet, KLYS och Copyswede i den delen. Prop. 2024/25:166

SVT, SR och UR framhåller att public service-företagen i begränsad utsträckning sänder eller tillhandahåller innehåll som inte är av redaktionell karaktär på företagens sajter, som till exempel företagsinformation, årsredovisningar, public service-redovisningar, pressmeddelanden och allmän information om granskning. Denna typ av innehåll förekommer i princip inte i public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av beställ-tv och beställradio. Public service-företagen anser att material som saknar koppling till företagens innehållsuppdrag och programutbud inte bör granskas av granskningsnämnden. Någon avgränsning till vilken slags innehåll det ska vara fråga om för att villkoren ska gälla finns dock inte i dag för sändningar eller tillhandahållanden av radio- och tv-program. Regeringen bedömer att det inte finns skäl att i nuläget avgränsa vilket slags innehåll det ska vara fråga om för att villkoren ska vara tillämpliga, men avser att följa granskningsnämndens granskning och tolkning av villkoren.

Bestämmelser om sändningarna i marknätet och generella krav på radio och tv

Även om utgångspunkten är att de bestämmelser som reglerar public service-uppdraget och ramarna för uppdraget ska samlas i den nya lagen behöver några undantag göras. För tv-sändningar, sökbar text-tv och ljud-radiosändningar i marknätet kommer det även i fortsättningen att krävas tillstånd. Regler om krav på tillstånd för radio- och tv-sändningar i marknätet finns i radio- och tv-lagen. Dessa bestämmelser och sådana villkor som inte är programrelaterade och som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet bör fortsatt regleras i radio- och tv-lagen. Det innebär att ett sändningstillstånd även i fortsättningen bör kunna förenas med villkor om bland annat antal programtjänster, täckningskrav, krav på utsändningsteknik, teknisk kvalitet på sändningarna och samverkan i tekniska frågor. Sändningstillstånden bör även kunna förenas med villkor om regionala sändningar som innebär att programmen ska nå befolkningen i en region. Några programrelaterade villkor, dvs. villkor som har med innehållet att göra, bör dock inte längre kunna ställas upp i public service-företagens sändningstillstånd.

De generella bestämmelser om radio och tv som gäller för såväl public service-företagen som för andra aktörer bör inte flyttas över till den nya lagen. Utöver radio- och tv-lagen omfattas public service-företagen och verksamheten även av lagstiftning på en lång rad andra områden, exempelvis lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk och säkerhetsskyddslagen (2018:585).

Kommittén har föreslagit att det ska införas en bestämmelse i radio- och tv-lagen som anger att lagen är subsidiär i förhållande till den nya lagen om public service. *Institutet för mänskliga rättigheter* är tveksamt till utredningens förslag och framhåller att även om det kan finnas fördelar med tydlighet i normhierarkin finns en viss risk för att regler i radio- och tv-lagen sätts åt sidan. Några bestämmelser som avviker från bestämmelser i radio- och tv-lagen föreslås inte i den nya lagen. Det finns därför

inte skäl att ta in en bestämmelse i radio- och tv-lagen om att den nya lagen ska ges företräde framför radio- och tv-lagen.

Bestämmelser om förfarandet och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör

Regeringen instämmer med förslaget i promemorian om att kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning), om förfarandet och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen bör tas in i lagen om public service.

5.2 Vad public service-uppdraget består i

Regeringens förslag: Public service-uppdraget ska bestå i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, enligt bestämmelserna i den nya lagen, regeringens beslut med stöd av den nya lagen och regeringens beslut med stöd av radio- och tv-lagen.

Med public service-företag ska i den nya lagen avses ett företag som har i uppdrag att bedriva den verksamhet som ingår i public service-uppdraget.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *SR*, *SVT* och *UR* menar dock att uttrycket programverksamhet bör väljas i stället för radio- och tv-verksamhet.

Skälen för regeringens förslag: Ramarna för public service-uppdraget framgår i dag av lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). I den lagen anges att en public service-avgift ska finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den (1 §). Kommittén har föreslagit att de ramar som finns i finansieringslagen ska användas i den övergripande definitionen av public service-uppdraget och vad som ingår i uppdraget, dvs. radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet direkt anknuten till denna. *SVT*, *SR* och *UR* anser att uttrycket programverksamhet bör användas i stället för radio- och tv-verksamhet. *SR* och *SVT* framhåller att uttrycket radio- och tv-verksamhet inte tillräckligt tydligt markerar regleringens teknikneutralitet.

Finansieringen av public service utgör statligt stöd i EU-rättslig mening. Det innebär att medlemsstaterna ska följa EU:s regler om statsstöd. Enligt det så kallade Amsterdamprotokollet (Protokoll om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna [EGT C 340, 10.11.1997]) ges medlemsstaterna ett relativt stort utrymme att själva definiera vad som ska ingå i public service-uppdraget och bestämma hur verksamheten ska organiseras och finansieras – i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en

omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset. Hur statsstödsreglerna ska tillämpas på public service framgår av två så kallade tolkningsmeddelanden från Europeiska kommissionen, ett från 2001 och ett från 2009 (EGT C 320, 15.11.2001 s. 5 och EUT C 257, 27.10.2009 s. 1). I tolkningsmeddelandet från 2009 anges att det faller inom medlemsstaternas behörighet att definiera vad som ska ingå i public service-uppdraget. Definitionen ska enligt kommissionen vara så exakt som möjligt – det får inte råda några tvivel om att medlemsstaten har avsett att en viss verksamhet som ett public service-företag bedriver ska omfattas av uppdraget eller inte.

Enligt regeringens mening avgränsar uttrycket radio- och tv-verksamhet tydligt vad public service-uppdraget består i. Radio och tv innefattar program som består av ljud och rörlig bild oavsett hur programmen distribueras. Verksamhet som är direkt anknuten till radio- och tv-verksamheten har ansetts inkludera företagets aktivitet på internet (prop. 2005/06:112 s. 101). Uttrycket programverksamhet avgränsar inte lika tydligt som uttrycket radio- och tv-verksamhet den verksamhet som uppdraget omfattar. Regeringen delar därför kommitténs bedömning att det i den nya lagen ska anges att public service-uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna.

Det bör också anges enligt vilka villkor som den verksamhet som ingår i uppdraget ska bedrivas. Det är dels villkor som framgår direkt av den nya lagen, dels villkor som bör kunna ställas upp i regeringens beslut enligt lagen. Därutöver kommer villkor som är specifikt relaterade till sändningar i marknätet, exempelvis krav på antal programtjänster och skyldighet att sända i hela landet, som utgör en viktig del av public service-uppdraget fortfarande att ställas upp i företagets sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen. Slutligen är regeringens särskilda beslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv, som meddelas med stöd av 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen en del av uppdragen till SVT och UR. Av bestämmelsen bör det därför framgå att besluten ingår som en del i public service-uppdraget.

Public service-uppdraget är inte begränsat till fredstid. Företagen är därmed skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig, och verksamheten är en del av totalförsvaret enligt lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Beredskapsuppdragets närmare innehåll bestäms i villkor som ställs upp med stöd av den nya lagen (se avsnitt 5.5.6).

5.2.1 Oberoende och självständighet

Regeringens förslag: Public service-uppdraget ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället och verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet.

Kommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Kommitténs förslag innehåller dock inte förtydligandet att bestämmelsen avser verksamheten enligt public service-uppdraget.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Flera remissinstanser, däribland *Fackförbundet Scen & Film*, *Reportrar utan gränser* och *Riksförbundet Öppna Kanaler*, anser att oberoendet bör grundlagsskyddas. *Public service-företagen* efterlyser författningsändringar som ytterligare stärker public service-verksamhetens oberoende och integritet, exempelvis genom förändringar i förfarandet vid tillsättningar av ledamöter i granskningsnämnden för radio och tv samt i Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Skälen för regeringens förslag: Att public service-företagen kan upprätthålla integritet och redaktionellt oberoende så att verksamheten kan bedrivas självständigt i förhållande till ekonomiska och politiska intressen i samhället har återkommande betonats av regeringen som en grundläggande förutsättning för public service (se t.ex. prop. 1995/96:161 s. 44, prop. 2000/01:94 s. 32, prop. 2005/06:112 s. 20 och 30 och prop. 2008/09:195 s. 17). Företagens redaktionella självständighet följer inte minst också av yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Av 3 kap. 6 § YGL framgår att den som sänder program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen. Den grundlagsregleringen är avsedd som ett skydd i förhållande såväl till staten som till andra, exempelvis annonsörer (prop. 1990/91:64 s. 117).

Av nuvarande sändningstillstånd framgår att public service-företagens verksamhet ska präglas av oberoende och stark integritet och bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället. När public service-företagens innehållsuppdrag inte längre regleras genom villkor i sändningstillstånden bör denna grundläggande förutsättning för verksamheten framgå direkt av lagen. Det finns inte förutsättningar att i detta ärende föreslå ändringar i grundlag, som några remissinstanser har förordat. Det finns inte heller underlag för att i detta ärende genomföra ändrade regler för tillsättning av ledamöter i granskningsnämnden för radio och tv eller i förvaltningsstiftelsens styrelse, som public service-företagen efterfrågar.

5.3 Hur uppdraget ges och längden på uppdraget

Regeringens förslag: Riksdagen ska för en period om åtta år besluta om innehållet i public service-uppdraget och tilldelningen av avgiftsmedel för den verksamhet som ingår i uppdraget. Regeringen ska besluta public service-uppdraget för samma tid.

Kommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Kommittén föreslår att riksdagens beslut enligt det första ledet ska avse riktlinjer för public service-uppdraget. Av kommitténs förslag framgår inte uttyckligen att regeringen beslutar public service-uppdraget.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inga synpunkter på kommitténs förslag. *Tidningsutgivarna (TU)*, *Bonnier News AB* och *Schibsted Media* avstyrker förslaget om en åttaårig tillståndsperiod och förordar en period som anknyter till mediestödet. Flera remissinstanser, däribland *Svenska Journalistförbundet*, *KLYS* och *Copyswede*, avstyrker förslaget att avgiftsfinansieringen ska beslutas för åtta år.

Publicistklubben ifrågasätter hur meningsfullt det är att fastställa anslagens storlek åtta år framåt i tiden. *Post- och telestyrelsen* anser att det kan finnas skäl att genomföra en översyn av de tekniska villkoren för distribution i marknätet under tillståndsperioden.

Skälen för regeringens förslag

Inför en ny tillståndsperiod tillsätts som regel en parlamentarisk kommitté med uppdrag att föreslå vilka förutsättningar och villkor som ska gälla för public service-företagens verksamhet under kommande tillståndsperiod och hur mycket medel de ska tilldelas för sin verksamhet. Efter att synpunkter inhämtats på utredningens förslag presenterar regeringen sina överväganden och förslag i en proposition som överlämnas till riksdagen. Efter att riksdagen beslutat om förslagen i propositionen beslutar regeringen om sändningstillstånd och medelsvillkor för public service-företagen där villkoren som ska gälla för deras uppdrag framgår. Regeringen får inte ställa upp andra programrelaterade villkor än de som respektive public service-företag har godtagit. Public service-företagen har också rätt att ta del av och yttra sig över andra villkor innan beslut fattas.

Public service-uppdraget formas alltså genom en process i flera steg, där lyhörddhet för public service-företagens synpunkter är ett självklart inslag i varje steg. Processen tillgodoser intresset av såväl parlamentariskt inflytande som inflytande från public service-företagen och andra berörda. Processen ger en god balans mellan å ena sidan möjligheterna för riksdagen och regeringen att ställa upp de villkor som måste följa av att verksamheten finansieras genom en public service-avgift som i rättslig mening är en skatt, och å andra sidan public service-företagens förutsättningar att självständigt forma och bedriva sin verksamhet med största möjliga oberoende från staten. Genom processen utvärderas uppdraget också kontinuerligt genom att riksdagen tar ställning till uppdragets innehåll och finansieringen av den verksamhet som ingår i uppdraget inför varje ny uppdragsperiod.

Enligt regeringen bör ordningen för hur public service-uppdraget ges framgå av den nya lagen. Det bidrar till kontinuitet och tydlighet i fråga om grunderna för public service-uppdraget. Processens alla steg behöver inte regleras i lagen utan det är tillräckligt att det anges vad riksdagen och regeringen beslutar om.

Kommittén har föreslagit att riksdagens beslut ska avse ”riktlinjerna för public service-uppdraget”. Enligt regeringen beskriver uttrycket ”innehållet i public service-uppdraget” på ett mer rättvisande sätt vad riksdagen beslutar om. Det uttryckssättet tydliggör att tonvikten i uppdragsgivningen ligger hos riksdagen samtidigt som det medger att riksdagens beslut om uppdragets innehåll har olika detaljeringsgrad i olika delar.

Sedan riksdagen har fattat beslut om innehållet i public service-uppdraget bör det formella uppdraget för kommande period ges till respektive public service-företag genom förvaltningsbeslut av regeringen. Det är i regeringens beslut som innehållet i public service-uppdraget för respektive företag framgår samlat. Regeringen bör ha frihet att förtydliga och konkretisera de villkor som ska gälla, men måste naturligtvis hålla sig

inom ramen för vad riksdagen har beslutat. Regeringens förslag i fråga om vad sådana villkor får innehålla behandlas i avsnitt 5.5.

Beslut om public service-uppdraget och finansieringen av uppdraget gäller i åtta år

Enligt regeringen är det väsentligt för programföretagens självständighet och integritet att uppdragens omfattning och inriktning ligger fast under en längre period. Programföretagens oberoende ställning gentemot politiska och ekonomiska intressen understryks genom längre tillståndsperioder. Denna bedömning har också gjorts vid flera tidigare tillfällen (se prop. 2005/06:112 s. 43, prop. 2008/09:195 s. 31–32, prop. 2012/13:164 s. 22–23 och prop. 2017/18:261 s. 46–49). Uppdragsperiodens längd påverkar också förutsättningarna för public service-företagens planering av sin verksamhet utifrån uppdraget. Perioden bör enligt regeringen även i fortsättningen överensstämma med längden på sändningstillstånden enligt radio- och tv-lagen. Det bör därför i den nya lagen anges att riksdagen för en period om åtta år beslutar om innehållet i public service-uppdraget och tilldelning av medel för den verksamhet som ingår i uppdraget. Den osäkerhet som bland annat teknikutvecklingen kan medföra om hur mediemarknaden utvecklas under åtta år ger enligt regeringen inte skäl att införa en kortare period, vilket bland andra *Tidningsutgivarna (TU)* förordar.

Beslutet om finansiering av uppdraget

När förslaget till finansieringslag behandlades framhöll Lagrådet i sitt yttrande att det enligt regeringsformen (RF) inte finns något utrymme för att anse att riksdagens beslut om tilldelning av avgiftsmedel inför en flerårig sändningsperiod är något annat än ett riktlinjebeslut enligt 9 kap. 6 § RF. Regleringen i regeringsformen hindrar inte att riksdagen inför eller under en tillståndsperiod ändrar beslutet om medelstilldelning. Samtidigt konstaterade Lagrådet att paragrafen utformats med utgångspunkten att riksdagens beslut om tilldelning av avgiftsmedel kommer att stå sig under hela tillståndsperioden. Lagrådet konstaterade vidare att det mot bakgrund av beslutets praktiska och politiska betydelse för riksdagens framtida handlingsfrihet också får förutsättas bli det normala (prop. 2017/18:261 s. 112). Enligt regeringen bör samma principer gälla enligt den nu föreslagna bestämmelsen. Även om regleringen i regeringsformen i och för sig inte hindrar att riksdagen ändrar beslutet om tilldelning under den period som beslutet gäller, bör utgångspunkten vara att beslutet kommer att stå sig under hela perioden.

Möjligheterna att ändra villkor under tiden uppdraget gäller

Även med den nya reglering som föreslås bör de principer som i dag gäller för public service-uppdraget fortsätta att gälla. Uppdragets omfattning och inriktning, organisation och ekonomiska förhållanden bör alltså inte ändras under den tid uppdraget gäller, om inte mycket speciella skäl motiverar detta (se bl.a. prop. 2005/06:112 s. 21 och prop. 2022/23:83 s. 13). Med nuvarande reglering är det möjligt att under en tillståndsperiod lägga till eller ta bort villkor i ett sändningstillstånd, även om det inte uttryckligen framgår av radio- och tv-lagen. Möjligheten att ändra villkor

i sändningstillstånden har ansetts nödvändigt för att public service-företagen inte ska riskera att bli bundna av villkor som på grund av till exempel teknikutvecklingen blivit irrelevanta eller otidsenliga, vilket också *Post- och telestyrelsen* berör. För att ändra programrelaterade villkor i ett sändningstillstånd krävs enligt radio- och tv-lagen att public service-företagen godtar villkoren. Det har ansetts innebära ett viktigt skydd för företagens självständighet och för verksamhetens oberoende (prop. 2017/18:261 s. 59). Inte heller den nya lagen kommer hindra att villkor ändras under den period som uppdraget gäller, även om sådan ändring också fortsättningsvis bör göras med stor restriktivitet. Kravet på att programrelaterade villkor ska godtas ger, liksom tidigare, ett viktigt skydd för företagens självständighet och för verksamhetens oberoende, se vidare avsnitt 5.4.

5.4 Yttrande över och godkännande av villkor

Regeringens förslag: Innan regeringen beslutar public service-uppdraget ska det public service-företag som beslutet avser ges tillfälle att yttra sig över villkoren i beslutet. Beslutet ska inte få innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens men har en annan språklig utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: För att värna public service-verksamhetens oberoende och integritet anser regeringen att det av den nya lagen bör framgå att regeringens beslut om public service-uppdraget inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit, dvs. motsvarande vad som i dag gäller enligt radio- och tv-lagen. Företagen bör också ges tillfälle att yttra sig över de övriga villkor som ställs upp för uppdraget. Eftersom även de villkor som framgår av nuvarande medelsvillkor kommer att ingå i beslutet, utökas public service-företagens möjlighet att yttra sig över villkor något jämfört med vad som gäller i dag.

Genom den beredningsprocess som föregår ett beslut om public service-uppdraget (se avsnitt 5.3) säkerställs att ett public service-företag kan godta ett villkor som följer av riksdagens beslut.

5.5 Villkor för uppdraget

5.5.1 Grundläggande krav på innehållet

Regeringens förslag: Verksamhet som består i att sända och tillhandahålla program ska

- som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, och

- utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.
- Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om
- rättelse och genmäle,
 - hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft,
 - att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv, och
 - ett mångsidigt programutbud.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs lagförslag har dock en annan utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget att den nya lagen ska innehålla ett krav på att programverksamheten som helhet ska präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet samt förslaget om villkor som ska få ställas upp. *Svenska Journalistförbundet* anser dock inte att det bör finnas möjlighet att ställa upp villkor om att enskildas privatliv ska respekteras. *Diskrimineringsombudsmannen* och *Göteborgs universitet* anser att det ska framgå av lagen att verksamheten ska präglas av icke-diskriminering. *Mediemyndigheten* anser att villkor om mediets särskilda genomslagskraft ska kunna tillämpas på alla publiceringar inom programverksamheten. Göteborgs universitet anser att villkoret om jämställdhet och mångfald ska finnas kvar. Flera remissinstanser, bland andra *KLYS*, *Copyswede*, *Publicistklubben* och Svenska Journalistförbundet avstyrker förslaget att ett krav på att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt ska framgå av lag. Göteborgs universitet anser att det av lagen dessutom ska framgå att programverksamheten ska bygga på evidens. *Rörelsefolkshögskolornas intresseorganisation (RIO)* anser att det bör införas bestämmelser i lagen om att innehållsuppdraget ska utformas med fokus på folkbildning.

Skälen för regeringens förslag

Grundläggande krav på innehållet som bör framgå direkt av lagen

Demokrati och alla människors lika värde

Den så kallade demokratibestämmelsen finns i radio- och tv-lagen (5 kap. 1 § och 14 kap. 1 §). Enligt bestämmelsen ska det programföretag som bestämmelsen gäller se till att programverksamheten som helhet präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att uttrycket ”det demokratiska statskicketets grundidéer” avser en statsform som bygger på fri åsiktsbildning, allmän och lika rösträtt samt fria och hemliga val. Uttrycket ”alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet” avser de sidor av demokratibegreppet som anknyter till förhållandet mellan människor, till exempel fördömande av rasism, våld och brutalitet samt hävdande av jämställdhet mellan kvinnor och män. Demokratibestämmelsen har tolkats som en skyldighet för public service-företagen att vara partisk till förmån för de grundläggande demokratiska värdena och

utgör på så sätt en modifiering av kravet på opartiskhet (prop. 1977/78:91 s. 230). Formuleringen ansluter till målsättningsstadgandet i 1 kap. 2 § RF, där det anges att den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Att public service-företagens programverksamhet som helhet ska präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet är en grundläggande förutsättning för public service-uppdraget. Enligt regeringen, som i denna del instämmer med vad bland andra *SR*, *SVT* och *UR* anför, bör det därför framgå direkt av den nya lagen. Bestämmelsen bör gälla oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild eller text) och oavsett hur det distribueras.

Bland andra *Göteborgs universitet* anser att villkoret om jämställdhet och mångfald ska finnas kvar. Jämställdhet och mångfald är enligt regeringen en självklar del av den demokratiska grundtanken om alla människors lika rättigheter. Enligt regeringen uppfyller demokrati-bestämmelsen de syften som det nuvarande villkoret om jämställdhet och mångfald har och någon särskild bestämmelse om ett sådant villkor bör därför inte föras in i lagen. Att programverksamheten ska präglas av principen om icke-diskriminering är ett utflöde av samma synsätt och det bör av samma skäl inte heller införas en särskild bestämmelse om detta, vilket bland andra *Diskrimineringsombudsmannen* förordar.

Opertiskhet och saklighet

Av radio- och tv-lagen framgår i dag att public service-företagens sändningstillstånd får förenas med villkor som innebär att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet ska råda i ljudradio och tv (4 kap. 8 § och 11 kap. 3 § första stycket). Sedan juli 2023 ställs också villkor om opartiskhet och saklighet upp för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd, dvs. på internet. Möjligheten att ställa upp sådana villkor framgår av 4 kap. 18 § och 11 kap. 6 § radio- och tv-lagen.

Att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och att villkoren kan följas upp och granskas är en central och grundläggande förutsättning för allmänhetens förtroende för public service (se t.ex. prop. 2012/13:164 s. 13 och 2018/19:136 s. 17). Kravet har funnits sedan sändningarna inleddes och är grundläggande för public service-uppdraget. Det bör därför framgå direkt av den nya lagen. Bestämmelsen bör gälla oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild eller text) och oavsett hur innehållet distribueras. Det bör i lagen uttryckas som att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet. Förslaget innebär att företagen ska, på motsvarande sätt som i dag, före en publicering så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i denna. Ämnesval och framställning ska ta sikte på vad som är relevant och väsentligt. I saklighetskravet bör det också anses ligga att en verklighets-beskrivning som bygger på evidens har företräde framför en beskrivning av samma företeelse som bygger på åsikter. Ett krav på evidens bör därför inte, i motsats till vad *Göteborgs universitet* förordar, införas i lagen.

En konsekvens av att kravet framgår direkt av lagen är att public service-företagen inte längre kommer att kunna ta del av och godta ett villkor med ett sådant krav innan det ställs upp. Bland andra *Svenska Journalistförbundet* menar att detta innebär en inskränkning av yttrandefriheten och att det är en principiellt viktig fråga att lagstiftaren inte ställer krav på att medier ska rapportera på ett visst sätt. En opartiskt och sakligt bedriven programverksamhet är dock enligt regeringen en så grundläggande förutsättning för uppdraget att bedriva radio och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst att ett sådant krav, trots de invändningar som kan resas, bör framgå av lagen. Villkoret har också tidigare framgått av lag, när den äldre radiolagen enbart gällde för public service-företagen (jfr prop.1995/96:160 s. 83).

Villkor som regeringen bör få ställa upp i beslut om public service-uppdraget

Rättelse och genmäle

Public service-företagens skyldighet att beriktiga (dvs. rätta) fakta- och sakuppgifter regleras i dag på olika sätt för radio och tv. För tv ställs skyldigheten upp i radio- och tv-lagen (5 kap. 4 § radio- och tv-lagen). För radio får ett sändningstillstånd förenas med en skyldighet att iakttä bestämelsen om beriktigande (11 kap. 3 § andra stycket 10 radio- och tv-lagen). Sedan juli 2023 finns också en möjlighet att ställa upp villkor om beriktiganden för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radioprogram genom tråd (11 kap. 6 § andra stycket 2 radio- och tv-lagen).

I dag får ett sändningstillstånd även förenas med villkor om skyldighet att sända genmälen (4 kap. 9 § 11 och 11 kap. 3 § andra stycket 11 radio- och tv-lagen). Sedan juli 2023 finns även här en möjlighet att ställa upp villkor för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd (4 kap. 18 § och 11 kap. 6 § radio- och tv-lagen).

Beriktigande innebär att en felaktig sakuppgift korrigeras när det är befogat och anknyter närmast till kravet på saklighet. Med genmäle avses bemötande av ett påstående som har förts fram i ett program, exempelvis omdömen om enskilda personer eller deras åsikter, och anknyter till kravet på opartiskhet. Ett beriktigande utformas och framförs av utgivaren, medan ett genmäle oftast måste utformas och framföras av den berörde själv (prop. 1977/78:91 s. 144 och 1995/96:160 s. 100–101).

Att villkor om beriktigande och genmäle kan ställas upp för alla program från public service-företagen har stor betydelse för allmänhetens förtroende för public service-företagens verksamhet. Det bör därför framgå av den nya lagen att villkor får ställas upp om beriktigande och genmäle. Enligt regeringen bör dock uttrycket rättelse användas i stället för beriktigande eftersom det uttrycket är lättare att förstå och är det uttryck som numera används.

Hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att ta hänsyn till ljudradions och televisionens särskilda genomslags-

kraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (4 kap. 9 § 10 och 11 kap. 3 § andra stycket 9 radio- och tv-lagen).

Skyldigheten att ta hänsyn till ljudradions och televisionens genomslagskraft har funnits länge. Av 1959 års avtal mellan staten och SR framgick att programverksamheten skulle bedrivas med beaktande av ljudradions och televisionens centrala ställning i landets kultur- och samhällsliv. Bestämmelsen fick sin nuvarande utformning i början av 1990-talet. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det med uttrycket ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft avses att medierna vänder sig till hemmen och till en stor allmän publik, där alla åldrar är företrädade, samt att programmen kan påverka lyssnare och tittare starkt. Det ansågs därför naturligt att de ansvariga för sändningarna iakttar varsamhet med program som har sådan karaktär att man kan förstå att delar av publiken kommer att uppröras eller skrämmas. Det framhölls dock att kravet på varsamhet inte får drivas så långt att programföretagen sviker sin uppgift att meddela nyheter och stimulera till debatt. Av förarbetena framgår vidare att skyldigheten ålägger ett programföretag att visa varsamhet när det gäller att exempelvis sända våldsinslag eller inslag med sexuella skildringar, program som kan verka skrämmande för barn, program som på ett felaktigt sätt speglar bruk av alkohol eller narkotika och program som är uppenbart kränkande mot något av könen eller mot människor med viss hudfärg, nationalitet eller religion (prop. 1990/91:149 s. 141–142). Under åren har en relativt omfattande praxis utvecklats kring hur villkoret tillämpas (se Granskningsnämndens praxissamling, Granskat och klart, Tema: Mediets genomslagskraft, 2020).

Villkoret har enligt regeringen även betydelse för förtroendet för verksamheten. En programverksamhet som bedrivs med hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft bör i allmänhet uppfattas som mer balanserad och trovärdig. Det finns därför ett särskilt intresse av att public service-uppdraget kan förenas med ett sådant villkor.

Villkoret har alltså sin grund i den särskilda genomslagskraft som radio och tv har. Villkoret bör därför även i fortsättningen kunna gälla för dessa medieformer. I dag gäller villkoret enbart för innehållet i public service-företagens radio- och tv-sändningar i marknätet. Enligt regeringen bör villkoret också kunna ställas upp för innehållet i sändningar och tillhandahållanden på internet av radio och tv, dvs. program som består av ljud eller rörlig bild.

Mediemyndigheten anser att allt innehåll, oavsett vilken form det har, bör kunna omfattas av villkor om mediets särskilda genomslagskraft. Alla medieformer har dock enligt regeringen inte den genomslagskraft som vid införandet av villkoret motiverade en reglering. Även om ny teknik gör att information numera kan tränga djupt in i den privata sfären, har det enligt regeringen inte framkommit skäl att vidga tillämpningsområdet för möjligheten att ställa upp villkor om mediets särskilda genomslagskraft till andra medieformer än radio och tv, dvs. ljud och rörlig bild. Villkor om radions och tv:ns särskilda genomslagskraft bör dock kunna ställas upp för sådant innehåll oavsett på vilket sätt programmen distribueras.

Respekt för privatlivet

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv (4 kap. 9 § 12 och 11 kap. 3 § andra stycket 12 radio- och tv-lagen). Sedan 2020 prövas dock frågor om publicitetsskador för en enskild inom ramen för det medieetiska självregleringssystemet. Tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv togs därför bort från sändningstillstånden för public service-företagen från och med den 1 januari 2021 (prop. 2019/20:168, bet. 2020/21:KU3, rskr. 2020/21:16).

Enligt regeringen fyller villkoret en viktig funktion för förtroendet för public service-företagens programverksamhet, om public service-företagens anslutning till det medieetiska systemet skulle upphöra. Den nya lagen bör därför, i motsats till vad *Svenska Journalistförbundet* anser, ge en fortsatt möjlighet att ställa upp villkor om respekt för enskildas privatliv. Det blir därmed möjligt att ställa upp villkor som kan gälla för innehållet i alla public service-företagens program oavsett hur de distribueras. Villkor om respekt för privatlivet bör dock inte ställas upp i regeringens beslut så länge public service-företagen är anslutna till det medieetiska systemet.

Mångsidigt programutbud

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att sända ett mångsidigt programutbud (4 kap. 9 § 13 och 11 kap. 3 § andra stycket 13 radio- och tv-lagen). Med stöd av dessa bestämmelser ställs det i nuvarande sändningstillstånd upp generella villkor om företagets utbud med bland annat krav på hög kvalitet och nyskapande form och innehåll. Med stöd av bestämmelserna ställs det även upp villkor om bland annat nyhetsverksamhet, kulturutbud, programutbud för barn och unga samt utbud på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk. Detsamma gäller andra villkor som har med innehållet att göra och som är kopplade till produktionen av programmen. Enligt regeringen bör det framgå av den nya lagen att villkor får ställas upp om ett mångsidigt programutbud. Det blir därmed möjligt att ställa upp villkor för företagets utbud oavsett hur utbudet distribueras.

För tv-sändningar får sändningstillstånden i dag förenas med villkor om att sända program vars innehåll är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning (4 kap. 9 § 5 radio- och tv-lagen). Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det med stöd av denna kan ställas upp villkor om att exempelvis sända program på teckenspråk eller nyhetsprogram som är anpassade för personer med kognitiv funktionsnedsättning (prop. 2009/10:115 s. 282). För radio får villkor ställas upp om att utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (11 kap. 3 § andra stycket 4 radio- och tv-lagen). Bestämmelsen för radio innefattar både tekniska villkor om tillgängliggörande och innehåll särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning (prop. 2009/10:115 s. 131 och 282).

Enligt regeringen bör även villkor om innehåll som är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning kunna ställas upp med stöd av bestämmelsen om ett mångsidigt programutbud. Det behöver därför inte särskilt framgå av lagen att villkor får ställas upp om innehåll som är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning. Med stöd av

bestämmelsen bör även krav på innehållet som gäller exempelvis hörbarhet kunna ställas upp (prop. 2009/10:115 s. 135). Prop. 2024/25:166

Ett sändningstillstånd kan i dag förenas med villkor om att regionalt sända och producera program (4 kap. 9 § 14 och 11 kap. 3 § andra stycket 14 radio- och tv-lagen). Villkor om att regionalt sända program avser enligt förarbetena krav på att programmen ska nå befolkningen i en viss region eller att utsändningen av programmen ska göras från regionen. Villkor om att regionalt producera program innebär att programmen i huvudsak ska framställas i en viss region (prop. 1996/97:101 s. 20). Det villkoret har ansetts delvis gå in i det programrelaterade villkoret att händelser i olika delar av landet ska speglas (prop. 1996/97:101 s. 16). Ett villkor om skyldighet att sända program regionalt bör kunna ställas upp specifikt för marksändningarna i sändningstillstånd med stöd av radio- och tv-lagen. Programrelaterade villkor föreslås dock inte längre få ställas upp i sändningstillstånden. Sådana villkor, dvs. till exempel även villkor om regional produktion, bör i stället kunna ställas upp med stöd av den föreslagna bestämmelsen om ett mångsidigt programutbud. Villkor om rent organisatoriska frågor, till exempel om en decentraliserad organisation, bör kunna ställas upp med stöd av den föreslagna bestämmelsen om villkor om verksamhet och organisation.

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO) anser att det bör införas en bestämmelse i lagen om att innehållsuppdraget ska utformas med fokus på folkbildning. Enligt regeringen är folkbildning en central del av public service-uppdraget. Sådana villkor kan ställas upp med stöd av den föreslagna bestämmelsen om villkor om ett mångsidigt programutbud och det finns därför inte något behov av en specifik bestämmelse på det området.

5.5.2 Reklam och andra annonser, otillbörligt kommersiellt gynnande, produktplacering och sponsring

Regeringens förslag: Program ska inte få

- innehålla reklam,
- innehålla produktplacering,
- otillbörligt gynna kommersiella intressen, eller
- innehålla åsiktsannonser.

Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om

- undantag från reklamförbudet när det gäller reklam för ett public service-företags egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag,
- andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser, och
- sponsring och förbud mot sponsring.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig och redaktionell utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med förbud mot och villkor för att sända reklam eller andra annonser, sponsrade program och program där produktplacering förekommer (4 kap. 10 § och 11 kap. 3 § första stycket radio- och tv-lagen).

I radio- och tv-lagen finns även förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande (5 kap. 5 § och 14 kap. 2 §). Av bestämmelserna framgår att program som inte är reklam inte otillbörligt får gynna kommersiella intressen. Det innebär att programmet inte får uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller en tjänst på ett otillbörligt sätt.

I radio- och tv-lagen finns även bestämmelser om förbud mot åsiktsannonser (5 kap. 6 § och 14 kap. 3 §). Av dessa bestämmelser framgår att i sändningar för vilka villkor om opartiskhet gäller får det inte förekomma meddelanden som sänds på uppdrag av någon annan och som syftar till att vinna stöd för politiska eller religiösa åsikter eller åsikter i intressefrågor på arbetsmarknaden.

Förbud mot reklam, produktplacering, otillbörligt kommersiellt gynnande och åsiktsannonser är nära kopplade dels till public service-verksamhetens oberoende, dels till kravet på opartiskhet. Dessa villkor är grundläggande för public service-uppdraget och bör därför framgå direkt av den nya lagen. Att ett sändningstillstånd innehåller ett förbud mot att sända reklam är i dag också en förutsättning för att verksamheten ska finansieras med allmänna medel. Även det talar för att förbudet bör ställas upp i lag. Förbuden mot otillbörligt kommersiellt gynnande och åsiktsannonser framgår dessutom redan i dag direkt av radio- och tv-lagen.

Villkor om undantag från förbudet mot reklam bör kunna ställas upp vad gäller public service-företags egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag. I nuvarande sändningstillstånd finns ett sådant undantag för reklam för egen programverksamhet eller för programverksamhet från de övriga public service-företagen, utbildningsmaterial eller andra liknande produkter med direkt anknytning till programmen. Sådana undantag bör fortsatt kunna göras i villkor som ställs upp med stöd av den föreslagna lagen. Något undantag från förbudet mot åsiktsannonser bör inte kunna ställas upp. Det bör dock vara möjligt att ställa upp villkor om och förbud mot sponsring och andra annonser än reklam och åsiktsannonser. Uttrycken annonser, reklam, åsiktsannonser sponsring och produktplacering bör ha motsvarande betydelse som de har i radio- och tv-lagen men bör avse även andra program än sådana radio- och tv-program som omfattas av radio- och tv-lagen.

Om villkor som tillåter exempelvis sponsring i radio- eller tv-sändningar, beställradio, beställ-tv eller sökbar text-tv ställs upp finns bestämmelser i radio- och tv-lagen om vem som får sponsra program, krav på program som sponsras och hur sponsringsmeddelanden ska utformas (7 kap. och 15 kap. 8–11 §§ radio- och tv-lagen).

5.5.3 Förbud mot villkor om särskild betalning

Regeringens förslag: Program ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. I kommitténs förslag används dock uttrycket publicering i stället för program.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget i sak.

Skälen för regeringens förslag: Att allmänheten kan ta emot public service-företagens program utan villkor om särskild betalning, oavsett vilken distributionsform som väljs, är en grundläggande förutsättning för att verksamheten ska finansieras med allmänna medel, vilket också har uttalats i tidigare public service-propositioner (prop. 2012/13:164 s. 50–51 och prop. 2018/19:136 s. 42). Denna förutsättning är enligt regeringen så grundläggande att den bör framgå av lagen.

Förslaget innebär att public service-företagen inte får ställa upp några villkor om särskild betalning, exempelvis i form av abonnemangsavgifter, för sina sändningar och tillhandahållanden av program. Det innebär dock inte att programmen ska kunna tas emot av allmänheten utan kostnader för mottagarutrustning, internetabonnemang, datatrafik och liknande. Förslaget innebär inte heller någon ändring av vad som gäller i dag när en operatör vidareänder tv-sändningar och sökbar text-tv från SVT och UR enligt bestämmelserna om vidareändningsplikt i radio- och tv-lagen (9 kap. 1–4 §§). Av dessa bestämmelser framgår bland annat att sändningar ska kunna tas emot utan kostnad för själva mottagningen. En operatör har dock rätt att ta ut en skälig avgift för att täcka bland annat kostnaden för driften och servicen av näten. Bestämmelsen hindrar inte heller att public service-företagens program, utöver att finnas tillgängliga på öppna och fritt tillgängliga delar av internet, också kan finnas på tjänster som kan kräva abonnemang eller betalning, till exempel i olika tv- och streamingpaket. Det bör vidare fortsatt vara möjligt för UR att erbjuda utbildningsanordnare som förskolor, skolor, universitet, högskolor och folkhögskolor ett utökat programutbud via tjänsten UR Access. Därutöver bör det även i fortsättningen vara möjligt att ställa upp villkor om att public service-företagens sändningar som görs tillgängliga utanför Sverige ska bära sina egna kostnader.

Som framgår i avsnitt 5.1 anser regeringen, i likhet med Svenska Journalistförbundet, att termen publicering inte bör användas i lagtexten.

5.5.4 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. I kommitténs förslag finns en upplysningsbestämmelse om att krav på tillgänglighet till tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv finns i radio- och tv-lagen.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Diskrimineringsombudsmannen, Myndigheten för delaktighet, Nätverket Unga För Tillgänglighet (Nuft) och Synskadades*

Riksförbund anser att villkor ska ställas upp om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Synskadades Riksförbund föreslår även att en hänvisning till diskrimineringslagen (2008:567) införs i lagen.

Mediemyndigheten anser att det är oklart om de villkor om krav på tillgänglighet som kan ställas upp kan avse själva funktionaliteten på webbplatser och i appar.

SVT anser att den möjlighet att ställa krav på tillgänglighet som föreslås är tillräcklig och kan användas för en samlad reglering av public service-företagens hela tillgänglighetsuppdrag. De särskilda tillgänglighetsbesluten bör därför upphöra.

Skälen för regeringens förslag: Public service-företagens tillgänglighetskrav regleras dels i företagens sändningstillstånd, dels i radio- och tv-lagen. Regleringen ser olika ut beroende på om det är fråga om villkor för ljudradio eller tv. Sändningstillstånd för ljudradio får förenas med villkor om skyldighet att utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (11 kap. 3 § andra stycket 4). Sändningstillstånd för tv får förenas med villkor om att sända program vars innehåll är särskilt anpassade för personer med funktionsnedsättning (4 kap. 9 § 5). Tekniska tillgänglighetskrav för tv framgår av 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen. Av bestämmelsen följer att en leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen i särskilda tillgänglighetsbeslut. Tillgänglighetsbesluten kan avse en kortare period än sändningstillstånden. Inför nuvarande tillståndperiod ansåg regeringen att det, mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen, inte fanns anledning att ompröva tidigare bedömningar om att tillgänglighetsbesluten kan avse en kortare period än sändningstillstånden (prop. 2018/19:136 s. 23). Radio och tv-lagens bestämmelser om tillgänglighet följer också delvis AV-direktivet (2010/13/EU) och de krav på tillgänglighet som ställs där. Kraven på tillgänglighet i radio- och tv-lagen gäller förutom för public service även andra medieföretag som omfattas av lagen och som sänder och tillhandahåller tv. Sammantaget anser regeringen att det inte finns skäl att göra någon förändring i frågan om möjligheten att meddela de särskilda tillgänglighetsbesluten. Regeringen delar därmed inte *SVT:s* synpunkt om att möjligheten att meddela de särskilda tillgänglighetsbesluten bör upphöra.

Möjligheten att ställa krav på tillgänglighet till public service-utbudet bör dock vara bredare så att sådana krav kan ställas även för innehåll som inte omfattas av radio- och tv-lagen. Att public service-företagens utbud är tillgängligt för alla är en viktig utgångspunkt för public service-uppdraget. Därför bör det av lagen framgå att regeringen får ställa upp villkor om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Med stöd av bestämmelsen bör villkor kunna ställas upp om att public service-företagen ska utforma sina tjänster och program så att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom tekniska hjälpmedel såsom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Villkor bör exempelvis kunna ställas upp för public service-företagens webbplatser, appar och liknande tjänster.

Villkor som gäller innehåll som är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning kan ställas upp med stöd av villkoret om ett mångsidigt programutbud, se avsnitt 5.5.1.

Diskrimineringsombudsmannen, Myndigheten för delaktighet, Nätverket Unga För Tillgänglighet (Nuft) och Synskadades Riksförbund framhåller att den föreslagna formuleringen av lagtexten kan tolkas som att det är valbart att ställa krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. De menar att det bör vara tvingande att ställa sådana krav. Regeringen anser att krav på tillgänglighet ska ställas upp. Det är dock inte ändamålsenligt att i lagtexten ställa upp de villkor som bör gälla, bland annat med hänsyn till att lagtexten därmed skulle bli omfattande och förmodligen snart även inaktuell, jfr avsnitt 5.1. Att endast göra det tvingande att ställa krav på tillgänglighet innebär i sig inte något skydd för vilken grad av tillgänglighet som ska uppnås genom kraven. Lagtexten bör därför utformas i enlighet med vad kommittén har föreslagit.

Regeringen anser inte att det i lagen behöver tas in en upplysningsbestämmelse om att krav på tillgänglighet till tv finns i 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen. En generell hänvisning till att det finns bestämmelser om ljudradio och tv även i radio- och tv-lagen bör dock finnas i lagens inledning, se övervägandena i avsnitt 5.1. Regeringen ser inte heller att det behöver tas in en hänvisning till diskrimineringslagen på det sätt som *Synskadades Riksförbund* föreslagit. Som anges i avsnitt 5.1 finns flera lagar som gäller för public service-företagen, utöver den föreslagna lagen om public service.

5.5.5 Hur verksamheten ska organiseras och bedrivas

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om

- ramar för verksamhet och organisation,
- användningen av avgiftsmedel,
- förhandsprövning av nya tjänster, och
- redovisning och revision.

Kommitténs förslag överensstämmer delvis med regeringens. Kommittén föreslår att villkor ska få ställas upp om verksamhet och organisation, utan begränsning till dess ramar.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Public service-företagen* tillstyrker i huvudsak förslaget, men anser att möjligheten att ställa upp villkor för verksamhet och organisation bör begränsas i förhållande till utredningens förslag. *SR* och *SVT* anser vidare att villkor om förhandsprövning inte ska kunna ställas upp. *Svenska journalistförbundet* anser inte att avsikten med bestämmelsen tillräckligt tydligt framgår och att det finns en risk för framtida detaljreglering med stöd av bestämmelsen samt avstyrker därför förslaget i sin helhet.

Skälen för regeringens förslag: De villkor som i dag finns i public service-företagens medelsvillkor är inte programrelaterade. De har alltså inte med innehållet i programmen att göra och något lagstöd för att ställa upp villkoren krävs inte enligt yttrandefrihetsgrundlagen. För att reg-

leringen av public service-uppdraget ska bli överblickbar och tydlig anser dock regeringen att alla villkor som ska kunna ställas upp för public service-uppdraget bör framgå av den nya lagen eller, när det gäller villkor som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet, av radio- och tv-lagen. Det bör därför framgå av den nya lagen att villkor får ställas upp om verksamhet och organisation, om användningen av avgiftsmedel, om förhandsprövning av nya tjänster och om redovisning och revision. Det handlar exempelvis om villkor om sidoverksamhet, om en decentraliserad organisation, om hur utbudet ska distribueras och om vad som ska ingå i redovisningen av hur uppdragen uppfylls. Avsikten är att det med stöd av bestämmelsen ska vara möjligt att ställa upp sådana villkor som finns i nuvarande medelsvillkor och sändningstillstånd och som inte är relaterade till innehåll och som inte heller är kopplade till rätten att sända i marknätet.

Att public service-företagen själva utformar sin verksamhet utifrån de grundsatser och allmänt hållna riktlinjer som beslutas av riksdagen och regeringen är en viktig princip som enligt regeringen också fortsättningsvis bör gälla vid tillämpning av bestämmelsen. Genom att villkoren för verksamheten hålls på en övergripande nivå och normalt inte ändras under en tillståndsperiod har det också tidigare ansetts att en balans uppnås mellan å ena sidan det oberoende som krävs för att företagen ska kunna uppfylla sina uppdrag i allmänhetens tjänst och å andra sidan den styrning som riksdagen och regeringen behöver utöva på allmänhetens vägnar eftersom uppdraget finansieras med allmänna medel (se exempelvis prop. 1995/96:161 s. 47, prop. 2000/01:94 s. 11, prop. 2005/06:112 s. 20, prop. 2008/09:195 s. 18 och 20). Regeringen instämmer med *public service-företagen* i att villkoren inte bör innebära en onödig detaljreglering av företagens verksamhet och organisation, vilket också *Svenska Journalistförbundet* för fram. Detta bör, som public service-företagen förordar, åstadkommas genom att lagen ger möjlighet att ställa upp villkor om ramar för verksamhet och organisation. På så sätt kan de villkor som gäller i dag ställas upp också fortsättningsvis.

SR och SVT anser att det inte ska finnas möjlighet att ställa upp villkor om förhandsprövning av nya tjänster. Modellen för finansiering av public service innebär, som framgår av avsnitt 5.2, ett statligt stöd i EU-rättslig mening. Systemet för förhandsprövning av nya tjänster regleras bland annat genom förordningen (2019:1256) om förhandsprövning av tjänster hos public service-företagen och är avsett att säkerställa att statligt stöd bara används för nya tjänster som bidrar till att ett public service-uppdrag uppfylls samtidigt som konkurrensen på mediemarknaden inte påverkas på ett oproportionerligt sätt. Frågan om förhållandet mellan förhandsprövning och yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om censurförbud, hindrande åtgärder, redaktionell självständighet och etableringsfrihet lyfts flera gånger sedan systemet infördes 2010. Konstitutionsutskottet har uttalat att förhandsprövningen inte handlar om att pröva själva innehållet – vad som ska få förekomma i ett program eller i en tjänst – eller pröva om ett visst innehåll ska få framföras. I stället handlar prövningen om att avgöra om en ny eller förändrad tjänst som något av programföretagen vill lansera ska bekostas med allmänna medel. Att prövningen tar sikte på nya tekniker och metoder och att det inte är en fråga om en prövning av innehållet i radio- eller tv-program i strid med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser gjordes enligt utskottet tydligt genom att endast tjänster

inom den kompletterande verksamheten omfattas (se konstitutionsutskottets yttrande 2019/20:KU2y). Enligt regeringen är det med hänsyn till bland annat den snabba utvecklingen av ny teknik inte möjligt att i förväg bedöma vilka tjänster som kan komma att erbjudas under den tid uppdraget ska gälla. Det är därför heller inte möjligt att, som SR förordar, i stället för förhandsprövning hantera frågan om eventuell konkurrens- påverkan inom ramen för övrig villkorsgivning för public service- uppdraget. Sammantaget bör den nya lagen enligt regeringen ge möjlighet att också fortsättningsvis ställa upp villkor om förhandsprövning av nya tjänster.

5.5.6 Säkerhet och beredskap

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service- uppdraget få ställa upp villkor om

- beredskapsarbete och en beredskapsplan för verksamheten för fredstida krissituationer och höjd beredskap samt verksamhet och organisation vid höjd beredskap, och
- säkerhet vid produktion och distribution av program.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning än regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Public service-företagen* tillstyrker i huvudsak förslaget, men anser att möjligheten att ställa upp villkor för verksamhet och organisation bör begränsas i förhållande till utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: SR:s och SVT:s verksamhet ingår i totalförsvaret, och public service-företagen är centrala aktörer för förmedling av information och kunskap till allmänheten även under störda förhållanden som fredstida kriser och höjd beredskap. Därför är möjligheten att ställa upp villkor i syfte att säkerställa att public service-företagen kan verka också i sådana lägen betydelsefull. Genom möjligheten att ställa upp villkor om säkerhet och beredskap understryks att dessa frågor är viktiga för public service-uppdraget. Därigenom säkerställs också att de villkor som gäller enligt de nuvarande sändningstillstånden, bland annat om risk- och sårbarhetsanalys, beredskapsplan, utbildning och övning av personal samt omställning av organisationen vid höjd beredskap, också fortsättningsvis kan ställas upp i regeringens beslut om public service-uppdraget.

Public service-företagen anser att villkor endast ska få ställas upp om ramarna för verksamhet och organisation vid höjd beredskap. Det är dock enligt regeringen av central betydelse att bestämmelser som avser planeringen för höjd beredskap och uppgifter i krig inte ger utrymme för tvekan om ansvar och handlingsutrymme. Enligt regeringen väger inte vinsterna med att i lagen uttrycka vilken detaljeringsgrad villkoren får ha upp riskerna med att avgränsningen blir obestämd. Det finns därför skäl att genomföra kommitténs förslag.

5.5.7 VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om

- att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden enligt lagen om viktigt meddelande till allmänheten, och
- att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

I lagen om viktigt meddelande till allmänheten ska det upplysas om att bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen och i den nya lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslagen. *SOS Alarm AB* anser att de aktörer som i dag har rätt att begära VMA också ska ha rätt att sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten. *Myndigheten för tillgängliga medier* framhåller vikten av att VMA och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. *SVT* menar att regeringen bör se över begreppsanvändningen i VMA-lagen för att säkerställa fortsatt överensstämmelse mellan VMA-lagen och den nya regleringen, som kommer att göra det möjligt för regeringen att ställa krav på sändning av VMA även på andra sätt än genom linjära sändningar.

Skälen för regeringens förslag

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten (VMA-lagen) och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten (4 kap. 9 § 15 och 11 kap. 3 § andra stycket 15 radio- och tv-lagen). Skyldigheten att sända VMA och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten är ett innehållsrelaterat villkor som enligt yttrandefrihetsgrundlagen ska ha stöd i lag för att få ställas upp. Bestämmelserna om villkor om VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten bör tas in i lagen om public service. Det blir därmed möjligt att ställa upp villkor om att sända VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten såväl i marknätet som på internet. I VMA-lagen bör det upplysas om att bestämmelser om skyldighet att sända VMA finns i den nya lagen.

Enligt 7 § VMA-lagen ska ett VMA sändas i ljudradio och tv, till terminalutrustning och, på begäran, som ljudsignaler i anläggningar för utomhusvarning. Bestämmelsen är dock inte avsedd att hindra att VMA förmedlas också till andra plattformar (prop. 2022/23:77 s. 33). Enligt regeringen bör det, som också *Sveriges Television* påpekar, med stöd av den nya lagen vara möjligt att ställa upp villkor om att VMA ska förmedlas på annat sätt än genom linjär ljudradio och tv. För att upprätthålla en konsekvent terminologi i lagen, bör uttrycket sända inte användas i den

nya lagen med den vidare betydelse som uttrycket har enligt VMA-lagen. I stället bör uttrycket förmedla användas för annan förmedling av VMA än sändning. Uttrycket förmedla är i sammanhanget inte avsett att indikera någon bestämd teknisk lösning, utan avsikten är att regeringen ska kunna ställa upp de villkor som inom ramen för tillgängliga tekniska lösningar på effektivaste sätt uppfyller syftet med omedelbar förmedling av information till allmänheten i brådskande och farliga situationer.

Tillgänglighetskrav för VMA och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten i tv framgår av 5 kap. 12 a § radio- och tv-lagen. Som Myndigheten för tillgängliga medier är inne på, föreslås den nya lagen ge möjlighet att ställa upp villkor även i övrigt om tillgänglighet (se avsnitt 5.5.4).

SOS Alarm AB anser att alla aktörer som har rätt att begära VMA, inte bara myndigheter, bör ges rätt att begära sändning också av andra meddelanden som är av vikt för allmänheten. Möjligheten att begära sändning av meddelanden ingriper i programverksamheten och bör bara komma i fråga när mycket starka skäl talar för det. Detta betyder att snävast möjliga krets av aktörer bör ha denna möjlighet. Enligt regeringen är det dock en rimlig avvägning att sändning av VMA, som är reglerad i 4 § VMA-lagen och bara kommer i fråga i vissa mycket brådskande och farliga situationer kan få begäras av en bredare krets av aktörer än andra meddelanden, vars användning inte är närmare reglerad.

Som Sveriges Television AB är inne på innebär förslaget att regeringen ska få ställa upp villkor om att VMA ska förmedlas också på andra sätt än genom linjära sändningar, exempelvis genom att lägga ut meddelandena på public service-företagens digitala plattformar eller genom så kallade push-notiser. Någon ändring av VMA-lagens bestämmelser är enligt regeringen inte nödvändig för att åstadkomma detta.

5.6 Styrelseledamöter och verkställande direktör

5.6.1 Förfaranden och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör

Regeringens förslag: Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver vad som gäller enligt aktiebolagslagen, innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med de krav som ställs i EU:s mediefrihetsförordning.

Föreskrifterna ska inte omfatta arbetstagarrepresentanter.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. I promemorian anges förfarandena och kriterierna för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör uttryckligen i lagtexten.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inte några synpunkter på förslaget. *Sveriges advokatsamfund* anser att lagen bör innehålla föreskrifter som säkerställer att verksamhetschefens förordnande är tillräckligt långt för att öka det faktiska oberoendet hos public service-företagen.

Skälen för regeringens förslag*Public service-företagen omfattas av krav på skyddsmekanismer enligt EU:s mediefrihetsförordning*

Den 11 april 2024 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning). Förordningen kallas fortsättningsvis mediefrihetsförordningen.

Artikel 5 i mediefrihetsförordningen innehåller bestämmelser om skyddsmekanismer för oberoendet hos leverantörer av public service-medier. En leverantör av public service-medier är enligt artikel 2.3 en leverantör av medietjänster som anförtrots ett uppdrag att verka i allmänhetens tjänst enligt nationell rätt och som erhåller nationell offentlig finansiering för att fullgöra ett sådant uppdrag. Genom formerna för hur SR, SVT och UR får sina uppdrag och genom det regelverk som styr deras verksamhet och finansiering, uppfyller företagen enligt regeringens kriterierna i mediefrihetsförordningen för att vara leverantörer av public service-medier. De omfattas därmed av regelverket i mediefrihetsförordningen.

Bestämmelser i mediefrihetsförordningen om styrelseledamöter och verksamhetschef

I artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen finns det bestämmelser om att utse och entlediga styrelseledamöter och verksamhetschef. Medlemsstaterna ska säkerställa att förfarandena för utnämning och entledigande av verksamhetschefen eller styrelseledamöterna för leverantörer av public service-medier syftar till att garantera oberoendet hos leverantörerna av public service-medier, enligt artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen. Enligt samma artikel ska förfaranden och kriterier för utnämning av dessa personer fastställas på nationell nivå. Förfarandena och kriterierna ska vara transparenta och icke-diskriminerande. Förfarandena ska även vara öppna och effektiva och kriterierna ska även vara objektiva och proportionerliga. Utöver detta anges att förordnandena för styrelseledamöter och verksamhetschefen ska vara tillräckligt långa för att det faktiska oberoendet hos leverantörerna av public service-medier ska kunna upprätthållas.

Uttrycken styrelseledamöter och verksamhetschef definieras inte i mediefrihetsförordningen, men det följer av skäl 31 att uttrycken avser de personer eller organ som har en roll i att fastställa redaktionella strategier eller utgör den högsta myndigheten i det avseendet inom leverantören av public service-medier. Kraven i fråga om styrelseledamöter och verksamhetschef bör mot den bakgrunden för svenskt vidkommande avse styrelseledamöterna respektive den verkställande direktören i vardera av de tre public service-företagen.

Särskilda regler om att utse styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen bör införas

Public service-företagens oberoende har genomgående varit en central fråga vid utformningen av hur public service organiseras i Sverige. Ägandet, och därmed ansvaret för att utse styrelser i public service-företagen, vilar på en särskild förvaltningsstiftelse. Styrelsen i respektive

public service-företag utser i sin tur den verkställande direktören. Styrelsen för förvaltningsstiftelsen och styrelserna för public service-företagen måste i sitt beslutsfattande förhålla sig till lagstiftning, respektive bolagsordning och regler som tagits fram inom ramen för självregleringssystem.

Enligt regeringens bedömning saknas i det befintliga regelverket förfaranderegler eller kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör som fullt ut motsvarar mediefrihetsförordningens krav. Sådana förfaranderegler och kriterier behöver därför införas. Mot bakgrund av hur public service är organiserat i Sverige bör förfarandena och kriterierna regleras i företagens bolagsordningar, vilket bör framgå av den nya lagen. Regeringen bedömer att en sådan ordning uppfyller mediefrihetsförordningens krav.

I promemorians lagförslag är mediefrihetsförordningens krav på förfarandena och kriterierna uppräknade direkt i författningstexten. Regeringen anser dock att kopplingen till EU-förordningen bör tydliggöras genom att bestämmelsen i stället hänvisar till den aktuella artikeln. En sådan lagstiftningsteknik följer även systematiken i bestämmelsen om talan mot beslut om entledigande i samma kapitel. I bestämmelsen om public service-företagens bolagsordningar bör det därför anges att dessa, utöver vad som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), ska innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med artikel 5.2 andra stycket i mediefrihetsförordningen. Det blir därmed en fråga för bolagsstämman att närmare bestämma hur förfaranden och kriterier enligt artikeln ska utformas. För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i den svenska lagstiftningen är det lämpligt att hänvisningarna till mediefrihetsförordningen avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Arbetstagarrepresentanter i bolagens styrelser utses av arbetstagarna i den ordning som föreskrivs i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. Föreskrifterna i bolagsordningen om förfaranden och kriterier bör enligt regeringen inte omfatta sådana ledamöter.

Av artikel 5.2 andra stycket följer att ett förordnande som styrelseledamot eller verkställande direktör i ett public service-företag ska vara tillräckligt långt för det faktiska oberoendet hos företaget. Bestämmelsen är i denna del utformad så att den är direkt tillämplig för bolagsstämman och styrelsen i ett public service-företag. Det behövs därför inte någon bestämmelse om detta i lagen, som *Sveriges advokatsamfund* förordar.

5.6.2 Rättslig prövning av entledigande

Regeringens förslag: Den som genom ett beslut av bolagsstämman eller styrelsen har entledigats från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut, ska få föra talan om att beslutet ska upphävas. Beslutet ska upphävas om det inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen.

Talan ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, ska rätten att föra talan gå förlorad.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians förslag har en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget. *SR, SVT* och *UR* anser att en verkställande direktörs rätt till rättslig prövning vid entledigande ska gälla även om förordnandet inte har varit tidsbestämt. *Sveriges advokatsamfund* anser att ett beslut om entledigande bör meddelas på förhand och att talan ska kunna väckas mot det redan innan det träder i kraft. Enligt Advokatsamfundet bör tidsfristen för att väcka talan mot ett beslut om entledigande räknas från att den entledigande underrättas om beslutet. Kretsen som får väcka sådan talan bör enligt Advokatsamfundet omfatta också styrelseledamöter, en minoritet på bolagsstämman eller i public service-företagens ägarstyrelse samt granskningsnämnden för radio och tv.

Skälen för regeringens förslag

Förutsättningar för entledigande i förtid enligt mediefrihetsförordningen

Artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen medför särskilda krav på beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett public service-företag. Sådana beslut ska vara vederbörligen motiverade och de får fattas endast i undantagsfall om personen som entledigas inte längre uppfyller de fastställda kriterierna för uppdraget (jfr avsnitt 5.6.1). Besluten ska också meddelas de berörda personerna på förhand och kunna prövas rättsligt.

De förutsättningar enligt mediefrihetsförordningen som ska vara uppfyllda vid ett entledigande i förtid är direkt tillämpliga och ska därför beaktas av den som beslutar om entledigandet.

Nuvarande reglering är otillräcklig

Av aktiebolagslagen framgår att en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid om den som har utsett ledamoten anmäler att uppdraget ska upphöra (8 kap. 14 § ABL). Det saknas uttryckliga bestämmelser i aktiebolagslagen om entledigande av en verkställande direktör.

Styrelsen i ett public service-företag utses enligt bolagsordningarna för tiden intill utgången av nästa årsstämma. För den verkställande direktören finns ingen motsvarande reglering. Normalt utser styrelsen den verkställande direktören utan tidsbegränsning.

Det finns ingen rätt för den som har entledigats att föra talan enligt aktiebolagslagen mot ett sådant beslut och den talerätt som enligt 7 kap. 50 § ABL får utövas av styrelsen, enskilda styrelseledamöter och den verkställande direktören framstår enligt regeringen inte som tillräcklig för att uppfylla mediefrihetsförordningens syfte. Sådan talan kan inte föras av den som inte längre har en sådan ställning och kan inte användas för att klandra ett beslut av styrelsen. Det har inte heller ansetts möjligt att föra en fastställsetalan om ett styrelsebesluts ogiltighet (se Svea hovrätts beslut i mål Ö 4304/91).

Enligt regeringen uppfylls inte mediefrihetsförordningens krav med nu gällande regler.

Regeringen anser att kravet på rättslig prövning bör uppfyllas genom att det införs en möjlighet till domstolsprövning av beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett public service-företag.

Med hänsyn till mediefrihetsförordningens syfte är det tillräckligt att möjligheten till domstolsprövning omfattar beslut av bolagsstämman och styrelsen. En sådan avgränsning innebär att möjligheten att väcka talan mot ett beslut om entledigande inte omfattar exempelvis arbetstagarledamöter i styrelsen som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privatanställda.

Domstolsprövningen bör avse beslutets förenlighet med mediefrihetsförordningen

Domstolsprövningen av ett beslut om entledigande bör i sak avse frågan om beslutet uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen. Enligt artikeln krävs att beslutet har varit vederbörligen motiverat och meddelats den berörda personen på förhand. Dessutom får sådana beslut fattas endast i undantagsfall om personen som entledigats inte längre uppfyller de kriterier för uppdraget som enligt regeringens förslag ska regleras i bolagsordningarna (se avsnitt 5.6.1). För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i den svenska lagstiftningen är det lämpligt att hänvisningen i bestämmelsen till mediefrihetsförordningen avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Domen bör enligt regeringen bara avse om beslutet ska upphävas eller inte. På så sätt tillgodoses såväl intresset av en allsidig prövning av frågan om mediefrihetsförordningens regler har följts vid entledigandet, som intresset av en renodlad och snabb process.

Talerätten bör omfatta den entledigade

Talerätten bör omfatta den styrelseledamot eller verkställande direktör som har entledigats. Den personen kan enligt regeringen antas ha bäst förutsättningar att i första hand bevaka intresset att entledigandet inte strider mot mediefrihetsförordningen.

Den rättsliga prövningen ska enligt mediefrihetsförordningen avse beslut om entledigande av den verkställande direktören eller styrelseledamöterna innan deras förordnanden har löpt ut. Detta förutsätter att det finns en tidpunkt då förordnandet löper ut, och rätten till domstolsprövning enligt förordningen gäller alltså endast när ett förordnande är tidsbestämt. Enligt regeringen finns det inte skäl att införa en längre gående talerätt än mediefrihetsförordningen kräver. Talerätten bör därför inte, som *SR*, *SVT* och *UR* förordar, genom nationell lag utsträckas till att gälla också en verkställande direktör med ett förordnande som inte är tidsbestämt. Granskningsnämnden för radio och tv bör enligt regeringen inte ges talerätt, som *Sveriges advokatsamfund* förordar, eftersom det är främmande för granskningsnämndens verksamhet att föra talan i domstol om vem som ska vara bolagsfunktionär i ett public service-företag.

Enligt regeringens bedömning hindrar bestämmelsen inte talan mot beslutet på annan grund eller i annan ordning, till exempel styrelsens, en styrelseledamots eller den verkställande direktörens talan enligt 7 kap. 50 § ABL mot ett bolagsstämmbeslut.

Talefristen bör vara tre månader efter beslutet

Talan bör enligt regeringen väckas inom viss tid. Talefristen bör enligt regeringen vara tre månader och börja löpa på dagen för beslutet, i likhet med vad som gäller enligt 7 kap. 51 § ABL. En talefrist som utgår från tidpunkten då den entledigade underrättas om beslutet, som *Sveriges advokatsamfund* förordar, medför enligt regeringen en sämre förutsebarhet och riskerar att tynga processen med bevisfrågor om bl.a. tidpunkten för underrättelse. En talefrist som utgår från dagen för beslutet är enligt regeringen mer ändamålsenlig.

Det är först när beslutet har fattats som det har rättsverkan. Det är också först då som det har fått sin slutliga form och samtliga omständigheter som är relevanta för prövningen står klara. Enligt regeringen finns det därför inte anledning att talan ska kunna väckas redan när det på förhand meddelas den som berörs, som *Sveriges advokatsamfund* förordar.

Talan bör handläggas av allmän domstol enligt allmänna tvistemålsregler

Talan bör enligt regeringen handläggas enligt allmänna tvistemålsregler vid allmän domstol, i likhet med vad som gäller för klander av bolagsstämmbeslut enligt aktiebolagslagen (se 7 kap. 50 och 51 §§ ABL).

5.6.3 Registrering enligt aktiebolagslagen av beslut om entledigande i förtid

Regeringens förslag: Ett beslut att entlediga någon från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut ska få registreras i aktiebolagsregistret trots att beslutet inte uppfyller förutsättningarna i mediefrihetsförordningen, om det inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet på sådan grund.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians förslag har en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inte några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 27 kap. 2 § första stycket ABL kan en registrering i aktiebolagsregistret inte göras utan föregående materiell och formell legalitetsprövning. Om det finns hinder för registrering ska Bolagsverket som huvudregel vägra registrering (27 kap. 2 § tredje och fjärde stycket ABL). Bolagsverkets legalitetsprövning får anses omfatta ett besluts förenlighet med EU-förordningar, eftersom sådana förordningar är direkt tillämpliga och bör anses likställda med svensk lag (jfr t.ex. prop. 2023/24:160 s. 93 och Lagrådets yttrande över förslag till tullag i prop. 1999/2000:126 s. 272). I 27 kap. 2 a § ABL föreskrivs att registreringsförbudet upphör om talan inte har väckts mot vissa bolagsstämmbeslut i tid.

Om ett beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller verkställande direktör som har anmälts för registrering inte uppfyller förutsättningarna i mediefrihetsförordningen, utgör bristen i princip ett hinder för registrering. Reglerna om Bolagsverkets beslut om registrering i aktiebolagsregistret bör emellertid enligt regeringen stämma överens med de föreslagna bestämmelserna om talan mot ett beslut om entledigande och bortfallande av sådan talan (se avsnitt 5.6.2). Bolagsverket bör alltså kunna registrera ett beslut om entledigande även om verket vid sin legalitetsprövning bedömer att det finns brister i förhållande till mediefrihetsförordningen, om talefristen har löpt ut. Detta är också i linje med vad som föreskrivs i 27 kap. 2 a § ABL. En bestämmelse med den innebörden bör införas i den nya lagen. För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i den svenska lagstiftningen är det lämpligt att hänvisningarna till mediefrihetsförordningen avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

5.7 Granskningen av program

5.7.1 Ökade möjligheter till granskning av innehåll

Regeringens förslag: Granskningsnämnden för radio och tv ska i efterhand granska om program som ett public service-företag har sänt till eller tillhandahållit allmänheten står i överensstämmelse med den nya lagen och de programrelaterade villkor som har beslutats med stöd av lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker förslaget. Flera remissinstanser, bland andra *Copyswede*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, *Svenska Journalistförbundet* och *Sveriges Dramatikerförbund* avstyrker dock förslaget. Vissa av dem anför att förslaget om ökade möjligheter till granskning inte är proportionerligt. Några menar också att det inte är motiverat med ytterligare granskning av public service-företagens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag: I 16 kap. 2 § radio- och tv-lagen finns bestämmelser om granskningsnämndens efterhandsgranskning av program. Av bestämmelsen framgår att granskningsnämnden, genom granskning i efterhand, övervakar om program som sänts i tv, sökbar text-tv, beställ-tv, ljudradio eller i beställradio från public service står i överensstämmelse med lagen och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

I avsnitt 5.1 görs bedömningen att villkor som gäller för innehåll ska gälla för allt innehåll från public service-företagen oavsett hur det distribueras och vilken form det har. Det innebär bland annat att villkoren förutom att gälla för innehållet i radio- och tv-program enligt radio- och tv-lagen även föreslås gälla för innehållet i text med eller utan koppling till ljud eller rörlig bild. Förutom för program i marknätet och på företagens egna plattformar på internet föreslås villkoren också gälla för innehållet som företagen tillgängliggör på plattformar som inte är deras

egna som exempelvis sociala medier. Granskningsnämnden för radio och tv bör enligt regeringens mening i lag ges utökade möjligheter att granska innehållet i public service så att granskningen kan omfatta hela programverksamheten.

Copyswede, Fackförbundet Scen och Film, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Svenska Journalistförbundet, Svenska Fotografers Förbund och Sveriges Dramatikerförbund avstyrker förslaget. Ett av skälen som framförs mot en utökning av granskningen är att den är resurskrävande för public service-företagen och kommer att ske på bekostnad av annan verksamhet. En annan invändning är att en utökning av granskningen ger intryck av att public service-verksamheten inte är pålitlig. *Svenska Journalistförbundet* argumenterar för att villkor endast bör ställas upp för sådant innehåll som omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen och att förslaget om ökade möjligheter till granskning inte är proportionerligt.

Regeringen bedömer, till skillnad från Svenska Journalistförbundet, att villkor bör kunna ställas upp för allt innehåll, oavsett vilken form det har (t.ex. ljud, rörlig bild, grafik eller text) och hur innehållet distribueras. Skälen för den bedömningen utvecklas i avsnitt 5.1.

7 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) ger grundlagsstöd åt en sådan efterhandsgranskning av innehåll som utförs av granskningsnämnden för radio och tv. Sedan den 1 januari 2023 ger bestämmelsen stöd för att i lag meddela föreskrifter om granskning av allt public service-innehåll, oavsett hur det tillhandahålls (prop. 2021/22:59 s. 59–61).

Precis som flera remissinstanser pekar på kan förslaget om ökade möjligheter till granskning komma att ta ytterligare resurser i anspråk, både från granskningsnämndens sida och från public service-företagens sida. Det utgör dock inte skäl för att begränsa granskningen till endast en viss del av programverksamheten. En utgångspunkt måste enligt regeringen vara att granskning ska kunna ske av de program som villkor kan ställas upp för. Det innebär att granskningsnämnden ska kunna granska program oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild, grafik eller text) och hur innehållet distribueras.

Eftersom förslaget innebär en utvidgning av möjligheten att granska innehåll från public service innebär det, precis som *Svenska Journalistförbundet* pekar på, en motsvarande begränsning av den grundlagskyddade yttrandefriheten. För en sådan begränsning av yttrandefriheten gäller enligt 7 kap. 7 § YGL vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ regeringsformen (RF). Även Europakonventionen, vilken gäller som lag i Sverige, ska beaktas i sammanhanget.

Det är grundläggande för allmänhetens förtroende för public service och för verksamhetens legitimitet att enskilda som upplever att företagen brister i sitt uppdrag också kan få frågan prövad, bland annat om villkoren om saklighet och opartiskhet inte följs. En central utgångspunkt för regleringen av public service-uppdraget är därför att det bör vara möjligt att granska om innehållet i public service följer de bestämmelser och villkor som gäller för verksamheten.

Att de villkor som föreslås gälla för innehållet från företagen också kan följas upp och granskas får anses vara ett sådant särskilt viktigt skäl som i enlighet med 2 kap. 23 § RF innebär att yttrandefriheten får begränsas.

Ändamålet med granskningen utgör också ett sådant ändamål som är godtagbart i ett demokratiskt samhälle. Regeringen bedömer vidare att begränsningen som föreslås är proportionerlig, dvs. den kan inte anses gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den. Förslagen sträcker sig heller inte så långt att det utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Förslagen kommer inte heller i övrigt i konflikt med de krav på rättighetsbegränsande lagstiftning som framgår av 2 kap. 21 och 23 §§ RF. Regeringen gör samma bedömning i fråga om de krav som följer av artikel 10 i Europakonventionen.

Regeringen anser alltså att det är förenligt med regeringsformen, yttrandefrihetsgrundlagen och Europakonventionen att ge granskningsnämnden utökade möjligheter att granska innehållet i public service så att granskningen kan omfatta hela programverksamheten och att en sådan utökad granskning är motiverad.

5.7.2 Sanktioner i fler fall

Regeringens förslag: Sanktioner i radio- och tv-lagen om offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut och om särskild avgift ska kunna tillämpas om ett public service-företag har brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller villkor som beslutats med stöd av lagen.

På motsvarande sätt som i dag ska ett sändningstillstånd kunna återkallas enligt bestämmelserna i radio- och tv-lagen om ett public service-företag i sin tillståndspliktiga verksamhet på ett väsentligt sätt brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller på ett väsentligt sätt åsidosatt villkor som beslutats med stöd av lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Svenska Journalistförbundet* invänder dock mot att sanktionsmöjligheten föreslås gälla även för public service-företagens innehåll i sociala medier.

Skälen för regeringens förslag

Offentliggörande av granskningsnämndens beslut och skyldighet att betala en särskild avgift

Om granskningsnämnden finner att ett public service-företag har brutit mot programrelaterade villkor eller bestämmelserna om rättelse i radio- och tv-lagen (5 kap. 4 § första stycket) får nämnden enligt 17 kap. 10 § besluta att företaget ska offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Att beslutet ska offentliggöras på lämpligt sätt innebär enligt förarbetena till bestämmelsen att offentliggörandet ska göras på så sätt att dess spridning står i rimlig proportion till den spridning som den felaktiga uppgiften hade och att offentliggörandet har en geografisk anknytning till det kränkta subjektet (prop. 1995/96:160 s. 143 och s. 191).

Vid överträdelse av bestämmelser i radio- och tv-lagen eller villkor som ställts upp med stöd av lagen och som gäller otillbörligt kommersiellt

gynnande, reklam och andra annonser, produktplacering och sponsring kan granskningsnämnden ansöka hos Förvaltningsrätten i Stockholm om att programföretaget ska betala en särskild avgift (17 kap. 5 § och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen). Vid prövningen av frågan om avgift ska påföras ska rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning. Den särskilda avgiften fastställs till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor. När avgiftens storlek fastställs ska särskilt beaktas bland annat de omständigheter som legat till grund för prövning av frågan om avgift ska påföras (17 kap. 5 och 6 §§ radio- och tv-lagen).

Samma möjligheter som enligt radio- och tv-lagen finns för granskningsnämnden att förelägga ett public service-företag att offentliggöra nämndens beslut bör finnas om företaget brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller villkor som beslutats med stöd av lagen. Om bestämmelser i den nya lagen om förbud mot reklam, åsiktsannonser, otillbörligt kommersiellt gynnande och produktplacering inte följs bör radio- och tv-lagens bestämmelser om särskild avgift tillämpas. Detsamma gäller om public service-företagen inte följer villkor som med stöd av lagen har ställts upp om undantag från reklambudet, villkor om andra annonser än reklam och åsiktsannonser eller förbud mot sådana annonser samt villkor om sponsring eller förbud mot sponsring. Regeringen anser alltså att granskningsnämnden för radio och tv bör ges utökade möjligheter att besluta om sanktioner, så att sanktionerna kan omfatta hela programverksamheten.

Svenska Journalistförbundet invänder mot att sanktionsmöjligheten utökas med hänvisning till att villkor inte bör ställas upp för public service-företagens innehåll i sociala medier. I avsnitt 5.1 har regeringen bedömt att det finns skäl att ställa upp villkor för innehåll oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild, grafik eller text) och hur innehållet distribueras och i avsnitt 5.7.1 att granskningsnämnden bör ges utökade möjligheter att granska innehåll så att granskningen kan omfatta hela programverksamheten. Enligt regeringen bör möjligheten att besluta om sanktioner motsvara möjligheten att ställa villkor och granska.

Offentliggörande på lämpligt sätt

Att offentliggörandet görs på lämpligt sätt bör även i fortsättningen innebära att offentliggörandet ska stå i rimlig proportion till den spridning som den fällda publiceringen har haft. Bedömningen av vad som är lämpligt bör utgå från ett övervägande kring hur beslutet i det enskilda fallet bäst når den publik som har tagit del av innehållet i det program som har fällts. Har innehåll både sänts och tillhandahållits bör utgångspunkten vara att även offentliggörandet sänds och tillhandahålls på motsvarande sätt. För att nå publiken kan en kombination av ljud eller rörlig bild och text behöva användas. Tillhandahålls ett program som fällts bör det dessutom på ett tydligt sätt framgå att detta har fällts.

I sammanhanget bör det noteras att föreläggandet om att offentliggöra nämndens beslut inte får innebära att offentliggörandet av beslutet måste göras i ett visst program. Det skulle strida mot bestämmelsen i 3 kap. 6 § yttrandefrihetsgrundlagen om att den som sänder eller tillhandahåller program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen och 4 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen om utgivarens ensamrätt att

bestämma om innehållet i program. Detta bör på motsvarande sätt som i Prop. 2024/25:166 17 kap. 10 § radio- och tv-lagen framgå av den nya lagen.

Återkallelse av sändningstillstånd

Om en tillståndshavare på ett väsentligt sätt bryter mot villkor som ställts upp i sändningstillståndet finns regler om återkallelse av tillstånd i radio- och tv-lagen. Bestämmelser om när public service-företagens sändningstillstånd får återkallas finns i 18 kap. 2 §. Av bestämmelsen framgår att ett tillstånd får återkallas om tillståndshavaren väsentligen åsidosatt tillståndsvillkor om bland annat opartiskhet och saklighet, genmäle och för ljudradio beriktigande samt förbud mot och villkor för att sända reklam eller andra annonser, sponsrade program och produktplacering. Av bestämmelsen framgår vidare att ett tillstånd får återkallas om tillståndshavaren väsentligt brutit mot demokratibestämmelsen (5 kap. 1 § och 14 kap. 1 §), förbudet mot otillbörligt kommersiellt gynnande eller förbudet mot åsiktsannonser (5 kap. 5 och 6 §§ och 14 kap. 2 och 3 §§). Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv får därutöver återkallas om tillståndshavaren väsentligen brutit mot bestämmelsen i 5 kap. 4 § om beriktigande för tv-sändningar och 5 kap. 12 § om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Av 18 kap. 7 § framgår att ett tillstånd bara får återkallas om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande. Av förarbetena till radio- och tv-lagen framgår att återkallelse av ett tillstånd är ett undantag från de principer som i allmänhet tillämpas på det yttrandefrihetsrättsliga området. Genom sanktionen inskränks nämligen yttrandefriheten rent faktiskt. En sådan ingripande reaktion bör av det skälet inte tillgripas förrän det finns mycket starka skäl. I förarbetena hänvisas också till den så kallade proportionalitetsprincipen i 2 kap. 21 § regeringsformen enligt vilken en begränsning i yttrandefriheten aldrig får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som motiverat den (prop. 1995/96:160 s. 144–145).

Beror återkallelsen på missbruk av yttrandefriheten ska frågan om återkallelse på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol under medverkan av en jury (19 kap. 1 § och 19 kap. 3 §). Det handlar till exempel om återkallelse med anledning av överträdelse av tillståndsvillkor om opartiskhet och saklighet. Även återkallelse på grund av överträdelse av demokratibestämmelsen och om beriktigande ska prövas av allmän domstol på talan av Justitiekanslern. När det gäller public service-företagens sändningstillstånd får frågan om återkallelse prövas först efter anmälan av regeringen (19 kap. 2 §).

På motsvarande sätt som gäller i dag bör det finnas möjlighet att återkalla ett sändningstillstånd enligt bestämmelserna i radio- och tv-lagen om ett public service-företag i sin tillståndspliktiga verksamhet på ett väsentligt sätt brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller på ett väsentligt sätt åsidosatt villkor som beslutats med stöd av lagen. Avsikten med förslaget är inte att utöka nuvarande möjligheter att återkalla ett sändningstillstånd, utan att samma möjligheter som finns att återkalla ett sändningstillstånd fortsatt ska gälla även om de bestämmelser som har överträtts framgår av den nya lagen eller villkor som beslutats med stöd av lagen. Det är vidare enbart om bestämmelserna i den nya lagen eller villkor

som beslutats med stöd av lagen har brutits i den tillståndspliktiga verksamheten som ett sändningstillstånd bör kunna återkallas. Ett sändningstillstånd bör därför inte längre kunna återkallas om ett public service-företag åsidosätter en skyldighet att utarbeta en beredskapsplan för verksamheten.

5.7.3 Föreläggande att följa bestämmelser

Regeringens förslag: Ett public service-företag ska på begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv till myndigheten eller nämnden lämna

- de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen,
- sådana inspelningar av program som framgår av radio- och tv-lagen och andra exemplar av ett program som behövs för granskningen, och
- de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas ett public service-företag med stöd av den nya lagen.

Om en sådan begäran inte följs ska myndigheten eller nämnden få förelägga public service-företaget att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite. Även granskningsnämndens föreläggande om att ett public service-företag på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut får förenas med vite.

Beslut av myndigheten och nämnden om förelägganden som har förenats med vite ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut om förelägganden om att lämna de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen och att offentliggöra granskningsnämndens beslut på lämpligt sätt ska gälla omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program

I radio- och tv-lagen finns bestämmelser om skyldighet för ett programföretag att lämna sådana upplysningar och inspelningar av program som behövs bland annat för granskningsnämndens granskning enligt lagen. Av 16 kap. 9 § framgår att Mediemyndigheten, från den som bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt lagen, får begära in de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen av att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen och de villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Av 16 kap. 10 § följer att den som bedriver verksamhet enligt lagen, på begäran av Mediemyndigheten, ska lämna de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgiften som kan åläggas enligt 17 kap. 5 och 6 §§. Av 16 kap. 11 § framgår att den som spelat in ett program i enlighet med 5 kap. 3 §

lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (tillämpningslagen), på begäran av Mediemyndigheten, utan kostnad ska lämna en sådan inspelning till myndigheten.

Om bestämmelserna inte följs får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden besluta om de förelägganden som behövs för att bestämmelserna ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite (17 kap. 11 § första stycket 8–10). Mediemyndighetens och granskningsnämndens beslut om förelägganden som förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Förelägganden om upplysningsskyldighet enligt 16 kap. 9 § gäller omedelbart, om inte något annat bestämts (20 kap. 4 §). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten (20 kap. 5 §).

Motsvarande upplysningsskyldighet som gäller enligt radio- och tv-lagen och som behövs för nämndens granskning enligt den nya lagen bör kunna ställas upp, vilket också bör framgå av lagen. Även motsvarande möjlighet att besluta om förelägganden och förena besluten med vite bör finnas enligt den nya lagen. Granskningsnämnden bör ha samma möjligheter som Mediemyndigheten att begära in upplysningar och inspelningar av program samt besluta om förelägganden om skyldigheterna inte följs. Därutöver bör det finnas möjlighet för Mediemyndigheten eller granskningsnämnden att, förutom att begära in sådana inspelningar som framgår av 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen, även begära in andra exemplar av program som behövs för granskningen i efterhand. Det som avses är dels exemplar av program med ljud och rörlig bild som det inte finns en skyldighet att spela in enligt 5 kap. 3 § tillämpningslagen, dels exemplar av exempelvis program med text som behövs för granskningen enligt lagen (jfr 3 kap. 8 § YGL).

Föreläggande om att offentliggöra granskningsnämndens beslut

Av bestämmelsen i radio- och tv-lagen om offentliggörande av granskningsnämndens beslut framgår att nämndens beslut får innefatta ett föreläggande vid vite (17 kap. 10 § andra stycket). Av 20 kap. 4 § följer att ett sådant föreläggande gäller omedelbart, om inte något annat bestämts. Ett beslut om föreläggande som förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten (20 kap. 4 och 5 §§). Motsvarande bestämmelser bör finnas i den nya lagen.

5.7.4 Andra beslut än vitesförelägganden ska inte få överklagas

Regeringens förslag: Andra beslut av Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv än beslut om förelägganden som har förenats med vite ska inte få överklagas.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Samma möjligheter att överklaga beslut som i dag gäller enligt radio- och tv-lagen bör gälla även enligt den

5.8 Finansieringen av uppdraget

Regeringens förslag: Public service-avgiften ska finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget enligt lagen. Avgiften ska inte få finansiera någon annan verksamhet. I enlighet med beslutet om tilldelningen av avgiftsmedel för åtta år, ska riksdagen årligen tilldela medel för verksamheten.

De övriga bestämmelser som reglerar finansieringen av public service-uppdraget ska överföras oförändrade från lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst till den nya lagen. Följdändringar ska göras i andra lagar där hänvisningar finns till finansieringslagen.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Svenska Journalistförbundet* anser i sitt yttrande över departementspromemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28) att bestämmelserna om finansiering inte är tillräckliga för att garantera att medlen räcker för uppdraget.

Skälen för regeringens förslag: En public service-avgift ska finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den under förutsättning att sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten och tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam. Det framgår av 1 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). Av bestämmelsen framgår också att avgiften inte får finansiera någon annan verksamhet än den som anges i bestämmelsen. Bestämmelsen bör föras in i den nya lagen men ändras så att det framgår att public service-avgiften ska finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget, dvs. radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, och att avgiften inte får finansiera någon annan verksamhet. Public service-avgiften ska därmed fortfarande finansiera samma verksamhet som i dag.

På motsvarande sätt som i dag bör riksdagen årligen tilldela public service-företagen medel i enlighet med det medelsbeslut som gäller för åtta år. Att riksdagen årligen ska fatta beslut om att tilldela public service-företagen medel följer av att riksdagens budgetbeslut är ettåriga (jfr 9 kap. 3 § RF) och att förslaget till statens budget ska vara fullständigt, dvs. omfatta alla inkomster och utgifter.

I övrigt bör de bestämmelser som finns i finansieringslagen flyttas över till den nya lagen oförändrade. Genom denna ordning bedömer regeringen, trots vad *Svenska Journalistförbundet* anför, att kraven på finansieringsförfaranden i artikel 5.3 i mediefrihetsförordningen är uppfyllda.

Förutom i radio- och tv-lagen finns det hänvisningar till finansieringslagen i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster, lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service, lagen (2022:818) om den

offentliga sektorns tillgängliggörande av data och i lagen (2023:664) om mediestöd. I bestämmelserna hänvisas till public service-företagen och public service-verksamheten genom att det anges att verksamheten finansieras med en public service-avgift enligt finansieringslagen. Bestämmelserna bör ändras så att de i stället hänvisar till den nya lagen. I skatteförarandelagen (2011:1244) anges bland annat att lagen gäller för public service-avgifter enligt finansieringslagen. Även där bör hänvisningarna ändras till den nya lagen. I 29 kap. 1 § skatteförarandelagen bör det dock hänvisas till det kapitel i den nya lagen som reglerar public service-avgiften, med hänsyn till att den nya lagen innehåller bestämmelser även om andra avgifter.

Prop. 2024/25:166

5.9 Vidaresändningsplikten utökas för ökad tillgänglighet

Regeringens förslag: Vidaresändningsplikten ska utökas till att även omfatta tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Vidaresändningsplikten ska inte längre begränsas till sändningar för vilka sändningstillståndet har förenats med vissa villkor.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Myndighetens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser bland annat *Hörselskadades Riksförbund*, *Myndigheten för delaktighet*, *SPF Seniorerna*, *Sveriges Dövas Riksförbund*, *SVT*, och *UR* instämmer i eller har inga invändningar mot myndighetens förslag. *Konkurrensverket* anser att vidaresändningsplikten endast bör finnas kvar så länge den är motiverad utifrån det faktiska behovet. *Post- och telestyrelsen (PTS)* anser att det är tveksamt om det finns ett behov av vidaresändningsplikt och att en avveckling bör planeras. *Tele2 Sverige AB* tillstyrker förslaget, om vidaresändningsplikten för tekniska tilläggstjänster endast omfattar sådana tekniska tilläggstjänster som primärsänds av public service-företagen i marknätet. *Fastighetsägarna* anser att förslaget kan medföra ökade kostnader som behöver balanseras mot behovet. Utredningen har inte i tillräcklig mån beaktat hur de faktiska förhållandena ser ut i dag och hur de kan utvecklas. *Sveriges Allmännytt* och *Telenor Sverige AB* anser att tekniska tilläggstjänster kan tillhandahållas genom SVT Play. Det ligger enligt Telenor Sverige AB därför i sakens natur att inte knyta ytterligare funktioner eller tekniska tilläggstjänster till vidaresändningsplikten.

Skälen för regeringens förslag

Regleringen av vidaresändningsplikten

Den EU-rättsliga regleringen om vidaresändningsplikt finns i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december

2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Medlemsstaterna får under vissa förutsättningar ålägga företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät en skälig sändningsplikt för överföring av vissa angivna radio- och tv sändningar och därtill hörande tilläggstjänster, som tjänster för att ge slutanvändare med funktionsnedsättning lämpligt tillträde. En sådan sändningsplikt ska införas endast om det är nödvändigt för att uppfylla mål i fråga om allmänintresset som klart definierats av varje medlemsstat, och de ska vara proportionella och transparenta. Medlemsstaterna ska se över skyldigheterna vart femte år (artikel 114).

Det finns ett fortsatt behov av vidaresändningsplikt

Mediemyndigheten (tidigare Myndigheten för press, radio och tv) drar i rapporten Redovisning av uppdrag om vidaresändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse (Ku2023/00810) slutsatsen att det finns ett fortsatt behov av vidaresändningsplikt. Flera remissinstanser, bland andra PTS och Konkurrensverket, ifrågasätter att behovet finns. Regeringen anser, i likhet med Mediemyndigheten och Konkurrensverket, att vidaresändningsplikten endast bör finnas kvar så länge den är motiverad utifrån ett faktiskt behov.

Sveriges Allmännyta anser att syftet med plikten får anses uppfyllt genom SVT Play som är fritt tillgängligt via internet. En stor del av konsumtionen av public service sker dock, som framgår av Mediemyndighetens rapport, på distributionsplattformar för att ta emot tv via tråd där hushållen är låsta till givna operatörer eller tv-lösningar.

Hörselskadades Riksförbund och Synskadades Riksförbund lyfter det digitala utanförskapet hos vissa grupper. PTS instämmer i att playtjänster kan utgöra en tröskel för delar av befolkningen men att ett riktat stöd och hjälp är ett mindre ingripande alternativ.

Det finns ett fortsatt stort allmänintresse av att befolkningen i hela landet nås av public service-företagens programutbud. Genom detta främjas yttrandefrihet och informationsfrihet och hushållen ges tillgång till ett mångsidigt programutbud som tillgodoser krav på saklighet och opartiskhet men som också tar hänsyn till olika samhällsviktiga intressen. Det är därför viktigt att SVT:s utbud fortsatt är lätt tillgängligt för hushållen. En stor del av konsumtionen av public service sker via distributionsplattformar där hushållen är låsta till givna operatörer eller tv-lösningar samtidigt som delar av befolkningen, som äldre och personer med funktionsnedsättning, upplever en tröskel för att ta del av public service via internet. Regeringen anser, till skillnad från PTS, att ett riktat stöd för närvarande inte kan fylla det behov av stöd som finns. En hänvisning till SVT Play kan alltså i dagsläget inte anses som ett fullgott alternativ för att uppfylla syftet med vidaresändningsplikten.

I likhet med Mediemyndigheten anser regeringen att det fortfarande finns ett behov av vidaresändningsplikt för att allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning ska tillgodoses.

Vidaresändningsplikten bör utökas till att omfatta tillgänglighetstjänster

Genom den ändring i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) som trädde i kraft den 1 januari 2023 framgår nu att det i lag får föreskrivas att vidare-

sändningsplikten även får omfatta tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (3 kap. 2 § 1 YGL).

Regeringen bedömer att det finns ett fortsatt behov av vidare-sändningsplikt. Som *Fastighetsägarna* anger behöver kostnaderna för en utökad vidaresändningsplikt balanseras mot behovet. En utökad vidare-sändningsplikt innebär en sådan begränsning i rätten att sända program som inte får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som motiverat begränsningen (3 kap. 5 § YGL och 2 kap. 21 § regeringsformen). För att sända den typen av tjänster som nu är aktuella krävs en viss kapacitet som varierar beroende på vilken tjänst som avses. Beroende på vilka metoder programföretagen väljer att använda för att tillgängliggöra programmet går vissa tjänster inte att separera från ett program utan vidare-sänds per automatik. Hur stor andel av kapaciteten i ett enskilt nät som tas i anspråk om tillhörande tillgänglighetstjänster omfattas av vidare-sändningsplikt kan därför variera. Generellt sett bör dock kraven anses som begränsade.

Ett utökat krav på vidaresändning skulle gälla tjänster som syftar till att göra ett redan vidaresändningspliktigt innehåll tillgängligt. Det är tjänster som kan ha stor betydelse för allmänhetens möjligheter att tillgodogöra sig en allsidig upplysning. Samtidigt innebär en utökad vidaresändningsplikt ytterligare en inskränkning av etableringsfriheten för sändningar genom tråd.

Intresset för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av information som bidrar till allsidig upplysning har ansetts väga tungt i ett demokratiskt samhälle som bygger på fri åsiktsbildning. Det framstår inte som ändamålsenligt att tillgängligheten till ett programinnehåll från public service beror på vilket sätt en person tar emot sändningen. Det är därför av vikt att det säkerställs att även tjänster som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning omfattas av vidare-sändningsplikten.

Mediemyndigheten får, om det finns särskilda skäl, besluta om undantag från vidaresändningsplikt i enskilda fall (9 kap. 7 § radio- och tv-lagen). Undantaget kan tillämpas exempelvis om en ny kanal tillkommer eller i förhållande till nätinnehavare av nät med få kanaler eller av mindre omfattning. Om en ny kanal tillkommer kan det behövas ett visst uppskov med förpliktelsen för att göra en teknisk omställning (prop. 1995/96:160 s. 185).

Regeringen gör bedömningen att vidaresändningsplikten, med den utökning som förslaget innebär, är proportionell och transparent och att den uppfyller EU-rättens krav. Att, som *Tele2 Sverige AB* anger, vidaresändningsplikten för tekniska tilläggstjänster endast omfattar sådana tekniska tilläggstjänster som primärsänds av public service-företagen i marknätet behandlas i avsnitt 8.1.2.

Vidaresändningsplikten bör omfatta alla tv-sändningar från public service i marknätet

I dag gäller vidaresändningsplikten för sändningar av tv och sökbar text-tv som görs med stöd av tillstånd av regeringen och som har förenats med

krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar gäller dessutom att sändningstillståndet ska vara förenat med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ingår nyheter (9 kap. 1 § andra stycket radio- och tv-lagen).

Programrelaterade villkor, såsom villkor om opartiskhet och saklighet och om mångsidigt programutbud, föreslås inte längre få ställas upp i public service-företagens sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen (se avsnitt 5.1). Ett krav på opartiskhet och saklighet föreslås samtidigt gälla enligt lagen om public service för alla program från public service-företagen (se avsnitt 5.5.1). Regeringen har i ett tidigare lagstiftnings-ärende om vidaresändningsplikt uttryckt att utgångspunkten bör vara att samtliga hushåll, oavsett om de är anslutna till ett kabelnät, ska ha tillgång till hela det programutbud som sänds i allmänhetens tjänst (prop. 2004/05:105 s. 25). Av dessa skäl bör vidaresändningsplikten enligt regeringen avse alla public service-företagens sändningar i marknätet av tv och sökbar text-tv, och begränsningen till sändningar med tillstånd som har förenats med vissa villkor bör tas bort.

Vidaresändningsplikten ska ses över med jämna mellanrum

Mediemyndigheten anser i sin rapport att vidaresändningsplikten, mot bakgrund av utvecklingen på mediemarknaden och inriktningen mot en övergång till ett mer teknikneutralt public service-uppdrag, bör ses över inom en snar framtid. Även flera remissinstanser, bland annat *Hörselskadades Riksförbund*, *Konkurrensverket* och *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*, anser att behovet av en vidaresändningsplikt bör ses över inom en överskådlig framtid.

Regeringen utsåg den 29 augusti 2024 en särskild utredare som bland annat ska analysera vad som kan anses som ett innehåll av allmänintresse och vid behov lämna förslag på åtgärder för att öka upptäckbarheten av sådant innehåll vid distribution över internet (dir. 2024:74). Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2025.

Enligt det EU-rättsliga regelverket ska vidaresändningsplikten ses över regelbundet. En sådan översyn bör kunna ta hänsyn till de slutsatser som den särskilda utredaren kommer fram till och konsekvenserna av det teknikneutrala uppdraget för public service liksom den flexibilitet i antalet kanaler som sänds i marknätet.

6 Innehållet i public service-uppdraget under kommande uppdragsperiod

Regeringens förslag: Det uppdrag och de villkor som gäller för SR, SVT och UR under innevarande tillståndsperiod 2020–2025 ska i sak gälla även under kommande uppdragsperiod 2026–2033 om inget annat följer av förslagen i avsnitt 7–14. Villkor som regeringen beslutar med stöd av den nya lagen och som gäller för innehållet i public service-företagens program ska vara teknikneutrala och gälla oavsett hur innehållet distribueras till allmänheten.

Kommittén lämnade inget förslag om att det uppdrag och de villkor som gäller för public service-företagen under innevarande tillståndsperiod ska

gälla även under kommande period 2026–2033. Kommitténs förslag om att de villkor regeringen beslutar med stöd av den nya lagen ska vara teknikneutrala överensstämmer med regeringens. Prop. 2024/25:166

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Uppdraget till public service-företagen under innevarande tillståndsperiod 2020–2025

Public service-företagens verksamheter regleras i dag främst genom sändningstillstånd och medelsvillkor som beslutas av regeringen med stöd av riksdagsbeslut.

Företagens verksamhet ska enligt sändningstillstånden bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället. Den centrala uppgiften är att erbjuda ett mångsidigt programutbud som är tillgängligt för alla, speglar mångfalden i hela landet och kännetecknas av god kvalitet, allsidighet och relevans. I sändningstillstånden ställs villkor upp som gäller för utbudet med bland annat krav på ett programutbud som genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Det är också där de grundläggande villkoren om opartiskhet och saklighet samt förbud mot reklam ställs upp. Sändningstillstånden innehåller även villkor om distributionen av innehållet till publiken, bland annat när det gäller täckningskrav i marknätet och hur många kanaler som ska sändas, och om beredskaps- och säkerhetsfrågor.

Riktlinjer för public service-företagens verksamhet finns även i villkoren för medelstilldelningen (medelsvillkoren). Medelsvillkoren innehåller villkor om hur medlen ska användas, hur organisationen ska utformas, hur verksamheten ska bedrivas, och hur redovisning och revision ska genomföras. Här ingår också villkor om förhandsprövning av nya tjänster. Medelsvillkoren får inte innehålla några programrelaterade villkor, dvs. villkor som har med innehållet i programmen att göra.

Villkoren ska i huvudsak fortsätta att gälla

Regeringen anser att de villkor i sändningstillstånden och medelsvillkoren, som gäller under innevarande tillståndsperiod huvudsakligen bör ställas upp även under kommande uppdragsperiod. Av avsnitt 7–14 framgår dock att regeringen föreslår att vissa förändringar av villkoren för uppdraget ska göras för kommande uppdragsperiod 2026–2033. Regeringen gör i dessa avsnitt även bedömningar i vissa frågor som inte innebär någon förändring av uppdraget.

De villkor som ska gälla för respektive public service-företags verksamhet bör framgå av det beslut som regeringen fattar med stöd av den föreslagna lagen.

Teknikneutrala villkor för innehållet

Genom den nya lagen kommer det att vara möjligt att ställa upp villkor för innehållet från public service-företagen oavsett hur innehållet distribueras

Prop. 2024/25:166 till allmänheten. De innehållsvillkor som ställs upp från 2026 bör också vara teknikneutrala och därmed gälla oavsett hur innehållet distribueras.

Även om villkoren som ställs upp i sändningstillstånden enbart gäller för sändningar är flera utformade så att de kan tillämpas oavsett innehållets form och hur det distribueras. Det gäller till exempel villkor om att företagen ska erbjuda ett mångsidigt programutbud och att utbudet ska spegla förhållanden i hela landet. De villkor som i dag är formulerade för att gälla för sändningar behöver dock omformuleras så att de gäller oavsett hur innehållet sänds eller tillhandahålls. I sändningstillstånden finns exempelvis villkor om att företagen ska sända program om och från de nordiska grannländerna. Även villkor som gäller utbud på nationella minoritetsspråk och teckenspråk är i vissa delar formulerade för att gälla sändningar. Detsamma gäller villkoren om undantag för egenreklam och för sponsring.

I avsnitt 5.5.1 föreslås att regeringens public service-beslut får innehålla villkor om rättelse och genmälen. Sådana villkor bör också ställas upp. De nuvarande villkoren bör omformuleras så att det på ett tydligt sätt framgår att kraven gäller för innehållet i alla program från public service-företagen.

I nuvarande sändningstillstånd finns villkor om att public service-företagen ska ta hänsyn till ljudradions och tv:ns särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen. För SVT ställs också villkor upp om att företaget bör ägna stor uppmärksamhet åt sättet att skildra våld i nyhetsprogram och andra program som informerar publiken om det faktiska våld som förekommer. Av granskningsnämndens praxis framgår att villkoret bland annat innebär ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen (se Granskningsnämndens praxissamling, Granskat och klart, Tema: Mediets genomslagskraft, 2020). För att villkoret ska kunna gälla även för tillhandahållanden av radio och tv bör det omformuleras.

När det gäller program som tillhandahålls digitalt och vars innehåll kan vara skrämmande för barn finns det skäl att titta på bestämmelserna i radio- och tv-lagen om skydd av barn som gäller för beställ-tv och hur dessa bestämmelser tillämpas (5 kap. 2 § andra stycket och 3 §). Tillhandahålls program vars innehåll kan vara skrämmande för barn kan kravet, beroende på omständigheterna, innebära att public service-företagen bör varna för att sådant innehåll förekommer i programmet eller att programmet inte tillhandahålls på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se eller höra programmet, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt. Det kan även finnas skäl att se över formuleringen av villkoret som gäller för SVT om skildringar av våld i nyhetsprogram så att det klart framgår vad villkoret avser.

7.1 Kärnverksamheten är att producera, sända och tillhandahålla ljud och rörlig bild

Regeringens förslag: Public service-företagens kärnverksamhet ska vara

- att producera och sända program som består av ljud respektive rörlig bild till allmänheten, och
- att producera och tillhandahålla program som består av ljud respektive rörlig bild till allmänheten på public service-företagens egna plattformar som finns på fritt tillgängliga och öppna delar av internet.

Regeringens bedömning: Ingen ändring bör göras av vad som ingår i respektive public service-företags kärnverksamhet och kompletterande verksamhet.

Kommitténs bedömning överensstämmer i sak med regeringens förslag och bedömning. Enligt kommittén bör dock användningen av olika begrepp i definitionen av kärnverksamhet ses över.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bland andra *Copyswede*, *Konkurrensverket*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, *SR*, *Svenska Journalistförbundet*, *SVT* och *UR*, instämmer i bedömningen. KLYS och Copyswede instämmer i att en reglering av public service-företagens textanvändning skulle innebära ett principiellt avsteg från hur uppdraget till public service har reglerats fram till nu. SVT är positivt till att definitionen av den kompletterande verksamheten bibehålls. Svenska Journalistförbundet anser att en eventuell översyn av begreppsanvändningen bör göras inom ramen för den nästkommande public service-kommitténs arbete.

Schibsted Media vill betona att text är att betrakta som kompletterande verksamhet som syftar till att stödja kärnverksamheten och som ska ha en tydlig koppling till kärnverksamheten. *Viaplay Group AB* anser att det är bra att definitionerna förtydligas, och att definitionerna bör lagregleras för att säkerställa att public service-företagen inte inför egna definitioner och gör felaktiga tolkningar av sitt uppdrag. *Tidningsutgivarna (TU)* och *Bonnier News AB* anser att avgränsningen av public service-företagens uppdrag inte är tillräcklig för att vara förenlig med EU:s statsstödsbestämmelser. Det bör införas en uttrycklig reglering av hur text får användas i public service-företagens digitala tjänster.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

En ny definition av kärnverksamheten

Under lång tid har public service-företagens kärnverksamhet definierats som att producera och sända radio- respektive tv-program till allmänheten. Inför nuvarande tillståndsperiod ändrades definitionen i företagens medelsvillkor till att även omfatta produktion och tillhandahållande av program till allmänheten på företagens egna plattformar som finns på fritt

Prop. 2024/25:166 tillgängliga och öppna delar av internet. I propositionen Ett modernt public service nära publiken – Villkor 2020–2025 (prop. 2018/19:136) anges att begreppet sända syftar på linjära utsändningar av tv och radio, oavsett om det sker via marknät, satellit, kabel, ip-tv eller över internet. Begreppet tillhandahålla omfattar tillhandahållanden av program på begäran. Med fritt tillgängliga och öppna delar av internet avses att företagens utbud ska vara lätt för publiken att nå. Vid sidan om exempelvis kostnader för internetabonnemang och datatrafik ska det som huvudregel inte krävas särskild betalning för att få tillgång till företagens tjänster. Det anges vidare att begreppet program i definitionen har sin grund i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) och innefattar det som public service-företagen avser med klipp och kortare inslag (prop. 2018/19:136 s. 26).

I medelsvillkoren anges även att avgiftsmedlen, i förekommande fall, får användas till kompletterande verksamhet, dvs. verksamhet som syftar till att utveckla och stödja kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna. Den kompletterande verksamheten ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten. I propositionen inför nuvarande tillståndsperiod lämnas några exempel på vad som anses vara kompletterande verksamhet. Det är bland annat program som enbart tillhandahålls på externa plattformar och innehåll som inte är programverksamhet, exempelvis text, oavsett var det tillgängliggörs. Andra exempel som nämns är appar med spel för barn, UR:s lärarhandledningar och SR:s konsertverksamhet i Berwaldhallen. Det framhålls också att den kompletterande verksamheten inte får bedrivas på ett sätt som kan riskera att påverka kvaliteten på kärnverksamheten negativt eller att förtroendet för företagen ifrågasätts (prop. 2018/19:136 s. 27–28).

Regeringen instämmer med kommittén och bland annat *Svenska Journalistförbundet*, *Konkurrensverket*, *SR*, *SVT* och *UR* att det inte bör göras några ändringar i regleringen när det gäller vad som ingår i respektive public service-företags kärnverksamhet och kompletterande verksamhet. Det finns dock ett behov av att formulera om definitionen av kärnverksamhet för att den ska stämma överens med den definition av program som föreslås i den nya public service-lagen (se avsnitt 5.1). Till skillnad från Svenska Journalistförbundet bedömer regeringen att denna omformulering bör göras inför uppdragsperioden som inleds 2026. Uttrycket radioprogram ska därför bytas ut mot program som består av ljud och uttrycket tv-program ska ersättas med program som består av rörlig bild. På så sätt görs det tydligt att program som består av ljud eller rörlig bild ingår i företagens kärnverksamhet även om programmen inte ingår i tjänsterna beställ-tv eller beställradio enligt definitionen av dessa tjänster i radio- och tv-lagen (2010:696). Det blir också tydligt att programdefinitionen har sin grund i yttrandefrihetsgrundlagen och även omfattar klipp och kortare inslag i företagens digitala tjänster, vilket även tidigare har varit avsikten. Vad som utgör respektive public service-företags kärnverksamhet ändras inte. Till skillnad från *Viaplay Group AB* anser regeringen att en reglering i kommande beslut är tillräcklig för att säkerställa att definitionerna tolkas rätt. En reglering i lag är alltså inte nödvändig.

I avsnitt 5.1 föreslås att villkor ska kunna ställas upp på innehåll från public service-företagen oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras till allmänheten. Det görs därmed ingen skillnad på om innehållet ingår i företagens kärnverksamhet eller kompletterande verksamhet. Det innebär exempelvis att villkor om opartiskhet, saklighet och förbud mot reklam föreslås gälla oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras till allmänheten. I den meningen blir villkoren för innehållsuppdraget teknikneutrala. I likhet med kommittén vill regeringen betona att detta inte innebär att uppdragen till public service-företagen blir multimediala och kan uppfyllas oavsett medieform. Även med teknikneutrala villkor ska innehållsuppdraget uppfyllas genom att producera, sända och tillhandahålla program till allmänheten som består av ljud och rörlig bild. Som även *Schibsted Media* framhåller ska de andra medieformer som företagen använder, dvs. kompletterande verksamhet, ha en tydlig koppling till kärnverksamheten och syfta till att utveckla ljudet eller den rörliga bilden och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig kärnverksamheten.

TU och *Bonnier News AB* anser att avgränsningen av public service-företagens uppdrag inte är tillräcklig för att vara förenlig med EU:s bestämmelser om statsstöd, och efterlyser en detaljerad reglering av hur text får användas i public service-företagens digitala tjänster. Den detaljreglering av textanvändningen som föreslås är enligt regeringen inte nödvändig för att definitionen av public service-uppdraget ska vara förenlig med EU:s bestämmelser om statsstöd. Regeringen instämmer i tidigare bedömningar om att avgränsningen av respektive public service-företags uppdrag genom definitionen av kärnverksamhet och kompletterande verksamhet är tydlig och klar och att definitionen av public service-uppdraget är förenlig med reglerna om statsstöd (prop. 2018/19:136 s. 118).

Regeringen anser också, i likhet med kommittén, *KLYS* och *Copyswede*, att en detaljreglering av public service-företagens textanvändning skulle innebära ett principiellt avsteg från hur uppdraget till public service har reglerats hittills. Att riksdag och regering sätter ramarna för verksamheten och de riktlinjer som ska gälla för denna och inte detaljreglerar uppdraget har under lång tid ansetts vara en viktig förutsättning för att värna verksamhetens oberoende och integritet (se t.ex. prop. 1995/96:161 s. 45–47 och prop. 2008/09:195 s. 18 och 34). Enligt *TU* skulle en reglering av textanvändningen gälla omfattningen av en distributionsform och inte innehållet som distribueras. Den skulle därmed inte påverka public service-företagens oberoende och integritet. Regeringen vill här framhålla att text på digitala plattformar i första hand är en verksamhet som syftar till att förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig kärnverksamheten. I ljuset av den teknikutveckling som kan förväntas skulle det vara mycket svårt att formulera en överblickbar reglering som ska gälla i åtta år, med undantag som täcker varje situation då text kan behöva användas i verksamheten.

Frågan om text i företagens digitala nyhetsverksamheter behandlas närmare i avsnitt 7.3.

Regeringens förslag: Huvuddelen av public service-företagens resurser och kapacitet ska användas till företagens respektive kärnverksamhet.

Regeringens bedömning: Public service-företagen bör även i fortsättningen särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet.

Kommitténs förslag och bedömning överensstämmer i sak med regeringens. Kommittén föreslår att villkoret om att upprätthålla en god balans i omfattningen mellan kärnverksamhet och kompletterande verksamhet inte längre ska ställas upp, och bedömer att detta tydliggör att huvuddelen av public service-företagens resurser och kapacitet ska användas till företagens respektive kärnverksamhet.

Remissinstanserna: *Copyswede, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), SR, Svenska Journalistförbundet, SVT och UR* tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget.

Konkurrensverket anser att kärnverksamheten ska dominera public service-företagens verksamhet och är inte helt övertygat om att detta blir tydligare genom att ta bort villkoret om att upprätthålla en god balans mellan omfattningen på kärnverksamhet och kompletterande verksamhet.

Viaplay Group AB anser att definitionen av kompletterande verksamhet kan tolkas som att alla typer av verksamhet skulle kunna erbjudas via globala, kommersiella plattformar eftersom många människor använder dem. Att uttrycket god balans tas bort är en alltför subtil signal till public service-företagen att begränsa den kompletterande verksamheten.

Svenska Journalistförbundet, SR och SVT instämmer i bedömningen. SVT framhåller att den kompletterande verksamheten är så nära sammanvävd med kärnverksamheten att det ofta är svårt att särredovisa den.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Public service-företagen ska enligt de nuvarande medelsvillkoren särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet och upprätthålla god balans i omfattningen mellan dessa. Villkoret om god balans tillkom inför tillståndsperioden som inleddes 2007 i syfte att säkerställa att företagen inte använde för stor del av avgiftsmedlen till verksamhet som inte alla medborgare hade tillgång till och på så vis riskerade att skada förtroendet för public service (prop. 2005/06:112 s. 34). I propositionen inför nuvarande tillståndsperiod förtydligas att god balans mellan verksamheterna bör förstås som att huvuddelen av företagets resurser och kapacitet läggs på kärnverksamheten (prop. 2018/19:136 s. 27–29).

Kommittén föreslår att villkoret om god balans mellan kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten tas bort. Samtliga remissinstanser som har uttalat sig om förslaget stödjer detta. Ingen remissinstans har heller framfört invändningar mot bedömningen att det som eftersträvas är att det görs tydligt att huvuddelen av public service-företagens resurser och kapacitet ska användas till företagens respektive kärnverksamhet. I likhet med *Konkurrensverket* och *Viaplay Group AB* anser regeringen i att ett sådant tydliggörande är önskvärt men att det är osäkert om den föreslagna lösningen ger ett sådan förtydligande. Detta särskilt mot bakgrund av uttalanden i tidigare förarbeten om att villkoret om god balans

ska tolkas som att företagen ska lägga huvuddelen av resurserna och kapaciteten på kärnverksamheten. För att ge en tydligare signal om att ett större fokus bör läggas på kärnverksamheten i förhållande till den kompletterande verksamheten bör därför villkoret om god balans ersättas med ett villkor om att huvuddelen av resurserna och kapaciteten ska användas till företagens respektive kärnverksamhet.

I enlighet med kommitténs bedömning bör det även i fortsättningen ställas upp ett villkor om att företagen ska särskilja vad som är kärnverksamhet respektive kompletterande verksamhet. *SVT* framhåller att det finns svårigheter med att särredovisa den kompletterande verksamheten eftersom den är så nära sammanvävd med kärnverksamheten. Frågor om redovisning och uppföljning behandlas i avsnitt 11.

7.3 Tillhandahållande av text vid sidan av ljud och rörlig bild i nyhetsverksamheten

Regeringens förslag: SR och SVT ska, även i fortsättningen, uppfylla nyhetsuppdraget genom ljud och rörlig bild.

SR och SVT ska i sin nyhetsverksamhet, i syfte att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad, även i fortsättningen ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar.

Företagen ska årligen redovisa hur de använder text i nyhetsverksamheten.

Kommitténs förslag och bedömning överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Konkurrensverket*, *Schibsted Media*, *SVT*, *Tidningsutgivarna (TU)* och *Bonnier News AB* instämmer i att nyhetsuppdraget ska uppfyllas genom ljud och rörlig bild. I likhet med *TV4 Media AB* anser *Konkurrensverket* och *Schibsted Media* att SR och SVT ska ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. *Konkurrensverket* anser att det bör föras med en tydligare praktisk innebörd och att ytterligare reglering bör övervägas.

Region Värmland instämmer i att textpubliceringar i huvudsak bör utgå ifrån och ha en tydlig koppling till ljud- eller bildpubliceringar men vänder sig emot alltför skarpa inskränkningar av användandet av text, både ur ett beredskaps- och tillgänglighetsperspektiv.

Copyswede, *Hörselskadades Riksförbund*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, och *Svenska Journalistförbundet* ifrågasätter att SVT:s digitala nyhetstjänst har bidragit till att försämra förutsättningarna för svenska dagstidningar. *Södertörns högskola* framhåller att det inte finns några forskningsmässiga belägg för att publikens användning av public service har negativa effekter för kommersiella medier.

Mittuniversitetet anser att en begränsning av användningen av text känns kontraproduktiv och gammalmodig. *Södertörns högskola* och *Telenor Sverige AB* anser att public service inte bör begränsas i användningen av text i sina digitala kanaler. *Stockholms universitet*, *Föreningen Oberoende Public Service (OPS)* och *Nätverket unga för tillgänglighet* anser att public

Prop. 2024/25:166 service bör ha ett multimedialt uppdrag där professionella hänsyn och inte politiska beslut styr vilka medieformer som används.

Flera remissinstanser bland andra *Försvvarshögskolan*, Hörselskadades Riksförbund, Svenska Journalistförbundet, och SVT välkomnar att det inte införs någon detaljreglering av public service-företagens användning av text. Bland andra *Funktionsrätt Sverige*, *Myndigheten för tillgängliga medier (MTM)* och *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)*, anser att tillgång till text vid sidan av ljud och bild är viktigt för tillgängligheten till innehållet. *Myndigheten för delaktighet (MFD)* menar att riktningen mot att minska textanvändning riskerar att drabba personer med funktionsnedsättning i särskilt hög grad.

Schibsted Media, *SR* och SVT tillstyrker förslaget om årlig redovisning av textanvändningen. *SR* anser att det är väsentligt att kraven formuleras på ett sätt som möjliggör en effektiv och övergripande redovisning. Hörselskadades Riksförbund, *MFD* och *MTM* anser att redovisningen av textanvändningen bör förenas med ett funktionshinderperspektiv. *Fackförbundet DIK* och *Stockholms universitet* avstyrker förslaget om årlig redovisning. *OPS* anser att kravet bör ersättas med en redovisning i slutet av tillståndspanoden. *Mediemyndigheten* anser att avsaknaden av tydliga målsättningar kan försvåra granskningsnämndens uppföljningsarbete.

Skälen för regeringens förslag

Användning av text med hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar

En väl fungerande mediemarknad bygger på en kombination av ansvars- tagande kommersiella medier och ett starkt och oberoende public service. Det är viktigt att public service-verksamhet med en långsiktig och stabil finansiering inte snedvrider konkurrensförutsättningarna på marknaden. I takt med att reklamintäkterna i allt högre grad förskjuts till globala internetplattformar får publik- och användarintäkter allt större betydelse för dagspressen. Trots att användarintäkterna från digitala kanaler ökar är branschens lönsamhet försvagad. *TU* har framfört att public service-företagens användning av text, särskilt *SVT:s* digitala nyhetstjänst *SVT Nyheter*, utgör ett konkurrensproblem eftersom den begränsar kommersiella mediers möjlighet att ta betalt av användarna för sitt nyhetsmaterial. *TU* anser därför, med stöd av *Bonnier News AB*, att public service-företagens användning av text bör begränsas kraftigt. I avsnitt 7.1 förtydligar regeringen att teknikneutrala innehållsvillkor inte innebär att public service-uppdraget kan uppfyllas oavsett medieform. Detta gäller naturligtvis även nyhetsverksamheten. I samma avsnitt görs även bedömningen att det varken är nödvändigt eller rimligt att införa en sådan detaljreglering av public service-företagens textanvändning som *TU* frågar efter. Att det inte införs någon detaljreglering av textanvändningen välkomnas av ett flertal remissinstanser, bland andra *Försvvarshögskolan* och *Hörselskadades Riksförbund*.

Som kommittén konstaterar kan public service-företagens nyhetsverksamhet inte sägas vara det viktigaste skälet till att många kommersiella nyhetsmedier har ett svårt ekonomiskt läge. Det spelar emellertid roll hur public service-företagen agerar på marknaden och hur de förhåller sig till kommersiella nyhetsmedier, särskilt inom den lokala och regionala

nyhets- och samhällsjournalistiken. Till skillnad från bland annat *Copyswede*, *KLYS* och *Svenska Journalistförbundet* instämmer regeringen med kommittén om att SVT:s digitala nyhetstjänst med en stor del text kan anses ha bidragit till att särskilt lokala dagstidningar, som är beroende av betalande prenumeranter, har försatts i en svår situation. Även om SVT har ökat andelen rörlig bild på nyhetstjänsten under senare år måste det konstateras att mängden text fortfarande är problematisk ur de kommersiella nyhetsmediernas perspektiv. Att ge public service ett multimedialt uppdrag där professionella hänsyn helt får styra vilka medieformer som används, vilket bland andra *Stockholms universitet* och *OPS* föreslår, skulle riskera att skapa ännu större konkurrensproblem på marknaden för nyhetsmedier. Det är därför viktigt att betona att nyhetsuppdraget, liksom innehållsuppdraget i övrigt, uppfylls genom ljud och rörlig bild.

Inför nuvarande tillståndsperiod infördes ett villkor om att SR och SVT i sin nyhetsverksamhet ska ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar, i syfte att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad. Regeringen anser liksom kommittén och bland andra *Schibsted Media* och *Konkurrensverket* att villkoret fyller en viktig funktion och därmed bör ställas upp även under nästa period. En betydelsefull del i hänsynstagandet är att SR och SVT har en medvetenhet kring hur de använder text i sin nyhetsverksamhet och av vilket skäl. I propositionen inför nuvarande tillståndsperiod betonas just detta samt att public service-företagen bör vara restriktiva med att publicera längre artiklar utan koppling till ett nyhetsinslag eller ett klipp (prop. 2018/19:136 s. 73). Som kommittén framhåller kan det också handla om att vara återhållsam med att publicera nyheter som har hämtats bakom andra nyhetsmediers betalväggar.

Frågan om samverkan och dialog med kvalitativa nyhetsmedier behandlas i avsnitt 7.4. Det fortsatta villkoret om hänsynstagande tillsammans med de förtydliganden som görs kring uppdraget bör enligt regeringens bedömning medföra en tydlig skärpning av hur text får användas i nyhetsverksamheten. Det måste dock betonas att det inte innebär att företagen inte ska få tillhandahålla text i sin nyhetsverksamhet. En kombination av ljud, rörlig bild och text i en tjänst är ofta nödvändig för att skapa användarvänlighet i en digital miljö. *MFD* anser att inriktningen att minska användningen av text kan försämra begripligheten och möjligheten för personer med funktionsnedsättning att tillgodogöra sig företagets innehåll. Flera remissinstanser, bland andra *Funktionsrådet Sverige*, *MTM* och *MUCF*, framhåller också att tillgång till text vid sidan av ljud och bild viktig för tillgängligheten till innehållet. Frågan om text bör alltså ses även ur detta perspektiv. Som annan kompletterande verksamhet ska text på företagets plattformar syfta till att stödja kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna. Den ska dessutom ha en tydlig koppling till kärnverksamheten. Centralt i detta sammanhang är public service-företagens användning av text som ett verktyg för att göra nyheter och annat innehåll tillgängligt för olika målgrupper. Regeringen anser att det är viktigt att företagen fortsätter att arbeta aktivt med att tillgängliggöra utbudet för fler, med fokus på behoven hos personer med funktionsnedsättning, liksom hos nationella minoriteter och andra språkliga minoriteter. Här kan den snabba teknikutvecklingen, bland annat vad gäller artificiell intelligens (AI), ge nya

Prop. 2024/25:166 möjligheter för SR och SVT att utveckla arbetet med att tillgängliggöra nyhetsutbudet på ett anpassat sätt och på olika språk.

I samband med krissituationer och i allvarliga nyhetslägen kan, som *Region Värmland* påpekar, textpubliceringar utan samband med ljud eller rörlig bild vara helt nödvändiga för att snabbt nå ut med information till allmänheten. Som kommittén framhåller är det i sådana situationer också naturligt att text publiceras innan företagen hinner nå ut med ljudet eller den rörliga bilden. För att en nyhetstjänst som i huvudsak består av ljud eller rörlig bild ska kunna vara relevant för användarna krävs också att nyheter snabbt kan förmedlas till allmänheten, exempelvis i form av nyhetsnotiser. Av relevans är också att public service-företagen kan använda de stora möjligheter som den digitala miljön och teknikutvecklingen ger, exempelvis när det gäller att komplettera och fördjupa granskningar i nyhetsprogram med statistik, grafik och annat bakgrundsmaterial. Sådana publiceringar kan även bidra till en ökad transparens när det gäller vilket bakgrundsmaterial som företagen har använt för sina inslag.

Redovisning av hur text används i nyhetsverksamheten

Regeringen anser i likhet med kommittén och bland annat *SR* och *SVT* att det bör införas ett krav på att *SR* och *SVT* ska redovisa hur de använder text i sin nyhetsverksamhet. I likhet med andra krav på redovisning är det viktigt för att göra en uppföljning möjlig av att public service-företagen har fullgjort sina uppdrag. Det är emellertid också värdefullt för att öka medvetenheten inom företagen om hur mycket text som används i nyhetsverksamheten och hur det påverkar andra medieaktörer.

Redovisningen bör bland annat innefatta en beskrivning varför text används i nyhetsverksamheten och hur företagens digitala nyhetstjänster utvecklas när det gäller textanvändning och textlängder. Den bör också, som *Hörselskadades Riksförbund*, *MFD* och *MTM* framhåller, inkludera hur *SR* och *SVT* använder text för att öka tillgängligheten till utbudet. Till skillnad från *OPS* anser regeringen att redovisningen bör göras årligen i public service-redovisningarna eftersom detta gör det möjligt för granskningsnämnden för radio och tv att följa upp användningen av text i sina årliga bedömningar av om public service-företagen uppfyller sina uppdrag. Frågan om eventuella svårigheter att följa upp villkoret, som *Mediemyndigheten* tar upp, bör kunna hanteras i dialog mellan myndigheten och public service-företagen.

I avsnitt 11.3.1 gör regeringen bedömningen att det under uppdragsperioden bör genomföras en analys av public service-företagens påverkan på mediemarknaden.

7.4 Samverkan för att stärka nyhets- och samhällsjournalistik i hela landet

Regeringens bedömning: En reglerad samverkan mellan public service-företagen och kvalitativa nyhetsmedier bör inte införas.
--

Regeringens förslag: SR och SVT ska, inom ramen för uppdraget, ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar och ha en kontinuerlig dialog med andra nyhetsmedier.

Kommitténs bedömning och förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Bonnier News AB, Copyswede, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Sveriges Dramatikerförbund, SR, Svenska Journalistförbundet, SVT, Schibsted Media och Tidningsutgivarna (TU)* delar bedömningen.

Föreningen Oberoende Public Service förordar ett ökat samarbete mellan public service och lokala och regionala tidningar.

SR och SVT anser att staten inte ska reglera att oberoende medieföretag ska ha dialog med varandra. Svenska Journalistförbundet, KLYS och Copyswede anser att kravet på dialog inte behövs utan att dialogen bör ske på frivillig basis.

Skälen för regeringens bedömning och förslag: I avsnitt 7.3 föreslås att det även i fortsättningen ska ställas upp krav att SR och SVT i sin nyhetsverksamhet ska ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar, i syfte att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad. En närliggande fråga är i vilken mån SR och SVT i sin nyhetsverksamhet ska omfattas av krav på att samverka och ha en dialog med kommersiella nyhetsmedier. I propositionen inför nuvarande tillståndperiod anser regeringen att hur public service-företagen väljer att samverka med lokala medieaktörer bör vara en fråga för företagen själva att avgöra. Det uttrycks vidare tveksamhet om långtgående journalistiska samarbeten kring innehållsproduktion på sikt skulle gynna konkurrensen och mångfalden på mediemarknaden (prop. 2018/19:136 s. 71–72). Regeringen anser, i likhet med ett flertal remissinstanser, att denna bedömning fortfarande är giltig. Det bör därför inte införas en reglerad samverkan mellan public service-företagen och kvalitativa nyhetsmedier.

Även om kommittén inte föreslår ett krav på samverkan i regleringen av SR och SVT anser kommittén att en kontinuerlig dialog med nyhetsmedier runt om i landet är en viktig del i att ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Kommittén anser att ett krav på en sådan dialog bör införas för att sätta fokus på frågan hos public service-företagen men även för att göra det lättare för de kommersiella aktörerna att veta var de ska vända sig för frågor om samverkan. Regeringen instämmer med kommittén om vikten av en kontinuerlig dialog och anser till skillnad från bland annat *Svenska Journalistförbundet, SR och SVT* att det bör införas ett villkor som säkerställer en sådan dialog. Genom att ett krav på dialog ställs upp kommer SR och SVT även behöva redovisa hur kravet uppfyllts. Detta underlättar i sin tur för granskningsnämnden för radio och tv:s uppföljning av villkoret att företagen ska ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Det bör även finnas en tydlig struktur för dialogen. Det bör dock vara upp till public service-företagen själva att avgöra hur den genomförs, mot bakgrund av att behoven kan variera hos nyhetsmedier i olika delar av landet.

Kommittén konstaterar att SR och SVT under de senaste åren har inlett ett flertal samarbeten och samverkansprojekt med tidningsutgivare lokalt och regionalt. Regeringen välkomnar att sådana samarbeten fortsätter och

Prop. 2024/25:166 utökas, inte minst i ljuset av en hårdnande konkurrens från globala internetplattformar och ökade risker med manipulerad information i nyhetsflödet till följd av den tekniska utvecklingen.

7.5 Förhandsprövning av nya tjänster

Regeringens bedömning: Systemet med förhandsprövning av nya tjänster bör finnas kvar även under kommande period. Det finns inte behov av att föreslå ändringar av systemet i nuläget.

Kommitténs bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Konkurrensverket*, *Läromedelsföretagen* och *Mediemyndigheten* delar kommitténs bedömning. *Tidningsutgivarna (TU)* anser att systemet ska finnas kvar men att det bör förtydligas och omfatta alla typer av tjänster. *Bonnier News AB* och *Schibsted Media* ansluter till TU:s yttrande. Flera remissinstanser, bland annat *Copyswede*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)* och *Svenska Journalistförbundet*, anser att systemet med förhandsprövning innebär ett stort intrång i public service-företagens oberoende och bör avvecklas. *SR*, *SVT* och *UR* delar inte kommitténs bedömning. *SR* och *UR* anser att förhandsprövningen står i strid med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om redaktionellt oberoende och förbudet mot hindrande åtgärder. *UR* delar inte heller uppfattningen att systemet skulle behöva ersättas med en betydligt mer specifik reglering av public service-uppdraget. *SVT* anser att det är viktigt att skapa maximal tydlighet och förutsägbarhet för att så långt som möjligt värna programföretagens oberoende om systemet upprätthålls.

Skälen för regeringens bedömning: Som framgår av avsnitt 4.5.4 utgör finansiering av public service som regel ett statligt stöd i EU-rättslig mening, och EU:s regler om statligt stöd ska följas vid utformningen av public service-uppdraget. Syftet med förhandsprövningen är att säkerställa att statligt stöd används för nya tjänster som bidrar till att ett public service-uppdrag uppfylls samtidigt som konkurrensen på mediemarknaden inte påverkas på ett oproportionerligt sätt. Systemet regleras sedan 2020 i förordningen (2019:1256) om förhandsprövning av tjänster hos public service-företagen. Sedan den 1 juli 2023 är det Mediemyndigheten som, i stället för regeringen, fattar det slutliga beslutet om en tjänst ska godkännas eller inte. Beslutet kan överklagas till domstol.

SR och *UR* anser att förhandsprövningen står i strid med yttrandefrihetsgrundlagens (YGL:s) bestämmelser om redaktionellt oberoende och förbudet mot hindrande åtgärder. Frågan om förhållandet mellan förhandsprövning och yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om censurförbud, hindrande åtgärder, redaktionell självständighet och etableringsfrihet har lyfts vid ett flertal gånger sedan systemet infördes 2010. Konstitutionsutskottet har uttalat att förhandsprövningen inte handlar om att pröva själva innehållet – vad som ska få förekomma i ett program eller i en tjänst – eller pröva om ett visst innehåll ska få framföras. I stället handlar prövningen om att avgöra om en ny eller förändrad tjänst som något av programföretagen vill lansera ska bekostas med allmänna medel. Att prövningen tar sikte på nya tekniker och metoder och att det inte är en

fråga om en prövning av innehållet i radio- eller tv-program i strid med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser gjordes enligt utskottet tydligt genom att endast tjänster inom den kompletterande verksamheten omfattas (se konstitutionsutskottets yttrande 2019/20:KU2y). Några ändringar i vad som ska prövas har inte gjorts sedan nuvarande tillståndsperiod inleddes 2020. Regeringen anser, till skillnad från bland annat SR och UR, att det nuvarande systemet inte strider mot yttrandefrihetsgrundlagens principer om censurförbud, redaktionell självständighet eller etableringsfrihet. Eftersom förhandsprövningen inte innebär att innehållet förhandsgranskas bedöms systemet inte heller stå i strid med förbudet mot hindrande åtgärder. Yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om etableringsfrihet kan inte anses innebära att public service-företagen har en oinskränkt rätt att avgöra vilka tjänster som ingår i public service-uppdraget och som finansieras med allmänna medel.

Flera remissinstanser, bland annat *TU*, anser å ena sidan att systemet med förhandsprövning bör förtydligas och omfatta alla typer av tjänster. Andra remissinstanser, som exempelvis *Copyswede*, *KLYS* och *Svenska Journalistförbundet*, anser å andra sidan att systemet bör avvecklas.

Regeringen har inför nuvarande tillståndsperiod gjort bedömningen att systemet med förhandsprövning, om det avskaffas, skulle behöva ersättas med en betydligt mer specificerad reglering av vilka tjänster public service-företagen ska erbjuda på olika plattformar. Det skulle innebära en principiell förändring av hur uppdragen till public service-företagen tidigare reglerats och riskera att hämma public service-företagens utvecklingsarbete mer än vad systemet med förhandsprövning skulle kunna göra (prop. 2018/19:136 s. 48). Det är också mycket sannolikt att en mer specifik reglering blir inaktuell under uppdragsperioden, något som blir särskilt tydligt när perioden för uppdraget är åtta år. I avsnitt 9.1 gör regeringen bedömningen att public service innehållsuppdrag även under den kommande perioden 2026–2033 bör vara brett formulerat. Med det breda innehållsuppdraget som utgångspunkt anser regeringen, till skillnad från UR, att det finns ett behov av ett system med förhandsprövning även under kommande period. Att någon anmälningspliktig tjänst hittills inte anmälts eller prövats inom systemet betyder inte heller att systemet saknar betydelse. Som *Konkurrensverket* anger i sitt remissvar kan systemet i sig avhålla public service-företagen från att starta tjänster som skulle kunna snedvrider konkurrensen på ett sätt som inte krävs för att uppfylla public service-uppdraget.

När det gäller frågan om vilka tjänster som ska omfattas av systemet med förhandsprövning gjordes en översyn inför den nuvarande tillståndsperioden. Regeringen gjorde då bedömningen att enbart nya tjänster av större betydelse och väsentliga ändringar av befintliga tjänster inom ramen för public service-företagens kompletterande verksamhet ska prövas. Detta ansågs innebära att förhandsprövningen fokuserades på de tjänster vars marknadsstörande effekter behövde vägas mot hur nödvändiga de är för att uppfylla public service-uppdraget. Det ansågs även underlätta för en prövning som enbart avser nya tekniker och metoder vilket ansågs vara viktigt ur perspektivet att programinnehåll aldrig får bli föremål för prövning, utifrån principen om public services oberoende (prop. 2018/19:136 s. 51 och Kulturutskottet bet. 2019/20:KrU2 s. 19). Regeringen anser att de överväganden som gjordes inför den nuvarande

Prop. 2024/25:166 tillståndspanen fortforande är aktuella. De förslag som lämnas i fråga om public services verksamhet och uppdrag innebär ingen avgörande skillnad jämfört med tidigare uppdrag, även om regleringen nu görs mer teknikneutral.

Regeringen gör alltså bedömningen att systemet med förhandsprövning bör finnas kvar under kommande period. Det finns i nuläget inget behov av att föreslå några ändringar i systemet. Det finns däremot skäl att följa tillämpningen av systemet utifrån behovet av en mångfald på mediemarknaden och för att säkerställa att public service inte snedvrider konkurrensen på denna marknad på ett oproportionerligt sätt. I avsnitt 11.3.1 behandlas frågan om en analys av public service-företagens påverkan på mediemarknaden.

7.6 Sidoverksamhet

Regeringens bedömning: Ingen ändring bör göras i regleringen av sidoverksamheten.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: *Svenska Journalistförbundet*, *SR* och *Viaplay Group AB* tillstyrker kommitténs förslag. *SVT* tillstyrker förslaget i grunden men föreslår att formuleringen i regleringen ändras för att förtydliga att det är sidoverksamheten som helhet som ska bära sina kostnader. *UR* instämmer med kommittén om att sidoverksamhet som bedrivs på ett ansvarsfullt sätt kan leda till ökad kostnadseffektivitet och samhällsnytta. Den nuvarande utformningen av regleringen innebär dock att *UR* i princip inte kan bedriva sådan verksamhet eftersom tänkbara verksamheter i *UR*s fall inte skulle kunna bära sina egna kostnader. *Copyswede*, *Sveriges Dramatikerförbund* och *Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS)* håller med kommittén om att public service-företagen bör vara återhållsamma med licensiering eller försäljning av produkter som inte främst syftar till att göra innehållet som de producerat tillgängligt för publiken.

Skälen för regeringens bedömning: Av medelsvillkoren framgår att företagen får bedriva sidoverksamheter till sändningsverksamheten. Vad som avses med sidoverksamhet definieras inte närmare i villkoren. Enligt tidigare propositionsuttalanden kan det dock handla om försäljning av program, programidéer och rättigheter samt uthyrning av lokaler och teknisk utrustning (se bl.a. prop. 2005/06:112 s. 34–35). Enligt villkoren ska sidoverksamheterna bära sina egna kostnader och i övrigt bedrivas på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Sidoverksamheterna ska redovisas som egna resultatområden och ska inte ges en sådan omfattning eller vara av sådan karaktär att de kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten eller skada förtroendet för radio och tv i allmänhetens tjänst.

Regeringen anser att det för närvarande inte finns skäl att göra ändringar i regleringen av sidoverksamheten men avser att följa frågan om kostnaderna och regleringens utformning. Regeringen anser i likhet med vad som har uttalats tidigare, att public service-företagen måste ges utrymme att inom ramen för sina verksamheter göra avvägningar för att

kunna bedriva de olika delarna av sina verksamheter på bästa sätt och därmed uppfylla kraven i villkoren (prop. 2018/19:136 s. 29–30). I en situation där olika aspekter vägs mot varandra bör därför kravet på att bedriva verksamheten effektivt fortsatt vara prioriterat.

Det är vidare viktigt att public service-företagen inte konkurrerar med kommersiella aktörer på andra områden än radio och tv eller bedriver verksamhet som riskerar att skada förtroendet för public service-verksamheten. Regeringen anser därför, i likhet med *Copyswede*, *Sveriges Dramatikerförbund* och *KLYS*, att public service-företagen bör vara särskilt återhållsamma med licensiering eller försäljning av produkter som inte främst syftar till att göra det innehåll som företagen har producerat tillgängligt för publiken (s.k. merchandise-försäljning). En sådan återhållsamhet bör även eftersträvas när företagen ingår avtal om sådana kommersiella samarbeten som inte är att betrakta som sidoverksamheter.

8 Hur utbudet ska sändas och tillhandahållas

8.1 Kraven på distribution via marknätet

8.1.1 Sändningarnas räckvidd

Regeringens bedömning: Public service-företagens sändningar via marknätet bör även under kommande tillståndsperiod kunna tas emot av minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen.

Kommitténs bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bland andra *SR*, *UR*, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)*, *Konkurrensverket* och *Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)*, delar bedömningen. *SVT* delar i grunden bedömningen, men konstaterar att kommittén inte gjort tillräckligt tydligt hur de kraftigt ökade marknätskostnaderna ska täckas under kommande uppdragsperiod. Ingen remissinstans invänder mot kommitténs bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Marknätet fortsatt viktigt för att nå hela befolkningen

Det nuvarande kravet på att minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen ska kunna ta emot sändningarna innebär en god täckning i hela landet. Även om konsumtionsmönstren på mediemarknaden har förändrats sett till befolkningen som helhet finns det fortfarande de som enbart har tillgång till public service-företagens utbud via marknätet. Därutöver är det fortsatt många som använder marknätet för att ta emot tv-sändningar i exempelvis fritidshus. För radio är sändningarna i marknätet fortfarande den viktigaste distributionsformen för att nå publiken. Regeringen delar kommitténs bedömning att marknätet fortsatt kommer att spela en viktig roll under kommande tillståndsperiod, även om antalet

hushåll som använder sig av marknätet för tv-mottagning fortsätter att minska. *Post- och telestyrelsen (PTS)* efterfrågar en kontrollstation under tillståndspanen för översyn av de tekniska villkoren för marksänd tv och digital radio (DAB). En översyn under tillståndspanen skulle dock skapa osäkerhet för public service-företagen och deras publik i marknätet. Behovet av marksändningar ur ett beredskaps- och säkerhetsperspektiv bedöms också vara viktiga under hela nästa tillståndspanen. Regeringen anser därför att kraven på sändningarnas räckvidd ska gälla för hela tillståndspanen. De tekniska villkoren för eventuella DAB-sändningar kommer att beslutas av regeringen om SR och UR väljer att ansöka om tillstånd för sådana sändningar, se vidare avsnitt 8.3. De kostnader som krav på sändningar i marknätet innebär, som bland andra *SVT* lyfter, behandlas i avsnitt 14.2.

Marknätets betydelse för beredskap och säkerhet

Marknätet är av stor betydelse ur beredskaps- och säkerhetssynpunkt. Det har fördelen att allmänhetens mottagning av sändningarna kan ske med enklare utrustning, särskilt när det gäller radio. Infrastrukturen är genom Teracoms ägande under statlig kontroll och möjliggör en robust utsändning med få avbrott och störningar. Den robusthet som finns i marknätet innebär att radio- och tv-sändningarna fortfarande lämpar sig särskilt väl för sändning av VMA och annan samhällsviktig information, vilket också *Försvarsmakten* och *PTS* framhåller. Om samhället drabbas av kris eller krig är det centralt att public service kan nå ut med aktuell och relevant information till hela befolkningen. Kravet på 99,8 procents befolkningstäckning ger också en god yttäckning. Det är viktigt inte minst för en stabil mottagning av radio, till exempel längs vägar.

8.1.2 Antalet programtjänster och sändningarnas omfattning

Regeringens förslag: Nuvarande krav på sändningarnas omfattning ska göras mer flexibla.

SR ska samtidigt sända minst två och högst fyra programtjänster i hela landet, varav en även ska ha ett regionalt uppdelat innehåll.

SVT ska sända SVT1 och SVT2 samt högst två ytterligare programtjänster till hela landet. Den eller de ytterligare programtjänster som SVT väljer att sända, förutom SVT1 och SVT2, ska skilja sig såväl från varandra som från SVT1 och SVT2 när det gäller innehåll eller sändningstider. Det ska inte ställas krav på minsta sändningstid för de ytterligare programtjänster SVT väljer att sända.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *SR*, *SVT*, *UR* och *Journalistförbundet* framför att det är positivt med flexibilitet avseende kravet på antal programtjänster och sändningarnas omfattning. *Post- och telestyrelsen (PTS)* noterar att ett minskat antal kanaler i FM-nätet kan resultera i frigjorda frekvenser som eventuellt skulle kunna erbjudas en vidare krets. *Teracom* ser fördelar med mer flexibilitet men menar samtidigt att det är viktigt att det ställs krav på att ett mångsidigt programutbud når ut till alla. Några remissinstanser

avstyrker förslaget eller framför invändningar mot det. *Riksförbundet DHB* vill se ökning av kvantiteten i marksändningarna. *PRO*, *SPF Seniorerna* och *SKPF Pensionärerna* anser att det är viktigt att den ökade flexibiliteten inte försämrar för den del av publiken som ännu är beroende av sändningar via marknätet. *Synskadades Riksförbund* anser att nuvarande ordning, där ett riksdagsbeslut krävs för ändring av antal kanaler, ska kvarstå.

Skälen för regeringens bedömning

Flexibilitet i sändningarnas omfattning

Nuvarande sändningstillstånd för SR och SVT innehåller krav på att företagen ska sända ett visst antal programtjänster (kanaler) i marknätet. För SVT gäller att företaget samtidigt ska sända SVT1, SVT2 och två ytterligare programtjänster i hela landet. För SVT finns också krav på att de två programtjänster, som förutom SVT1 och SVT2 ska sändas, ska omfatta i genomsnitt minst 50 timmar per vecka under ett kalenderår i vardera programtjänsten. Innehållet i programtjänsterna ska skilja sig från varandra avseende innehåll eller sändningstider. Därutöver ska SVT sända sökbar text-tv. SR ska samtidigt sända fyra ljudradioprogram (programtjänster) i marknätet varav ett även ska ha regionalt uppdelat innehåll. SR har också möjlighet att sända ytterligare programtjänster i FM-nätet i Stockholm och Malmö.

Som framgår av föregående avsnitt spelar marknätet fortfarande en viktig roll för att hela befolkningen ska ha möjlighet att ta del av public service-företagens utbud. Samtidigt måste det beaktas att publikens konsumtionsmönster förändras och blir alltmer internetbaserat. Sändningstillstånden ska gälla fram till och med 2033 och utvecklingen mot en mer digital mediekonsumtion kommer sannolikt att fortsätta. Mot denna bakgrund framstår det inte som ändamålsenligt att ställa krav på att public service-företagen under hela tillståndsperioden ska sända ett specifikt antal programtjänster i marknätet. I likhet med flera remissinstanser delar regeringen därför kommitténs bedömning att nuvarande krav på sändningarnas omfattning ska göras mer flexibla.

Innebörden av flexibilitet

Av SVT:s sändningstillstånd ska det framgå att företaget ska sända SVT1 och SVT2 samt högst två ytterligare programtjänster till hela landet. Om SVT väljer att sända ytterligare programtjänster ska de, liksom i dag, skilja sig såväl från varandra som från SVT1 och SVT2 med avseende på innehåll eller sändningstider. Några krav på minsta sändningstid ska dock inte ställas upp. Av SR:s sändningstillstånd ska det framgå att företaget ska sända minst två och högst fyra samtidiga programtjänster i hela landet, varav en ska ha ett regionalt uppdelat innehåll.

De övriga villkor om rättigheter och skyldigheter som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet bör gälla oförändrade även under nästa tillståndsperiod. Det innebär bland annat att SVT fortsatt bör ha rätt att dela upp sina sändningar i regionala sändningar, upplåta överföringskapacitet till andra tillståndshavare och sända sökbar text-tv.

Även med den ökade flexibiliteten för SR och SVT är det viktigt att marknätets betydelse ur beredskaps- och säkerhetssynpunkt upprätthålls. Om SR och SVT överväger att minska antalet programtjänster eller om SVT överväger att upplåta överföringskapacitet till andra tillståndshavare bör företagen särskilt beakta sina beredskapsuppdrag och att kraven på hög säkerhet i distributionen kan upprätthållas. Därtill innebär de flexibla kraven att en av de programtjänster som SR sänder till hela landet ska ha regionalt uppdelat innehåll.

En konsekvens av att SR eller SVT minskar antalet programtjänster som sänds i marknätet under kommande tillståndsperiod är att det sändningsutrymme som utnyttjades för de programtjänster som upphört kommer att stå oanvänt. PTS framhåller att sådant utrymme eventuellt skulle kunna erbjudas andra. Regeringen menar dock att flexibiliteten för SR och SVT också innebär att de ska ha möjlighet att öka antalet programtjänster inom ramarna för sändningstillståndens villkor, om företagen ser skäl för det. Sändningsutrymme bör dock inte stå oanvänt en längre tid. Om programföretagen minskar antalet programtjänster i marknätet under tillståndsperioden bör det därför inför nästa tillståndsperiod övervägas om flexibiliteten avseende antalet kanaler ska ersättas med krav på ett mindre antal programtjänster än i dag. Frigjort frekvensutrymme bör då tillgängliggöras för andra radio- och tv-företag. Liksom i dag bör SR ha rätt att vid sidan av de rikstäckande programtjänsterna sända ytterligare programtjänster i Stockholm och Malmö.

Programutbudet vid en minskning av antalet programtjänster

Några remissinstanser, bland andra *Teracom*, *Riksförbundet DHB*, *PRO*, *SPF Seniorerna* och *SKPF Pensionärerna* lyfter frågor om programutbudet vid en minskning av antalet programtjänster, till exempel att det skulle kunna innebära ett försämrat utbud i marknätet. Som framgår av nästa avsnitt föreslår regeringen att det ställs upp ett krav med syfte att säkerställa att ett mångsidigt programutbud finns tillgängligt för hela befolkningen oavsett vilken distributionsform som tittare och lyssnare använder för att ta del av radio och tv. Även med flexibilitet avseende antalet kanaler är det viktigt att det innehåll som sänds i marknätet motsvarar ett mångsidigt programutbud.

Vidaresändningsplikten

Telenor Sverige AB och *Konkurrensverket* framför att en förändring påverkar behovet och omfattningen av vidaresändningsplikten. Skyldigheten att vidaresända tv-sändningar och sökbar text-tv från public service regleras i radio- och tv-lagen. Syftet med vidaresändningsplikten är att de som bor i hushåll som inte kan ta emot sändningar i marknätet via en vanlig tv-antenn ska ha tillgång till sändningar från public service-tv via sin kabel-tv eller ip-tv-operatör. Vidaresändningsplikten omfattar de programtjänster som SVT sänder i marknätet och aldrig fler än fyra tjänster. Plikten gäller även för sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla en skyldighet att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd (9 kap. 1 § radio- och tv-lagen). I avsnitt 8.1.1 föreslås att ett krav på

99,8 procents befolkningstäckning för sändningar i marknätet ställs upp även under perioden 2026–2033. Om SVT väljer att inte sända en programtjänst i marknätet kommer någon vidaresändningsplikt inte längre att gälla för programtjänsten eftersom något krav på att sändningarna ska nå hela eller delar av landet inte längre kommer att gälla. Förslag om att utöka vidaresändningsplikten för ökad tillgänglighet behandlas i avsnitt 5.9.

8.1.3 Ett generellt krav på att hela befolkningen ska ha möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud införs

Regeringens förslag: Kravet på att innehållsuppdraget i huvudsak ska uppfyllas i marknätet ska inte längre ställas upp. Det ska i stället ställas krav på public service-företagen att se till att hela befolkningen har möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *SVT*, *SR* och *UR* med flera andra remissinstanser tillstyrker förslaget. *Teracom* har inget att invända mot ett teknikneutralt innehållskrav i sig men menar att det huvudsakliga programutbudet fortsatt ska vara tillgängligt för hela befolkningen, inklusive för de som främst tar del av public service via marknätet. *Konkurrensverket* vill att uttrycket mångsidigt programutbud fylls med ett tydligare innehåll och anser att det saknas en analys av hur det föreslagna kravet förhåller sig till täckningskravet. *Sveriges Dövas Riksförbund* och *Sveriges Dövas Ungdomsförbund* betonar att distributionen inte får bli allt för skev på det sätt att teckenspråkstolkat utbud eller utbudet på teckenspråk endast erbjuds genom play-tjänster eller på internet, och inte i marksänd tv.

Skälen för regeringens förslag: Det teknikneutrala public service-uppdraget innebär att public service-företagens programverksamhet omfattas av samma villkor oavsett hur innehållet distribueras, dvs. oavsett om det sänds i marknätet eller om det sänds eller tillhandahålls på internet. En naturlig följd av detta är att public service-företagen, som utgångspunkt, också ges möjlighet att välja distributionsform för att nå ut med utbudet till befolkningen och uppfylla sina uppdrag. Med hänsyn till teknikutvecklingen och de förändrade konsumtionsmönstren hos publiken är detta också en central förutsättning för att utbudet ska kunna nå ut till så stor del av befolkningen som möjligt. Det innebär vidare att regleringen inte bör låsa fast public service-företagen vid en viss distributionsform. Regeringen delar därför kommitténs bedömning att villkoret i nuvarande sändningstillstånd om att varje enskilt innehållsvillkor huvudsakligen ska uppfyllas i marknätet inte längre bör ställas upp. Detsamma gäller villkoret i medelsvillkoren som handlar om att företagen ska redovisa den programverksamhet på internet som de vill ska tillgodoräknas vid uppfyllandet av uppdraget.

Oavsett vilken distributionsform som tittare och lyssnare använder för att ta del av radio och tv bör ett mångsidigt programutbud finnas tillgängligt för hela befolkningen. Det bör därför ställas upp ett krav med syfte att säkerställa detta. Ställs ett sådant krav inte upp skulle det kunna

Prop. 2024/25:166 innebära en risk att public service-företagen helt upphör med sändningarna av visst utbud i marknätet. Regeringen instämmer i *Teracoms* synpunkter att det är viktigt att det huvudsakliga programutbudet fortsatt är tillgängligt för de som endast tar del av public service via marknätet. På motsvarande sätt syftar kravet till att säkerställa att de som endast använder sig av internet för sin mediekonsumtion kan ta del av ett mångsidigt programutbud. Det är också viktigt, som *Sveriges Dövas Riksförbund* och *Sveriges Dövas Ungdomsförbund* påpekar att de som tar del av till exempel utbudet på teckenspråk inte är hänvisade till en viss distributionsform.

Konkurrensverket invänder inte mot förslaget men anser att uttrycket mångsidigt programutbud behöver fyllas med ett tydligare innehåll och att det saknas en analys av hur det förhåller sig till täckningskravet, något som bör hanteras i den fortsatta beredningen. Liksom kommittén menar regeringen att en alltför ingående reglering av hur innehållet ska fördela sig mellan olika distributionsformer inte är ändamålsenlig med hänsyn till den snabba teknik- och medieutvecklingen. Ett generellt krav på att public service-företagen ska se till att hela befolkningen har möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud är därför att föredra. Att ytterligare precisera innebörden av mångsidigt programutbud skulle vara ett avsteg från principerna för regleringen av innehållsuppdraget för public service. Av innehållsuppdraget framgår endast översiktligt vilket utbud som ska sändas och tillhandahållas. Det kan vidare ifrågasättas om en precisering av begreppet är förenlig med att värna public service-företagens redaktionella oberoende. Förslaget om ett krav på företagen att se till att hela befolkningen har möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud är kopplat till täckningskravet på så sätt att ett mångsidigt programutbud ska nå 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen via marksändningar.

Det kan för tydlighets skull nämnas att inga av de distributionsrelaterade kraven som ställs på public service innebär att företagen ska se till att hela befolkningen har tillgång till den teknik som krävs för att ta del av samtliga sändningar och tillhandahållanden. Kraven bör dock ses som ett incitament för företagen att göra sitt utbud tillgängligt genom de distributionsformer som allmänheten använder för att konsumera ljud och rörlig bild. Public service-företagen bör alltså, även fortsättningsvis, anpassa sig efter ny teknik och förändrade konsumtionsmönster.

Kravet medför att public service-företagen i sin redovisning av hur villkoret uppfylls bör redovisa hur de arbetar med att nå ut med ett mångsidigt programutbud och vilka åtgärder som vidtas för att hela befolkningen ska ha möjlighet att ta del av utbudet.

8.2 Distribution på internet

8.2.1 Public service-företagens användning av externa internetplattformar

Regeringens förslag: Det ska ställas upp ett krav på att public service-företagens egna plattformar ska vara prioriterade vid distribution på internet.
--

Det ska också ställas krav på att all distribution på internetplattformar som inte är public service-företagens egna ska föregås av en bedömning av tänkbara konsekvenser och risker. I bedömningen ska det särskilt beaktas hur närvaron påverkar kommersiella aktörer på den svenska mediemarknaden.

Regeringens bedömning: Public service-företagen bör vid sin användning av internetplattformar som inte är företagens egna tillämpa en återhållsam strategi.

Företagen bör fortsatt ha öppna och tydliga riktlinjer om hur de förhåller sig till distribution på plattformar som inte är företagens egna samt redovisa hur de arbetar med tillämpningen av riktlinjerna.

Kommitténs förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Konkurrensverket, Schibsted, TV4, Tidningsutgivarna (TU), Fackförbundet Scen och Film, KLYS och Copyswede, och PRO, SPF Seniorerna och SKPF Pensionärerna, med flera* tillstyrker kommitténs förslag. *SR, SVT och UR* är i huvudsak positiva till kommitténs förslag och bedömning.

Flera remissinstanser avstyrker eller är kritiska mot förslaget och bedömningen, bland andra *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Kungliga biblioteket, Fackförbundet DIK, Internetstiftelsen, Film&TV-Producenterna, LO, OPS, Nätverket unga för tillgänglighet (Nuft), Studieförbunden och Folkbildningsrådet*. Kritiken handlar i huvudsak om att förslaget och bedömningen riskerar att försvåra för public service-företagen att nå unga och personer med funktionsnedsättning. Andra kritiska synpunkter, till exempel från *Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Region Värmland, och Trajosko Drom* handlar om att de föreslagna begränsningarna riskerar att påverka public service-företagens möjligheter att agera motvikt på plattformar där desinformation sprids. *Spotify AB* föreslår att det nuvarande villkoret, som anger att egna plattformar bör prioriteras, kvarstår. *Spotify AB* menar att en skärpning av villkoret är omotiverad och leder till störning på en fungerande marknad.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

De egna internetplattformarna ska vara prioriterade

Utöver marksändningarna har public service-företagen möjlighet att använda de distributionsformer som behövs för att nå publiken. Företagen avgör självständigt i vilken omfattning utbudet ska distribueras vid sidan av marknätet. Enligt nuvarande villkor bör företagen fortsätta att utveckla och använda sina egna plattformar för att tillhandahålla sitt program-innehåll via internet. Vidare bör de egna plattformarna vara prioriterade för att nå publiken. Företagen har ett stort ansvar för att distributionen sker på ett sätt som inte påverkar företagens trovärdighet och allmänhetens förtroende för verksamheten eller innebär en oproportionerlig påverkan på konkurrensen på mediemarknaden.

Public service-företagens egna plattformar ger en god kontroll över distributionen via internet vilket i sin tur skapar förutsättningar för att upprätthålla företagens oberoende och integritet. På de egna plattformarna

Prop. 2024/25:166 kan företagen garantera att innehållet är fritt tillgängligt, fritt från reklam och har en hög nivå av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. På de egna plattformarna har företagen dessutom kontroll över den användardata som genereras när användarna tar del av utbudet. Regeringen menar därför, i likhet med flera remissinstanser, att det är viktigt att public service-företagen även i fortsättningen prioriterar utvecklingen av de egna plattformarna. För att tydliggöra fokuset på de egna plattformarna bör villkoren skärpas så att det framgår att de egna plattformarna ska vara prioriterade vid distribution på internet. Till skillnad mot *Spotify AB* anser regeringen att det är motiverat att skärpa det nuvarande villkoret. Efter det att villkoret i sin nuvarande utformning infördes har de internationella plattformarna fortsatt att stärka sin ställning, ibland på bekostnad av innehållsproducerande aktörers möjligheter att utvecklas på den svenska mediemarknaden. Även om plattformarnas starka utveckling har många orsaker är det uppenbart att det innehåll som produceras av public service, liksom annat innehåll av hög kvalitet, är mycket attraktivt för de internationella plattformarna. Den användardata som genereras på dessa plattformar kan bland annat användas för riktad annonsering. När innehåll delas på sådana plattformar innebär det många gånger också att utbudet konkurrerar med innehåll från andra medieaktörer i Sverige. I förlängningen kan detta komma att påverka mångfalden och konkurrensen på mediemarknaden. En skärpning av det nuvarande villkoret är därför motiverad både utifrån fördelarna med distribution via de egna plattformarna och för att värna mångfalden på den svenska mediemarknaden.

Vissa externa plattformar är dock nödvändiga för att public service-företagens utbud ska kunna nå hela befolkningen, exempelvis olika mediaspelare, smarta högtalare eller tv-apparater. Som regeringen återkommer till nedan bör dock andra plattformar användas med större restriktivitet än i dag.

SR tillstyrker i princip förslaget men framhåller att det är av stor vikt att prioriteringen av egna plattformar kan äga rum i en takt som företaget styr över. Regeringen anser liksom kommittén att den skärpning som nu föreslås ska framgå av uppdraget och gälla från den 1 januari 2026 när nästa uppdragsperiod inleds. Utgångspunkten är också att public service-företagen ska prioritera sina egna plattformar från och med det datumet. Det är dock rimligt att den del av publiken som inte är van att ta del av utbudet på public service egna plattformar ges viss tid att vänja sig vid det och att företagen även ges utrymme att informera om eventuella förändringar av hur de tillhandahåller sitt utbud på internet.

Krav på risk- och konsekvensbedömning med hänsyn till den svenska mediemarknaden vid distribution på externa internetplattformar

Public service-företagen har redan i dag ansvar för att distributionen sker på ett sätt som inte påverkar företagens trovärdighet och allmänhetens förtroende för verksamheten eller innebär en oproportionerlig påverkan på konkurrensen på mediemarknaden. Dessutom gäller att all distribution av public service-utbudet vid sidan om marknätet och de egna plattformarna bör föregås av en bedömning av tänkbara konsekvenser och risker. För att ytterligare understryka betydelsen av att en sådan bedömning görs anser

regeringen att det bör ställas upp ett villkor om att public service-företagen ska göra en sådan risk- och konsekvensbedömning när innehållet distribueras på internet. Bedömningen ska göras oavsett om public service-företagen har för avsikt att publicera innehållet på egen hand på externa plattformar eller göra det tillgängligt så att andra aktörer kan publicera det på olika plattformar.

UR har inga invändningar mot kommitténs förslag och bedömning men anser det vara av största vikt att risk- och konsekvensbedömningen blir begränsad till en övergripande nivå. Det nya kravet innebär att public service-företagen ansvarar för att genomföra risk- och konsekvensbedömningen, liksom att från fall till fall avgöra hur omfattande den bör vara. En utgångspunkt är dock att bedömningen särskilt ska beakta hur närvaron påverkar kommersiella aktörer på den svenska mediemarknaden. Som nämnts ovan är public service-företagens innehåll värdefullt för de internationella plattformarna. I denna del anser regeringen, liksom TV4, att public service-företagens närvaro på externa plattformar kan bidra till att globala teknik- och mediebolag växer sig ännu starkare. Även om användarna inte betalar särskilt för public service-innehåll på sådana plattformar innebär användarnas konsumtion av utbudet ofta att plattformssägarna får tillgång till användardata som kan användas för bland annat riktad annonsering. I förlängningen kan detta påverka medieaktörer i Sverige som konkurrerar om annonsintäkterna. Detta är förhållanden som kan ha betydelse för risk- och konsekvensbedömningen och i vilken omfattning public service-företagen bör finnas på sådana plattformar. För att inte public service-företagens närvaro på externa plattformar ska riskera att påverka konkurrensen på mediemarknaden på ett oproportionerligt sätt bör den marknadspåverkan som närvaron innebär vägas mot innehållets värde för publiken och för relevansen för uppdraget i allmänhetens tjänst. När utbudet görs tillgängligt på externa plattformar gäller också samma principer som för företagens övriga programverksamhet, dvs. att det utbud som erbjuds är av hög kvalitet och ger ett tydligt mervärde i det samlade medieutbudet, utan att företagen styrs av att maximera antalet tittare och lyssnare.

Public service-företagen bör tillämpa en återhållsam strategi vid användning av externa plattformar

Som beskrivits ovan föreslår regeringen en skärpning av villkoren för företagens distribution på internet som innebär att deras egna plattformar ska vara prioriterade och att distribution på externa plattformar ska föregås av en risk- och konsekvensbedömning med hänsyn till den svenska mediemarknaden. Det innebär inte ett förbud mot att tillhandahålla utbudet på externa plattformar men att sådana bör användas med större restriktivitet än i dag. Som kommittén också påpekat är det nödvändigt att utbudet distribueras på olika plattformar för att nå hela befolkningen, samtidigt som det inte innebär att public service-företagen behöver finnas på alla internetplattformar som används av publiken.

Som övergripande riktlinje menar regeringen att public service-företagen bör tillämpa en återhållsam strategi vid användning av externa plattformar. En sådan strategi bör utgå från samma principer som varit centrala när det gäller distribution i marknätet. Det handlar om graden av

Prop. 2024/25:166 kontroll över innehållet och möjligheten att upprätthålla ett redaktionellt ansvar, om tydlighet avseende avsändaren, om teknisk kvalitet och robusthet, om att publiken inte ska exponeras för kommersiella budskap eller reklam och om att utbudet ska vara fritt tillgängligt. Bedömningen bör dessutom utgå från en tillgänglighetsanalys och företagen bör arbeta för ökad tillgänglighet på plattformar där utbudet finns.

Flera remissinstanser menar att kommitténs bedömning är alltför restriktiv för public service-företagen och försvårar för företagen att nå unga och personer med funktionsnedsättning. *SVT*, som i huvudsak delar kommitténs bedömning, framhåller att det är viktigt att den reglering som föreslås inte blir för begränsande. Några remissinstanser anser att den föreslagna regleringen riskerar att hindra public service-företagen från att kunna agera motvikt mot desinformation på plattformar där sådan sprids.

Mot bakgrund av invändningarna vill regeringen framhålla följande. På externa internetplattformar bör företagen vara betydligt mer återhållsamma med vilket innehåll de gör tillgängligt eller helt avstå från att använda plattformarna. Många remissinstanser, bland andra *Försvarsmakten* delar kommitténs bedömning när det gäller riskerna med distribution på internetplattformar som inte är public service-företagens egna. Som förutsättningarna ser ut i dag bör företagen till exempel som utgångspunkt helt undvika att använda vissa sociala medier för annat än att informera om utbudet och kommunicera med publiken. I syfte att nå ut med utbudet till grupper som är svåra att nå, exempelvis barn och unga, eller för att minska verkan av desinformation och påverkanskampanjer, bör det dock finnas en flexibilitet i det avseendet.

Regeringen anser att programutbud som huvudregel inte heller bör distribueras exklusivt på externa plattformar på internet. Det är dock rimligt att vissa typer av specialanpassat innehåll, som syftar till att nå en publik som annars är svår att nå, i vissa undantagsfall distribueras exklusivt på externa plattformar även i fortsättningen. Det kan röra sig om programformat som är särskilt anpassade efter förutsättningarna på en viss extern plattform som är central för att nå exempelvis unga eller teckenspråkiga. Användandet av externa plattformar för att tillgängliggöra ett specialanpassat innehåll, kommunicera med publiken eller informera om det egna utbudet bör dock inte få en sådan utformning eller omfattning att det riskerar att påverka företagets trovärdighet eller på ett oproportionerligt sätt påverka konkurrensen på mediemarknaden.

Bland remissinstanserna förekommer även synpunkter om att de föreslagna villkoren för distribution på externa internetplattformar inte är tillräckligt restriktiva. *Viaplay* menar att det föreslagna kravet om återhållsam strategi är för löst. *TV4* är tveksamma till kommitténs förväntningar på att självreglering skapar tillräckligt förändringstryck med hänsyn till kommersiella medier. Regeringen menar att den föreslagna regleringen sammantaget innebär en rimlig avvägning mellan public service-företagens möjligheter att nå sin publik och behovet av att värna mångfalden och konkurrensen på den svenska mediemarknaden. En reglering som ytterligare begränsar public service-företagens möjligheter att använda externa internetplattformar skulle mot bakgrund av den långa uppdragsperioden och den snabba utvecklingen på mediemarknaden vara förenad med risker för verksamhetens legitimitet.

Eftersom medielandskapet och de globala plattformarna ständigt utvecklas och förändras finns det fortsatt ett behov av öppna och tydliga riktlinjer för distributionen på externa plattformar. Regeringen anser att öppna och tydliga riktlinjer skapar förutsättningar för diskussion och debatt om den verklighet som alla medieaktörer har att förhålla sig till. De ger också information om hur företagen resonerar kring frågor om till exempel oberoende, integritet och kommersiellt hänsynstagande.

I de årliga public service-redovisningarna ska företagen redovisa hur de uppfyller villkoret om att de egna plattformarna ska vara prioriterade. I den redovisningen bör ingå att redogöra för hur företagen arbetar med att styra konsumtionen mot de egna plattformarna. Företagen bör också fortsatt bifoga sina riktlinjer för distributionen på externa plattformar till sina public service-redovisningar samt redovisa hur de arbetar för att tillämpa riktlinjerna.

8.3 Digital marksänd radio

Regeringens bedömning: Det bör inte införas något krav på utbyggnad av SR:s DAB-sändningar. SR och UR bör fortsatt ha möjlighet att bedriva DAB-sändningar och själva avgöra om sändningarna ska byggas ut efter ansökan om tillstånd hos regeringen.

Kommitténs bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna som uttalar sig i frågan, bland andra SR och UR, delar kommitténs bedömning. *Viaplay* menar att det bör ställas krav på en utbyggnad av SR:s DAB-sändningar. *Mediemyndigheten* framhåller att SR:s och UR:s DAB-sändningar kommer vara fortsatt viktiga för att de kommersiella radioföretagen ska kunna utveckla sina digitala sändningar.

Skälen för regeringens bedömning

Inget krav på utbyggnad

För närvarande har SR och UR rätt att sända digital marksänd radio, så kallad DAB-radio enligt kompletterande sändningstillstånd. Tillstånden ger SR rätt att sända 10 ljudradiokanaler i Stockholms-, Göteborgs- och Malmöområdet samt i Norrbotten. UR har rätt att sända med utnyttjande av SR:s sändningsutrymme enligt överenskommelse mellan bolagen. Regeringen anser att analog FM-radio fortfarande är grunden för radioföretagens marksändningar och att DAB-radio är ett komplement till FM. Även om SR:s DAB-sändningar har betydelse för den kommersiella radions investeringar i DAB-nätet, som *Mediemyndigheten* framhåller, är förutsättningarna för den kommersiella radion i huvudsak beroende av möjligheterna till analog FM-sändningar. Den 30 april 2025 beslutade regeringen propositionen En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet (prop. 2024/25:000). I propositionen lämnas förslag på ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696) som innebär att reglerna om tillstånd och

villkor för att sända analog och digital kommersiell radio blir gemensamma. Förslagen syftar till att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet med ett stort utbud för olika intressen och smakriktningar. *Viaplay* menar att det bör ställas krav på en utbyggnad av SR:s DAB-sändningar för att markbundna sändningar ska klara konkurrensen från ljud via de internationella internetplattformarna. Regeringen delar bedömningen att attraktiva markbundna sändningar är viktiga för en stark och konkurrenskraftig svensk ljudradiomarknad. Ett krav på utbyggnad av SR:s DAB-sändningar är dock förenat med ökade kostnader för SR under tillståndsperioden. SR måste därför själva avgöra om och i vilken omfattning de ska bedriva DAB-sändningar.

Möjlighet till fortsatta DAB-sändningar

Regeringen delar kommitténs bedömning att SR och UR även fortsatt bör ha möjlighet att sända DAB-radio i den omfattning som sker i dag och själva avgöra om sändningarna ska byggas ut. SR:s och UR:s nuvarande kompletterande sändningstillstånd för DAB-radio gäller till den 31 december 2025. Om företagen önskar fortsätta med DAB-sändningar eller på eget initiativ bygga ut sändarnätet, bör de ansöka om tillstånd hos regeringen. Det är viktigt att ett sådant ställningstagande görs med grund i en analys av utvecklingen på radiomarknaden som helhet, lyssnarnas konsumtionsmönster och med hänsyn till den svenska mediemarknaden. Vid en utveckling där allt fler använder sig av DAB-mottagare för att ta del av radiosändningar i marknätet har företagen också att beakta kravet på att hela befolkningen ska ha möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud (se ovan avsnitt 8.1.3).

9 Hur innehållsuppdraget ska utformas

9.1 Ett brett formulerat innehållsuppdrag

Regeringens bedömning: Innehållsuppdraget bör vara brett formulerat även under nästa uppdragsperiod.
--

Kommitténs bedömning överensstämmer i sak med regeringens. Kommitténs bedömning innehåller också en beskrivning av ett antal delar av innehållsuppdraget som fortsatt bör gälla under nästa period.

Remissinstanserna: I princip samtliga remissinstanser som yttrar sig, bland andra *Film & TV-Producenterna*, *Funktionsrätt Sverige*, *Konkurrensverket*, *Sverigefinländarnas delegation*, *SR*, *SVT* och *UR*, instämmer i kommitténs bedömning. Konkurrensverket framhåller att det är av stor betydelse att public service erbjuder produktioner som ger ett tydligt mervärde i det samlade medieutbudet. *Viaplay Group AB* betonar att uppdraget för public service inte inkluderar att maximera antalet tittare. *Föreningen Oberoende Public Service (OPS)* avvisar skrivningarna om att företagen ska prioritera de områden som de kommersiella aktörerna inte täcker.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt public service-företagens sändningstillstånd är företagens övergripande innehållsuppdrag att erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. I detta ligger att tillhandahålla ett varierat utbud på det svenska språket. Företagen har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället, och ska beakta språkvårdsfrågor i verksamheten. Vidare ska programverksamheten som helhet bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt utmärkas av hög kvalitet och nyskapande form och innehåll. Programmen ska utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och den variation som finns i befolkningen samt som helhet präglas av folkbildningsambitioner. Företagen ska beakta programverksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen och ge utrymme åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar. Utöver de övergripande innehållsvillkoren ställs särskilda villkor om kulturutbud, innehåll för barn och unga, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning samt innehåll på minoritetsspråk och, för SVT och UR, på teckenspråk. SR och SVT omfattas dessutom av villkor om nyhetsverksamhet och UR om villkor om utbildningsutbud.

En grundläggande förutsättning för public service är att företagen kan upprätthålla integritet och redaktionellt oberoende så att verksamheten kan bedrivas självständigt i förhållande till ekonomiska och politiska intressen i samhället. I detta ligger att regering och riksdag endast anger ramarna för verksamheten och de riktlinjer som ska gälla för denna, och inte detaljreglerar uppdraget. Legitimiteten i public service ligger i att verksamheten är en kollektiv nytta som har ett demokratiskt värde för samhället. Av det följer att verksamheten bör rikta sig till hela befolkningen och vara en angelägenhet för alla. Därigenom har även den som inte tar del av utbudet från public service nytta av att verksamheten finns och fungerar. Public service-företagen har med sina breda uppdrag en viktig roll för sammanhållningen och gemenskapen i Sverige och fyller centrala behov i samhället. Rollen att bidra till sammanhållning och att skapa gemensamma referensramar i såväl vardag som oroliga tider blir allt viktigare. I sammanhanget bör även understrykas att förtroendet för public service-företagen är av yttersta vikt och att det ligger ett stort ansvar på företagen att nå de som i dag har ett lägre förtroende eller som saknar en relation till public service. Samtidigt är ett brett formulerat innehållsuppdrag med ett mångsidigt programutbud med hög kvalitet och nyskapande form och innehåll viktigt för att public service även fortsättningsvis ska kunna vara en del av den demokratiska infrastrukturen, ha ett högt förtroende hos allmänheten och därmed kunna vara en angelägenhet för hela befolkningen. Uppdraget att tillhandahålla nyheter, kultur, kunskap och bildning är centralt, liksom program för barn och unga och program på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk. Lika viktigt är uppdraget att tillgängliggöra utbudet för personer med funktionsnedsättning, att spegla hela landet och att ge utrymme åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar.

Regeringen bedömer av dessa skäl, i likhet med kommittén och en stor majoritet av remissinstanserna, att innehållsuppdraget bör vara brett formulerat även under nästa uppdragsperiod. Regeringen går i följande avsnitt närmare in på hur uppdraget bör utformas i specifika delar. Om

Prop. 2024/25:166 inget annat följer av dessa förslag ska, i linje med vad som sägs i avsnitt 6, nuvarande innehållsvillkor i sändningstillstånden gälla i sak även under perioden 2026–2033.

Public service-företagen verkar på en konkurrensutsatt mediemarknad, men är också en väsentlig del av mångfalden på denna marknad. Verksamhetens legitimitet bygger på att den kan tillgodose demokratiska, sociala och kulturella behov, samtidigt som mångfalden på mediemarknaden kan upprätthållas. Regeringen anser, till skillnad från *OPS*, att detta medför ett särskilt ansvar för och prioritering av de områden som de kommersiella aktörerna inte täcker. Som *Konkurrensverket* påpekar bör public service erbjuda produktioner som ger ett tydligt mervärde i det samlade medieutbudet. Ett brett uppdrag betyder inte att alla ska tycka om eller vilja ta del av det som erbjuds. Som *Viaplay Group AB* betonar innebär det inte heller att maximera antalet tittare.

9.2 Svenska språket och en svensk kontext

Regeringens förslag: Det ska framgå av villkoren att språkvårdsfrågor särskilt ska beaktas i verksamheten.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Bland andra *Fackförbundet DIK*, *Svenska Journalistförbundet*, *SR* och *SVT* instämmer i bedömningen.

Bland andra *Institutet för språk och folkminnen*, *Konstnärsnämnden* och *UR* tillstyrker att public service-företagen fortsatt ska erbjuda ett varierat utbud på svenska språket.

Sveriges Dövas Riksförbund anser att villkoren om svenska språket även bör innefatta svenskt teckenspråk.

SVT ser en risk att skärpningen av villkoret om beaktande av språkvårdsfrågor kan leda till oklarheter och tolkningssvårigheter, exempelvis vid granskningsnämndens bedömning.

Flera instanser, bland andra *Fackförbundet Scen & Film*, *Sveriges Dramatikerförbund*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd*, *Copyswede* och *Stim*, lyfter fram vikten av att public service-företagen erbjuder rimliga villkor för konstnärligt yrkesverksamma, exempelvis när det gäller upphovsrättsliga och arbetsrättsliga regler och avtal.

Skälen för regeringens bedömning och förslag: Som kommittén konstaterar blir public service-företagens ansvar för det svenska språket och uppdrag att tillhandahålla ett varierat utbud på svenska alltmer betydelsefullt i ett globaliserat medielandskap där Sverige utgör ett litet språkområde och därmed en begränsad marknad. Det svenska språket utmanas mer än någonsin i takt med att svenskarnas medievanor blir mer diversifierade och marknaden har kommit att domineras av engelskspråkigt innehåll. Detta gäller särskilt för rörlig bild, men även i växande grad för ljudmarknaden. Regeringen instämmer därför, i likhet med flera remissinstanser, i kommitténs bedömning att ett varierat utbud i olika genrer på svenska språket som vänder sig till en svensk publik och speglar ett svenskt sammanhang har ett särskilt värde för både medielandskapet och samhället som helhet. Uppgiften är också av särskild betydelse för

företagens kulturuppdrag. Det är därför viktigt att public service-företagen även fortsatt omfattas av ett villkor om att erbjuda ett varierat utbud på det svenska språket, samt att ta ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället.

Språket i public service-företagens program får ett starkt genomslag och har därigenom stor betydelse för svenskans utveckling inom olika språkliga domäner. Ett aktivt språkvårdsarbete är därför en viktig del av företagens verksamhet. Av nuvarande villkor framgår att språkvårdsfrågor ska beaktas i verksamheten. Regeringens förslag innebär att villkoret skärps så att det framgår att språkvårdsfrågor ska beaktas särskilt i verksamheten. Genom detta förtydligas att språkvårdsansvaret även omfattar att verksamheten med olika digitala verktyg och textning är av hög kvalitet, samt att översättningar görs korrekt, både till och från det svenska språket. I enlighet med vad *Sveriges Dövas Riksförbund* påpekar är språkvård en angelägen fråga även för programutbud som inrymmer svenskt teckenspråk. Risken för oklarheter om hur skärpningen av villkoret ska tolkas, vilken *SVT* tar upp i sitt remissvar, bör kunna hanteras i utvecklingen av granskningsnämndens praxis under perioden.

Uppgiften att erbjuda ett varierat utbud på det svenska språket är av särskild betydelse för public service-företagens kulturuppdrag. Detta uppdrag innebär i grunden att erbjuda ett mångsidigt kulturutbud, samt för SR:s och SVT:s del bland annat att svara för en omfattande produktion av kulturprogram i vid mening. SVT ska därutöver särskilt bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Som bland andra *Sveriges Dramatikerförbund* och *Stim* påpekar är det centralt att företagen vid utförande av kulturuppdraget säkerställer rimliga villkor för det konstnärliga och kreativa skapandet, inte minst vid inköp och beställningar av svenskt programinnehåll. Frågan om samverkan för att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet behandlas närmare i avsnitt 9.4.

9.3 Public service-företagens arkiv

Regeringens bedömning: Public service-företagen har ett fortsatt stort ansvar för att bevara och tillgängliggöra sina arkiv. Företagen bör söka samarbeten med andra aktörer med kompetens inom området i syfte att främja en resurseffektiv hantering av arkiven.

Kommitténs bedömning: Frågan om public service-företagens ansvar för sina arkiv har inte ingått i kommitténs uppdrag. Kommittén framhåller dock vikten av att arkiven bevaras.

Remissinstanserna: Bland andra *Fackförbundet DIK*, *Institutet för språk och folkminnen*, *Kungl. biblioteket (KB)* och *Stiftelsen Svenska Filminstitutet (Filminstitutet)*, anser att det behövs ett uppdrag till public service-företagen eller annat förtydligande när det gäller företagens ansvar för att säkerställa att deras arkivmaterial bevaras på ett långsiktigt sätt och tillgängliggörs för forskning och allmänhet.

Yttrande med samma innebörd har också inkommit från flera aktörer, bland annat *Riksarkivet*. Riksarkivet framhåller även att public service-företagens arkiv innehåller information som bör klassas som samhällsviktig och därmed särskilt skyddsvärd och viktigt att bevara.

SR och *SVT* motsätter sig inte kommitténs resonemang men framhåller att det saknas ekonomiska resurser för ett långsiktigt bevarande av arkiven.

Skälen för regeringens bedömning: Det har producerats program-innehåll inom ramen för radio och tv i allmänhetens tjänst i Sverige i närmare 100 år. Public service-företagens arkiv utgör därmed en viktig del av det svenska kulturarvet. Regeringen uttalade i propositionen inför nuvarande tillståndsperiod att företagen har ett ansvar att göra arkiv och tidigare produktioner tillgängliga för allmänheten som en gång har finansierat produktionerna. Arkiven är också värdefulla resurser för forskningen. Arbetet med att tillgängliggöra arkiven bör därmed fortsätta. Regeringen uttalade också att public service-företagen i samverkan med andra berörda aktörer, som KB och Filminstitutet, bör se till att deras unika audiovisuella kulturarv bevaras. Regeringen ansåg dock inte att det fanns tillräckliga underlag för att ge public service-företagen ett tydligare arkivuppdrag, bland annat med hänvisning till att KB har det nationella arkivansvaret för att företagens radio- och tv-program bevaras och tillgängliggörs och att detta ansvar uppfylls genom att företagen levererar så kallade pliktexemplar till KB (prop. 2018/19:136 s. 66).

Kommittén konstaterar att public service-företagen i nuläget inte har något uttalat uppdrag att bevara sina arkiv, och att det inte har ingått i kommitténs uppdrag att överväga om sådana villkor bör införas. Den betonar emellertid ändå vikten av att arkiven bevaras, och bland andra *KB*, *Filminstitutet* och *Riksarkivet* anser att public service-företagens ansvar för att säkerställa att arkivmaterialet bevaras på ett långsiktigt sätt behöver förtydligas, exempelvis genom ett utpekat uppdrag om detta. Som skäl anges bland annat att äldre analogt material riskerar att förstöras eller gallras eftersom företagen saknar förutsättningar för att förvara det på rätt sätt och att materialet behöver digitiseras med sikte på långsiktigt bevarande och tillgänglighet.

Regeringen anser att den bedömning som gjordes inför nuvarande tillståndsperiod om public service-företagens ansvar för att bevara och tillgängliggöra sina arkiv fortfarande är giltig. Det finns dock inte tillräckligt beredningsunderlag för att ge företagen ett tydligare arkivuppdrag. *SR* och *SVT* framför i sina remissvar att det saknas ekonomiska resurser för ett bevarandeuppdrag. Regeringen konstaterar att det finns andra aktörer med relevant kompetens när det gäller bevarande och tillgängliggörande av arkivmaterial i form av ljud och rörlig bild, särskilt Filminstitutet, KB och Riksarkivet. Public service-företagen bör söka samarbeten med sådana aktörer i syfte att främja en resurseffektiv hantering av de utmaningar kring arkiven som har identifierats. Filmutredningen (dir. 2024:01) föreslår i betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland* (SOU 2025:24) att Filminstitutet ges i uppdrag att i samverkan med KB och aktörer som SVT lämna ett kostnadsberäknat förslag till ett nationellt filmarvscentrum. I uppdraget ska ingå att föreslå en gemensam finansiering av centret med utgångspunkt i ansvaret för befintliga samlingar (s.245). Enligt regeringens bedömning skulle samverkan kring ett sådant uppdrag även kunna omfatta material som i dag förvaras i SVT:s arkiv. *SR* bör på motsvarande sätt samverka med relevanta aktörer i syfte att hitta resurseffektiva sätt att bevara och tillgängliggöra sina arkiv, särskilt äldre analogt material. En möjlighet som kan undersökas i detta sammanhang är

att det framtida ansvaret för företagets arkiv förläggs hos en extern part, Prop. 2024/25:166 vilket även SR framhåller i sitt remissvar.

Som Riksarkivet framhåller har public service-företagen ett viktigt uppdrag att tillhandahålla information till allmänheten i kris- och krigssituationer. Företagens arkiv innehåller också information som är viktig för att kunna återstarta eller återskapa samhället efter en eventuell krigs- eller krissituation. Regeringen har gett Riksarkivet i uppdrag att med utgångspunkt i en översiktlig inventering av samhällsviktig och skyddsvärd information redovisa eventuella identifierade hinder och centrala behov av åtgärder för att skydda och bevara samhällsviktig information. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2026.

9.4 Ansvar för produktionsmarknaden och för den svenska filmen

Regeringens bedömning: Public service-företagen har en allt större betydelse för den svenska produktionsmarknaden. Public service-företagen bör även i fortsättningen bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet och i dialog med externa produktionsbolag, säkerställa att företagets organisation för inköp och beställning av extern produktion präglas av tydlighet.

SVT spelar en viktig roll för den svenska filmen. SVT bör även i fortsättningen bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion samt redovisa omfattningen och formerna för företagets engagemang och redogöra för i vilken utsträckning företaget avser att satsa på svensk filmproduktion.

Regeringens förslag: Det ska ställas upp ett krav på att public service-företagens organisation för inköp och beställning av extern produktion förutom av tydlighet nu även ska präglas av framförhållning.

Kommitténs bedömning och förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bland andra *Film & TV-Producenterna*, *Statens kulturråd*, *Stiftelsen Svenska Filminstitutet (Filminstitutet)*, *Sveriges Kommuner och Regioner*, och *SVT* instämmer i bedömningen.

Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS) och *Copyswede* anser att bedömningen att SVT spelar en ”viktig” roll för den svenska filmen bör skärpas till ”avgörande” roll.

Film i Skåne AB, *Konstnärsnämnden*, *PRO*, *SPF Seniorerna*, *Riksorganisationen Hela Sverige ska leva* och *SR* välkomnar ett fortsatt krav på public service-företagen att bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet. UR har inget att invända mot detta. *Film Stockholm AB* understryker vikten av SVT:s ansvar för en livskraftig produktionsmarknad.

Filmpool Nord, Film Stockholm AB och Konstnärsnämnden välkomnar det föreslagna kravet på framförhållning. UR anser att förslaget bör formuleras övergripande. SR och SVT avstyrker detta förslag.

Prop. 2024/25:166 *Amazon* förespråkar en ökning och vidareutveckling av nuvarande produktionsincitament.

Film & TV-Producenterna, Konstnärsnämnden, SR, SVT och UR delar bedömningen att frågan om momskompensation bör ses över. Film i Skåne AB anser att frågan är viktig att lösa.

Skälen för regeringens bedömning och förslag

Uppdraget att stärka en livskraftig produktionsmarknad ska fortsatt gälla

Public service-företagen är med sina långsiktiga och stabila finansieringsförutsättningar viktiga aktörer på den svenska produktionsmarknaden. De är också beroende av en välmående produktionsmarknad för att uppfylla sitt uppdrag om ett mångsidigt programutbud med bredd, särpräglade programtyper och variation i produktionsformer. En mångfald i programproduktionen kan bara realiseras genom en blandning av egenproduktion, extern produktion, samarbeten, inköp och utomstående medverkan.

Inför nuvarande tillståndperiod infördes ett krav på public service-företagen att bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet. Det infördes även krav på företagen att, i dialog med externa produktionsbolag, säkerställa att deras organisation för inköp och beställning av extern produktion präglas av tydlighet (prop. 2018/19:136 s. 59–62). Som kommittén föreslår, med stöd av ett flertal remissinstanser, bör dessa krav gälla även under kommande period. Att det finns en livskraftig produktionsmarknad i hela landet är av avgörande betydelse för innehåll på svenska med en svensk kontext. Villkoret är även en viktig del av public service-företagens kulturuppdrag eftersom företagen indirekt stärker det stora antalet kreatörer och kulturskapare som bidrar till produktionerna. Det är också av betydelse när det gäller utvecklingen av utbudet på nationella minoritetsspråk och teckenspråk.

Allt tyder på att public service-företagen kommer att spela en allt viktigare roll på den svenska produktionsmarknaden framöver. Bakgrunden till detta är bland annat att många kommersiella medieaktörer, såväl nationella som globala, har dragit ned på eller helt lagt ner produktionen av svenskt drama. Samtidigt är public service i många fall den enda tänkbara köparen av program eller format som utvecklats av ett fristående produktionsbolag. Det gäller exempelvis dokumentärfilm, kortfilm, överföringar från scen till tv och radio, samhällsjournalistik och annat innehåll som inte självklart har kommersiell bärkraft. Inom radio är SR fortfarande en helt central aktör, även om marknaden för produktion av radio har haft en mycket god tillväxt under det senaste decenniet, till stor del driven av en ökad efterfrågan på poddar.

En viktig del av public service-företagens arbete med att stärka produktionsmarknaden är att se till att generella avtal och en god arbetsmiljö upprätthålls i alla led av en produktion, och, som framhålls av *Fackförbundet Scen & Film*, *KLYS*, *Copyswede* och *Konstnärsnämnden*, att yrkesverksamma kulturskapares villkor och ersättningar värnas. Det handlar också om att ge produktionsbolagen goda förutsättningar att planera sin verksamhet utifrån långsiktighet och förutsebarhet. Ytterligare sätt kan vara att ge produktionsbolagen en möjlighet att exploatera sin produktion eller sitt format på en andrahandsmarknad och få betalt för sina

utvecklingskostnader. I detta sammanhang kan de normalvillkor som SVT och Film & TV-Producenterna har förhandlat fram under nuvarande tillståndspäriod bidra till en bättre balans mellan SVT och produktionsbolagen i enskilda förhandlingar.

En annan viktig faktor är att public service-företagen, med sin dominerande position som beställare, ger produktionsbolagen goda möjligheter att planera sina verksamheter. Mot den bakgrunden är det rimligt att införa ett villkor om att företagets organisation för inköp och beställningar av extern produktion utöver långsiktighet även ska präglas av framförhållning. I linje med UR:s synpunkt bedömer regeringen att det exempelvis kan handla om ett övergripande åtagande om att på förhand ange i vilken utsträckning företagen avser att satsa på extern produktion under kommande år.

Vad som bidrar till att stärka en livskraftig produktionsmarknad kan se olika ut i olika delar av landet, variera över tid och även skilja sig åt när det gäller radio och tv. Villkoret bör därför inte specificeras närmare. Regeringen bedömer vidare att det bör finnas utrymme för flexibilitet och variation över tid, och anser därför, till skillnad från *Film & TV-Producenterna* och *Viaplay Group AB*, att det inte bör införas krav på att produktionsutläggningarna på externa produktionsbolag ska öka under uppdragsperioden. En viktig princip är att låta den bästa programidén styra i stället för att styra mot en på förhand bestämd produktionskvot.

Ett fortsatt ansvar för svensk filmproduktion

SVT har sedan lång tid tillbaka ett ansvar för att bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Ansvaret för svensk film regleras i sändningstillståndet som en del av kulturuppdraget. SVT:s betydelse är i vissa fall helt avgörande, inte minst när det gäller kortfilm och dokumentärfilm där SVT i många fall är den enda finansiären vid sidan av stöd från Filminstitutet. Som kommittén framhåller är även SVT:s roll som samproducent för långa spelfilmer ytterst viktig eftersom film är kostsamt att producera och det finns allt färre externa finansiärer på marknaden. SVT:s betydelse för att allmänheten ska ha tillgång till svensk film ökar när den kommersiella delen av medielandskapet inte har möjlighet att producera svenskt innehåll i samma utsträckning som tidigare.

SVT har under tillståndspärioden investerat 100 miljoner kronor årligen i svensk film och dessutom bidrar samarbetet med Sveriges filmregioner till uppfyllandet av företagets uppdrag om att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet. Regeringen instämmer med ett flertal remissinstanser i att det är av avgörande betydelse att SVT även fortsatt tar ett ansvar för svensk film genom att bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Som kommittén framhåller bör ett sådant ansvar ske genom en fortsatt långsiktighet i finansieringen av svensk film. SVT bör också fortsätta att redovisa omfattningen av och formerna för företagets engagemang för utvecklingen av svensk filmproduktion och återkommande redogöra för filmbranschen i vilken utsträckning företaget avser att satsa på svensk filmproduktion.

Förutom att vara beställare av innehåll är public service-företagen även direkta konkurrenter till produktionsbolagen genom sin omfattande egenproduktion. Public service-företagen betalar moms på inköpta program och eftersom företagens omsättning inte är skattepliktig har de inte rätt till avdrag för ingående moms. En följd av detta är att kostnaden är lägre när ett program produceras internt än om motsvarande program läggs ut på ett externt produktionsbolag, där momskostnaden tillkommer.

Frågan om en modell för momskompensation för att öka konkurrensneutraliteten mellan public service-företagens egen produktion och extern produktion utreddes inför tillstandsperioden 2014–2019, men regeringen gjorde bedömningen att införandet av en sådan modell krävde ytterligare analys. Kommittén har inte haft i uppdrag att utreda frågan men framför att en ny översyn behöver göras, något som bland andra public service-företagen och Film & TV-Producenterna instämmer i. Regeringen anser dock att de invändningar som tidigare har lyfts mot införandet av en modell för momskompensation, särskilt att den skulle medföra stora kostnader utan att kunna garantera en ökning av den externa produktionen, fortfarande är giltiga (prop. 2018/19:136 s. 62). Ett bättre sätt att uppnå en ökad nivå av extern produktion är att villkoret om att företagen ska bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad kvarstår även under nästa period.

9.5 Folkbildningsuppdraget

Regeringens bedömning: Folkbildning är en central del av innehållsuppdraget. Att verka för stärkt medie- och informationskunnighet är en naturlig och viktig del av folkbildningsuppdraget.

Regeringens förslag: Villkoret om att programutbudet som helhet ska präglas av folkbildningsambitioner ska gälla även nästa uppdragsperiod.

Det ska inte längre ställas krav på UR att vidga sitt utbildningsutbud, i betydelsen att UR ska öka sin programverksamhet på utbildningsområdet under uppdragsperioden.

Kommitténs bedömning och förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, bland andra *Judiska Centralrådet*, *Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation*, *Svensk biblioteksforening*, *Sveriges Kommuner och regioner*, *SR* och *SVT*, instämmer i bedömningen. *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, *Copyswede*, *Svenska Journalistförbundet* och *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)* anser att det finns skäl att förtydliga folkbildningsuppdraget och på vilket sätt medie- och informationskunnighet (MIK) ingår i det. UR konstaterar att bolaget tidigare har ansetts ha ett särskilt ansvar inom MIK, men att kommittén inte föreslår något sådant ansvar eller särskilda medel för det.

Samtliga remissinstanser som har yttrat sig i denna del, bland andra *Fackförbundet DIK*, *Göteborgs universitet*, *Kungl. biblioteket* och *Västra*

Götalandsregionen, tillstyrker att villkoret om att programutbudet som helhet ska präglas av folkbildningsambitioner behålls. Prop. 2024/25:166

Läromedelsföretagen, SR, SVT och UR tillstyrker förslaget om att det inte längre ska ställas krav på UR att vidga sitt utbildningsutbud. Länsstyrelsen Värmland och Region Värmland uttrycker att kravet bör kvarstå.

Skälen för regeringens bedömning och förslag: En fungerande demokrati behöver välinformerade, reflekterande och medvetna medborgare. Att utbudet präglas av folkbildningsambitioner är därmed centralt för det demokratiska uppdrag som har anförtratts public service-företagen. Genom att tillhandahålla ett sådant utbud kan företagen bidra till att möta utmaningar som växande informationsklyftor, polarisering och faktaresistens. MIK är väsentligt för att stärka barn, unga och vuxna som medvetna medieanvändare, inte minst så att de kan upptäcka och motstå bland annat påverkanskampanjer och desinformation. Att verka för stärkt MIK är därmed en naturlig och viktig del av samtliga public service-företags folkbildningsuppdrag, och även en självklar del i UR:s programverksamhet på utbildningsområdet.

Ett stort antal aktörer arbetar på olika sätt för att stärka MIK i hela samhället. Många av dem, bland andra MUCF, Internetstiftelsen, Statens skolverk och Svensk biblioteksförening, samlas i nätverket MIK Sverige som koordineras av Mediemyndigheten och syftar till att genom samverkan utveckla kunskap, stärka kvaliteten och effektivisera arbetet inom MIK-området.

Regeringen anser inte att det finns behov av att förtydliga på vilket sätt MIK ingår i folkbildningsuppdraget. Här kan framhållas att den snabba tekniska utvecklingen, särskilt när det gäller artificiell intelligens (AI), innebär att arbetet med att stärka MIK i befolkningen kommer att bli allt viktigare under nästa uppdragsperiod. Försvarsberedningen framhåller i rapporten Kraftsamling (Ds 2023:34) att användningen av AI ger helt nya utmaningar vad gäller otillbörlig informationspåverkan, genom att stora mängder information kan genereras, bearbetas och spridas på ett sätt som gör det ännu svårare att skilja falsk information från korrekt. För public service ställer det stora krav på det journalistiska arbetet med att verifiera fakta för att ge publiken en saklig och allsidig bild av samhället och omvärlden. Public service-företagen har på senare tid stärkt sitt arbete med detta, bland annat genom SVT:s nyligen etablerade verifieringsdesk.

UR ska även fortsättningsvis koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet, och rikta in denna verksamhet på att förstärka, bredda och komplettera de insatser som görs av andra på området. Regeringen instämmer i vad kommittén anför om att villkor som innebär krav på ökning eller förstärkning under uppdragsperioden kan framstå som otydliga och vara svåra att redovisa och följa upp. Det är därför rimligt att inte längre ställa krav på att UR ska vidga sitt utbildningsutbud, i betydelsen att UR ska öka sin programverksamhet på utbildningsområdet under uppdragsperioden.

Regeringens förslag: Kravet på SR och SVT att i sin nyhetsverksamhet stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden ändras så att det inte ställs krav på att bevakningen ska stärkas under nästa uppdragsperiod.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: Bland andra *Svenska Journalistförbundet*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, *Copyswede*, SR och SVT instämmer i bedömningen och tillstyrker förslaget. Bland andra *Filmpool Nord*, *Institutet för mänskliga rättigheter*, *Region Norrbotten* och *Riksorganisationen Hela Sverige* ska leva avstyrker förslaget om att det inte bör ställas krav på SR och SVT att stärka den journalistiska bevakningen i svagt bevakade områden. *Södertörns högskola* framför att en fortsatt förstärkning av den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden är ett sätt att få samhället att hålla ihop.

Skälen för regeringens förslag: Enligt de nuvarande sändningstillstånden ska SR:s och SVT:s nyhetsverksamhet bedrivas så att en mångfald i nyhetsurval, analyser och kommentarer kommer till uttryck. Den ska ge allsidig information som utgår från olika perspektiv och stimulera till debatt. En annan viktig del av nyhetsuppdraget är att granska myndigheter och andra aktörer som har inflytande på beslut som rör medborgarna. Vidare ska nyhetsförmedlingen och samhällsbevakningen utgå från olika perspektiv så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter. Tillståndsvillkoren kompletteras i medelsvillkoren bland annat med krav på att SR och SVT ska ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå.

Regeringen anser att tillgången till kvalitativ nyhetsförmedling på nationell, regional och lokal nivå är en central del av vårt demokratiska system. Det är även av stor betydelse för förtroendet för journalistiken generellt att hela befolkningen upplever att nyhetsjournalistiken belyser deras vardag. Den lokala journalistiken har i det avseendet en viktig funktion att fylla och det är också centralt att lokala nyheter förmedlas på nationell nivå. Genom att ta del av lokal journalistisk är det möjligt att följa med i vad som händer i samhället i stort och därmed kunna fatta bättre grundade beslut. Det gäller, som Försvarsberedningen framhåller, inte minst vid kriser och höjd beredskap (Ds 2023:34 s. 252).

Inför nuvarande tillståndsperiod infördes ett nytt villkor som innebär att SR och SVT i sin nyhetsverksamhet ska stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden under perioden. Bakgrunden till att villkoret infördes var förekomsten av så kallade vita fläckar, dvs. områden som saknar journalistisk bevakning (prop. 2018/19:136 s. 69). Kommittén konstaterar att SVT har utökat sin redaktionella närvaro runt om i landet, från 34 orter 2017 till 50 orter 2023. SR har, utöver 52 fasta redaktioner i 50 kommuner, bland annat genomfört satsningar på tillfälliga redaktioner i ytterligare 56 kommuner under 2023. Satsningarna inom public service har enligt årsboken för 2023 från Institutet för mediestudier bidragit till att den tidigare utvecklingen mot fler vita fläckar har stannat av under de senaste åren. Även riktade insatser inom mediestödet till

kommersiella nyhetsmedier har haft stor betydelse i sammanhanget. Regeringen bedömer i likhet med kommittén och flera remissinstanser att public service utifrån sitt uppdrag och sin finansiering har en särställning när det gäller möjligheten att bevaka svagt bevakade områden som kommersiella aktörer inte alltid har. Det är därför rimligt att det även under nästa uppdragsperiod ställs krav på att SR och SVT i sin nyhetsverksamhet ska ha en journalistisk bevakning av svagt bevakade områden. Liksom i dag bör kravet omfatta såväl geografiska områden som ämnesområden.

Regeringen anser i likhet med kommittén att villkor med krav på ökning eller förstärkning under en längre tid kan framstå som otydliga och vara svåra att redovisa och följa upp. Det är därför rimligt att formulera villkoret som att företagen ska ha en journalistisk bevakning av svagt bevakade områden, inte att denna bevakning ska stärkas under uppdragsperioden. Som *Södertörns högskola* lyfter fram är en fortsatt förstärkning av den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden ett sätt att få samhället att hålla ihop. Regeringen konstaterar dock att den lokala och regionala bevakning som SR och SVT har byggt upp är omfattande och att ett bibehållande av denna nivå kommer att fortsätta bidra till den sociala sammanhållningen. Omformuleringen av villkoret medför naturligtvis inget hinder för företagen att fortsätta att stärka sin bevakning av svagt bevakade områden på det sätt som bedöms relevant utifrån uppdrag och finansiering. Det gäller exempelvis, som *SVT* nämner i sitt remissvar, bevakningen av regionala frågor.

9.7 Speglingsuppdraget

Regeringens bedömning: Public service är till för befolkningen i hela landet och speglingsuppdraget är därmed fortsatt av stor vikt.

Regeringens förslag: Villkoret om spegling ska ändras så att det framgår att programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och hela befolkningen, i stället för hela landet och den variation som finns i befolkningen.

Villkoret om att programverksamheten som helhet ska bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv ska inte längre ställas upp.

Kommitténs bedömning och förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som yttrar sig om bedömningen instämmer i denna, bland andra *Länsstyrelsen Skåne*, *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)*, *PRO*, *Sveriges Riksidrottsförbund* och *UR*.

SR och *UR* tillstyrker förslaget, medan *SVT* anser att villkoren i public service-uppdraget ska vara allmänt formulerade snarare än detaljinriktade. *Forum för levande historia* har inget direkt att invända mot förslaget att ta bort villkoret om jämställdhets- och mångfaldsperspektiv, då argumentet för detta är att minska innehållsreglering mot bakgrund av att perspektiven inryms i demokratibestämmelsen.

Ett stort antal remissinstanser är negativt inställda till förslaget. Bland andra *Svenska Journalistförbundet*, *Judiska Centralrådet*, *Judiska*

Prop. 2024/25:166 *Ungdomsförbundet i Sverige, Konstnärliga och Litterära Yrkesutöva-
res Samarbetsnämnd (KLYS), Copyswede, Parasport Sverige, Region
Värmland, Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksoalaiset,
Sveriges Jiddischförbund och Synskadades Riksförbund* avstyrker
förslaget i dess helhet. Bland andra *Diskrimineringsombudsmannen (DO),
Fackförbundet DIK, Funktionsrätt Sverige, Förbundet Sveriges
Dövsblinda, Institutet för mänskliga rättigheter, Länsstyrelsen i Jönköpings
län, Region Norrbotten, Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas,
transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL),
Riksförbundet Sveriges Museer, Sveriges Dramatikerförbund, Sveriges
Dövas Riksförbund och Västra Götalandsregionen* avstyrker att villkoret
om krav på jämställdhets- och mångfaldsperspektiv tas bort.

Statens skolverk instämmer i att krav på jämställdhet och mångfald kan
anses ingå i demokratibestämmelsen, men ser samtidigt en risk för att
public service viktiga arbete med att inkludera jämställdhet och mångfald
i sitt utbud försvagas om skrivningarna utgår.

Folkbildningsrådet och Jämställdhetsmyndigheten anser att kravet på
jämställdhets- och mångfaldsperspektiv bör vara kvar men regleras på så
sätt att redovisning och uppföljning underlättas.

Filmpool Nord anser att det är fortsatt viktigt att säkerställa att minst
55 procent av allmänproduktionen sker utanför Stockholm.

Skälen för regeringens bedömning och förslag: Public service spelar
en viktig roll för yttrandefriheten och det gemensamma samtalet i
samhället. När medievanor blir mer individualiserade ökar behoven av
samlande aktörer som opartiskt och sakligt skildrar verkligheten ur olika
synvinklar. En mångfald av röster och åsikter i medierna bidrar till en ökad
förståelse för andras perspektiv vilket stärker den sociala samman-
hållningen. Grunden i uppdraget i allmänhetens tjänst är att vara till för
hela befolkningen och därför är uppdraget att spegla hela landet och den
befolkning som finns här centralt. Att alla i Sverige känner igen sig i den
verklighet som beskrivs och att människors vardag speglas oavsett var i
landet man bor är av stor vikt för public service-verksamhetens legitimitet
och förtroende. Regeringen instämmer därför, liksom ett flertal remiss-
instanser, i kommitténs bedömning att speglingsuppdraget fortsatt är av
stor vikt.

Eftersom speglingsuppdraget är så centralt kommer det till uttryck på
flera sätt i nuvarande reglering. På en övergripande nivå handlar det bland
annat om att programmen ska utformas så att de genom tillgänglighet och
mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos be-
folkningen i hela landet, samt att programutbudet ska spegla förhållanden
i hela landet och den variation som finns i befolkningen. Uppdraget
genomsyrar även villkoren på andra områden, bland annat med krav på att
spegla de många kulturer och kulturyttringar som finns i Sverige och på
att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet. För SR och SVT
handlar det dessutom bland annat om krav på lokal närvaro och förankring
i olika regioner, på att nyhetsförmedling och samhällsbevakning ska utgå
från olika perspektiv så att händelser speglas utifrån olika geografiska,
sociala och andra utgångspunkter, samt på att den andel av
allmänproduktionen som produceras utanför Stockholm ska uppgå till
minst 55 procent.

Speglingsuppdraget bör omformuleras till att programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och hela befolkningen, dvs. utan tonvikt på den *variation* som finns i befolkningen. Regeringen håller, liksom *SVT*, med kommittén om att det är lämpligt att minska detaljregleringen av speglingsuppdraget på det sätt som föreslås. Regeringen bedömer att företagens redovisning av hur uppdraget uppfylls därmed förenklas.

Regeringen föreslår också att villkoret om att programverksamheten som helhet ska bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv inte längre ska ställas upp. Även här är syftet att minska detaljregleringen av uppdraget, mot bakgrund av att perspektivet redan är inkluderat i den så kallade demokratibestämmelsen i radio- och tv-lagen (2010:696), som enligt regeringens förslag bör tas in i den nya lagen om public service. Enligt denna bestämmelse ska programverksamheten som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Jämställdhet och mångfald är en självklar del av den demokratiska grundtanken om alla människors lika rättigheter, och därför ska public service-företagens programverksamhet bedrivas utifrån dessa perspektiv oavsett om de regleras i särskilda villkor eller inte. Public service-företagen har genom sin särskilda ställning och sitt programutbud en större möjlighet än andra medieföretag att påverka attityder och skeenden i samhället. Till skillnad från till exempel *Statens skolverk* ser regeringen därmed ingen risk för att public service-företagens viktiga arbete med att inkludera jämställdhet och mångfald i sitt utbud försvagas om villkoret utgår.

Enligt kommittén har villkoret om jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i vissa fall kommit att tolkas som att det inte bara omfattar innehållet i programmen utan även hur verksamheten inom public service-företagen organiseras. Detta har bidragit till att det har blivit problematiskt för företagen att redovisa uppdraget på den detaljnivå som granskningsnämnden har efterfrågat.

Flera remissinstanser avstyrker kommitténs förslag att villkoret om jämställdhets- och mångfaldsperspektiv inte längre ska ställas upp. Att villkoret tas bort medför enligt regeringen emellertid inte de negativa konsekvenser som instanserna befarar. Som framgår ovan kommer public service-företagen genom demokratibestämmelsen även fortsatt att behöva tillämpa ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i sitt utbud. Därutöver utgår regeringen ifrån att företagen i organiseringen av det interna arbetet, liksom i relationen till produktionsbolag, tillämpar rimliga villkor med jämställdhet och mångfald som vägledande principer. Till det ska läggas att borttagandet av villkoret medför en lägre grad av detaljreglering som på ett tydligt sätt förenklar redovisningen och uppföljningen av uppdraget. Mot denna bakgrund anser regeringen att förslaget bör genomföras.

9.8 Utbudet på de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråket

Regeringens förslag: Public service-företagens förstapubliceringar på vart och ett av de nationella minoritetsspråken ska öka under uppdrags-

perioden jämfört med 2025 års nivåer. Företagens samlade utbud på finska, meänkieli, romani chib och samiska ska varje år minst uppgå till den nivå som uppnås 2025.

Motsvarande krav ska gälla för SVT:s och UR:s utbud på teckenspråk.

Public service-företagens samlade utbud på jiddisch ska öka under uppdragsperioden jämfört med 2025 års nivå.

Det ska ställas krav på att programutbudet ska ha relevans för de berörda grupperna.

Regeringens bedömning: Det bör fortsatt finnas möjlighet för public service-företagen att sinsemellan dela upp ansvaret för olika slags insatser.

För att utbudet ska hålla en hög kvalitet bör det även fortsatt ställas krav på public service-företagen att ha en kontinuerlig dialog med de berörda grupperna.

När villkoren för de nationella minoritetsspråken och teckenspråk blir teknikeutrala får public service-företagen ökade möjligheter att utveckla funktionaliteten och synligheten av programutbudet på sina plattformar på internet.

Kommitténs förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna är i huvudsak positiva till inriktningen på kommitténs förslag och bedömning men har synpunkter på delar av dessa. *SVT* delar i princip kommitténs utgångspunkter men kan inte tillstyrka förslaget utan att veta hur de närmare formuleringarna av villkoren ser ut eller hur de ska tolkas. *SR* avråder från att använda 2025 års nivåer som utgångspunkt för volymkrav under kommande uppdragsperiod. *UR* kan inte tillstyrka förslagen om det samlade utbudet på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk.

Sveriges Dövas Riksförbund och *Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset (STR-T)* anser att förslaget om förstasändningarna har för låg ambitionsnivå. *Myndigheten för delaktighet* anser att det bör finnas mål för hur stor ökningen ska vara för varje enskilt språk.

Sametinget och *Svenska Samernas Riksförbund* anser att det samlade utbudet för de samiska språken bör öka. *Sametinget* anser också att det ska ställas krav på att program ska göras på alla fem samiska språk och att det ska eftersträvas att programmen är helt på samiska. *Sametinget* anser också, liksom *STR-T*, att språklig och kulturell kompetens i produktionerna måste säkerställas.

Förbundet Sveriges Dövblinda anser att det samlade utbudet på teckenspråk ska öka under perioden. *Institutet för språk och folkminnen (Isof)* ser behov av en nyhetsbevakning av händelser som särskilt rör döva och teckenspråkiga. *Myndigheten för tillgängliga medier* anser att det bör ställas krav på att stora produktioner alltid teckentolkas.

Judiska Centralrådet anser att förslaget om utbudet på jiddisch har en låg ambitionsnivå eftersom speglingen av jiddisch och jiddischkultur i flera år varit starkt eftersatt.

UR instämmer i att programutbudet ska ha relevans för berörda grupper men bedömer att ett sådant krav kan bli problematiskt att redovisa. *Frantzwagner Sällskapet – Sinti Kettanepa* anser att satsningar som

centreras till ett fåtal varieteter av romani chib inte uppfyller kravet på relevans. Prop. 2024/25:166

Trajosko Drom understryker att utbudet inte bara bör möta språkliga behov utan även bidra till att utveckla den kulturella identiteten. *Folkbildningsrådet* anser att ett brett public service-utbud på nationella minoritetsspråk är av största vikt för språkens revitalisering.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Omfattning och relevans

Programverksamheten på de nationella minoritetsspråken och svenskt teckenspråk är en central del av public service-företagens uppdrag. Verksamheten erbjuder möjligheter för personer som tillhör en nationell minoritet att stärka sin språkliga och kulturella hemvist och därigenom få bekräftelse genom konstnärliga upplevelser, nyheter och information i företagets publiceringar. Det är också ett sätt att synliggöra språken och därmed de minoriteter som talar dem. För personer som inte helt behärskar svenska är det därutöver av demokratisk betydelsefullt att kunna ta del av den pågående samhällsdebatten (prop. 2018/19:136 s. 81).

I betänkandet *Som om vi aldrig funnits* – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaïset (SOU 2023:68) framhålls att public service-utbudet, förutom att bidra till att synliggöra minoriteten och språket, även kan främja språkanvändningen och bidra till den språkliga revitalisering av meänkieli. I betänkandet föreslås mot den bakgrunden bland annat att förstasändningar på meänkieli bör öka.

Public service-företagen har sedan 2014 omfattats av kvantitativa krav på att utbudet på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk ska uppnå en viss nivå. Enligt nuvarande sändningstillstånd ska respektive public service-företags förstasändningar av program på samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch öka under tillståndsperioden jämfört med 2019 års nivåer. Förstasändningar kan utgöras av nyproduktion, nyinköpta program eller bearbetningar av ett program på ett nytt språk. Därtill ska enligt nuvarande sändningstillstånd respektive företags samlade programutbud på samiska, finska, meänkieli och romani chib, sammantaget med de andra företagens utbud, uppgå till minst 2019 års nivå. Det samlade programutbudet på jiddisch ska, sammantaget med de andra företagens utbud, öka under tillståndsperioden jämfört med 2019 års nivå. För SVT och UR gäller dessutom att respektive företags förstasändningar på teckenspråk ska öka under tillståndsperioden jämfört med 2019 års nivåer och att det samlade programutbudet på teckenspråk, sammantaget för SVT och UR, ska uppgå till minst 2019 års nivå. Vidare ställs krav på samtliga public service-företag att ha en kontinuerlig dialog med de berörda grupperna. Företagen får sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser avseende programverksamheten på minoritetsspråk och på teckenspråk.

Som framgår av företagens public service-redovisningar har förstasändningarna på samtliga nationella minoritetsspråk och teckenspråk ökat under nuvarande tillståndsperiod. Även företagens samlade programutbud på de aktuella språken har ökat något, från 11 536 timmar 2019 till 11 758 timmar 2023. Det samlade utbudet på jiddisch har ökat från 13 timmar 2019 till 32 timmar 2023.

Regeringen anser i likhet med en stor majoritet av remissinstanserna att det även fortsättningsvis bör ställas kvantitativa krav på utbudet. Genom sådana krav säkerställs att företagen inte nedprioriterar uppdraget och att utbudet utvecklas. På motsvarande sätt som i dag bör det ställas upp krav på att public service-företagens förstapubliceringar på vart och ett av de nationella minoritetsspråken ska öka under uppdragsperioden jämfört med 2025 års nivåer. Det samma ska gälla för SVT och UR avseende teckenspråk. Som kommittén anför säkerställer ett sådant krav att företagen prioriterar produktion, inköp av nytt programinnehåll och bearbetningar av program till språken. Det innebär också att krav ställs på företagen att löpande utveckla sitt utbud på språken under uppdragsperioden. Kravet ska liksom tidigare gälla sett över hela uppdragsperioden och inte för varje enskilt år.

Regeringen anser också att det även fortsatt bör ställas krav på att public service-företagens samlade utbud på finska, meänkieli, romani chib och samiska varje år ska uppgå till minst samma nivå som 2025. Detsamma ska gälla SVT och UR avseende teckenspråk. För jiddisch, där utbudet i dag är mycket litet i relation till övriga nationella minoritetsspråk, finns det dock skäl att ställa krav på en ökning av det samlade utbudet i förhållande till den nivå som uppnås 2025.

Flera remissinstanser, bland andra *Sveriges Dövas Riksförbund*, *STR-T*, *Judiska Centralrådet*, *Länsstyrelsen i Stockholms län*, *Sametinget och Förbundet Sveriges Dövblinda*, vill se ett stärkt åtagande från public service-företagen när det gäller omfattningen av utbudet på nationella minoritetsspråk och teckenspråk. Regeringen bedömer dock att den ambitionsökning som kommittén föreslår, vilken även har gällt under nuvarande tillståndsperiod, är väl avvägd. Ett krav på att det samlade utbudet ska öka i antal timmar medför en risk att företagen prioriterar kvantitet före kvalitet i utbudet.

Public service-företagen har under lång tid fått fördela ansvaret sinsemellan för olika slags insatser i fråga om programverksamhet på minoritetsspråk och program om och för personer med funktionsnedsättning. Regeringen anser att denna möjlighet bör kvarstå som ett led i att använda de gemensamma resurserna på ett effektivt sätt och skapa förutsättningar för att erbjuda ett utbud som möter målgruppernas behov.

Ett viktigt verktyg i analysen av målgruppernas behov är att företagen även fortsatt har en kontinuerlig dialog med de berörda grupperna. Detta krav bör därför kvarstå även nästa period. I likhet med kommittén konstaterar regeringen att dialogen är helt central när det gäller att säkerställa att programutbudet upplevs som relevant och angeläget för dem som utbudet riktar sig till och som tar del av det.

För att understryka vikten av kvalitet i utbudet bör det även ställas upp ett villkor om att programutbudet ska ha relevans för de berörda grupperna. Ett sådant krav kan exempelvis omfatta i vilken mån utbudet bör ta hänsyn till att det finns olika varieteter inom språken, något som bland andra *Statens skolverk*, *Sametinget* och *Frantzwagner Sällskapet – Sinti Kettanepa* lyfter fram i sina remissvar. En närliggande fråga som *Folkbildningsrådet* tar upp är vilken betydelse utbudet på nationella minoritetsspråk har för revitaliseringen av språken. Det är viktigt att företagen anpassar sina program till olika nivåer av språklig kunskap i grupperna, inte minst hos barn och unga, och erbjuder ett språkstärkande

utbud som kan väcka intresse och fylla behov även hos vuxna som vill utveckla sina kunskaper i ett språk. Utredningen om nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige understryker bland annat att det offentliga insatser för att främja jiddisch behöver utformas utifrån den judiska minoritetens och språkbärarnas behov, med betoning på språket som kulturbärare (SOU 2024:3 s. 111–112). En svårighet med kravet på relevans i utbudet är att målgrupperna för programverksamheten har olika språkkunskaper och behov. En löpande och välutvecklad dialog med grupperna är som nämnts av betydelse i detta sammanhang.

Ökad tillgänglighet och synlighet

Eftersom villkoren för public service-uppdraget föreslås bli teknikneutrala kommer kraven att gälla oavsett om utbudet sänds i linjära sändningar eller tillhandahålls på företagens plattformar på internet. Därför bör exempelvis uttrycket förstasändningar som används i dag bytas ut mot första-publiceringar, vilket omfattar såväl sändningar som tillhandahållanden.

SR avråder från att använda 2025 års nivåer som utgångspunkt för volymkrav under kommande uppdragsperiod eftersom det riskerar att binda företagen vid den nuvarande ordningen där varje enskilt innehållsvillkor huvudsakligen ska uppfyllas i marknätet. Som kommittén noterar finns det dock redan i dag möjlighet för företagen att tillgodoräkna sig eventuell programverksamhet på internet för att uppfylla uppdraget. Det är alltså detta utbud som nuvarande krav omfattar och som framstår som den mest ändamålsenliga utgångspunkten vid bedömningen av om de nya kraven ska anses uppfylla.

Regeringen bedömer att ett uppdrag med teknikneutrala villkor kommer att ge public service-företagen ökade möjligheter att utveckla programutbudets funktionalitet och synlighet på sina plattformar på internet. Det är av stor betydelse att utbudet på de olika språken är tillgängligt på dessa plattformar och på ett enkelt sätt kan hittas där. Ett sätt att ytterligare synliggöra utbudet är att företagen i högre grad hänvisar till varandras utbud på språken. Via internetplattformarna finns det även större möjlighet att utveckla och tillhandahålla ett mer varierat och lättillgängligt utbud som är bättre anpassat till dagens medievanor, exempelvis för barn och unga.

Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Västra Götaland påpekar att det kan finnas risker med att låta public service-företagen själva välja vilka plattformar utbudet ska tillhandahållas på, och att det kan leda till att företagen minskar utbudet i linjär tv och radio. Regeringen vill dock påpeka att företagen för att uppfylla uppdraget i så fall måste öka utbudet på andra plattformar, utifrån en bedömning av hur utbudet bör utformas på bästa sätt för att möta målgruppernas behov.

9.9 Utbud på andra språk

Regeringens bedömning: Uppdraget som gäller andra minoritetsspråk än de nationella minoritetsspråken och teckenspråket bör även fortsatt vara formulerat på ett övergripande sätt för att möjliggöra för public

Kommitténs bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Judiska Centralrådet, Judiska Ungdomsförbundet, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Meänmaa, SR, SVT och UR* instämmer i bedömningen. *Mediemyndigheten* anser att villkoret bör preciseras. *Länsstyrelsen i Västra Götaland* saknar tydligare kravställning på utbudet på andra minoritetsspråk. *Folkbildningsrådet* anser att frågan är alltför begränsat utredd och att utredningen vunnit på att gå djupare. Judiska Ungdomsförbundet i Sverige önskar se en ökning i utbud på fler judiska språk, framför allt hebreiska.

Skälen för regeringens bedömning: Vid sidan av public service-företagens uppdrag vad gäller de nationella minoritetsspråken och teckenspråk ska företagen enligt nuvarande sändningstillstånd erbjuda ett utbud på andra minoritetsspråk. I uppdraget ingår även att ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper eller är teckenspråkiga. SR ska dessutom erbjuda ett utbud av nyheter på olika språk för människor i Sverige och i Sveriges närområden som inte kan ta del av nyheter på svenska.

Public service-företagen har ett viktigt uppdrag att nå ut till och spegla hela Sveriges befolkning, även den del som har ett annat modersmål än svenska. Det är särskilt viktigt att det finns tillgång till opartisk och saklig information på andra språk än svenska när samhället befinner sig i kris och under högsta beredskap (jfr Ds 2023:34 s. 254). Det är också av stor betydelse att det finns ett utbud av nyheter och samhällsjournalistik på minoritetsspråk exempelvis inför politiska val eller för att motverka desinformation. Att det finns ett utbud på minoritetsspråk är även centralt för att alla människor i landet ska kunna känna delaktighet i det svenska samhället.

Kommittén bedömer att public service-företagens uppdrag inte bör preciseras ytterligare i förhållande till den övergripande nivå som gäller i dag. *Mediemyndigheten* och *Länsstyrelsen i Västra Götaland* efterfrågar en tydligare kravställning avseende utbudet på andra minoritetsspråk. Regeringen bedömer emellertid att nuvarande villkor är väl avvägt och att det är viktigt med en flexibilitet för företagen att anpassa omfattningen och utbudet på olika minoritetsspråk utifrån behov och förändringar i samhället.

10 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

10.1 Teknikneutrala villkor om tillgänglighet

Regeringens förslag: De villkor om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning som i dag finns i sändningstillstånden ska gälla

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Bland andra *Förbundet Sveriges Dövsblinda, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), SR, Synskadades Riksförbund* och *UR* tillstyrker förslaget. Förbundet Sveriges Dövsblinda vill se ett tillägg om att tydligare tal ska ingå som ett tillgänglighetskrav. MTM föreslår att det ställs krav på att upprätta en plan för hur ny teknik kommer att användas för tillgänglighet. Synskadades Riksförbund anser att kraven för syntolkning ska gälla för hela SVT:s utbud, inklusive program på andra språk än svenska. UR anser att det finns skäl att diskutera konsekvenserna för public service-företagen om villkoren för tillgänglighet på internet ska vara desamma som i marknätet. *Svenska Journalistförbundet* och *SVT* avstyrker förslaget, och anser att det saknas en helhetsbedömning av tillgänglighetskraven och dess konsekvenser. Ett flertal remissinstanser, inklusive *Hörselskadades Riksförbund*, *SR*, *Svenska Journalistförbundet*, *Sveriges Dövas Riksförbund*, *SVT* och *UR* konstaterar att de nya kraven innebär betydande investeringar som kommer kräva resursförstärkningar.

Skälen för regeringens förslag: I sändningstillstånden ställs krav på public service-företagen att beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning. Ambitionsnivån när det gäller möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att tillgodogöra sig företagens utbud ska höjas och tillgängligheten förbättras. Det anges vidare att det långsiktiga målet är att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare och att tillgängligheten till program för barn och unga ska prioriteras. Därutöver ställs bland annat krav på företagen att prioritera god hörbarhet och att ha en kontinuerlig dialog med de berörda grupperna.

När villkoren för public service-uppdraget nu blir teknikneutrala bör även villkoren om tillgänglighet gälla oavsett om utbudet tillhandahålls i marknätet eller på internet. Att villkoren blir teknikneutrala bör dock inte innebära att kraven i marknätet blir lägre än i dag. Ambitionsnivån ska höjas och tillgängligheten förbättras både i marknätet och på internet. Regeringen anser emellertid inte, till skillnad från *Förbundet Sveriges Dövsblinda*, *MTM* och *Synskadades Riksförbund*, att ytterligare krav bör ställas upp.

Regeringen anser fortsatt att det inte, med hänsyn bland annat till att teknikutvecklingen i hög grad är beroende av andra aktörer, bör ställas upp detaljerade krav på hur företagen ska arbeta mot det långsiktiga målet om tillgänglighet (prop. 2008/09:195 s. 45). Företagen bör dock, precis som tidigare, ta tillvara de möjligheter som ny teknik ger för att öka tillgängligheten och för att snabbare nå målet att hela utbudet ska göras tillgängligt för alla medborgare (se t.ex. prop. 2005/06:112 s. 619). Den fortsatta teknikutvecklingen, både inom AI och annan teknik, kommer innebära nya möjligheter för förbättrad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning under kommande år. Public service-företagen bör samarbeta och samverka såväl med varandra som med andra aktörer för att tillvarata sådana möjligheter och utveckla tjänster som underlättar tillgängligheten till utbudet.

Ett flertal remissinstanser har lyft frågan om medelstilldelning. UR har även lyft frågan om vilka konsekvenserna för public service-företagen blir när villkoren för tillgänglighet på internet ska vara desamma som i marknätet. Medelstilldelningen behandlas i avsnitt 14.1 och konsekvenserna i avsnitt 15.3.

10.2 De särskilda tillgänglighetsbesluten för tv

Regeringens bedömning: De särskilda tillgänglighetsbesluten bör även fortsättningsvis kunna avse en kortare period än uppdragsperioden.

Kommitténs bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Specialpedagogiska skolmyndigheten* delar kommitténs bedömning. *Hörselskadades Riksförbund*, *Sveriges Dövas Riksförbund*, *SVT*, *Synskadades Riksförbund* och *UR* delar inte kommitténs bedömning och anför att tillgänglighetskraven bör behandlas i anslutning till beslut om medelstilldelning och andra villkor, och inte i särskilda regeringsbeslut. Hörselskadades Riksförbund önskar större tydlighet och skarpare förslag kring SR:s möjligheter att på olika sätt förbättra tillgängligheten. Synskadades Riksförbund ifrågasätter argumentet att krav för hela uppdragsperioden skulle hämma tillgängligheten mot bakgrund av teknikutveckling och innovation. *Myndigheten för delaktighet* anser att frågan om varaktigheten för de tillgänglighetsbeslut som regeringen fattar och den form som reglerar villkor för tillgänglighet bör utredas i särskild ordning.

Skälen för regeringens bedömning: I 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen ställs krav på leverantörer som sänder eller tillhandahåller tv att utforma sina tjänster på ett sådant sätt att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Bestämmelsen genomför till stor del de krav på tillgänglighet som ställs upp i det så kallade AV-direktivet (2010/13/EU) och gäller förutom public service-företagen även andra leverantörer av tv som omfattas av radio- och tv-lagen. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen vad gäller public service-företagen, och av Mediemyndigheten vad gäller övriga leverantörer. Ett tillgänglighetsbeslut ska gälla för en viss tid och innehåller bland annat krav på hur stor andel av programmen, i procent av sändningstiden, som ska tillgängliggöras genom textning, teckenspråkstolkning, syntolkning och uppläst text. I besluten ställs även bland annat krav på att tjänsterna ska hålla god kvalitet, på dialog med berörda organisationer och användargrupper, på redovisning och på en handlingsplan för hur tillgängligheten ska öka över tid.

Bestämmelsen i radio- och tv-lagen infördes bland annat för att regeringen ansåg att krav på tillgänglighet borde omfatta fler programtjänster än de som kräver sändningstillstånd. Det angavs vidare att tillgänglighetsbesluten kunde fattas i anslutning till att sändningstillstånd meddelas, men även vid andra tidpunkter. I denna del underströks dock behovet av förutsebarhet och kontinuitet för företagen (prop. 2009/2010:115 s. 137). Tillgänglighetsbesluten har sedan 2014 avsett perioder om tre år åt gången.

Ett flertal remissinstanser, inklusive *SVT* och *UR*, har anfört att tillgänglighetskraven enligt radio- och tv-lagen bör behandlas i anslutning till beslut om medelstilleddning och andra villkor, och inte i särskilda regeringsbeslut. *Myndigheten för delaktighet* har anfört att frågan bör utredas i särskild ordning. Med hänsyn till den fortsatt snabba teknikutvecklingen, kravens förhållandevis höga detaljeringsgrad samt det faktum att besluten till stor del genomför kraven i AV-direktivet – krav som kan komma att ändras vid en annan tidpunkt än eventuella krav i de svenska tillstånden – anser regeringen att tillgänglighetskrav enligt 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen även fortsatt bör ställas upp i särskilda beslut. Detta är motiverat inte minst utifrån att den kommande uppdragsperioden är så lång som åtta år. Regeringen anser vidare, mot samma bakgrund och i likhet med kommittén, att det inte finns skäl att ompröva tidigare bedömningar om att tillgänglighetsbesluten kan avse en kortare period än uppdragsperioden (prop. 2018/19:136 s. 23). Regeringen delar, till skillnad från *Synskadades Riksförbund*, kommitténs bedömning att krav för hela perioden riskerar att hämma tillgänglighetsarbetet. Beslut för en kortare period lämnar nödvändigt utrymme för att snabbt kunna bemöta och hantera förändrade behov och ny utveckling. Det är dock angeläget att berörda grupper ges möjlighet att lämna synpunkter på kraven under perioden och att SVT och UR tillförsäkras god framförhållning och förutsägbarhet.

Hörselskadades Riksförbund önskar större tydlighet och skarpare förslag kring SR:s möjligheter att på olika sätt förbättra tillgängligheten. Att de nuvarande villkoren i sändningstillstånden för marknätet nu även börjar gälla för utbudet på internet kommer dock i sig innebära ökade krav på public service-företagen, och då särskilt på SR eftersom möjligheten att tillgängliggöra radio är betydligt större på internet än i marknätet. Samtliga public service-företag arbetar redan i dag med att ta fram lösningar för att göra utbudet tillgängligt för alla medborgare. De teknikneutrala villkoren kommer nu innebära en faktisk skyldighet för programföretagen att göra det på internet.

11 Uppföljningen av public service-uppdraget

11.1 Betydelsen av uppföljning och granskning

Regeringens bedömning: Granskningsnämndens uppföljning av hur public service-uppdraget uppfylls och nämndens granskning av innehållet i public service-företagens radio- och tv-program är grundläggande för allmänhetens förtroende för public service och för verksamhetens legitimitet.

Kommitténs bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga instanser som yttrar sig, inklusive *Bonnier News AB*, *Schibsted Media*, *SR*, *SVT*, *Tidningsutgivarna* och *UR*, delar bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen delar kommitténs bedömning att granskningsnämndens uppföljning av public service-uppdraget och granskning av innehållet i public service-företagens radio- och tv-program är grundläggande för allmänhetens förtroende för public service och för verksamhetens legitimitet. Insyn och öppenhet när det gäller public service-verksamheten är av stor vikt för att upprätthålla allmänhetens förtroende och legitimiteten för den finansieringsform som utgör grunden för företagets verksamhet. Insyn och öppenhet utgör även grundläggande förutsättningar för att såväl allmänheten som andra aktörer ska kunna delta i en öppen, välinformerad och konstruktiv debatt om public service och var gränserna för verksamheten bör gå. Att det finns en öppenhet kring hur verksamheten bedrivs är också en förutsättning för att riksdagen och regeringen ska kunna följa upp hur företagen fullgjort sina uppdrag och hur avgiftsmedlen har använts.

En öppenhet kring granskningsnämndens verksamhet och hur prövningen av innehållet går till är ytterligare en förutsättning som, i förlängningen, upprätthåller förtroendet för public service-företagen. Det är därför angeläget att Mediemyndigheten, i enlighet med vad kommittén anför, fortsatt arbetar för att öka kunskapen hos allmänheten om nämndens verksamhet och vad som omfattas av nämndens granskning för att säkerställa att förtroendet upprätthålls. Det finns även skäl för public service-företagen själva att fortsatt sprida kunskap om de villkor som gäller för deras verksamhet och den möjlighet till prövning som finns för enskilda som anser att företagen brister i sitt uppdrag.

11.2 Hur public service-redovisningarna och uppföljningen av dessa kan utvecklas

Prop. 2024/25:166

11.2.1 Information till allmänheten om uppdraget och hur det uppfylls

Regeringens förslag: Public service-företagen ska, förutom att lämna årliga public service-redovisningar, tillhandahålla allmänheten sammanfattande information om hur uppdraget har uppfyllts under året.

Regeringens bedömning: Huvudsyftet med public service-redovisningarna bör fortsättningsvis vara att utgöra ett underlag för granskningsnämndens bedömning av om företagen har uppfyllt sina uppdrag.

Kommitténs förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Bonnier News AB, Mediemyndigheten, Schibsted Media, SR, SVT, UR och Tidningsutgivarna* är positiva till förslaget. SR och SVT välkomnar en förenkling av redovisningarna och anför att granskningsnämndens tolkningar av förändrade villkor samt utarbetande av ny praxis kommer att få avgörande betydelse för redovisningarnas omfattning och därmed vilka resurser som kommer att krävas för att producera dokumenten. UR anser att ett nytt villkor om att företagen bör informera allmänheten om hur uppdraget uppfyllts inte bör bli alltför detaljerat. *Funktionsrätt Sverige* ser positivt på allmänhetens möjlighet att ta del av en uppföljning av uppdraget men framhåller även behovet av dialog. *Fackförbundet Scen & Film* och *Svenska Journalistförbundet* avstyrker förslaget eftersom det inte är visat att det finns ett behov av den typ av sammanfattande information som föreslås.

Mediemyndigheten, SR, SVT och UR delar kommitténs bedömning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Public service-företagen ska enligt medelsvillkoren årligen följa upp och redovisa hur uppdraget i allmänhetens tjänst har fullgjorts enligt villkor i sändningstillstånden, medelsvillkoren och andra beslut som har meddelats av regeringen med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696). I medelsvillkoren finns även krav på vad de så kallade public service-redovisningarna ska innehålla och hur de ska utformas. När kraven på public service-redovisningarna först infördes angavs att syftet var att skärpa företagens fokus på hur uppdragen uppfylls och att ge riksdag och regering ett underlag inför att villkoren ska förnyas. Syftet var även att informera allmänheten om hur avgiftsmedlen används för att kunna stimulera till en offentlig debatt. Samtidigt skulle uppföljningen underlätta företagens interna uppföljning och kvalitetssäkring. Uppföljningen skulle däremot inte på något sätt inkräkta på den redaktionella integriteten (prop. 1995/96:161 s. 73–74). Redovisningarna utgör även ett underlag till granskningsnämnden inför nämndens bedömning av om public service-uppdraget uppfyllts och ett underlag för regeringens redovisning av public service-verksamheten i budgetpropositionen.

Utifrån public service-redovisningarna bedömer granskningsnämnden årligen i efterhand om företagen uppfyllt sina uppdrag. Nämndens bedömningar har ansetts fylla flera viktiga syften. Dels kan eventuella brister uppmärksammas och offentliggöras löpande i bedömningarna under uppdragsperioden, dels utgör bedömningarna, liksom public service-redovisningarna, underlag för regeringen vid formuleringen av uppdraget till den översyn av public service som sker inför en ny tillståndsperiod och för den redovisning av verksamheten som regeringen årligen gör i budgetpropositionen (prop. 2018/19:136 s. 88). Bedömningarna utgör därutöver, tillsammans med public service-redovisningarna, ett viktigt underlag för public service-företagen själva och deras ägare Förvaltningsstiftelsen i den egna uppföljningen av uppdragets uppfyllelse (prop. 2005/06:112 s. 21 och 48, prop. 2008/09:195 s. 53, prop. 2012/13:164 s. 93 och prop. 2018/19:136 s. 88).

Redovisningarna har, som ett resultat av de villkor som ställs upp på verksamheten och de uppgifter granskningsnämnden har efterfrågat vid sina bedömningar, med åren utvecklats vad gäller både omfattning och detaljeringsgrad. Det är därför tveksamt om redovisningarna kan anses uppfylla syftet att vända sig till allmänheten på det sätt som åsyftats. Det bör därför tydliggöras att redovisningarnas huvudsakliga syfte ska vara att ge granskningsnämnden det underlag den behöver. Ett tydligare huvudsakligt syfte bör kunna underlätta för företagen att, i möjligaste mån, renodla, utveckla och effektivisera redovisningarnas innehåll. Public service-redovisningarna bör dock även fortsättningsvis finnas tillgängliga för allmänheten så att exempelvis forskare och journalister har enkel tillgång till dem.

För att uppfylla syftet att informera allmänheten och stimulera till en offentlig debatt bör det, till skillnad från vad *Fackförbundet Scen & Film* och *Svenska Journalistförbundet* anser, ställas upp ett villkor om att public service-företagen ska tillhandahålla sammanfattande information till allmänheten om hur uppdraget har uppfyllts under året. Informationen bör bygga på den information som finns i redovisningarna men lämnas på ett mer lättillgängligt och överblickbart sätt. Informationen bör bland annat innehålla övergripande information om hur företagen använder de tilldelade avgiftsmedlen samt information om nämndens granskningar av företagens innehåll och hur dessa hanteras av företagen. Ett öppet och transparent förhållningssätt i dessa frågor bör bidra till att upprätthålla och stärka det höga förtroendet för public service-företagen hos allmänheten.

11.2.2 Redovisningsvillkoren ska anpassas till ett teknikneutralt uppdrag

Regeringens förslag: De redovisningsvillkor som är relaterade till sändningar av program ska anpassas till ett teknikneutralt public service-uppdrag som omfattar både sändning och tillhandahållande av radio och tv.

Villkoret om att public service-företagen, i samverkan med varandra, ska utveckla public service-redovisningarna för att åstadkomma en

gemensam redovisningsform ska ersättas med ett krav på företagen att så långt som möjligt använda en gemensam redovisningsform.

Prop. 2024/25:166

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Bonnier News AB, Mediemyndigheten, Schibsted Media, Svenska Journalistförbundet, SR, SVT, Tidningsutgivarna, UR* och *Viaplay Group AB* tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. SR anför att möjligheterna att genomföra förslaget om en gemensam redovisningsform bestäms av vilken praxis som granskningsnämnden utarbetar. UR konstaterar att alla definitioner och indikatorer inte kommer kunna vara gemensamma för de tre public service-företagen eftersom de har olika uppdrag, förutsättningar och mål.

Skälen för regeringens förslag: Med en övergång till ett teknikneutralt public service-uppdrag kommer vissa redovisningsvillkor som i dag relaterar endast till linjära sändningar inte längre vara utformade och anpassade till uppdraget. Regeringen föreslår därför att dessa redovisningsvillkor omformuleras och anpassas till ett teknikneutralt uppdrag som omfattar både sändning och tillhandahållande av radio och tv.

I dag ställs krav på public service-företagen att i samverkan fortsatt utveckla sina redovisningar med inriktning på att så långt som möjligt åstadkomma en gemensam redovisningsform. Eftersom företagen nu i hög grad redan följer en gemensam form anser regeringen att det nuvarande kravet inte längre är ändamålsenligt. Ett krav bör i stället ställas upp på att företagen så långt som möjligt ska använda en gemensam redovisningsform.

11.2.3 Redovisningen av innehållstjänster, folkbildningsuppdraget och intäkter vid sidan av public service-avgiften

Regeringens förslag: Villkoret om att public service-företagen i sina public service-redovisningar ska redogöra för vilka nya programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som har lanserats under året ska ändras så att kravet omfattar alla innehållstjänster som företagen erbjuder allmänheten.

Regeringens bedömning: I redovisningen av vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet bör det ingå att redogöra för om en digital innehållstjänst faller inom ramen för kärnverksamheten eller den kompletterande verksamheten.

Inga ändringar bör göras i villkoren som gäller redovisningen av hur folkbildningsuppdraget uppfylls eller i villkoren som gäller redovisning av intäkter vid sidan av public service-avgiften.

Kommitténs förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Bonnier News AB, Tidningsutgivarna, Schibsted Media, SR, SVT, Svenska Journalistförbundet, UR* och *Viaplay Group AB* tillstyrker förslaget eller har inget att invända i sak. Svenska Journalistförbundet ifrågasätter om det är motiverat att ålägga public service-

Prop. 2024/25:166 företagen ytterligare, ofinansierade, administrativa uppgifter. UR anser att redovisningen bör hållas på en övergripande nivå.

SR, SVT och UR delar bedömningen. SVT påpekar att samtliga digitala innehållstjänster erbjuder en kombination av kärnverksamhet och kompletterande verksamhet, och att den kompletterande verksamheten därför ofta är svår att särredovisa.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I dag ställs krav på public service-företagen att redovisa vilka nya programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som har lanserats under året. Detta gäller oavsett om tjänsterna har anmälts för godkännande inom ramen för systemet med förhandsprövning eller inte. För de tjänster som har lanserats på försök ska det anges hur lång försökstid som har planerats för dessa. Däremot ställs inte krav på företagen att redovisa vilka befintliga innehållstjänster som företagen erbjuder allmänheten. Med innehållstjänster avses dels de programtjänster som företagen sänder i marknätet, dels digitala tjänster som erbjuds allmänheten, till exempel playtjänster, appar och webbsidor.

Regeringen föreslår att alla innehållstjänster som företagen erbjuder allmänheten, oavsett om tjänsterna är nya eller redan befintliga och oavsett om tjänsterna bedöms vara av större betydelse eller inte ska redovisas. Ett sådant krav bedöms tydliggöra för såväl allmänheten och andra berörda aktörer som public service-företagen själva vilken typ av tjänster som företagen erbjuder inom ramen för sina uppdrag och som bekostas med allmänna medel. I redovisningen bör det ingå att redogöra för om en digital innehållstjänst faller inom ramen för kärnverksamheten eller den kompletterande verksamheten. Frågan om vad som ingår i kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten behandlas i avsnitt 7.1.

Redovisningen av hur folkbildningsuppdraget uppfylls är i dag en del av public service-redovisningarna av hur innehållsuppdraget uppfyllts. Mot bakgrund av att granskningsnämnden inte har haft några synpunkter på redovisningarna i denna del, åtminstone inte under de senaste tio åren, bedömer regeringen att det inte finns något behov av att ställa upp något uttryckligt redovisningsvillkor vad gäller folkbildningsuppdraget. Genom förslaget om att public service-företagen ska tillhandahålla sammanfattande information om hur uppdraget har uppfyllts som helhet kommer allmänheten dessutom få del av informationen på ett lättillgängligt och överskådligt sätt.

De redovisningsvillkor som gäller för intäkter vid sidan av public service-avgiften är i dag relativt ingående och detaljerade. Företagen ska bland annat redogöra för vilka kommersiella samarbeten som företagen har deltagit i, vilka intäkter de har genererat och hur de har säkerställt sitt oberoende vid sådana samarbeten. Under nuvarande tillståndsperiod har granskningsnämnden vid tre tillfällen haft synpunkter på hur redovisningskraven har uppfyllts. Nämnden har då framför allt önskat förtydliganden och mer ingående information från företagen. Företagen har därefter förtydligat redovisningarna och nämnden har efterföljande år bedömt att kraven har uppfyllts. Regeringen bedömer mot denna bakgrund, att det inte finns skäl att införa nya villkor eller att omformulera nuvarande villkor. Det är dock av största vikt att redovisningarna även fortsättningsvis görs med så hög grad av öppenhet och transparens som möjligt.

11.2.4 Fördjupade bedömningar utifrån ett urval av villkor

Prop. 2024/25:166

Regeringens bedömning: Granskningsnämnden bör vid sina bedömningar av om public service-företagen uppfyllt sina uppdrag kunna fördjupa bedömningarna utifrån ett urval av villkor.

Kommitténs bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Mediemyndigheten*, *SR* och *Viaplay Group AB* delar bedömningen eller har inget att invända i sak. *SR* betonar att övergången till ett teknikneutralt uppdrag medför ett omfattande behov av djup kunskap och bred kompetens inom digitala medier i nämnden och hos *Mediemyndigheten*. Nämnden bör i sina tolkningar av villkoren möjliggöra bredare synsätt och mått än kvantiteter och volymer. *UR* vill understryka vikten av förutsägbarhet och att granskningsnämnden ger public service-företagen möjlighet att inkomma med väsentliga underlag för att nämnden ska kunna göra en rättvisande bedömning av om företagen har levt upp till sina public service-uppdrag.

Fackförbundet Scen & Film och *Svenska Journalistförbundet* delar inte bedömningen. *Fackförbundet Scen & Film* anser inte att kommittén på ett övertygande sätt har kunnat visa att det finns saklig grund för och behov av den åtgärd som bedömningen innefattar. *Svenska Journalistförbundet* ifrågasätter hur väl bedömningen förhåller sig till de begränsningar som enligt grundlag finns avseende granskningsnämndens verksamhet. *SVT* ifrågasätter om det är väl använda resurser att signalera ett vidgat uppdrag till granskningsnämnden i frågor där den redan har sådana möjligheter. I samband med att nämnden uppmanas fördjupa sina bedömningar finns det skäl att se över och säkra ett proportionerligt skydd för nämndens oberoende.

Skälen för regeringens bedömning: Granskningsnämnden arbetar i dag med så kallade fokusområden där fokus ligger på vissa villkor och hur dessa har uppfyllts. Under nuvarande tillståndperiod har vissa fokusområden eller delar av dessa områden återkommit i nämndens bedömningar. Regeringen delar, till skillnad från *Fackförbundet Scen & Film* och *Svenska Journalistförbundet*, kommitténs bedömning att nämnden fortsatt bör kunna fördjupa bedömningarna utifrån ett urval av villkor. Nämnden skulle då, i enlighet med vad kommittén beskriver, än mer tematiskt kunna välja ut vissa villkor och fokusera sin bedömning på dem. På så sätt skulle nämnden under en uppdragsperiod kunna göra fördjupade bedömningar av alla delar av företagens uppdrag och hur uppdragen uppfyllts i dessa delar. En sådan mer tematisk uppföljning utesluter inte att nämnden återkommer till villkor där nämnden tidigare har haft synpunkter för att följa upp bedömningarna i de delarna. Hur nämnden väljer att genomföra och utforma sina bedömningar är dock slutligen en fråga för nämnden att avgöra.

11.3 Ytterligare uppföljning under uppdragsperioden

11.3.1 Analyser och studie av public service-företagens verksamhet och marknadspåverkan

Regeringens bedömning: Det bör under uppdragsperioden genomföras en analys av public service-företagens påverkan på mediemarknaden, en extern analys av public service-företagens arbete med och redovisning av produktivitet och effektivitet, samt en forskningsstudie som, i syfte att stärka verksamhetens legitimitet och höga förtroende, belyser villkoret om opartiskhet.

Kommitténs förslag och bedömningar överensstämmer i sak med regeringens bedömning. Kommittén lämnar i flera delar av betänkandet förslag och bedömningar om att analyser och studier av olika aspekter av public service-företagens verksamhet och marknadspåverkan ska genomföras under kommande uppdragsperiod.

Remissinstanserna: Ett flertal remissinstanser lämnar övergripande synpunkter på kommitténs förslag och bedömningar. Ett stort antal remissinstanser, inklusive *Mittuniversitetet*, *Svenska Journalistförbundet* och *SVT* avstyrker eller är negativa till förslagen. De anser bland annat att kommittén inte har visat på ett övertygande sätt att det finns saklig grund för och behov av de analyser och studier som föreslås samt att de åtgärder som föreslås riskerar att påverka oberoendet negativt.

Bland andra *Konkurrensverket*, *Mediemyndigheten* och *Viaplay Group AB* tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget om analys av utvecklingen på den svenska mediemarknaden. SVT anser inte att det finns skäl att följa utvecklingen utöver den årliga redovisning som redan görs.

Dikko, *Föreningen RUNG* och *Viaplay Group AB* med flera tillstyrker förslaget om en extern analys av produktivitet och effektivitet. *TV4 Media AB* välkomnar förslaget men ifrågasätter att analysen inte ska redovisas förrän arbetet påbörjas inför uppdragsperioden 2034–2041. *Reportrar utan gränser* välkomnar förslaget förutsatt att utredningen endast handlar om kostnadseffektivitet och inte vilket material som publiceras. *SR* anser att en eventuell analys bör ingå som en del av beredningsunderlaget inför uppdragsperioden 2034–2041. Företaget anser att det finns skäl att bedöma programföretagens produktivitet och effektivitet i relation till utbud, konsumtion, utveckling och räckvidd, men att det bör tydliggöras att det även fortsatt är granskningsnämndens uppgift att bedöma om programföretagen uppfyller uppdraget att redovisa arbetet för produktivitet och effektivitet. Mediemyndigheten anför att det behöver klargöras hur analysen skulle förhålla sig till granskningsnämndens uppdrag att bedöma redovisningen av produktivitet och effektivitet. *UR* konstaterar att granskningen av public services arbete med produktivitet och effektivitet i dag är en uppgift för granskningsnämnden och anser att det är oklart varför ytterligare granskning ska göras.

Svenska Journalistförbundet anser att förslaget om en forskningsstudie som belyser villkoret om opartiskhet innebär en granskning av innehåll som enligt grundlag är förbehållen granskningsnämnden. *Göteborgs universitet* är kritiskt till studier som har ett från politiskt håll förutbestämt syfte att stärka public service-verksamhetens legitimitet och förtroende,

särskilt den studie som föreslås om opartiskhet. *Institutet för mänskliga rättigheter* är tveksamt till förslaget och anför att de föreslagna studierna bör göras utan syfte att påverka inriktningen på public service-företagens verksamhet. *Linnéuniversitet* stödjer ambitionen om stöd till studier av public service-företagens innehåll men framhåller att begreppet opartiskhet är komplext och svårt att operationalisera i forskningsstudier. Den föreslagna typen av studier kräver teoretisk och metodologisk förtrogenhet med forskningsfältet. Mediemyndigheten anför att eventuella uppdrag till myndigheten eller granskningsnämnden behöver vara tydligt formulerade och avgränsade, och åtföljas av tillräckliga ekonomiska resurser.

Skälen för regeringens bedömning

Nästa uppdragsperiod kommer att sträcka sig över åtta år, vilket är en längre period än tidigare och dessutom en mycket lång tid på en mediemarknad under hårt förändringstryck. Det är sannolikt att förutsättningarna för verksamheten kommer se annorlunda ut i slutet av perioden jämfört med i början. Att public service-uppdraget är tydligt utan att vara detaljerat är en viktig förutsättning för företagens oberoende. Det är också viktigt för att inte låsa in företagen i en reglering som riskerar att bli inaktuell under perioden. Samtidigt är insyn och öppenhet kring hur public service-företagen bedriver sin verksamhet av stor vikt för att upprätthålla förtroendet för företagen och legitimiteten för den finansieringsform som utgör grunden för verksamheten, särskilt som beslut om medelstillelning fortsatt kommer fattas endast i början av varje uppdragsperiod. En uppföljning är också rimlig för att säkerställa att företagets prioriteringar leder till produktivitet och effektivitet. Mot denna bakgrund är det särskilt viktigt med den ökade transparens som de föreslagna analyserna och studierna kan bidra med. Regeringen bedömer därför, till skillnad från flertalet remissinstanser, att det finns skäl att i enlighet med kommitténs förslag följa upp verksamheten under perioden på andra sätt än genom granskningsnämndens årliga bedömningar av public service-redovisningarna.

Analys av public service-företagens påverkan på mediemarknaden

I avsnitt 7.3 föreslås att det fortsatt ska ställas krav på att SR och SVT i sin nyhetsverksamhet ska ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar, i syfte att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad. I avsnitt 8.2.1 föreslås att det ska ställas krav på att all distribution på internetplattformar som inte är public service-företagens egna ska föregås av en bedömning av tänkbara konsekvenser och risker som särskilt beaktar hur närvaron påverkar kommersiella aktörer på den svenska mediemarknaden. Regeringen instämmer i kommitténs bedömning och bedömer, till skillnad från många remissinstanser men i likhet med kommittén, att det ska göras en analys av utvecklingen på den svenska mediemarknaden och hur public service-företagen bidrar till mediemångfalden och påverkar konkurrensförutsättningarna på denna marknad. Detta särskilt mot bakgrund av att den kommande uppdragsperioden löper över en lång tid samtidigt som mediemarknaden förändras i en hög takt. Dessutom har ett nytt mediestödssystem just införts. Regeringen avser att återkomma om de närmare formerna för analysen.

Enligt medelsvillkoren ska SR, SVT och UR redovisa hur företagen har fullgjort sina uppdrag med avseende på bland annat volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar effektivitet och produktivitet. Det ställs även krav på redovisning av resursförbrukningen per programkategori och vilka samarbets- och effektiviseringsåtgärder som vidtas. Granskningsnämnden har i sin uppföljning av villkoren under nuvarande tillståndsperiod bland annat efterfrågat att företagen i större utsträckning ska analysera ekonomisk effektivitet, nyckeltal och måluppfyllelse i relation till använda resurser i olika insatser.

Som kommittén lyfter fram är bedömningar av kostnadseffektivitet, dvs. förhållandet mellan måluppfyllelse och resursförbrukning, komplext inom public service, givet verksamhetens samhällsuppdrag med målsättningar som bland annat kopplas till kvalitet, mångsidighet, skiftande förutsättningar och intressen i befolkningen samt specifika målgrupper. Det innebär att exempelvis nyckeltal i form av kostnader per producerad timme i regel inte är rättvisande för verksamheterna.

Kommittén anför att det finns skäl att öka transparensen kring public service-företagens ekonomi och effektiviseringsarbete, och tar som exempel upp den analys av Norsk rikskringkasting (NRK) som återkommande görs på uppdrag av det norska kulturdepartementet. Regeringen instämmer i kommitténs bedömning och anser, till skillnad från flertalet remissinstanser, att det i enlighet med kommitténs förslag ska göras en extern analys under kommande uppdragsperiod av public service-företagens arbete med produktivitet och effektivitet i verksamheten samt hur detta redovisas i public service-redovisningarna. Som betonas av kommittén och *Reportrar utan gränser* ska analysen inte omfatta företagens publicistiska arbete för att inte riskera att påverka företagens oberoende. Med anledning av synpunkter från *Mediemyndigheten*, *SR* och *UR* vill regeringen också tydliggöra att analysen inte ska påverka granskningsnämndens befintliga uppdrag att granska företagens redovisning av produktivitet och effektivitet. I likhet med *SR* men till skillnad från *TV4 Media AB* anser regeringen att det är lämpligt att resultatet av analysen ingår som en del av beredningsunderlaget inför den uppdragsperiod som inleds 2034.

Forskningsstudie som belyser villkoret om opartiskhet

Som framgår av avsnitt 4.4.1 har public service-företagen ett högt förtroende i befolkningen. Samtidigt har utvecklingen på mediemarknaden lett till en förändrad ställning för traditionella medier. Det har under senare tid vuxit fram en polarisering och politisering i förtroendet för traditionella medier, vilket även innefattar public service-företagen. Vissa grupper i samhället upplever att programutbudet är vinklat till förmån för vissa intressen eller politiska åsikter.

Villkoret om opartiskhet har ställts upp för radio och tv i allmänhetens tjänst sedan sändningarna inleddes för hundra år sedan och är en grundläggande förutsättning för allmänhetens förtroende för public service och verksamhetens legitimitet. Villkoret föreslås i avsnitt 5.5.1 och 5.6.1 att gälla för innehållet i hela programverksamheten från public service-företagen och efterlevnaden kommer granskas av granskningsnämnden

oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras. Till skillnad från de remissinstanser som avstyrker den föreslagna forskningsstudien så anser regeringen, i liket med kommittén, att det finns skäl att genomföra en sådan studie under uppdragsperioden för att på ett övergripande och kunskapsinriktat sätt belysa villkoret om opartiskhet, med syfte att stärka verksamhetens legitimitet och höga förtroende.

Regeringen avser att återkomma om de närmare formerna för studien. Som kommittén och *Svenska Journalistförbundet* påpekar är det endast granskningsnämnden som kan ges ett uppdrag som kan anses innefatta ett en sådan granskning av program som framgår av 7 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen. Med anledning av detta och synpunkter från bland andra Mediemyndigheten och *Institutet för mänskliga rättigheter* vill regeringen poängtera att uppdraget bör vara tydligt avgränsat och utan syfte att påverka inriktningen på public service-företagens verksamhet. Som *Linnéuniversitetet* framhåller är begreppet opartiskhet komplext och kan vara svårt att operationalisera i forskningsstudier. Det är därför centralt att studien genomförs av forskare som har god förankring i forskningsfältet och såväl teoretisk som metodologisk förtrogenhet med detta.

11.3.2 En public service-dialog under uppdragsperioden

Regeringens förslag: Det ska genomföras en public service-dialog under uppdragsperioden där public service-företagen, branschaktörer, intresseorganisationer och medieforskare deltar.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: SR, SVT, UR och *Viaplay Group AB* tillstyrker förslaget. SVT betonar vikten av att dialogen utgår ifrån och har sin grund i saklig och evidensbaserad information från svensk och internationell akademisk forskning och andra oberoende institutioner. Viaplay Group AB påpekar vikten av att inbjudna aktörer ges möjlighet att efter mötet inkomma med skriftliga synpunkter.

Svenska Journalistförbundet avstyrker förslaget eftersom denna typ av reglerad informationshämtning riskerar att påverka oberoendet negativt. Om förslaget genomförs måste översynen vara tydligt avgränsad och bara omfatta frågan om huruvida finansieringen är tillräcklig i förhållande till uppdraget. *Fackförbundet Scen & Film* avstyrker förslaget och anser att kommittén inte har kunnat visa att det finns saklig grund för och behov av en sådan dialog som föreslås. *Sverigefinländarnas delegation* och *Sverigefinska ungdomsförbundet* anser att dialogen borde ersättas av en mer genomgripande analys av såväl uppdrag som finansiering som skulle kunna leda till en revidering av villkoren i sändningstillståndet.

Skälen för regeringens förslag: Inför tillståndsperioden 2014–2019 beslutades för första gången att en översyn skulle genomföras efter halva tillståndsperioden (prop. 2012/13:164 s. 22). Översynen genomfördes i form av ett möte mellan ledningen för Kulturdepartementet och ledningarna för public service-företagen. Syftet var i första hand att ge möjlighet till dialog inför att direktiven till public service-kommittén om public service-uppdraget efter 2019 togs fram. Samtidigt var översynen ett forum

Prop. 2024/25:166 för frågor om villkoren som ställts upp under tillståndspanen gett avsedd effekt i public service-företagens verksamhet.

Inför nuvarande tillståndspanen beslutades att en halvtidsöversyn återigen skulle genomföras men att dialogen nu även skulle inkludera berörda branschaktörer och intresseorganisationer. Det bedömdes att processen borde öppnas upp för att stimulera till ett offentligt samtal om public service i syfte att stärka verksamhetens legitimitet. Det framhölls att dialogen borde vara framtidsytande och att public service-företagen borde ges möjlighet att påtala eventuella behov av förändringar i villkoren samtidigt som villkorens effekt i företagens verksamhet på ett strukturerat sätt kan följas upp och utvärderas. Det ansågs vara en fråga för regeringen att bestämma de närmare formerna för dialogen och redovisningen av denna (prop. 2018/19:136 s. 89–90). Dialogen arrangerades av Kulturdepartementet i form av en hearing i juni 2022 där olika intressenter fick möjlighet att ge inspel på public service-företagens uppdrag. Detta åtföljdes av enskilda möten mellan statsrådet och respektive public service-företag. En rapport från hearingen redovisades för riksdagens kulturutskott i december 2022 (dnr Ku2022/01167).

Regeringen anser, i likhet med ett flertal remissinstanser, att det bör genomföras en public service-dialog även under kommande uppdragsperiod. Det övergripande syftet bör liksom tidigare vara att bidra till ett offentligt samtal om public service-företagens uppdrag för att stärka verksamhetens legitimitet. Dialogen bör fortsatt vara framtidsytande och utformas så att den kan ge regeringen ett underlag till arbetet med direktiven till utredningen inför den uppdragsperiod som inleds 2034. Dialogen bör vara ett tillfälle för regeringen att inhämta kunskap och ta del av olika perspektiv när det gäller utvecklingen av mediemarknaden, befolkningens medievanor, den tekniska utvecklingen samt public service-företagens uppdrag och betydelse i medielandskapet och samhället. Den bör även ge public service-företagen och andra berörda aktörer möjlighet att påtala eventuella problem och behov av förändringar av verksamheten och uppdraget.

Det är fortsatt angeläget att dialogen ger möjlighet att inhämta synpunkter och kunskap från såväl public service-företagen som berörda branschaktörer och intresseorganisationer. Dialogen bör dock även, med nära koppling till vad *SVT* har anført, öppnas upp för att inkludera forskare som kan beskriva det aktuella kunskapsläget kring bland annat utvecklingen på mediemarknaden och förändringar av publikens medievanor. Det bör fortsatt vara en fråga för regeringen att bestämma den närmare utformningen av dialogen och redovisningen av denna.

Sverigefinländarnas delegation och *Sverigefinska ungdomsförbundet* anser att dialogen borde ersättas av en mer genomgripande analys av såväl uppdrag som finansiering som skulle kunna leda till en revidering av villkoren i sändningstillståndet. I avsnitt 11.3.1 gör regeringen bedömningen att ett antal analyser och studier av olika aspekter av public service-företagens verksamhet ska genomföras under kommande uppdragsperiod. Någon ytterligare analys bedöms därmed inte nödvändig i det här läget.

12.1 Ökat samarbete mellan public service-företagen

Regeringens bedömning: Samarbeten mellan public service-företagen främjar i många fall ett effektivt resursutnyttjande. De nuvarande villkoren som ställs upp om samarbete mellan public service-företagen bör inte ändras.

Regeringens förslag: Det ska införas ett villkor om att SR och SVT ska fördjupa sitt samarbete med UR när det gäller att sända och tillhandahålla UR:s program på SVT:s respektive SR:s plattformar på internet. UR ska på motsvarande sätt fördjupa sitt samarbete med SR och SVT i dessa avseenden.

Kommitténs bedömning och förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svenska Journalistförbundet*, *SR* och *UR* delar bedömningen. *Filmpool Nord* välkomnar mer samarbeten mellan public service-företagen. *SVT* delar bedömningen att villkoren om samarbete mellan public service-företagen inte bör ändras.

Nätverket unga för tillgänglighet (Nuft), *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, *Copyswede*, *Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco)*, *Sveriges Dövas Riksförbund*, *SR*, *UR* och *Sveriges Skolledare* tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget.

Sverigefinländarnas delegation och *Sverigefinska ungdomsförbundet* välkomnar ett fördjupat samarbete mellan public service-företagen när det gäller program för de nationella minoriteterna.

Myndigheten för tillgängliga medier ser gärna en ökad samverkan mellan företagen i fråga om tillgänglighet. *Nuft* vill inte se att UR:s utbud och egna tekniklösningar får försämrade möjligheter att leva upp till tillgänglighetsbehoven hos unga med funktionsnedsättning.

KLYS och *Copyswede* ser fördelar i ett ökat samarbete mellan företagen för att främja ett effektivt resursutnyttjande men understryker att företagen själva bör få bestämma över vilka samarbeten som bör ingås.

SVT avstyrker förslaget, och anser att en reglerad samverkan står i strid med SVT:s publicistiska oberoende.

Skälen för regeringens bedömning och förslag*Fortsatt samarbete för ökad effektivitet och produktivitet*

Nuvarande reglering innehåller ett antal villkor som på olika sätt rör samarbete mellan public service-företagen. Av medelsvillkoren framgår exempelvis att SR, SVT och UR kontinuerligt ska vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Ett led i detta är att söka samarbetsområden mellan företagen. Enligt avtal mellan public service-företagen ska de även avstå medel för att finansiera verksamheten i Sveriges Radio Förvaltnings AB som ansvarar för gemensamma service- och stödfunktioner, bland annat arkiv och fastighetsförvaltning.

Prop. 2024/25:166 Samarbets- och effektiviseringsåtgärder ska årligen rapporteras i respektive företags public service-redovisning.

Enligt kommittén pågår samarbete mellan public service-företagen på flera områden, inte minst som ett led i att effektivisera verksamheten men även där det är till nytta för företagen i deras genomförande av uppdragen, exempelvis inom säkerhetsområdet. Regeringen anser att fortsatta samarbeten mellan företagen för en ökad effektivitet och produktivitet bör främjas. För att inte låsa in företagen i samarbetsformer som på sikt kan bli ineffektiva bör inte samarbetet på detta område regleras ytterligare. Därför bör nuvarande villkor fortsätta att gälla även under nästa period.

Fördjupat samarbete när det gäller distribution av UR:s program

På distributionsområdet ställs krav i sändningstillstånden på SVT att bereda utrymme för sändningar från UR och att SR på motsvarande sätt ska upplåta sändningstid för program från UR. I medelsvillkoren ställs krav på SR och SVT att fördjupa sitt samarbete med UR när det gäller fördelning och placering av sändningstid för UR:s program så att de får brett genomslag. Enligt UR:s medelsvillkor ska UR på motsvarande sätt fördjupa sitt samarbete med SR och SVT i samma avseende.

I dag ställs inga krav på företagen att samarbeta när det gäller sändningar och tillhandahållanden av UR:s program på SR:s och SVT:s plattformar på internet. Ett sådant samarbete sker dock i viss mån på eget initiativ från företagen. Enligt kommittén publiceras i stort sett samtliga av UR:s program som sänds i SR:s programtjänster i marknätet också på SR Play, med undantag för program för barn. UR:s program som sänds i SVT:s programtjänster i marknätet parallellsänds i linjärt i SVT Play, men endast ett begränsat urval av programmen publiceras i playtjänsten så att tittarna kan ta del av dem när de själva väljer. Som kommittén framhåller är det viktigt att det innehåll som UR producerar och som riktar sig till en bredare publik kan nå en allmänhet som inte vanligtvis söker sig till UR:s plattformar. I takt med att mediekonsumtionen flyttar över alltmer till internetplattformar kan SR:s och SVT:s playtjänster, vilka har en betydligt större räckvidd än UR:s, spela en viktig roll i det avseendet.

Regeringen anser mot denna bakgrund, i likhet med bland andra *Saco*, *Sveriges Dövas Riksförbund*, *SR* och *UR*, att det bör ställas upp villkor om att SR och SVT ska fördjupa sina samarbeten med UR när det gäller att sända och tillhandahålla UR:s program på SR:s respektive SVT:s plattformar på internet. Syftet med detta bör vara att ytterligare synliggöra UR:s programutbud och skapa förutsättningar för ett bredare genomslag för innehållet. Mot bakgrund av synpunkter från *Sverigefinländarnas delegation*, *Sverigefinska ungdomsförbundet*, *Myndigheten för tillgängliga medier* och *Nuft* bör framhållas att samarbetena även bör omfatta det innehåll som tas fram på nationella minoritetsspråk, och beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning. Till skillnad från *SVT* anser regeringen inte att ett villkor om fördjupat samarbete när det gäller distribution av program på internet strider mot SVT:s publicistiska oberoende. De frågeställningar om utgivarskap och publicistiska bedömningar som SVT tar upp i sitt remissvar bör kunna hanteras mellan företagen, i likhet med vad som görs på andra distributionsplattformar.

12.2 Public service-verksamhetens organisation bör ses över

Prop. 2024/25:166

Regeringens bedömning: Frågan om hur public service-verksamheten ska vara organiserad bör utredas med sikte på att ta fram ett beredningsunderlag i frågan inför den uppdragsperiod som inleds 2034.

Kommitténs bedömning: Frågan om public service-verksamhetens organisation har inte ingått i kommitténs uppdrag, men kommittén anför ändå att det finns starka skäl att utreda frågan om hur verksamheten ska vara organiserad.

Remissinstanserna: *Film & TV-Producenterna* och *Viaplay Group AB* är positiva till en utredning av hur public service-verksamheten ska vara organiserad, och anser att det finns fördelar med att organisera public service-verksamheten i ett företag.

Föreningen Oberoende Public Service (OPS) föreslår att det skyndsamt tillsätts en expertutredning med uppdrag att bedöma för- och nackdelar med den nuvarande organisationen respektive en sammanhållen organisation.

SVT tar inte ställning i frågan om hur bolagen ska vara organiserade, men anser att det är rimligt att utreda för- och nackdelar med ett eller flera företag.

Svenska Journalistförbundet, *SR* och *UR* anser att en eventuell utredning av public service-företagens organisation bör ske inför nästföljande tillståndsperiod. *Journalistförbundet* anser att frågan bör omhändertas av en parlamentarisk public service-kommitté.

Region Norrbotten och *Riksorganisationen Hela Sverige ska leva* är negativa till eller ser inget behov av en utredning av en sammanslagning av företagen.

Fackförbundet DIK, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, *Copyswede*, *Sveriges Akademikers Centralorganisation* och *Sveriges Dramatikerförbund* är negativa till en sammanslagning av företagen. *Sveriges Skolledare* ser en risk att en sammanslagning kan få till följd att *UR:s* pedagogiska innehåll minskar i omfattning.

Skälen för regeringens bedömning: Rundradiosändningar inleddes i större omfattning i Sverige 1925, då reglerat genom avtal mellan staten och *AB Radiotjänst*. I samband med att det 1956 fick ensamrätt att sända tv-program ändrades företagets namn till *Sveriges Radio AB*. Under 1970-talet omorganiserades public service-verksamheten till en koncern med *Sveriges Radio AB* som moderbolag och ägare av samtliga aktier i fyra programföretag: *Sveriges Television AB*, *Sveriges Riksradio AB*, *Sveriges Lokalradio AB* och *Sveriges Utbildningsradio AB* (SOU 1993:17 s. 29–31). Den dåvarande regeringen uttalade i sammanhanget att programföretagen borde vara helt självständiga dotterföretag med rättigheter och förpliktelser fastställda i avtal som skulle tecknas direkt med staten. Utöver frihet att använda tilldelade ekonomiska resurser skulle de ha frihet att utforma bland annat den egna organisationen (prop. 1977/78:91 s. 165). *Sveriges Riksradio* och *Sveriges Lokalradio* slogs så småningom ihop till programföretaget *Sveriges Radio AB*. Under 1990-talet upplöstes moder-

Prop. 2024/25:166 bolaget som ägare och ersattes av en stiftelse, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Denna konstruktion med en stiftelse som ägare av samtliga aktier i tre självständiga dotterföretag som ansvarar för programverksamheten består än i dag.

Kommittén har inte haft i uppdrag att utreda hur koncernstrukturen för public service-verksamheten bör vara organiserad, men noterar att frågan om nuvarande struktur med tre separata programföretag bör bestå eller ändras har debatterats länge. Frågan har kommit att bli mer aktuell i takt med en ökad konvergens där medieföretag och plattformar kombinerar ljud, rörlig bild och text i allt större utsträckning. De aktörer som är positiva till en sammanslagning till ett samlat programföretag, exempelvis *Viaplay Group AB*, framhåller att det skulle öka resurseffektiviteten och sänka kostnaderna för public service. Detta skulle enligt förespråkarna kunna frigöra resurser till den redaktionella verksamheten med bevarad publicistisk mångfald. De aktörer som är negativa till en sammanslagning, exempelvis *Fackförbundet DIK* och *Sveriges Dramatikerförbund*, anser att en sådan omstrukturering inte skulle leda till några stora besparingar samt riskera att leda till en minskad mångfald i utbudet och en nedprioritering av radioverksamheten.

Kommittén anser att det finns starka skäl att utreda frågan om public service-verksamheten ska bedrivas i ett eller flera bolag, bland annat mot bakgrund av att det behövs frigöras mer resurser för programverksamheten i en hårdnad konkurrens med utländska medieaktörer utan ambition att värna det svenska språket och spegla svenska förhållanden. Regeringen instämmer, i likhet med bland annat *SVT* och *OPS*, i att det finns behov av att ta fram ett beredningsunderlag under kommande uppdragsperiod om för- och nackdelar med olika koncernstrukturer för public service-verksamheten. En sådan utredning bör bland annat inkludera resultatet av den analys av public service-företagens arbete med produktivitet och effektivitet i verksamheten som föreslås i avsnitt 11.3. Som framhålls av *SR*, *UR* och *Svenska Journalistförbundet* bör utredningen inte leda till några förändringar i organisationen under kommande period, utan underlaget bör tas fram inför den period som inleds 2034. Regeringen bedömer att utredningen bör tillsättas i god tid före utgången av kommande period men avser i övrigt att återkomma i frågan om formerna för översynen.

13 Beredskap och säkerhet

13.1 Utgångspunkter för beredskaps- och säkerhetsuppdragen

Sveriges och Europas säkerhetspolitiska läge har dramatiskt förändrats. Regeringen bedömer i propositionen *Totalförsvaret 2025–2030* (prop. 2024/25:34) att förmågan inom det civila försvaret fortsatt behöver stärkas och byggas utifrån de krav som ställs i höjd beredskap och ytterst krig. Det psykologiska försvaret utgör en viktig komponent i ett starkt totalförsvär. Att säkerställa befolkningens motståndskraft och försvars-

vilja, att säkerställa att saklig offentlig information snabbt och effektivt kan förmedlas även under störda förhållanden samt att förebygga, identifiera, analysera och möta påverkanskampanjer är tre viktiga delar av det psykologiska försvaret.

Medier har en viktig funktion för det psykologiska försvaret. Public service-företagen har en särställning genom sina breda uppdrag i allmänhetens tjänst, sin stabila finansiering, de höga kraven på tillgänglighet och det höga förtroende allmänheten hyser för företagens verksamhet. Alla tre public service-företag har sedan lång tid omfattande krav på sitt säkerhets- och beredskapsarbete. SR och SVT ingår i Sveriges totalförsvaret och ska därmed planera för verksamheten under höjd beredskap, dvs. för både skärpt och högsta beredskap. Enligt de nuvarande uppdragen till SR och SVT, som har gällt under lång tid, ska företagen vid högsta beredskap utgöra självständiga organisationer med totalförsvarsuppgifter och lyda direkt under regeringen. UR:s resurser ska i en sådan situation tillföras SR och SVT. Redan vid skärpt beredskap har dock regeringen möjlighet att förordna att samma förändring ska genomföras. De bestämmelser som gäller i tillstånds- och medelsvillkoren ska vara vägledande också för verksamhet som bedrivs under höjd beredskap.

13.2 Villkor för SR och SVT om beredskap och verksamhet vid höjd beredskap

Regeringens bedömning: Nuvarande krav på beredskapsarbete liksom för verksamhet och organisation vid höjd beredskap för SR och SVT bör gälla även nästa uppdragsperiod.

Regeringens förslag: Uppdraget för SR:s och SVT:s verksamhet under höjd beredskap ska förtydligas i fråga om företagens redaktionella självständighet.

Kommitténs bedömning överensstämmer i princip med regeringens förslag och bedömning. Kommittén lämnar inte något förslag om att uppdraget ska innehålla ett förtydligande i fråga om företagens redaktionella självständighet.

Remissinstanserna: En stor majoritet av remissinstanserna, till exempel *Försvarsmakten*, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)*, *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor*, *Länsstyrelsen i Jönköpings län*, *Länsstyrelsen i Norrbotten*, *Länsstyrelsen i Stockholms län*, *Region Värmland*, *LO*, *Föreningen Oberoende Public Service*, och *Internetstiftelsen* delar kommitténs bedömning. Ett antal remissinstanser som *Länsstyrelsen Västra Götaland*, *Försvarshögskolan*, *Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)*, *Svenska Journalistförbundet*, *SR*, *SVT*, *UR* och *Fackförbundet DIK* delar kommitténs bedömning i huvudsak men anser att sändningstillståndens formulering om att SR och SVT vid högsta beredskap ska ”lyda under regeringen” är olycklig eller öppnar för tolkningsproblem. *Publicistklubben* anser att beredskapsuppdraget innehåller oförenliga uppdrag och roller och anser att lydnadsuppdraget bör avskaffas.

Skälen för regeringens förslag: Inför innevarande tillståndsperiod klargjordes SR:s och SVT:s uppdrag i totalförsvaret ytterligare, inklusive deras ansvar för beredskapsplanering. Enligt nuvarande sändningstillstånd ska företagen bedriva beredskapsarbete utifrån en helhetssyn som omfattar både fredstida krissituationer och höjd beredskap. I sändningstillstånden infördes också en skrivning om att företagen så långt som möjligt ska kunna behålla de fredstida strukturerna vid höjd beredskap. Regeringen angav att inte bara företagens förmåga till snabb varnings- och informationsförmedling utan uppdragen som helhet motiverar företagens betydelse för samhällets krishantering (prop. 2018/19:136 s. 98).

Kommittén hänvisar till att Forsvarsberedningen understrukt viken av public service-företagens nuvarande totalförsvarsuppgifter och att ansvaret under höjd beredskap upprätthålls. Regeringen delar bedömningen att nuvarande villkor är ändamålsenliga och fortsatt bör gälla i sak (se dock avsnitt 5.1 med förslag om ett teknikneutralt uppdrag).

Ett antal remissinstanser som *FOI*, *Försvarshögskolan*, *SR*, *SVT*, *Svenska Journalistförbundet* och *Fackförbundet DIK* menar att det finns skäl att ytterligare tydliggöra formuleringen i villkoret om public service-företagens organisation och lydnadsförhållande till regeringen under högsta beredskap då den riskerar att bidra till missförstånd framför allt vad gäller företagens redaktionella självständighet. *Publicistklubben* föreslår att samma formulering avskaffas genom en uttrycklig bestämmelse i den nya public service-lagen.

Regeringen utvecklade inför nuvarande tillståndsperiod hur betydelsefull den redaktionella självständigheten i SR och SVT är för totalförsvaret (prop. 2018/19:136 s. 104–105). Kommittén konstaterar också att de grundlagsskyddade principerna om yttrande- och informationsfrihet som censurförbud och förbud mot hindrande åtgärder, redaktionell självständighet och utgivares rätt att självständigt bestämma över innehållet i program gäller även när höjd beredskap råder i landet, dvs. ytterst även när Sverige är i krig. Regeringen delar bedömningen att formuleringen i beredskapsuppdraget om att lyda under regeringen inte innebär någon inskränkning av yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser. För att undvika otydlighet föreslår regeringen att det nuvarande uppdraget förtydligas med en kompletterande skrivning där det framgår att det redaktionella oberoendet inte påverkas. I sak innebär detta dock ingen ändring av det nuvarande uppdraget.

13.3 UR:s uppdrag att planera för fortsatt produktion av utbildningsprogram under höjd beredskap

Regeringens förslag: UR:s beredskapsplanering ska omfatta även höjd beredskap. Kravet ska i första hand avse den programverksamhet som riktar sig till utbildningssektorn.

Kommitténs bedömning överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna instämmer i huvudsak med kommitténs bedömning. Ett antal aktörer inklusive *Statens*

skolverk, SR, SVT, UR, Sveriges Dövas Riksförbund och Sveriges Dövas Ungdomsförbund, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) och Sveriges Skolledare efterfrågar ytterligare tydlighet i UR:s beredskapsuppdrag särskilt vad gäller programverksamheten som riktas mot utbildningssektorn. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation, Sveriges Lärare och Fackförbundet DIK* anser att UR bör få ett eget totalförsvarsuppdrag.

Skälen för regeringens förslag: Till skillnad från uppdragen för SR och SVT omfattar UR:s beredskapsplanering i dag inte höjd beredskap och UR:s verksamhet ingår inte heller i totalförsvaret. I stället ska UR:s resurser vid högsta beredskap tillföras SR och SVT. Vid skärpt beredskap ska UR som huvudregel fortsätta sin egen verksamhet, men regeringen har möjlighet att förordna att UR:s resurser i ett sådant läge ska tillföras SR och SVT. Inför nuvarande tillståndperiod gjorde regeringen bedömningen att UR:s beredskapsarbete ska vara inriktat på fredstida kriser. Det finns nu skäl att omvärdera det ställningstagandet.

Regeringen delar kommitténs bedömning att UR:s beredskapsuppdrag är av stor betydelse. Erfarenheterna från pandemin och från Rysslands krig i Ukraina pekar på att behovet av UR:s programverksamhet för utbildningsväsendet kvarstår också i svåra samhällskriser. UR bör därför planera för att snabbt kunna ställa om utbud och resurser för att fortsatt kunna stötta skolan och utbildningsväsendet vid till exempel distansundervisning.

Regeringen bedömer att det finns goda skäl att ge UR ett utökat uppdrag att planera för att öka förutsättningarna för att programverksamheten ska kunna fortsätta också under höjd beredskap. I första hand ska planeringen för en sådan situation vara inriktad på programverksamheten som syftar till att stötta utbildningsväsendet. Det nya uppdraget bör inte innebära någon större förändring för UR i den del det avser situationer under skärpt beredskap då ingen organisationsförändring är påkallad. Den prioritering som nu görs av program för utbildningssektorn bör också i någon mån underlätta för företaget.

UR:s beredskapsuppdrag föreslås också omfatta planering för att skapa förutsättningar för programverksamhet för utbildningssektorn i situationer under skärpt och framförallt högsta beredskap då UR:s resurser ska tillföras SR och SVT. Planeringen för detta innebär en större komplexitet och kommer kräva ytterligare samarbete mellan företagen. Regeringen uppmärksammade redan inför den innevarande tillståndperioden behovet av dialog mellan UR, SR och SVT för att säkerställa förutsättningar för en sådan organisationsförändring (prop. 2018/19:136 s. 105). Ingen ytterligare vägledning gavs om hur UR:s resurser ska användas eller vilka ansvarsförhållanden som kommer gälla. Kommittén konstaterar att public service-företagen hittills inte genomfört någon gemensam planering eller övning för att säkerställa en sådan omställning. Flera remissinstanser, bland andra *Statens skolverk, Sveriges Skolledare, Saco, Sveriges Dövas Riksförbund och Sveriges Dövas Ungdomsförbund*, menar att det finns en otydlighet om hur en sådan omställning ska gå till och att det riskerar att skada möjligheten att bistå utbildningsväsendet. UR delar kommitténs bedömning att huvudansvaret för den planering som ska skapa förutsättningar för en fortsatt programverksamhet för att stötta utbildningssektorn också vid en situation då UR:s resurser tillförs SR och SVT måste

ligga på UR. Som skäl anføres bland annat att en sådan planering förutsätter goda kontakter och djup insikt i utbildningsväsendet och kunskap om den specifika programverksamheten. UR anser vidare att SR:s och SVT:s ansvar för programverksamheten i en sådan situation bör förtydligas. SR och SVT menar att det inte är ändamålsenligt att UR tar huvudansvaret för planeringen för en situation där resurserna ska tillföras SR och SVT. Företagen pekar bland annat på att beredskapsplaneringen med hänvisning till säkerhetsskyddslagstiftningen inte kan delas med andra aktörer. SR anser inte att det befintliga uppdraget för höjd beredskap innefattar att säkerställa UR:s programverksamhet under högsta beredskap.

Några remissinstanser, till exempel MSB, Sveriges Lärare och Fackförbundet DIK anser å andra sidan att UR:s betydelse vid höjd beredskap bör leda till ett totalförsvarsuppdrag. Regeringen har tidigare inte ansett det ändamålsenligt att UR ska bygga upp en egen beredskapsorganisation (prop. 1991/92:140 s. 97–98). Samtidigt pekar remissinstanserna på praktiska och principiella svårigheter med att UR:s resurser ska tillföras SR och SVT då samhället i den situationen kan ha behov av att delar av UR:s programverksamhet kan fortsätta.

Förslaget att UR ska planera för höjd beredskap skapar enligt regeringen bättre förutsättningar för samarbete mellan företagen inför en situation då UR:s resurser ska tillföras SR och SVT. Det framstår inte som lämpligt eller ändamålsenligt att regeringen styr företagens praktiska arbete med beredskapsplanering i detalj. Det får i stället förutsättas att företagen för en aktiv dialog om frågorna. I linje med vad UR framfört är det viktigt att UR tar aktivt ansvar för den del av planeringen som förutsätter djup kännedom om bland annat programverksamheten och utbildningssektorns behov. Som SR och SVT påpekar kommer däremot vissa delar av planeringen för högsta beredskap av nödvändighet behöva ske i de två företagen med totalförsvarsuppdrag då det är där det operativa ansvaret för programverksamheten ligger i en sådan extraordinär situation att en organisationsförändring genomförs. Målet för det arbetet bör vara att skapa förutsättningar för en programverksamhet som är avsedd att stötta utbildningsväsendet också vid högsta beredskap i den omfattning som situationen medger. Regeringen kommer att följa företagens arbete och kan vid behov återkomma under uppdragsperioden för att bidra till de lösningar som krävs.

13.4 Säkerhet vid produktion och distribution

Regeringens förslag: Nuvarande villkor som gäller säkerhet för produktion och distribution ska göras teknikneutrala och gälla även nästa tillståndperiod.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En stor majoritet av remissinstanserna tillstyrker förslaget såsom Försvarsmakten, Institutet för mänskliga rättigheter, Region Värmland, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen Västra Götaland, SR, SVT, UR, Teracom Group AB, Telenor Sverige AB och Viaplay Group AB. Svenska Journalistförbundet pekar på de kostnader förslaget kommer medföra för public service-företagen. Post- och

Skälen för regeringens förslag: Ett grundläggande villkor för public service-företagen är att programproduktion och distribution organiseras med så hög säkerhet och uthållighet som möjligt. Tilliten till public service-verksamheten kräver att hög tillgänglighet och kvalitet kan garanteras för programverksamheten. Genom höga krav på säkerhet skapas förutsättningar för uthållighet också vid olika kriser då programverksamheten kan ha en avgörande betydelse för samhällets krishantering. Det gäller för fredstida kriser liksom för höjd beredskap.

I dagens sändningstillstånd framgår att företagen ska upprätthålla hög säkerhet för produktion och distribution. Sändningarna ska ske med så god säkerhet att eventuella sändningsavbrott blir så korta som möjligt. Företagen ska också ställa höga krav på de leverantörer som anlitas för programinsamling och distribution av egensändningar.

Public service-kommittén hänvisar till Försvarsberedningens rapport Kraftsamling (Ds 2023:34) som utifrån en bedömning av det försämrade säkerhetsläget framhåller behovet av att säkerställa infrastrukturen för public service-företagens framtida utsändning av radio och tv. Kommittén föreslår att de villkor som ställs på hög säkerhet när det gäller produktion och distribution bör göras teknikneutrala och föras över från sändningstillstånden till regeringens beslut om public service-uppdragen.

Regeringen delar kommitténs bedömning att förändrade konsumtionsmönster hos publiken ger skäl att ställa krav på hög säkerhet även för distribution via internet. Behovet har aktualiserats flera gånger tidigare och har bland annat resulterat i ett krav att företagen i sina risk- och sårbarhetsanalyser särskilt ska uppmärksamma säkerheten i distributionen över internet. Risk- och sårbarhetsanalysen ska utgöra underlag för företagens årliga beredskapsplaner. Till skillnad från för vad som gäller i marknätet där SR och SVT har avtal om säkerhet och robusthet med operatören Teracom, är aktörskedjan vid internetdistribution mer komplex. Förutsättningarna för att upprätthålla hög säkerhet skiljer sig därmed åt mellan distributionsformerna. Som kommittén framhåller är det också rimligt att skillnaderna mellan olika distributionsformer beaktas vid tolkningen av de nya kraven.

PTS har påpekat att det behövs ytterligare preciseringar av vad som krävs av public service-företagen utöver att tjänsteleverantörerna följer PTS föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i näten. Regeringen beslutade den 29 augusti 2024 om direktiv för en utredning om distribution av radio- och tv-program i ett nytt medielandskap (Dir. 2024:74). Utredaren ska enligt direktiven bland annat beskriva hur säkerhets- och beredskapskrav är formulerade för distribution över internet. Vid behov ska utredaren också lämna förslag på åtgärder med syfte att öka förutsättningarna för radio- och tv-företagen, särskilt public service-företagen, att upprätthålla redaktionell kontroll, kvalitet, hög säkerhet, robusthet och tillgänglighet.

Svenska Journalistförbundet bedömer att de nya kraven kommer att medföra ökande kostnader för public service-företagen. Regeringen noterar att förslaget innebär en formalisering av ett grundläggande krav på företagen som funnits länge. Frågor om ekonomiska förutsättningar behandlas i avsnitt 14.

13.5 VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten

Regeringens förslag: Det ska ställas upp villkor om att SR och SVT kostnadsfritt ska

- sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten (VMA) i ljudradio respektive tv,
- på andra sätt förmedla sådana meddelanden, och
- om en myndighet begär det, sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten i ljudradio respektive tv.

Det ska ställas upp villkor för SR att, så snart det är möjligt, utforma meddelanden enligt VMA-lagen och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Skyldigheten ska inte gälla att tillgängliggöra sådana tillgänglighetsanpassade meddelanden i marknätssändningarna.

Företagen ska fortsatt se till att meddelandena ges en lämplig utformning och att de inte genom sin omfattning eller på annat sätt inverkar menligt på programverksamheten.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En stor majoritet av remissinstanserna tillstyrker förslaget. Några remissinstanser, till exempel *Länsstyrelsen Värmland*, *Länsstyrelsen Västernorrland*, *Länsstyrelsen Västra Götaland*, *Länsstyrelsen i Stockholms* och *Funktionsrätt Sverige*, lyfter särskilt fram behovet att säkerställa att alla grupper nås av VMA. *Sveriges Dövas Riksförbund* och *Sveriges Dövas Ungdomsförbund* uppmärksammar ytterligare behov av teckentolkning av VMA och *Förbundet Sveriges Dövblinda* menar att krav på SR om tillgänglighetsanpassning av VMA bör gälla också för marknätet. *Svensk biblioteks förening* anser att public service-företagen bör få i uppdrag att samarbeta med folkbiblioteken för att nå ut med viktig information vid kriser.

Skälen för regeringens förslag

I sändningstillstånden för SR och SVT finns sedan lång tid krav att kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det. Programföretagen ska se till att meddelandet ges en lämplig utformning och att det inte genom sin omfattning eller på annat sätt inverkar menligt på programverksamheten. Villkoret är allmänt utformat och avser både meddelanden som behöver sändas skyndsamt för att varna befolkningen för akuta faror och mer allmänt utformad information av vikt för allmänheten. Public service-företagen har sedan starten varit centrala deltagare i den överenskommelse om viktigt meddelande till allmänheten (VMA) som MSB ansvarat för och som SOS Alarm administrerat. SR har haft ett särskilt uppdrag att utforma de VMA som sedan sänds och tillhandahålls av public service-företagen.

Den 1 januari 2024 trädde lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten (VMA-lagen) i kraft. Lagen ställer inte krav på public service-företagen men klargör att VMA ska sändas i ljudradio och tv. I enlighet med förslagen i avsnitt 5.5.7 finns det skäl att tydligare knyta

regleringen i fråga om skyldigheten att kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten till VMA-lagen och uttryckligt ställa krav på SR och SVT att sända VMA.

VMA-systemet syftar till att genom skyndsam varning och information skydda människor och egendom i samband med allvarliga händelser. Systemet är en viktig del av Sveriges krisberedskap, befolkningsskydd och ytterst försvarsförmåga. Varning och information till allmänheten genom VMA-systemet sker i regel i mycket brådskande och farliga situationer. Det är självklart viktigt att ett sådant system så långt möjligt är tillgängligt för alla grupper i samhället. SR och SVT är centrala aktörer i VMA-systemet och det bör därför ställas krav på att deras meddelanden utformas och distribueras på ett sådant sätt att de når så många som möjligt.

I enlighet med förslaget från kommittén anser regeringen att uppdraget till SR och SVT att sända VMA i enlighet med VMA-lagen bör utformas teknikneutralt. Det innebär inte att kraven minskar för marknätssändningar vars robusthet gör det väl lämpat för att nå ut med sådana meddelanden. Kravet att sända VMA ska i stället utvidgas till att omfatta alla företagens linjära ljudradio- och tv-sändningar oavsett plattform. I enlighet med kommitténs förslag ska kravet dessutom omfatta företagens andra programtjänster och därmed gå utöver det krav som finns i VMA-lagen. Uppdraget innebär att SR och SVT ska använda lämplig teknik för att så snabbt och säkert som möjligt förmedla VMA i alla programtjänster. Som kommittén har beskrivit och *SR* och *SVT* påpekat lägger företagen redan i dag ut sådana meddelanden på sina digitala plattformar och sänder ut push-notiser. Det finns ingen anledning att ytterligare detaljreglera vilka tekniska lösningar som ska användas.

SR och SVT ska också fortsatt ha en skyldighet att, om en myndighet begär det, i linjära sändningar sända andra meddelanden av vikt för allmänheten. Villkoret bör utformas i linje med dagens villkor. Att uppdraget framöver föreslås vara teknikneutralt innebär att sådana meddelanden sänds i företagens alla linjära programtjänster. Till skillnad från de villkor som ställs på VMA är det upp till företagen att välja i vilken mån de också ska ingå i företagens andra programtjänster.

När uppdraget att sända VMA nu utvidgas till att omfatta alla linjära sändningar och villkoret också omfattar förmedling på andra sätt i andra programtjänster, är det viktigt att företagen även fortsättningsvis ska se till så att sådana meddelanden ges en lämplig utformning och att de inte genom sin omfattning eller på annat sätt inverkar menligt på programverksamheten.

Tillgänglighet till VMA och andra myndighetsmeddelanden

För VMA i linjära sändningar konstaterar kommittén att regleringen för SR och SVT skiljer sig vad gäller krav på att nå personer med funktionsnedsättning. Enligt 5 kap. 12 a § radio och tv-lagen ska en leverantör som sänder meddelanden enligt VMA-lagen eller, på begäran av en myndighet, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, så snart det är möjligt utforma meddelandena så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Kravet gäller för tv-leverantörer och träffar alltså enbart SVT. Regeringen har tidigare inte ansett det motiverat att införa motsvarande krav för SR eftersom det rent praktiskt finns begränsade

Prop. 2024/25:166 möjligheter för sådan anpassning i marknätssändningar. När en teknik-neutral skyldighet nu införs ger det nya möjligheter att uppfylla sådana krav. SR bör så snart det är möjligt utforma VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Till skillnad mot *Förbundet Sveriges dövblinda* anser regeringen att praktiska möjligheter fortfarande saknas för att ställa krav på SR i marknätet.

Med hänsyn till det samhällsbehov som framför allt VMA-systemet är avsett att möta, är det viktigt att SR och SVT som centrala aktörer så långt möjligt bidrar till att öka tillgängligheten i systemet. Det är viktigt att public service-företagen fortsatt utvecklar sina tjänster för att öka tillgängligheten både för personer med olika funktionsnedsättningar och för grupper som av andra skäl, som till exempel bristande språkkunskaper, kan ha svårt att ta del av särskilt VMA. Det är ett arbete som ligger helt i linje med de övergripande krav som kommer ställas på hela programverksamheten i SR och SVT under kommande uppdragsperiod.

14 Ekonomiska förutsättningar

14.1 Medelstildelningen 2026–2033

Regeringens förslag: För 2026 ska SR tilldelas 3 499 322 000 kronor, SVT tilldelas 5 732 877 000 kronor och UR tilldelas 506 142 000 kronor, vilket innebär en uppräkningsgrad på tre procent jämfört med tilldelningen för 2025. Medelstildelningen till respektive företag ska därefter höjas med två procent per år 2027–2030 och med en procent per år 2031–2033.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, bland dem myndigheter, fackförbund och branschorganisationer på kulturområdet, avstyrker eller framför kritik mot kommitténs förslag. Gemensamt är att de vill se en högre medelstildelning eller anser att den föreslagna tilldelningen inte räcker för att programföretagen ska kunna utföra sina uppdrag. *SR* konstaterar att den föreslagna nivån på uppräkningsgrad kommer att få betydande negativa konsekvenser och bedömer att en lång rad av de nya villkor som kommittén föreslår saknar finansiering. *SR* menar att en årlig uppräkningsgrad på 3,5 procent är nödvändig för att upprätthålla dagens verksamhet. *SVT* menar att kommitténs förslag innebär en underfinansiering av nödvändiga kostnadsökningar för SVT:s säkerhet och beredskap med drygt 200 miljoner kronor per år de första fem åren. Graden av underfinansiering ökar sedan enligt *SVT* kraftigt i slutet av perioden med över 400 miljoner kronor mindre än vad som behövs år 2033. *UR* avstyrker kommitténs förslag till medelstildelning då det inte täcker de ökade kostnader som ett utökat beredskapsuppdrag innebär samt de nödvändiga investeringar som *UR* behöver göra vad gäller distribution, inklusive utveckling av de digitala plattformarnas tillgänglighet och robusthet. *UR* föreslår att företagets tilldelning höjs i nivå med 85 miljoner kronor och

Skälen för regeringens förslag

Långsiktiga, tydliga och stabila förutsättningar

Inför nuvarande tillståndsperiod bestämdes den årliga uppräkningsprocenten av medelstilldelningen till 2 procent, i enlighet med vad som gällt under tidigare tillståndsperioder. Därtill ökades medelstilldelningen inledningsvis genom en nivåhöjning på ca 166 miljoner kronor motsvarande de medel som frigjorts till följd av att verksamheten vid Radiotjänst i Kiruna AB avvecklats.

Kommittén har inhämtat fördjupade budgetunderlag från public service-företagen där företagen ombads beräkna medelsbehov för den kommande uppdragsperioden med utgångspunkt i sina nuvarande uppdrag. I betänkandet redovisar kommittén hur de förslag som lämnas avseende uppdraget under nästa uppdragsperiod påverkar medelsbehoven. Kommittén redovisar även andra faktorer som kan påverka medelsbehoven.

Flertalet remissinstanser framför kritik mot den föreslagna medelstilldelningen. Till skillnad från de remissinstanser som avstyrker kommitténs förslag och vill se en högre medelstilldelning anser regeringen att de utmaningar som företagen kommer att ha för att uppfylla sina uppdrag i allmänhetens tjänst kan hanteras inom ramen för den föreslagna medelstilldelningen, vid behov genom rationaliseringar och omprioriteringar. Förslaget innebär att företagen får långsiktiga, tydliga och stabila förutsättningar att utföra de uppdrag som föreslås. Den åttaåriga uppdragsperioden ger företagen möjlighet att arbeta långsiktigt. Den ger dem också möjlighet att med framförhållning kunna anpassa sina kostnader och genomföra förändringar av verksamheterna. Genom att företagen får tydliga och stabila finansiella förutsättningar för uppdragsperioden ligger också ett stort ansvar på dem att planera sin verksamhet och hantera kostnadsökningar som till exempel beror på omvärldsförändringar eller som föranleds av investeringar i ny teknik inom ramen för tilldelningen. Som *Viaplay* också påpekar gör den föreslagna tilldelningen public service-företagen unikt välfinansierade på den svenska mediemarknaden. Därtill motsvarar den föreslagna medelstilldelningen en något större tilldelning sammanlagt under hela uppdragsperioden än vad en årlig tvåprocentig uppräkning hade inneburit.

Förslaget ger vidare public service-företagen förutsättningar att kunna utvecklas och möta framtidens behov samt genomföra det beredskapsarbete som omfattar både fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. De viktiga beredskapsuppdrag som företagen har och det nya säkerhetspolitiska läget efter Rysslands krig i Ukraina, bedöms kräva stora resurser vid uppdragsperiodens början. Även de teknikneutrala krav på hög säkerhet och tillgänglighet som föreslås bedöms framför allt inledningsvis vara resurskrävande. Det finns därför skäl till en högre medelstilldelning när uppdragsperioden inleds. Medelstilldelningen bör därför första året höjas med tre procent utifrån 2025 års tilldelning.

Teknikutvecklingen går snabbt och mycket talar för att för att användningen av AI och annan ny teknik kommer att innebära stora möjligheter till effektiviseringar för företagen, både för det journalistiska

Prop. 2024/25:166 arbetet och för verksamheten som helhet. Det bedöms också finnas ett stort utrymme för prioriteringar inom verksamheten som på sikt ger förutsättningar för en nedtrappning av uppräkningsperioden. Flera remissinstanser är skeptiska till att teknikutvecklingen skulle innebära en besparingspotential. Till exempel anser *Statskontoret* att antagandet om att teknikutvecklingen innebär möjligheter till effektiviseringar behöver nyanseras. Regeringen vill mot bakgrund av invändningarna framhålla att mediebranschen de senaste åren genomgått stora förändringar och att det för många medieföretag varit nödvändigt att genomföra omprioriteringar i verksamheten. Teknikutvecklingen har sannolikt varit en drivande faktor bakom behoven av omprioriteringar men också en möjlighet att rationalisera och effektivisera medieföretagens verksamheter. I allmänhet kräver teknikutvecklingen ökade investeringar initialt men ger också på längre sikt en möjlighet att utveckla verksamheten på ett kostnadseffektivt sätt. Regeringen anser därför, liksom kommittén, att tilldelningen av avgiftsmedel till respektive företag bör räknas upp med två procent årligen under 2027–2030 och med en procent årligen under 2031–2033.

Det teknikneutrala beredskapsuppdraget

SVT, SR och UR pekar särskilt på de ökade medelsbehoven som förslaget om ett teknik neutralt beredskapsuppdrag innebär. *Försvarsmakten* anser att medelstilldelningen är otillräcklig för att täcka kostnadsökningar och behov kopplade till exempelvis beredskapsfrågor och teknikutveckling. *Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)* anser att förslaget i sin nuvarande form innebär en risk att flera av de styrkor ur beredskapssynpunkt som tydligt formulerats i betänkandet kan komma att försvagas under tillståndsperioden vilket, givet det säkerhetspolitiska läget, kan verka menligt på svensk beredskap.

Förslaget om ett teknik neutralt beredskapsuppdrag innebär att public service-företagens distribution, oavsett distributionsform, bör ske med så god säkerhet att eventuella avbrott eller andra störningar blir så kortvariga som möjligt. Det innebär att företagen under nästa uppdragsperiod kommer att behöva lägga mer resurser på att upprätthålla hög säkerhet såväl i marknätet som på internet. Företagen har dock redan under nuvarande tillståndsperiod genomfört stora satsningar inom säkerhets- och beredskapsområdet i syfte att förstärka säkerheten, bland annat när det gäller distributionen på internet. Inför nuvarande tillståndsperiod tydliggjordes att beredskapsuppdraget är ett ansvar som också omfattar företagens verksamhet online. Medelstilldelningen ökades inför 2020–2025 bland annat för att täcka insatser som behövs för att så långt det är möjligt garantera en lika hög nivå av säkerhet och redundans i den digitala miljön som i traditionella distributionsformer (prop. 2018/19:136 s. 108).

I likhet med kommittén bedömer regeringen att arbetet kommer att innebära stora kostnader för företagen även under nästa uppdragsperiod, vilket företagen även framhöll i sina budgetunderlag till kommittén. Som nämnts föreslås därför en högre medelstilldelning när uppdragsperioden inleds genom en treprocentig höjning första året utifrån 2025 års tilldelning. Regeringen bedömer att den föreslagna medelstilldelningen är tillräcklig för public service-företagens beredskapsuppdrag under hela

nästa uppdragsperiod. Mot bakgrund av att medelstilldelningen höjdes under innevarande tillståndsperiod och att företagen sedan tidigare arbetar med att stärka säkerheten för online-distributionen anser regeringen att det inte finns risk för företagens möjligheter att fullgöra sina beredskapsuppdrag under uppdragsperioden.

Konsekvenser för kärnverksamheten

Flera remissinstanser, bland andra *SVT*, *SR* och *UR*, framhåller att kommitténs förslag till medelstilldelning saknar konsekvensanalys. *Statens skolverk* instämmer i kommitténs förslag att en så stor andel som möjligt av företagens medel ska användas för programverksamhet men saknar en analys av hur den föreslagna medelstilldelningen påverkar kärnverksamheten inom public service. *Ekonomistyrningsverket (ESV)* anser att utredningens förslag till finansiering för perioden 2026–2033 borde ha omfattat en analys av hur förslaget kan påverka public service-företagens kärnverksamhet, och därmed allmänheten. *Statens kulturråd* ser en risk att public service-företagen genom den föreslagna medelstilldelningen inte får förutsättningar att utföra de uppdrag som föreslås.

Den kommande uppdragsperioden sträcker sig över åtta år. Det är en mycket lång tid på en mediemarknad där teknikutvecklingen går snabbt och där mediekonsumtionen är under ständig förändring. Allt talar för att förutsättningarna för public service-verksamheten kommer att se annorlunda ut i början av uppdragsperioden jämfört med vid periodens slut. Att public service-uppdraget är tydligt utan att vara detaljerat och att företagen, inom de ramar och villkor som beslutas av riksdag och regering, kan disponera de medel som de tilldelas är avgörande för företagens oberoende. Den föreslagna medelstilldelningen ställer dock krav på företagen att effektivisera, rationalisera och prioritera inom sina verksamheter. Som framhålls i avsnitt 7.1 ska huvuddelen av företagens kapacitet och resurser läggas på deras respektive kärnverksamhet, dvs. ljudet och den rörliga bilden. För att public service ska vara del av en välfungerande svensk mediemarknad och bidra till att bevara en mångfald av medier är det vidare viktigt att public service-företagen tar ett särskilt ansvar för de områden som de kommersiella aktörerna inte täcker och att detta prioriteras i verksamheten. En viktig utgångspunkt är att företagen ska kunna motivera hela det programutbud som erbjuds utifrån sina uppdrag i allmänhetens tjänst, eftersom verksamheten bekostas av allmänheten. Det är också av stor betydelse att public service erbjuder produktioner av hög kvalitet och att utbudet som helhet ger ett tydligt mervärde i det samlade medieutbudet. Som beskrivs i avsnitt 9.1 står detta inte i motsättning till ett brett formulerat innehållsuppdrag.

Public service-företagen förväntas under uppdragsperioden göra prioriteringar i verksamheten, arbeta med att finna möjligheter till ökad samverkan och synergier mellan verksamheterna, särskilt på regional nivå, samt tillvarata de möjligheter som teknikutvecklingen ger. Sammantaget bör det kunna bidra till reducerade kostnader för verksamheten.

I budgetunderlagen som lämnats till kommittén och i public service-redovisningarna för 2022 och 2023 beskriver företagen de effektiviseringsåtgärder och omprioriteringar som har gjorts under nuvarande tillståndsperiod mot bakgrund bland annat av det samhällsekonomiska

Prop. 2024/25:166 läget med hög inflation, ett allmänt ökat kostnadsläge, det förändrade säkerhetspolitiska läget samt ökade behov av insatser inom säkerhet och beredskap. Både SR och SVT har genomfört och fortsätter att genomföra sparpaket som sträcker sig fram till tillståndsförloppets slut. Även UR uppger att flera besparingsåtgärder genomförts och genomförs. Målet för alla tre företag är att en så stor andel av medlen som möjligt ska användas för programverksamhet, men företagen uppger att de besparingar som nu genomförs påverkar även denna verksamhet.

Mot bakgrund av public service-företagens synpunkter på kommitténs förslag till medelstilldelning får det antas att nästa uppdragsperiod kommer att innebära fortsatta behov av effektiviseringsåtgärder och omprioriteringar. Hur omprioriteringar och effektiviseringar genomförs är en fråga för programföretagen. Nivån på medelstilldelningen innebär enligt regeringens bedömning att tillräckliga resurser ställs till företagens förfogande för att de ska kunna utföra sina uppdrag. Det kan dock inte uteslutas att förslaget till medelstilldelning kan få konsekvenser för programverksamhetens omfattning. Eftersom regleringen av public service-verksamheten sker på en övergripande nivå, och programföretagen självständigt arbetar för att uppfylla de villkor som ställs på verksamheten, kan regeringen inte närmare uttala sig om och i så fall hur kärnverksamheten kommer att påverkas av den föreslagna medelstilldelningen.

Systemet för medelstilldelning

Några remissinstanser framför synpunkter på hur systemet för medelstilldelning är utformat. *Föreningen Oberoende Public Service (OPS)* vill förändra anslagskonstruktionen och knyta den till en viss del av nominell BNP. *STIM, KLYS och Copyswede* med flera vill se en kontinuerlig uppräknings av anslagen som speglar den faktiska kostnadsutvecklingen. *ESV* anser att det kan finnas ett behov av löpande uppföljning av finansieringen under uppdragsperioden mot bakgrund av framtida förändringsbehov inom public service. Kommittén har inte haft i uppdrag att föreslå förändringar av finansieringssystemet. Regeringen menar att regelverkets utformning med ett riksdagsbeslut om medelstilldelningen som gäller för en hel uppdragsperiod skapar stabila förutsättningar för public service och värnar dess oberoende. Vidare anser regeringen att det skulle vara förenat med stora risker att koppla public service-företagens medelstilldelning till den faktiska kostnadsutvecklingen eftersom det i längden skulle kunna vara kostnadsdrivande för mediemarknaden som helhet. Därutöver skulle incitamenten till prioritering, effektivisering och rationalisering utebli.

SR anser att kostnader för marknadsdistribution bör hanteras utanför ordinarie finansiering. Regeringen anser att en förändring av finansieringssystemet i linje med *SR*:s önskemål skulle vara ett mycket stort avsteg från de mediepolitiska principer som hittills varit vägledande för public service. Public service-företagens kärnverksamhet är att producera och sända (distribuera) program. De har därtill ett beredskapsuppdrag med särskilt ansvar för att distributionen sker på ett säkert sätt. Public service-uppdraget i sin helhet finansieras genom public service-avgiften vid sidan av statsbudgeten, ett system som garanterar public service oberoende och värnar dess legitimitet. Att bryta ut en del av uppdraget och finansiera det

14.2 Ökade kostnader för marknätet

Regeringens bedömning: Om andra medieföretag lämnar marknätet under tillståndsperioden och detta medför påtagligt ökade kostnader för public service-företagen, bör detta ses som en extraordinär kostnad som därför inte bör ingå i det medelsbeslut som avser tillståndsperioden.

Kommitténs bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Kommitténs bedömning utgick från att andra medieföretag skulle lämna marknätet under kommande tillståndsperiod.

Remissinstanserna: *Teracom, Film & TV-Producenterna, Fackförbundet DIK och Fackförbundet Scen och Film* delar kommitténs bedömning. *SVT* delar kommitténs bedömning men efterlyser ökad tydlighet när det gäller hur finansieringen av dessa extraordinära kostnadsökningar ska hanteras i praktiken när de inträffar. *SR* ser positivt på möjligheten att tillföra extra medel vid sidan av ordinarie medelsbeslut, om kostnaderna för marknätet även under kommande tillståndsperiod ska hanteras inom ramen för årliga anslagsmedel. *UR* anser att kommitténs bedömning angående vad som bör gälla om andra medieföretag lämnar marknätet under nästa tillståndsperiod behöver skärpas; från bör till ska. *Försvärshögskolan* är av uppfattningen att marknätets avgörande betydelse för att säkerställa att public service-företagen kan fortsätta sin verksamhet och nå ut till befolkningen även i händelse av kris och höjd beredskap (ytterst krig) måste säkras ekonomiskt. Det förfarande som föreslås för tillförsel av extra medel kan förväntas medföra stor osäkerhet för såväl public service-företagen som för *Teracom*, vilket i slutändan riskerar att påverka arbetet med att säkerställa långsiktigt upprätthållande av marknätet.

Skälen för regeringens förslag

Den 2 januari 2025 upphörde sändningar av betal-tv-kanaler i marknätet. Sändningstillstånden för de berörda kanalerna har på begäran av tillståndshavarna återkallats av Mediemyndigheten (dnr. 24/04419, 24/04801, 24/04804, 24/04805). Förändringarna följer av att antalet abonnenter av betal-tv via marknätssändningar minskat under lång tid. En konsekvens av att betal-tv lämnar marknätet är att distributionskostnaderna för de aktörer som är kvar kommer att öka. Hur stora kostnadsökningarna blir för public service-företagen, som enligt föreslagna villkor ska sända sina kanaler via marknätet under nästa tillståndsperiod, är svåra att uppskatta. *SR* framhåller i sitt remissvar att det handlar om tiotals miljoner kronor per år. *SVT* uppskattar att kostnadsökningarna kommer att vara mellan 250 och 300 miljoner kronor per år för företagets marknätssändningar. Även om en närmare precisering av kostnadsökningarna inte kan göras i nuläget bedömer regeringen att det kan handla om påtagligt ökade marknätskostnader och delar kommitténs bedömning att detta bör ses som en

Prop. 2024/25:166 extraordinär kostnad som därför inte bör ingå i det medelsbeslut som avser tillståndspanen.

Förutsättningar för extra medelsttldelning

I propositionen Långsiktig finansiering och stärkt oberoende för public service (prop. 2017/18:261 s. 46) anfrs att ett beslut om ttldelning som gäller för hela panen inte utesluter att det är möjligt för riksdagen att, om det finns medel på public service-kontot, fatta separata beslut om extra medel för oförutsedda kostnader. Som exempel anges kostnader som orsakas av regeringsbeslut eller extraordinära händelser, dvs. händelser som public service-företagen inte haft någon möjlighet att förutse eller planera för. Det framhålls vidare att frågor om extra medel bör hanteras restriktivt och enbart komma i fråga i absoluta undantagsfall. Därutöver anges att sådana eventuella beslut om extra medel under en pågående tillståndspanen kommer ligga utanför ramen för ordinarie ttldelning och kommer att kräva en särskild beredning och separata beslut.

Frågans fortsatta hantering

Några remissinstanser, bland andra SVT och Försvvarshögskolan, pekar på att förfarandet för extra medelsttldelning medför osäkerhet och efterfrågar ökad tydlighet om hur frågan ska hanteras i praktiken. Regeringen vill mot bakgrund av synpunkterna framhålla att ett separat beslut om extra medels-ttldelning kräver att ett underlag tas fram innehållande en uppskattning av de ökade kostnaderna för public service-företagens marknätssändningar som uppstår med anledning av att betal-tv-kanalerna lämnat marknätet. Flera faktorer försvårar för närvarande en sådan uppskattning, bland annat i vilken omfattning marknätet kommer att utnyttjas för tv-sändningar av andra under kommande år. I sammanhanget kan nämnas att utredningen om distribution av radio- och tv-program i ett nytt medielandskap (dir. 2024:74) bland annat ska beskriva förutsättningar för distribution av radio respektive tv i marknätet under de kommande åren i fråga om finansiering och kostnader, teknik och reglering med särskilt fokus på public service. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2025. Regeringen bedömer att det under 2025 kommer att vara möjligt att med större säkerhet uppskatta storleken på de ökade kostnaderna. Om de ökade kostnaderna bedöms vara påtagliga och ses som extraordinära och därför aktualiserar en extra medelsttldelning bör den baseras på ett remitterat underlag med förslag om extra medelsttldelning och en proposition till riksdagen.

14.3 Sponsring av program

Regeringens förslag: SR ska inte få sända eller ttllhandahålla direkt sponsrade program. Direkt sponsring ska enbart få förekomma i SVT:s sändningar och ttllhandahållanden av sportevenemang och av internationella finalen av Eurovision Song Contest. Begränsningen för SVT om att direkt sponsring får förekomma i samband med högst 20 evenemang per år ska gälla som ett genomsnitt under uppdragspanen.

Regeringens bedömning: Inga förändringar bör göras när det gäller public service-företagens möjligheter att sända och tillhandahålla indirekt sponsrade program.

Prop. 2024/25:166

Kommitténs förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Konkurrensverket* tillstyrker förslaget men anser att ytterligare begränsningar vad gäller antal evenemang bör övervägas i den fortsatta beredningen. *Sveriges Riksidrottsförbund*, *SVT* och *Viaplay Group AB* tillstyrker i stort förslaget gällande SVT. *Sveriges Riksidrottsförbund* anser att begränsningen till 20 evenemang per år som ett genomsnitt är för låg. *SVT* anser att förslaget att begränsa möjligheten till sponsring av program kopplade till åtaganden gentemot Europeiska Radiounionen (EBU) riskerar att påverka samarbetet kring och leda till fördyringar av program som Melodifestivalen. *Viaplay Group AB* anser att undantaget från förbudet mot kommersiella intäkter bör minskas till tio evenemang per år, räknat år från år och inte som ett genomsnitt under uppdragsperioden. *SR* avstyrker förslaget och anser att möjligheten för bolaget att sända direkt sponsrade program bör kvarstå. *TV4 Media AB* anser att public service-företagen endast ska få nyttja sponsring för att finansiera sändningar när det handlar om arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot EBU eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder, eller när krav på sponsring finns inskrivet i de sporträttigheter som förvärfvas. *Fackförbundet Scen & Film* och *Svenska Journalistförbundet* anser att kommittén inte har visat att en begränsning av public service-företagens möjligheter att sända sponsrade program skulle bidra till en mer välfungerande mediemarknad. *SVT* och *UR* delar kommitténs bedömning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Public service-företagen får som grundprincip inte sända eller tillhandahålla program som är sponsrade. Det grundläggande syftet bakom förbudet mot sponsring är att public service inte ska finansieras kommersiellt och att utomstående inte ska kunna påverka innehållet i sändningarna. Det finns dock undantag från förbudet, både vad gäller direkt sponsring där sponsorbidragen tillfaller public service-företagen direkt och indirekt sponsring där bidrag har givits till de som tillhandahållit eller producerat programmen men där bidragen inte tillfallit public service-företagen.

Direkt sponsring får förekomma av SVT:s och SR:s program som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där public service-företaget är arrangör, under förutsättning att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot EBU eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder. Direkt sponsring får även förekomma i SVT:s sändningar och tillhandahållanden i samband med sportevenemang. För SVT gäller som begränsning att direkt sponsring får förekomma i samband med högst 20 evenemang per år. Begränsningen infördes inför tillståndsperioden 2010–2013. Regeringen anförde då att sponsringen utgör ett undantag från den i övrigt icke-kommersiella verksamheten som ska präglas av självständighet och integritet och att det är viktigt att programföretagen utnyttjar möjligheten till sponsring restriktivt. Samtidigt tydliggjordes det att det är viktigt att SVT kan sända sport och att undantaget gör det möjligt

Prop. 2024/25:166 för SVT att tillgängliggöra mycket dyra evenemang av nationellt intresse som annars inte skulle kunna sändas, eller skulle ta för mycket resurser från andra viktiga programområden (prop. 2008/09:195 s. 57–58 och prop. 2018/19:136 s. 111). Enligt medelsvillkoren ska SVT redovisa vilka evenemang som sponsrats, hur många sändningar som sponsrats och med vilket belopp sponsringsbidrag totalt har mottagits.

Indirekt sponsring får förekomma i alla tre public service-företagens sändningar och tillhandahållanden. Reglerna om indirekt sponsring syftar till att ge public service-företagen möjlighet att sända och tillhandahålla vissa samproduktioner eller inköpta program trots att programmet i ett tidigare led fått bidrag från utomstående (jfr prop. 2008/09:195 s. 59). Möjligheten till indirekt sponsring har bland annat ansetts motiverad utifrån kraven i sändningstillstånd om att programföretagen ska verka för mångfald i programverksamheten genom en variation i produktionsformer.

Regeringen bedömer att grundprincipen, även när villkoren för uppdraget görs teknikneutrala, fortsatt ska vara att public service-företagen inte ska få sända eller tillhandahålla program som är sponsrade. Samtidigt är det fortsatt viktigt att SVT kan sända bland annat attraktiva sportevenemang och bibehålla mångfalden i sportutbudet. Möjligheten är också av betydelse för att SVT tillsammans med kommersiella programföretag ska kunna förvärva och dela på rättigheter till större sportevenemang på ett konkurrensneutralt sätt. Regeringen anser därför att SVT fortsatt bör få sända sponsrade program. Möjligheten till sponsring bör dock även fortsättningsvis endast få utnyttjas restriktivt.

Konkurrensverket anser att ytterligare begränsningar vad gäller antal evenemang bör övervägas i den fortsatta beredningen medan *Sveriges Riksidrottsförbund* anser att begränsningen till 20 evenemang per år som ett genomsnitt är för låg. *Viaplay Group AB* anser att antalet bör minskas till tio evenemang per år, räknat år från år och inte som ett genomsnitt under hela perioden. I likhet med kommittén anser regeringen att en begränsning motsvarande högst 20 evenemang per år är fortsatt motiverad. Som kommittén anför kan dock antalet stora och viktiga evenemang variera från år till år. För att underlätta den långsiktiga planeringen för SVT bör därför begränsningen till högst 20 evenemang per år gälla som ett genomsnitt under hela uppdragsperioden så att SVT har möjlighet att vissa år sända och tillhandahålla fler än 20 evenemang om programföretaget under andra år sänder eller tillhandahåller färre evenemang.

Möjligheten att sända och tillhandahålla direkt sponsrade program från arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot EBU bör finnas kvar för SVT vid de tillfällen som Sverige arrangerar finalen av Eurovision Song Contest eftersom det är ett sådant evenemang som innebär extraordinära kostnader för SVT. För den svenska finalen av Melodifestivalen är det dock, trots *SVT:s* påpekande om risk för bland annat fördyringar, inte motiverat att låta sponsring förekomma, även om programmet direktsänds i andra länder. För att sponsring ska få förekomma vid en utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning bör det därför krävas att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot EBU, eller ett arrangemang av liknande betydelse, där representanter från ett flertal länder deltar som tävlande och att programmet direktsänds till flera av dessa länder.

I syfte att värna sin självständighet och integritet bör SVT även fortsatt redovisa sponsringsverksamheten i enlighet med kraven i de nuvarande medelsvillkoren.

Det är endast SVT som använder sig av möjligheten till direkt sponsring. Eftersom SR inte har visat behov av direkt sponsring och möjligheten ska tillämpas restriktivt bör möjligheten tas bort för SR. Det innebär, som kommittén anför, att SR inte längre bör få sända eller tillhandahålla direkt sponsrade program.

Vad gäller möjligheten att sända och tillhandahålla indirekt sponsrade program anser regeringen att public service-företagen fortsatt bör ha möjlighet att sända sådana program. Inga ändringar bör därför göras i detta avseende.

15 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

15.1 Lagen om public service

Regeringens förslag: Den nya lagen om public service ska träda i kraft den 2 december 2025. Lagen ska dock tillämpas första gången på public service-uppdrag som avser tid efter den 31 december 2025, program som sänds eller tillhandahålls efter den 31 december 2025 och public service-avgift som avser tid efter den 31 december 2025.

Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas vid utgången av 2025. Den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

Punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.

Ett beslut av riksdagen som avser förutsättningar och villkor för public service-företagens verksamhet och tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 § första stycket i den upphävda lagen för tid efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av den nya lagen anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 § lagen om public service.

Ett beslut av riksdagen enligt 2 § finansieringslagen för tid efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av den nya lagen anses vara ett beslut enligt 5 kap. 2 § lagen om public service.

Kommitténs förslag överensstämmer delvis med regeringens. Kommittén föreslår att den bestämmelse som ger regeringen stöd för att besluta om villkor för verksamheten ska träda i kraft den 1 december 2025 och att lagen i övrigt ska träda i kraft den 1 januari 2026. Kommittén lämnar inget förslag om att den upphävda lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst fortfarande ska gälla för public service-avgift som avser tid före den lagens upphävande. Kommittén lämnar inget förslag om att ett beslut av riksdagen om förutsättningar och villkor för public service-företagens verksamhet och tilldelning av avgiftsmedel enligt lagen om

Prop. 2024/25:166 finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, ska anses vara ett beslut enligt den nya lagen.

Remissinstanserna: De allra flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot utredningens förslag. SR och SVT anser att även bestämmelsen om rätt för public service-företagen att yttra sig över och godkänna villkor bör träda i kraft den 1 december 2025.

Skälen för regeringens förslag

Lagen bör tillämpas första gången i fråga om public service-uppdrag, program som sänds eller tillhandahålls och public service-avgift efter den 31 december 2025

För att regeringen med stöd av lagen ska kunna besluta om villkor för den verksamhet som ska ingå i public service-uppdraget från och med den 1 januari 2026, behöver bestämmelserna om uppdraget vara i kraft i god tid före årsskiftet. Lagen bör därför, i enlighet med *Lagrådets* förslag, träda i kraft den 2 december 2025.

Den nya lagen bör dock inte tillämpas på de nu gällande tillstånden och villkoren utan bör tillämpas första gången på public service-uppdraget under nästa uppdragsperiod. Bestämmelserna i den nya lagen och villkor som kan beslutas med stöd av lagen bör vidare endast tillämpas på program som sänds eller tillhandahålls efter att villkoren i regeringens beslut om public service-uppdraget för nästa uppdragsperiod har börjat gälla. Det innebär exempelvis att villkoren inte bör gälla för innehållet i text som tillhandahållits före den 1 januari 2026 även om innehållet fortsätter att tillhandahållas efter den tidpunkten.

Lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen) bör upphävas vid utgången av 2025, dvs. när den innevarande tillståndsperioden löper ut. Den nya lagen bör tillämpas på public service-avgift som avser tid efter den 31 december 2025 medan äldre föreskrifter bör gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

Mot den bakgrunden bör övergångsbestämmelserna, i linje med *Lagrådets* förslag, uttryckas så att lagen tillämpas första gången på public service-uppdrag som avser tid efter den 31 december 2025, program som sänds eller tillhandahålls efter den 31 december 2025 och public service-avgift som avser tid efter den 31 december 2025. Det bör vidare föreskrivas att den upphävda finansieringslagen ska fortsätta att gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

En sedan tidigare upphävd lag bör fortsätta att gälla för vissa ärenden

Vid införandet av finansieringslagen upphävdes lagen (1989:41) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. Av övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen framgår att lagen fortfarande gäller för ärenden om radio- och tv-avgift som inletts hos Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (Radiotjänst) före ikraftträdandet av den nu upphävda lagen. Det som i den upphävda lagen anges om Radiotjänst ska enligt övergångsbestämmelserna till finansieringslagen i stället gälla för Kammarkollegiet. Det finns enligt uppgift från Kammarkollegiet fortfarande öppna ärenden som hanteras enligt den sedan tidigare

upphävda lagen. Därför finns ett fortsatt behov av övergångsbestämmelser som anger att den sedan tidigare upphävda lagen, dvs. lagen (1989:41) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, fortfarande ska gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som inletts hos Radiotjänst före den 31 december 2019 och att vad som gäller för Radiotjänst i stället ska gälla för Kammarkollegiet (punkt 3 och 4 i övergångsbestämmelserna till den nu upphävda lagen).

Vissa beslut som fattas innan den nya lagen har trätt i kraft bör anses vara beslut enligt den nya lagen

Den nya lagen om public service har ännu inte trätt i kraft vid den tidpunkt riksdagen beslutar om innehållet i public service-uppdraget och tilldelningen av avgiftsmedel för den första uppdragsperiod lagen är avsedd att gälla. Vid den tidpunkten gäller fortfarande 2 § lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, enligt vilken riksdagens beslut om tilldelningen av avgiftsmedel ska gälla för hela den period som ett sändningstillstånd gäller, dvs. åtta år (4 kap. 12 § första stycket och 11 kap. 4 § radio- och tv-lagen [2010:696]). Att riksdagen har fattat ett beslut enligt 2 kap. 3 § den nya lagen är dock en förutsättning för regeringens beslut enligt samma paragraf om public service-uppdraget för de åtta år som riksdagens beslut avser. Det behövs därför en övergångsbestämmelse om att riksdagens beslut om förutsättningar och villkor för public service-företagens verksamhet och tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 § första stycket i den upphävda lagen vid tillämpning av den nya lagen ska anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §.

För att också riksdagens beslut om tilldelning av medel för 2026 ska anses vara fattat enligt den nya lagen, även om det fattas innan lagen har trätt i kraft, bör det som Lagrådet föreslår finnas en övergångsbestämmelse med innebörden att ett beslut enligt finansieringslagen om sådan medelstillsättning som avser tid efter den 31 december 2025 ska anses ha fattats enligt den nya lagen. Dessa övergångsbestämmelser bör utformas i enlighet med Lagrådets förslag, dock med vissa språkliga justeringar.

Det finns enligt regeringen inte något behov av, som Lagrådet föreslår, en särskild övergångsbestämmelse som innebär att äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla för bland annat public service-företagens verksamhet som avser tid före den 1 januari 2026 eller program som sänds eller tillhandahålls före den tidpunkten. Som nyss sagts föreslår regeringen att finansieringslagen ska fortsätta att tillämpas på public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026. I fråga om de bestämmelser som förs över från radio- och tv-lagen, finns förslag till motsvarande övergångsbestämmelser i förslaget till lag om ändring i den lagen (se avsnitt 15.2). Några äldre bestämmelser i övrigt som föreslås upphävas finns inte. Att en övergångsbestämmelse med den av Lagrådet föreslagna innebörden inte tas in innebär därför inte någon avvikelse i sak från Lagrådets förslag.

Regeringens förslag: Ändringarna i radio- och tv-lagen ska träda i kraft den 2 december 2025. De nya bestämmelserna ska dock tillämpas första gången på sändningstillstånd som avser tid efter den 31 december 2025 och på sändningar och tillhandahållanden av program efter den 31 december 2025. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för tillstånd som avser tid före den 1 januari 2026 och sändningar och tillhandahållanden av program före den 1 januari 2026.

De övriga lagändringar som är en följd av att lagen om public service införs och av att finansieringslagen upphävs ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Äldre föreskrifter i skatteförfarandelagen ska gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

Kommitténs förslag överensstämmer delvis med regeringens. Kommittén föreslår att ändringarna i radio- och tv-lagen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Ändringarna i radio- och tv-lagen (2010:696) bör, som *Lagrådet* föreslår, träda i kraft den 2 december 2025, vilket är en förutsättning för att regeringen ska kunna besluta om sändningstillstånd med stöd av bestämmelserna.

Bestämmelserna bör utformas så att ändringarna får genomslag i fråga om sändningstillstånd samt sändningar och tillhandahållanden som avser tiden efter den innevarande tillståndsperiodens slut. Bestämmelserna i den äldre lydelsen bör därför, i linje med *Lagrådets* förslag, fortsätta att gälla för sändningstillstånd som avser tid före den 1 januari 2026 och sändningar och tillhandahållanden av program före den 1 januari 2026. Bestämmelserna i den nya lydelsen bör tillämpas första gången i fråga om sändningstillstånd som ska gälla för tid efter den 31 december 2025 och på sändningar och tillhandahållanden efter den 31 december 2025.

De övriga lagändringar som föreslås och som följer av att den nya lagen om public service införs och att finansieringslagen upphävs bör träda i kraft den 1 januari 2026.

Äldre föreskrifter i skatteförfarandelagen (2011:1244) bör gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

16 Konsekvenser

I propositionen lämnar regeringen förslag gällande uppdrag och villkor för programföretagen – SR, SVT och UR – under perioden 2026–2033. I detta avsnitt redovisas konsekvenserna av de förslag som innebär en förändring av uppdrag och villkor jämfört med innevarande tillståndsperiod.

I propositionen föreslås att bestämmelser om public service ska samlas i en ny lag – lagen om public service. I lagen ska det finnas bestämmelser om public service-uppdraget, villkor för uppdraget, granskningen av program, finansieringen av uppdraget och utnämnannde och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen. Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas. Förslaget bedöms sammantaget skapa en mer enhetlig och ändamålsenlig reglering av public service-verksamheten. Regleringen bedöms vidare upprätthålla och värna public service-verksamhetens oberoende och integritet samt bidra till kontinuitet och tydlighet när det gäller grunderna för public service-uppdraget.

Regelrådet bedömer att kommitténs konsekvensutredning inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Enligt *Regelrådet* saknar konsekvensutredningen bland annat beskrivningar av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Regeringen vill mot bakgrund av *Regelrådets* bedömning framhålla att den föreslagna förändringen av regleringen av public service-verksamheten innebär att vissa centrala villkor för verksamheten blir del av den nya lagen om public service i stället för att som tidigare framgå av villkor i sändningstillstånd och medelsvillkor. Lagen om public service innehåller inte någon i sak ny reglering av public service-verksamheten. Vid överväganden om förändring av enskilda villkor som ska framgå av regeringens kommande beslut har konsekvenserna av olika alternativ beaktats. Till exempel föreslås inte någon närmare reglering av hur mycket text som får användas i verksamheten för att undvika onödig detaljreglering av uppdraget.

Effekterna av att ingen reglering i lag införs skulle vara att public service fortsatt regleras genom sändningstillstånd och medelsvillkor. Det skulle innebära att fördelarna med en lagreglering, till exempel den ökade tydligheten när det gäller grunderna för public service-uppdraget och teknikneutrala villkor, inte skulle uppnås.

16.2 Konsekvenser för enskilda

Hur utbudet ska sändas och tillhandahållas

Programföretagens sändningar ska även under nästa uppdragsperiod nå minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen via marksändningar men kravet på antal kanaler som företagen ska sända föreslås bli mer flexibelt. Kravet på att innehållsuppdraget i huvudsak ska uppfyllas i marknätet ska inte längre ställas upp. Det ska i stället ställas krav på public service-företagen att se till att hela befolkningen har möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud.

När det gäller public service-företagens distribution på internet föreslås att deras egna plattformar ska vara prioriterade. Vidare bedöms att företagen ska tillämpa en återhållsam strategi vid användning av plattformar som inte är deras egna.

Regeringen bedömer sammantaget att förslagen innebär att allmänheten fortsatt kommer att ha tillgång till ett brett public service-utbud i hela landet. Public service-företagens publik kan dock i större utsträckning än tidigare behöva ta del av utbudet online på företagens egna plattformar.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

De villkor om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning som finns i sändningstillstånden ska göras teknikneutrala och gälla oavsett om utbudet tillhandahålls i marknätet eller på internet. Teknikneutrala villkor ska inte innebära att nuvarande krav på tillgänglighet i marknätet blir lägre än i dag.

Sveriges Dövas Riksförbund och Sveriges Dövas Ungdomsförbund anser att förslaget till medelstildelning sammantaget med innehållsuppdragen innebär att public service-verksamheterna får genomgå hårdare prioriteringar och att det är en uppenbar risk att eventuella nedskärningar primärt kan komma att drabba personer med funktionsnedsättning. En central del av public service-uppdraget när det gäller innehållet i sändningarna är att beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning. Av nuvarande sändningstillstånd framgår att ambitionsnivån när det gäller möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att tillgodogöra sig utbudet ska höjas och tillgängligheten förbättras. Vidare ska tillgängligheten till program för barn och unga prioriteras. Någon ändring i dessa delar har inte föreslagits. Den föreslagna medelstildelningen innebär långsiktiga och stabila förutsättningar för public service-företagen samtidigt som, i likhet med föregående tillståndsperioder, ett rimligt effektiviseringsstryck upprätthålls. Att public service-företagen måste göra prioriteringar i sin verksamhet utifrån de resurser som ställs till företagens förfogande är naturligt. Regeringen vill dock betona att de föreslagna villkoren för public service-verksamheten sammantagna inte ger företagen stöd för att prioritera ned någon del av uppdraget till förmån för någon annan.

I propositionen föreslås att den så kallade vidareändningsplikten även ska omfatta tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till tjänster som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. En sådan utökad vidareändningsplikt syftar till att öka tillgängligheten av ett redan vidareändningspliktigt innehåll, vilket kan ha stor betydelse för allmänhetens möjligheter att tillgodogöra sig en allsidig upplysning.

Granskning av programverksamheten

Villkoren som gäller för innehållet i public service ska bli teknikneutrala och granskningen ska kunna omfatta innehållet i alla publiceringar från public service-företagen. Samma grundläggande principer om exempelvis opartiskhet och saklighet och förbud mot reklam bör gälla för innehållet i alla public service-företagens program oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, bild eller text) och hur det distribueras. Villkoren bör förutom program som består av ljud eller rörlig bild därför kunna omfatta även till exempel text, stillbilder och grafik. Villkoren bör också kunna gälla företagens innehåll på till exempel sociala medier eller andra digitala plattformar som inte är företagens egna.

Genom förslagen kommer en enskild som anser att något av public service-företagen har brustit i sitt uppdrag kunna få frågan prövad oavsett vilken form innehållet har och hur det har distribuerats. Förslaget bedöms leda till en ökad tydlighet för allmänheten och en bättre förståelse för granskningsnämndens prövningar, vilket i sin tur bedöms kunna öka allmänhetens förtroende för verksamheten och stärka dess legitimitet.

Public service-avgiften

En beräkning av hur taket för public service-avgiften kommer att påverkas av förslaget till medelstilldelning är förenad med stor osäkerhet, inte minst mot bakgrund av att uppdragsperioden är åtta år. Det kan till exempel inte uteslutas att avgiftsintäkten i något skede minskar till följd av en kraftig lågkonjunktur, vilket skulle kräva en höjning av taket för avgiften för att få in tillräckligt med medel för att täcka den beslutade medelstilldelningen. Under de första åren av innevarande tillståndperiod har intäkterna från public service-avgiften varit större än den beslutade medelstilldelningen och det har ackumulerats ett överskott på public service-kontot. Enligt Kammarkollegiets återrapportering var överskottet på kontot cirka 4 miljarder kronor 2023 (Ku2024/00353). På grund av överskottet på public service-kontot har avgiften sänkts vid flera tillfällen sedan den infördes. När avgiften infördes var den högst 1 347 kronor per person. För inkomståret 2025 är avgiften högst 1 249 kronor per person. Public service-avgiftens storlek är kopplad till inkomstbasbeloppet och ett omräkningstal som kan justeras genom lagändring. Om omräkningstalet inte justeras kommer inkomstbasbeloppets förändring få ett direkt genomslag på public service-avgiftens storlek och i normalfallet innebära att avgiften ökar. Enligt Konjunkturinstitutets prognosdatabas är inkomstbasbeloppet för 2026 81 700 kronor och för år 2027 84 500 kronor (uppgifterna är hämtade från prognosdatabasen den 22 november 2024). Om omräkningstalet inte justeras skulle det innebära att taket för public service-avgiften år 2026 blir 1 266 kronor och år 2027 1 310 kronor.

Utifrån förslaget om medelstilldelning, utvecklingen på public service-kontot samt antaganden om befolknings- och inkomstutvecklingen i samhället i linje med de senaste årens utveckling, bedömer regeringen att det inte är uteslutet att taket för public service-avgiften kan behöva höjas något i inledningen av kommande uppdragsperiod. Public service-kontot får därefter följas noggrant och det kan inte uteslutas att sänkningar av avgiften kan genomföras under slutet av uppdragsperioden.

Ekonomistyrningsverket (ESV) anser att kommitténs konsekvensanalys saknar en uppskattning av de förväntade avgiftsintäkterna för public service under den kommande programperioden. Trots att kommittén anger att en sådan beräkning är svår att genomföra, anser ESV att en analys baserad på befolkningsstatistik och tidigare intäktsmönster borde ha varit genomförbar och att en sådan analys skulle ge en bättre grund för att bedöma finansieringens hållbarhet. Mot bakgrund av invändningen vill regeringen framhålla att det är riksdagen som beslutar om medelstilldelningen och att public service-avgiftens storlek i huvudsak bestäms utifrån den beslutade medelstilldelningen och med målet att balansera ställningen på public service-kontot. Public service-avgiftens koppling till inkomstbasbeloppet ger under normala förhållanden en stabil uppräknings

Prop. 2024/25:166 av avgiftsintäkterna. De senaste årens utveckling har visat sig innebära behov av att minska avgiften eftersom ett stort överskott byggs upp på public service-kontot. Regeringen bedömer att finansieringssystemet för public service är hållbart och att ytterligare analyser av befolkningsstatistik inte är nödvändiga.

16.3 Konsekvenser för public service-företagen

Hur utbudet ska sändas och tillhandahållas

I propositionen föreslås att det nuvarande kravet på att företagens innehållsuppdrag i huvudsak ska uppfyllas i marknätet tas bort. Vidare föreslås att kraven på att SR och SVT ska sända fyra programtjänster ändras så att företagen i stället ges möjlighet att sända minst två och högst fyra programtjänster i marknätet. Förslagen bedöms öka public service-företagens möjligheter att själva välja hur utbudet ska sändas och tillhandahållas i takt med att medievanorna förändras. Om företagen väljer att sända färre kanaler än i dag bedöms företagens distributionskostnader påverka endast marginellt.

Vidare föreslås att företagens egna plattformar ska vara prioriterade vid distribution på internet och det framhålls att företagen vid sin användning av internetplattformar som inte är företagens egna bör tillämpa en återhållsam strategi. Det bedöms medföra att företagen i högre grad behöver arbeta med att få tittare och lyssnare att söka sig till de egna plattformarna. Public service-företagen föreslås också fördjupa sitt samarbete när det gäller att sända och tillhandahålla UR:s program på SR:s och SVT:s plattformar på internet. Det förväntas skapa förutsättningar för ett bredare genomslag för innehållet, men bedöms också kunna leda till visst merarbete för SR och SVT.

Innehållsuppdraget

Innehållsuppdraget föreslås bli teknikneutralt och villkoret om att det ska råda god balans i omfattningen mellan kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten ska tas bort. Förslagen bedöms tydliggöra var public service-företagens prioriteringar ska ligga och att huvuddelen av företagens resurser och kapacitet ska användas till företagens respektive kärnverksamhet.

Ändringen av speglingsuppdraget syftar bland annat till att undvika detaljreglering av uppdraget. Att uppdragen till public service-företagen även i fortsättningen är tydligt formulerade utan att präglas av detaljer bedöms underlätta för public service-företagen samtidigt som verksamhetens oberoende och integritet värnas.

Att villkor för innehållet i public service kan gälla för alla program från public service-företagen bedöms innebära visst merarbete för public service-företagen, bland annat eftersom det införs ett krav på företagen att lämna över de program som behövs för granskningen till Mediemyndigheten eller granskningsnämnden.

I sin nyhetsverksamhet ska SR och SVT fortsatt ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Vidare bör företagen i högre grad än i dag ha ett förhållningssätt som utgår från en medvetenhet om

dessa konkurrensförutsättningar. Det föreslås även att SR och SVT inom ramen för uppdraget ska ha en kontinuerlig dialog med andra nyhetsmedier. Tillsammans med andra tydliggöranden som görs när det gäller ramarna för uppdraget bedöms det innebära att främst SVT behöver se över hur text används i nyhetsverksamheten och arbeta med att utveckla denna verksamhet. Även förslaget om en kontinuerlig dialog med andra nyhetsmedier bedöms medföra visst merarbete, liksom förslaget att det ska ställas krav på SR och SVT att årligen redovisa hur de använder text i sin nyhetsverksamhet.

Företagens arbete med att tillgängliggöra utbudet för personer med funktionsnedsättning bedöms medföra ökade kostnader för företagen. Det omfattar även tillgänglighet till företagens digitala nyhetstjänster.

Sponsring

Förslaget om att begränsa SVT:s möjligheter till direkt sponsring i sändningar och tillhandahållanden av den svenska finalen av Melodifestivalen innebär att en möjlighet till intäkter försvinner. Förslaget om att begränsningen av antalet sponsrade program per år ska gälla som ett genomsnitt under uppdragsperioden ger SVT bättre förutsättningar att planera sin verksamhet då antalet stora evenemang kan variera från år till år.

Redovisningskrav

Förslaget om att public service-företagen ska tillhandahålla sammanfattande information till allmänheten om hur uppdraget har uppfyllts under året bedöms innebära ett begränsat merarbete då företagen redan i dag arbetar aktivt med att informera allmänheten om uppdraget och den verksamhet som de bedriver. Förslaget bedöms också innebära att public service-företagen kan renodla och därmed effektivisera sitt arbete med de årliga public service-redovisningarna. Att redovisningsvillkoren föreslås anpassas till ett teknikneutralt uppdrag innebär att public service-företagen inför arbetet med public service-redovisningen för 2026 behöver anpassa sin interna uppföljning, vilket initialt bedöms kräva ett visst merarbete.

Yttrande över och godkännande av villkor

Av lagen om public service ska det framgå att beslutet om villkor för public service-uppdraget inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit, dvs. motsvarande vad som i dag gäller enligt radio- och tv-lagen. Företagen bör också ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de övriga villkor som ställs upp för uppdraget. Eftersom även de villkor som framgår av nuvarande medelsvillkor kommer att ingå i beslutet utökas public service-företagens möjlighet att yttra sig över villkor något jämfört med vad som gäller i dag.

Utnämmande och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör

Förslagen om utnämmande och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen innebär en skyldighet för företagen att ändra sina bolagsordningar. Förslagen innebär också en skyldighet för public service-företagen att uppträda som motpart i allmän

Prop. 2024/25:166 domstol om en styrelseledamot eller verkställande direktör i företaget väcker talan mot ett beslut om entledigande i förtid.

Medelstilldelningen

Regeringen föreslår att SR tilldelas 3 499 322 000 kronor, SVT 5 732 877 000 kronor och UR 506 142 000 kronor för år 2026, vilket innebär en uppräknings på tre procent jämfört med tilldelningen för 2025. Medelstilldelningen till respektive företag ska därefter höjas med två procent per år 2027–2030 och med en procent per år 2031–2033.

Den åttaåriga uppdragsperioden ger företagen möjlighet att arbeta långsiktigt och att med framförhållning anpassa sina kostnader och genomföra förändringar av verksamheterna. Genom att företagen får tydliga och stabila finansiella förutsättningar för uppdragsperioden ligger också ett stort ansvar på dem att planera sin verksamhet och hantera kostnadsökningar som till exempel beror på omvärldsförändringar eller som föranleds av investeringar i ny teknik inom ramen för tilldelningen. Regeringen bedömer sammantaget att medelstilldelningen är anpassad till public service-företagens uppdrag och att eventuella utmaningar som företagen kan ha att uppfylla uppdragen kan hanteras inom den befintliga verksamheten, vid behov genom rationaliseringar och omprioriteringar. En närmare beskrivning av förslagets konsekvenser finns i avsnitt 14.1 om ekonomiska förutsättningar.

16.4 Konsekvenser för övriga företag

Konkurrensförhållanden på den svenska mediemarknaden

Public service-företagen är verksamma på en konkurrensutsatt mediemarknad och genom sin offentliga finansiering påverkar företagen de facto konkurrensen på denna marknad. Förslagen och bedömningarna i propositionen har utformats med hänsyn till behovet av en välfungerande mediemarknad med livskraftiga kommersiella medier. Bland annat föreslås att det ska ställas krav på public service-företagen att prioritera sina egna plattformar vid distribution på internet. Det föreslås också krav på att all distribution på internetplattformar som inte är företagens egna ska föregås av en bedömning av tänkbara konsekvenser och risker. I bedömningen ska särskilt beaktas hur företagens närvaro på plattformarna påverkar kommersiella aktörer på den svenska mediemarknaden. Förslagen förväntas leda till förbättrade konkurrensförutsättningar för kommersiella aktörer på den svenska marknaden för ljud och rörlig bild.

Regeringen bedömer att systemet med förhandsprövning bör finnas kvar även nästa tillståndsperiod och att det finns anledning att följa tillämpningen av systemet, både utifrån behovet av en mångfald på mediemarknaden och för att säkerställa att public service inte snedvrider konkurrensen på denna marknad. Att systemet finns kvar bedöms bland annat avhålla public service-företagen från att starta tjänster som skulle kunna riskera att påverka konkurrensen på mediemarknaden på ett oproportionerligt sätt och som inte krävs för att uppfylla public service-uppdraget. Regeringen bedömer att förslagen och bedömningarna i

Vidaresändningsplikt

I propositionen föreslås att den så kallade vidaresändningsplikten ska utökas till att även omfatta tillhörande tjänster som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Utökningen syftar till ett redan vidaresändningspliktigt utbud också ska vara tillgängligt. För att sända den typen av tjänster, exempelvis textning, tolkning eller uppläst text, krävs en viss kapacitet där behovet varierar beroende på vilken tjänst som ska vidaresändas. *Fastighetsägarna* anser att förslaget kan medföra ökade kostnader för både för fastighetsägare och hyresgäster. Hur stor andel av kapaciteten i ett enskilt nät som tas i anspråk kan variera beroende på nätets kapacitet och tjänstens utformning. Generellt sett bör dock kraven anses som begränsade, vissa tillgänglighetstjänster vidaresänds också redan i dag eftersom de inte kan separeras från det program som tjänsten tillhör. Det kan också noteras att den flexibilitet för public service-företagens sändningar i marknätet som föreslås kan innebära minskade kostnader för de företag som är skyldiga att vidare-sända public service i sina distributionsnät. Detta då en programtjänst som inte sänds med stöd av tillstånd i marknätet inte heller blir vidaresändningspliktig.

Produktionsbolag

Regeringen föreslår att det fortsatt bör ställas krav på public service-företagen att bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet och att SVT fortsatt ska ha ett ansvar att bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Förutom att public service-företagens inköp och beställning av extern produktion ska präglas av tydlighet föreslås att det även ska ställas upp ett krav på framförhållning.

Konstnärsnämnden lyfter fram att produktionsmarknaden består av allt från stora och medelstora bolag till flertalet små- och mikroföretag och att förutsättningarna för små företag skiljer sig åt jämfört med stora vad det gäller förhandlingskraft och ekonomisk hållbarhet. Regeringen bedömer att kraven som föreslås ger produktionsbolag i hela landet möjlighet att producera program åt public service-företagen, vilket kan stärka både små och stora bolag i hela Sverige. Genom att public service-företagen fortsatt bidrar till att stärka en livskraftig produktionsmarknad stärker det även indirekt det stora antalet kreatörer och kulturarbetare som bidrar till produktionerna.

Kravet på framförhållning bedöms ge produktionsbolagen bättre möjligheter att planera sina verksamheter. Som *Filminstitutet* också påpekar har det betydelse för såväl stora som små produktionsbolag, och för enskilda kulturarbetare. Eftersom produktionsmarknaden för radio, film och tv i hög grad består av mindre bolag kan det också medföra bättre arbetsförutsättningar och en stärkt konkurrensförmåga för bolagen.

Kvalitativa nyhetsmedier

I propositionen föreslås att det fortsatt ska ställas krav på SR och SVT att i sin nyhetsverksamhet ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers kon-

Prop. 2024/25:166 kurrensförutsättningar. Det framhålls också att företagen i högre grad än i dag bör ha ett förhållningssätt som utgår från en medvetenhet om dessa konkurrensförutsättningar. Vidare föreslås att SR och SVT inom ramen för uppdraget ska ha en kontinuerlig dialog med andra nyhetsmedier. Sammantaget förväntas förslagen, som syftar till att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad, gynna konkurrensförhållandena för kvalitativa nyhetsmedier.

Som framgått innebär inte det teknikneutrala uppdraget att public service-företagen ges ett multimedialt nyhetsuppdrag, utan att uppdraget, liksom det övriga innehållsuppdraget, ska uppfyllas genom ljud eller rörlig bild. Vidare bör användningen av text i SR:s och SVT:s nyhetsverksamhet ske med en hög medvetenhet om och med hänsynstagande till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Att ramarna för public service-uppdraget och ansvaret för att ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar tydliggörs förväntas främja konkurrensförutsättningarna för kvalitativa nyhetsmedier som tillhandahåller textbaserade tjänster på internet, framför allt lokal dagspress. Förslaget om att SR och SVT inom ramen för uppdraget ska ha en kontinuerlig dialog med andra nyhetsmedier förväntas underlätta kvalitativa nyhetsmediers kontakt med public service-företagen, vilket i förlängningen kan bidra till en ökad samverkan och ett ökat hänsynstagande.

16.5 Konsekvenser för staten

16.5.1 Konsekvenser för myndigheter

Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv

Förslagen i propositionen innebär i vissa delar nya eller utökade arbetsuppgifter för Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv, som är ett fristående beslutsorgan inom Mediemyndigheten. Mediemyndighetens ledning ansvarar inför regeringen för att granskningsnämnden tilldelas resurser för sin verksamhet samt för att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt och redovisas på ett tillförlitligt sätt (18 § förordningen [2023:844] med instruktion för Mediemyndigheten).

En konsekvens av den teknikneutrala reglering som föreslås är att granskningsnämnden kommer att kunna granska innehållet i ett program från public service-företagen oavsett vilken form innehållet har och hur det distribuerats. Till skillnad från i dag kommer nämnden exempelvis kunna granska innehållet i public service-företagens textpubliceringar med eller utan koppling till ljud eller rörlig bild.

I dag är det endast innehållet i radio- eller tv-program som sänds linjärt eller som ingår i tjänsterna beställradio eller beställ-tv enligt radio- och tv-lagen som kan granskas av nämnden. Förslaget innebär alltså att fler program kommer att kunna anmälas och granskas. Det är vanligt och blir allt vanligare att anmälningar till granskningsnämnden gäller exempelvis textpubliceringar som innehållsvillkoren inte gäller för och som nämnden därför inte prövar (se till exempel granskningsnämndens beslut den 2 november 2020, dnr 20/02595). Vilken effekt som förslagen kan få när det gäller antalet ärenden är emellertid svårbedömt. Oftast har exempelvis en textpublicering ett samband med en ljud- eller bild och kommer kunna

prövas av nämnden i ett sammanhang. Förslagen kan samtidigt innebära att granskningen blir mer omfattande och att antalet anmälningar ökar.

Kommittén bedömer att det ökade arbetet med anmälningar och granskningar som följer av förslagen sammantaget medför ökade kostnader för Mediemyndigheten och granskningsnämnden med 2 miljoner årligen. *Mediemyndigheten* delar kommitténs slutsats att det är svårbedömt vilken effekt en teknikneutral reglering kan få på antalet ärenden till granskningsnämnden samt dess komplexitet. Enligt myndigheten är det dock högst sannolikt att myndighetens arbetsbörda kommer öka och kräva en förstärkning om minst två årsarbetskrafter motsvarande kostnader om cirka 2,4 miljoner kronor per år från år 2026. Den tillkommande arbetsbördan kommer medföra ett behov av allokering av resurser.

Domstolar

Vid en överträdelse av de villkor och de bestämmelser som nu föreslås får granskningsnämnden besluta om sanktioner. Frågor om utdömande av vite och påförande av särskild avgift prövas av allmän förvaltningsdomstol. Att villkor kommer att gälla även för till exempel textpubliceringar från public service-företagen kan medföra att antalet ärenden i domstol om särskild avgift ökar. Denna ökning bedöms dock bli marginell. De senaste tio åren har granskningsnämnden ansökt hos förvaltningsrätten om påförande av särskild avgift i cirka 5–15 fall per år. Ärendena, som avser både public service och andra mediebolag som omfattas av radio- och tv-lagen, handlar bland annat om otillbörligt kommersiellt gynnande, felaktigt inplacerade annonsavbrott och annonsplacering. Ett beslut om offentliggörande förenas som regel inte med föreläggande vid vite. Någon märkbar ökning av antalet ärenden i förvaltningsdomstol bedöms därför sammantaget inte bli aktuell och en eventuell ökning bör därmed kunna hanteras inom befintliga budgetramar. Resursbehovet för allmän domstol med anledning av de mål som kan komma att inledas vid dessa när talan väcks mot ett public service-företags beslut att i förtid entlediga en styrelseledamot eller den verkställande direktören bedöms bli ytterst begränsat.

Bolagsverket

Förslagen om och utnämnannde och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen bedöms påverka Bolagsverket marginellt utifrån sin uppgift att registrera beslut i bolagsregistret.

16.5.2 Övriga konsekvenser

Enligt regeringens bedömning bör det under uppdragsperioden genomföras analyser av public service-företagens verksamhet och marknadspåverkan. Kostnaderna för dessa analyser är i dagsläget svåra att uppskatta bland annat eftersom de beror på vilken omfattning de får och vilken aktuell forskning som redan finns på området. Regeringen avser att återkomma med de närmare formerna för analyserna och studierna.

16.6 Bedömning av förslagen i förhållande till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regeringen bedömer att avgränsningen av respektive public service-företags uppdrag genom definitionen av kärnverksamhet och kompletterande verksamhet är tydlig och klar och att definitionen av public service-uppdraget är förenligt med EU:s statsstödsregelverk. Regeringen delar därmed inte *Viaplays* invändning att övergången till en teknikneutral reglering kan innebära en så omfattande förändring av public service-uppdraget att det behöver anmälas till Europeiska kommissionen för statsstödsprövning. *Institutet för mänskliga rättigheter* framhåller att det är viktigt att EU-rättens krav tas med i konsekvensanalyser. Regeringen bedömer att förslagen även i övrigt överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

17 Författningskommentar

17.1 Förslaget till lag om public service

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om

- public service-uppdraget (2 kap.),
- styrelseledamöter och verkställande direktör (3 kap.),
- granskningen av program (4 kap.), och
- finansieringen av uppdraget (5 kap.).

Paragrafen redovisar lagens innehåll och disposition. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I *första strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om public service-uppdraget och att dessa bestämmelser finns i 2 kap. I det kapitlet finns merparten av de bestämmelser som reglerar det uppdrag att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst som beslutas av riksdagen och regeringen. Det handlar om vad public service-uppdraget består i, hur uppdraget ges och de villkor som ställs upp för uppdraget.

I *andra strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om styrelseledamöter och verkställande direktör och att dessa bestämmelser finns i 3 kap. I det kapitlet finns bestämmelser som kompletterar mediefrihetsförordningens bestämmelser om förfaranden och kriterier för att utse och entlediga sådana bolagsfunktionärer.

I *tredje strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om granskningen av program och att dessa bestämmelser finns i 4 kap. I det kapitlet regleras granskningsnämnden för radio- och tv:s efterhandsgranskning av public service-företagens program.

I *fjärde strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om finansieringen av uppdraget och att dessa bestämmelser finns i 5 kap. Bestämmelserna om finansieringen av public service motsvarar bestämmelserna i den hittillsvarande lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Bestämmelser om krav på sändningstillstånd för public service-företagens sändningar i marknätet och villkor som är specifikt relaterade till dessa sändningar regleras i radio- och tv-lagen (2010:696), se kommentaren till 1 kap. 3 §. Detsamma gäller huvuddelen av de generella bestämmelser som gäller för radio och tv och som omfattar såväl public service-företagen som andra aktörer.

Uttryck som används i lagen

2 § I denna lag avses med

1. *public service-företag*: företag som har i uppdrag att bedriva verksamhet enligt 2 kap. 1 §, och
2. *program*: innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

I paragrafen definieras uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.2.

I *punkt 1* definieras uttrycket public service-företag. Med public service-företag avses ett företag som har ett sådant uppdrag som avses i 2 kap. 1 §, se kommentaren till den bestämmelsen.

I *punkt 2* definieras uttrycket program. Definitionen överensstämmer med den definition av program som finns i 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen, förutom att innehållet i offentliga uppspelningar ur en databas, så kallad digital bio, inte omfattas. Definitionen av program omfattar alla public service-företagens radio- och tv-sändningar. Allt sådant innehåll som företagen tillhandahåller och som består av ljud eller rörlig bild, oavsett längd, omfattas också av definitionen. Utöver detta omfattas exempelvis text, stillbilder och grafik som public service-företagen tillhandahåller på internet, oavsett om innehållet tillhandahålls på företagens egna plattformar som deras playtjänster, webbplatser och appar eller på andras plattformar som exempelvis sociala medier.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

3 § Bestämmelser om ljudradio och tv finns även i radio- och tv-lagen (2010:696).

Av paragrafen, som är en upplysningsbestämmelse, framgår att bestämmelser om ljudradio och tv även finns i radio- och tv-lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I 4 kap. radio- och tv-lagen finns bestämmelser om krav på tillstånd för tv-sändningar och sökbar text-tv i marknätet och i 10 och 11 kap. finns bestämmelser om krav på tillstånd för public service-företagens ljudradio-sändningar i marknätet. Även andra bestämmelser som gäller för såväl public service-företagen som andra aktörer finns i radio- och tv-lagen. Det gäller exempelvis bestämmelser om skydd av barn (5 kap. 2 och 3 §§), krav på program med europeiskt ursprung (5 kap. 7 och 8 §§) och krav på

2 kap. Public service-uppdraget

Vad uppdraget består i

1 § Public service-uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, enligt bestämmelserna i denna lag, regeringens beslut med stöd av denna lag och regeringens beslut med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696).

I paragrafen regleras vad public service-uppdraget består i. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Uttrycket radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den motsvarar uttrycket i den hittillsvarande 1 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 68). Med radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst avses public service-företagens verksamhet som består i att producera, sända eller tillhandahålla program med ljud eller rörlig bild. Uttrycken radio och tv omfattar ljud eller rörlig bild oavsett längden på programmen och hur programmen distribueras till allmänheten. I uttrycken ingår exempelvis direktsändningar och långfilmer såväl som videoklipp och ljudklipp.

I uppdraget ingår också att bedriva verksamhet som är direkt anknuten till radio- och tv-verksamheten. Ett exempel på sådan verksamhet är SR:s konsertverksamhet i Berwaldhallen.

Uppdraget bestäms även av de bestämmelser som ställs upp i lagen. I 2 kap. 5–7 §§ finns bestämmelser om krav på programverksamheten och förbud mot visst innehåll och mot villkor om särskild betalning, se kommentarerna till dessa bestämmelser. Regeringens beslut med stöd av 2 kap. 3 § avgränsar också uppdraget, se kommentaren till den bestämmelsen. Vissa villkor som är en del av public service-uppdraget ställs därtill upp i företagens sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen. Det rör sig om villkor som är specifikt relaterade till sändningar i marknätet, exempelvis krav på antal programtjänster och skyldighet att sända i hela landet. Slutligen är regeringens särskilda beslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv, som meddelas med stöd av 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen en del av uppdragen till SVT och UR.

Hur uppdraget ska bedrivas

2 § Public service-uppdraget ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället, och verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet.

I paragrafen regleras hur public service-uppdraget ska bedrivas. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.1.

Av bestämmelsen följer att public service-uppdraget ska bedrivas utan hänsyn till yttre påverkan. Vad public service-uppdraget består i framgår av 1 §. Uppdraget ska bedrivas självständigt, vilket innebär att public service-företagen inte ska låta sig påverkas av utomstående intressen när

de bedriver public service-uppdraget. Den verksamhet som bedrivs ska präglas av oberoende och integritet. Public service-företagen och deras anställda ska inte stå i ekonomiskt eller annat beroende som kan äventyra opartiskheten eller sakligheten i den redaktionella verksamheten. Företagen ska verka med stark integritet i relation till exempelvis makthavare eller företrädare för sakintressen. Medarbetarna ska även ges förutsättningar att upprätthålla en redaktionell integritet i förhållande till public service-företagens ägare, styrelser och ledningar. Företagens redaktionella självständighet framgår också av 3 kap. 6 § yttrandefrihetsgrundlagen, där det föreskrivs att den som sänder program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen.

Hur uppdraget ges

3 § Riksdagen beslutar för en period om åtta år om innehållet i public service-uppdraget och om tilldelningen av avgiftsmedel. I enlighet med riksdagens beslut, beslutar regeringen public service-uppdraget. Regeringens beslut ska innehålla de villkor enligt 8 § som ska gälla.

I paragrafen regleras riksdagens beslut om innehållet i public service-uppdraget, längden på uppdraget och tilldelning av medel för den verksamhet som ingår i uppdraget, samt regeringens beslut om public service-uppdraget. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Genom bestämmelsen regleras den ordning som sedan länge har gällt för hur uppdraget utformas av riksdagen och regeringen.

De principer för riksdagens beslut om medelstillsättning som framgår av *första meningen* motsvarar, tillsammans med 5 kap. 2 §, bestämmelserna i den hittillsvarande 2 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 44–46 och s. 69), med den skillnaden att paragrafen inte hänvisar till tillståndsperioderna enligt radio- och tv-lagen (2010:696).

Längden på public service-uppdraget sammanfaller med längden på sändningstillstånden enligt 4 kap. 12 § och 11 kap. 4 § radio- och tv-lagen.

Det är genom regeringens beslut enligt *andra meningen* som uppdraget ges till ett public service-företag för den period som avses i riksdagens beslut. Beslutet ska innehålla de villkor enligt denna lag som ska gälla för verksamheten. Vilka villkor som regeringens beslut får innehålla framgår av 8 §. Innehållet i regeringens beslut får inte avvika från vad riksdagen har beslutat. Däremot kan regeringen inom ramen för vad riksdagen har beslutat förtydliga och konkretisera de villkor som ska gälla. Av 4 § framgår att regeringens beslut inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som har godkänts av det public service-företag som beslutet avser.

4 § Innan regeringen fattar ett beslut enligt 3 § ska det public service-företag som beslutet avser ges tillfälle att yttra sig över villkoren i beslutet. Beslutet får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

I paragrafen regleras public service-företagens rätt att yttra sig över villkoren i regeringens beslut och att besluten inte får innehålla andra

Prop. 2024/25:166 programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Det public service-företag som regeringens beslut ska gälla för ska ges rätt att yttra sig över de villkor som avses ställas upp i beslutet innan regeringen fattar det. Regeringens beslut får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

Krav på programverksamheten

5 § Programverksamheten ska

1. som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, och

2. utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

I paragrafen finns den så kallade demokratibestämmelsen. I paragrafen ställs också krav på att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1.

Uttrycket programverksamhet har motsvarande innebörd som i radio- och tv-lagen (2010:696), men avser även program i form av exempelvis text, stillbilder och grafik och oavsett hur det distribueras. Uttrycket program definieras i 1 kap. 2 §, se författningskommentaren till den paragrafen.

Punkt 1 har motsvarande utformning som demokratibestämmelsen i 5 kap. 1 § och 14 kap. 1 § radio- och tv-lagen och har motsvarande innebörd som de bestämmelserna. Bestämmelsen gäller för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

I *punkt 2*, som inte har någon tidigare motsvarighet, föreskrivs att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt. Kravet på opartiskhet innebär att public service-företagen i sin programverksamhet inte får främja en åsiktsriktning framför en annan eller ett särintresse framför ett annat. Samtidigt måste det beaktas att demokratibestämmelsen i punkt 1 ger uttryck för ett överordnat intresse, vilket till exempel innebär att antidemokratiska yttringar inte får stå oemotsagda. Kravet på saklighet innebär att public service-företagen före sändning eller tillhandahållande av ett program så noggrant som omständigheterna medger ska kontrollera sakuppgifter i programmet. Ämnesval och framställning ska ta sikte på vad som är relevant och väsentligt. Bestämmelsen gäller för innehållet i alla program från public service-företagen oavsett hur de distribueras.

Förbud mot visst innehåll

6 § Program får inte

1. innehålla reklam,

2. innehålla produktplacering,

3. gynna kommersiella intressen på ett sådant sätt som avses i bestämmelserna om otillbörligt kommersiellt gynnande i 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696), eller

4. innehålla sådana meddelanden som avses i bestämmelserna om åsiktsannonser i 5 kap. 6 § och 14 kap. 3 § radio- och tv-lagen.

I paragrafen regleras förbud mot reklam, produktplacering, otillbörligt kommersiellt gynnande och åsiktsannonser. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

Program definieras i 1 kap. 2 §, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Av *punkt 1* framgår att ett program inte får innehålla reklam. Uttrycket reklam har samma betydelse som i radio- och tv-lagen men omfattar även meddelanden som sänds eller tillhandahålls i andra program än sådana radio- och tv-program som omfattas av radio- och tv-lagen. Med reklam avses i 3 kap. 1 § 17 radio och tv-lagen varje form av meddelande som sänds antingen mot betalning eller liknande ersättning eller som utgör egenreklam och som syftar till att i näringsverksamhet marknadsföra varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen eller andra nytthigheter. Det finns möjlighet att göra undantag från förbudet mot reklam när det gäller reklam för ett public service-företags egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag enligt 8 § 7, se kommentaren till den bestämmelsen.

Av *punkt 2* framgår att ett program inte får innehålla produktplacering. Uttrycket produktplacering har samma betydelse som i radio- och tv-lagen. Uttrycket definieras i 3 kap. 1 § 14 radio- och tv-lagen. För att det ska vara fråga om produktplacering ska en vara, en tjänst eller ett varumärke förekomma i ett program i marknadsföringssyfte och leverantören av medietjänsten ska ha fått betalt eller liknande ersättning för det.

Av *punkt 3* framgår att ett program inte får gynna kommersiella intressen på ett otillbörligt sätt. Med det avses att ett program inte får uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller en tjänst på ett otillbörligt sätt.

Av *punkt 4* framgår att ett program inte får innehålla åsiktsannonser. Med det avses att ett program inte får innehålla meddelanden som sänds på uppdrag av någon annan och som syftar till att vinna stöd för politiska eller religiösa åsikter eller åsikter i intressefrågor på arbetsmarknaden.

Bryter ett public service-företag mot något av förbuden i denna paragraf kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 4 kap. 5 §.

Förbud mot villkor om särskild betalning

7 § Program ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Av paragrafen framgår att allmänheten ska kunna ta emot public service-företagens program utan villkor om särskild betalning. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.3.

Bestämmelsen innebär att public service-företagen inte får ställa upp några villkor om särskild betalning, exempelvis i form av abonnemangsavgifter, för sina sändningar och tillhandahållanden av program oavsett distributionsform. Bestämmelsen innebär dock inte att programmen ska kunna tas emot av allmänheten utan exempelvis kostnader för mottagarutrustning, internetabonnemang eller datortrafik. Den inverkar inte på tillämpningen av bestämmelserna om vidaresändningsplikt i 9 kap. 1–4 §§ radio- och tv-lagen (2010:696). Bestämmelsen hindrar inte heller att public service-företagens program, utöver att finnas tillgängliga på

Prop. 2024/25:166 öppna och fritt tillgängliga delar av internet, också kan finnas på digitala tjänster som kan kräva abonnemang eller betalning. Genom bestämmelsen förbjuds inte att ett public service-företag erbjuder utbildningsanordnare som förskolor, skolor, universitet, högskolor, studieförbund och folkhögskolor ett utökat programutbud genom en särskild tjänst för detta. Bestämmelsen innebär inte heller ett förbud mot att public service-företagens sändningar som görs tillgängliga utanför Sverige ska bära sina egna kostnader.

Villkor som regeringen får ställa upp

8 § Regeringens beslut enligt 3 § får innehålla villkor om

1. rättelse och genmäle,
2. hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft,
3. att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv,
4. ett mångsidigt programutbud,
5. andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser,
6. sponsring och förbud mot sponsring,
7. undantag från förbudet i 6 § 1 när det gäller reklam för egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag,
8. krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,
9. förhandsprövning av nya tjänster,
10. ramar för verksamhet och organisation,
11. användning av avgiftsmedel,
12. redovisning och revision,
13. beredskapsarbete och beredskapsplan för fredstida kriser och höjd beredskap samt verksamhet och organisation vid höjd beredskap,
14. säkerhet vid produktion och distribution av program,
15. att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden som avses i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten, och
16. att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

Av paragrafen framgår vilka villkor som får ställas upp i ett beslut enligt 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Av *punkt 1* framgår att villkor får ställas upp om rättelse och genmäle. I fråga om rättelse för ljudradions del motsvarar bestämmelsen 11 kap. 3 § andra stycket 10 och hittillsvarande 6 § andra stycket 2 radio- och tv-lagen (2010:696) (jfr prop. 2022/23:83 s. 36–37). För tv framgår en skyldighet att rätta uppgifter av 5 kap. 4 § första stycket radio- och tv-lagen. Bestämmelsen motsvarar i fråga om genmäle 4 kap. 9 § 11 och hittillsvarande 18 § andra stycket 2 samt 11 kap. 3 § andra stycket 11 och hittillsvarande 6 § andra stycket 3 radio- och tv-lagen (jfr prop. 2022/23:83 s. 34–37). Villkor med stöd av bestämmelsen får ställas upp för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

Av *punkt 2* framgår att villkor får ställas upp om radions och tv:ns särskilda genomslagskraft. Bestämmelsen har samma innebörd som 4 kap. 9 § 10 och 11 kap. 3 § andra stycket 9 radio- och tv-lagen. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp för radio- och tv-sändningar och för tillhandahållanden av program som består av ljud eller rörlig bild. Däremot får villkor inte ställas upp för andra typer av program, till exempel text eller stillbilder.

Av *punkt 3* framgår att villkor får ställas upp om att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp som gäller för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

Av *punkt 4* framgår att villkor får ställas upp om ett mångsidigt programutbud. Med stöd av bestämmelsen kan villkor ställas upp som gäller för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

Av *punkt 5* framgår att villkor får ställas upp om andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser. Annonser, reklam och åsiktsannonser har samma betydelse som i radio- och tv-lagen men omfattar även andra program än sådana radio- och tv-program som omfattas av radio- och tv-lagen, jfr kommentaren till 6 §. Med annons avses i 3 kap. 1 § 1 radio- och tv-lagen reklam och andra meddelanden som utan att vara reklam sänds på uppdrag av någon annan och som har till syfte att främja en sak eller en idé.

Sänder eller tillhandahåller public service-företagen annonser i radio- eller tv-sändningar eller i beställ-tv som omfattas av radio- och tv-lagen gäller bestämmelserna i den lagen (se 8 kap. för tv och 15 kap. för radio).

Följer ett public service-företag inte villkor som ställts upp med stöd av bestämmelsen kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 4 kap. 5 §.

Av *punkt 6* framgår att villkor får ställas upp om sponsring och förbud mot sponsring. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp som gäller för alla program från public service-företagen. Sponsring har samma betydelse som i radio- och tv-lagen. Uttrycket definieras i 3 kap. 1 § 18 radio- och tv-lagen.

Om det ställs upp villkor som tillåter sponsring i radio- eller tv-sändningar, beställradio, beställ-tv eller sökbar text-tv finns bestämmelser i radio- och tv-lagen om vem som får sponsra program, krav på program som sponsras och hur sponsringsmeddelanden ska utformas (se 7 kap. och 15 kap. 8–11 §§ radio- och tv-lagen).

Följer ett public service-företag inte villkor som ställts upp med stöd av bestämmelsen kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 4 kap. 5 §.

Av *punkt 7* framgår att villkor får ställas upp om undantag från reklamförbudet i 6 § 1 för reklam för ett public service-företags egen verksamhet och för verksamhet från de andra public service-företagen.

Följer ett public service-företag inte villkor som ställts upp med stöd av bestämmelsen kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 4 kap. 5 §.

Av *punkt 8* framgår att villkor får ställas upp om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp om att public service-företagen ska utforma sina tjänster och program så att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom tekniska hjälpmedel såsom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Att villkor kan ställas upp även för public service-företagens tjänster innebär att det är möjligt att ställa upp tillgänglighetskrav för exempelvis företagens webbplatser och appar. Villkor om innehåll som är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning kan ställas upp med stöd av punkt 4 om ett mångsidigt programutbud. Det finns även

Prop. 2024/25:166 krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning till tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv i 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen.

Av *punkt 9* framgår att villkor får ställas upp om förhandsprövning av nya tjänster. Med stöd av punkten får det ställas upp villkor om förhandsprövning av nya tjänster av större betydelse eller väsentliga ändringar i befintliga tjänster. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 10* framgår att villkor får ställas upp om ramar för verksamhet och organisation. Med stöd av punkten får det till exempel ställas upp villkor om sidoverksamheter och en decentraliserad organisation. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 11* framgår att villkor får ställas upp om användningen av avgiftsmedel. Med stöd av punkten får det ställas upp villkor om principer för hur avgiftsmedel får användas. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 12* framgår att villkor får ställas upp om redovisning och revision. Med stöd av punkten får det ställas upp villkor om till exempel redovisning av uppdragets genomförande samt revisorsgranskning av redovisningen. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 13* framgår att det får ställas upp villkor om public service-företagens beredskapsarbete för fredstida kriser och höjd beredskap. Med stöd av bestämmelsen får villkor till exempel ställas upp om utbildning och övning av personal, krav på beredskapsplaner samt hur verksamheten ska organiseras vid höjd beredskap. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 14* framgår att villkor får ställas upp om säkerhet vid produktion och distribution av program. Med stöd av punkten får villkor ställas upp med exempelvis krav på att upprätthålla en hög säkerhet för produktion och distribution, såväl i marknätet som på internet. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 15* framgår att villkor får ställas upp om att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden som avses i lagen om viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Uttrycket sända har samma innebörd som i övrigt i lagen. Bestämmelsen ger alltså stöd för att ställa upp villkor om att sända VMA i linjär ljudradio och tv oavsett distributionsform, dvs. såväl i marknätet som bland annat på internet. Bestämmelsen ger också möjlighet att ställa upp villkor om att på annat sätt än genom sådan sändning förmedla VMA, till exempel genom public service-företagens digitala plattformar. Uttrycket förmedla avser här inte någon bestämd teknisk lösning utan betecknar ett förfarande genom vilket ett meddelande ska kunna nå från en avsändare till en avsedd mottagare.

Av *punkt 16* framgår att villkor får ställas upp om att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten i linjär radio och tv, oavsett distributionsform, om en myndighet begär det. Bestämmelsen möjliggör inte villkor om att sådana meddelanden också till exempel ska tillhandahållas på public service-företagens digitala plattformar, men hindrar inte sådant tillhandahållande.

Bolagsordningens innehåll

1 § Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver det som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med artikel 5.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning).

Föreskrifterna ska inte omfatta arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Paragrafen innehåller bestämmelser om innehållet i bolagsordningen för ett public service-företag i fråga om utseende av vissa bolagsfunktionärer. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Enligt *första stycket* ska bolagsordningen innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag. Förfarandena och kriterierna ska utformas på det sätt som anges i artikel 5.2 andra stycket i mediefrihetsförordningen. Av den artikeln framgår att förfarandena ska vara transparenta, öppna, effektiva och icke-diskriminerande, och att kriterierna ska vara transparenta, objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. Förfarandet avser de beslutsprocesser som föregår ett beslut om utnämnannde. Kriterierna avser förutsättningar som en person ska uppfylla för att komma i fråga för uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör. Bestämmelsen hindrar inte att det finns föreskrifter i bolagsordningen om att hänsyn ska tas till styrelsens sammansättning när en ledamot ska utses, till exempel att en jämn könsfördelning ska eftersträvas eller att en bredd av erfarenheter och kompetenser ska vara representerad.

Bestämmelsen i första stycket påverkar inte vad som föreskrivs om innehållet i bolagsordningen i 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen. Bestämmelsen påverkar inte heller vad som gäller enligt någon annan lag för beslut om att utse eller entlediga en styrelseledamot eller verkställande direktör, exempelvis vem som kan fatta beslut eller formerna för beslutet.

Hänvisningen till EU-förordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Enligt *andra stycket* ska sådana föreskrifter som anges i ett public service-företags bolagsordning i enlighet med första stycket, inte omfatta arbetstagarrepresentanter enligt lagen om styrelserepresentation för de privatanställda.

Prövning av ett beslut om entledigande i förtid

2 § Den som genom ett beslut av bolagsstämman eller styrelsen har entledigats från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut, får föra talan om att beslutet ska upphävas. Beslutet ska upphävas om det inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083.

Talan ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Prop. 2024/25:166 Paragrafen reglerar möjligheten att föra talan mot bolagsstämman eller styrelsens beslut att i förtid entlediga en styrelseledamot eller den verkställande direktören i ett public service-företag. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2.

Enligt *första stycket* får en styrelseledamot eller en verkställande direktör som har entledigats i förtid genom beslut av bolagsstämman eller styrelsen väcka talan mot bolaget om att beslutet ska upphävas. Bestämmelsen avser bara sådana beslut som har fattats av bolagsstämman eller styrelsen. Ett entledigande av en arbetstagarrepresentant enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda kan alltså inte angripas med stöd av bestämmelsen.

En förutsättning för att talan ska få väckas är att beslutet avser ett entledigande innan förordnandetiden för uppdraget har löpt ut, vilket innebär att det för bestämmelsens tillämpning krävs att uppdraget är tidsbestämt. Prövningen ska avse såväl de formella som de materiella förutsättningar för entledigande i förtid som anges i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen. Ett beslut om entledigande i förtid får enligt den bestämmelsen fattas endast i undantagsfall om styrelseledamoten eller den verkställande direktören inte längre uppfyller villkoren för uppdraget. Beslutet ska också vara vederbörligen motiverat och ha meddelats den berörda personen på förhand. De kriterier som avses är de som enligt 1 § ska regleras i företagets bolagsordning. Om beslutet inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen, ska det upphävas av domstolen. Bestämmelsen hindrar inte att talan förs mot beslutet i annan ordning.

Hänvisningen till mediefrihetsförordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Av *andra stycket* följer att talan ska väckas vid allmän domstol. Talan måste väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Görs inte det är rätten att föra talan förlorad. Målet handläggs enligt allmänna tvistemålsregler.

Registrering

3 § Ett beslut att entlediga någon från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut får registreras i aktiebolagsregistret trots att beslutet inte uppfyller förutsättningarna i 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083, om det enligt 2 § andra stycket inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet.

Paragrafen reglerar Bolagsverkets registrering av ett beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller en verkställande direktör i ett public service-företag. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3.

Bestämmelsen innebär ett undantag från 27 kap. 2 § aktiebolagslagen, enligt vilken ett beslut som inte har tillkommit i behörig ordning eller som strider mot författning eller bolagsordningen som huvudregel inte får registreras. Om talfristen enligt 2 § andra stycket har löpt ut, får Bolagsverket registrera beslutet i aktiebolagsregistret även om det inte uppfyller förutsättningarna i mediefrihetsförordningen. Utgångspunkten är alltså att något hinder för registrering inte finns när klanderfristen har gått till ända.

Hänvisningen till mediefrihetsförordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Prop. 2024/25:166

4 kap. Granskningen av program

Vad granskningen omfattar

1 § Granskningsnämnden för radio och tv granskar i efterhand om program som ett public service-företag har sänt till eller tillhandahållit allmänheten står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som har beslutats med stöd av denna lag.

Paragrafen reglerar granskningsnämnden för radio och tv:s efterhandsgranskning av public service-företagens program. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.1.

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 16 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696) men tillämpas inte endast på program som har sänts eller tillhandahållits i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio utan på alla program som har sänts eller tillhandahållits av public service-företagen. Program definieras i 1 kap. 2 §, se författningskommentaren till den bestämmelsen. Genom definitionen av program kan granskningen omfatta innehåll som sänts eller tillhandahållits av public service-företagen oavsett vilken form innehållet har. Granskningsnämnden kan med stöd av bestämmelsen i ett sammanhang granska flera program eller granska en rapportering av en viss fråga. Granskningen kan alltså omfatta en kombination av t.ex. text, ljud och bild.

Uttrycken sänt och tillhandahållit har samma innebörd som i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Sändningar regleras i 1 kap. 3 § YGL och omfattar sådana sändningar av program som är riktade till allmänheten och som är avsedda att tas emot med tekniska hjälpmedel. Sändningarna kan ske via marknät, satellit, kabel eller internet. Med tillhandahållanden avses när information tillhandahålls allmänheten ur en databas enligt 1 kap. 4 § YGL. För att det ska vara fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i denna bestämmelse krävs emellertid inte, så som för tillämpning av 1 kap. 4 § YGL, att innehållet endast kan ändras av det public service-företag som står för tillhandahållandet. Granskningen kan därmed omfatta program i marknätet och på företagens egna plattformar men även program på externa plattformar som exempelvis sociala medier. Det ska emellertid vara fråga om program som public service-företagen själva har sänt till eller tillhandahållit allmänheten för att de ska komma i fråga för granskning. Andras kommentarer till företagens inlägg på sociala medier omfattas alltså inte. Inte heller omfattas sändningar eller tillhandahållanden som andra gör av innehåll från public service-företagen.

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program

2 § På begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv ska ett public service-företag till myndigheten eller nämnden lämna

1. de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen,
2. sådana inspelningar av program som avses i 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen (2010:696) och andra exemplar av ett program som behövs för granskningen, och
3. de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas enligt 5 §.

Prop. 2024/25:166 Paragrafen innehåller regler om skyldighet för public service-företagen att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3.

Bestämmelsen i *punkt 1* ger Mediemyndigheten och granskningsnämnden rätt att begära in de handlingar och upplysningar som behövs för granskningen enligt lagen.

Av *punkt 2* framgår att Mediemyndigheten eller granskningsnämnden kan begära in sådana inspelningar av program som avses i 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen. Enligt den bestämmelsen ska den som i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (tillämpningslagen) har spelat in ett program, på begäran av Mediemyndigheten utan kostnad lämna en sådan inspelning till myndigheten. Skyldigheten att spela in program enligt 5 kap. 3 § tillämpningslagen gäller för den som sänder program till allmänheten eller tillhandahåller beställ-tv. Skyldigheten gäller även för public service-företagens tillhandahållande av beställradio.

Bestämmelsen innebär också en skyldighet att lämna över andra exemplar av program. Det gäller exempelvis program som består av text eller program som består av ljud eller rörlig bild och som inte ingår i tjänsterna beställ-tv eller beställradio enligt radio- och tv-lagen.

Bestämmelsen i *punkt 3* ger Mediemyndigheten och granskningsnämnden rätt att begära in de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas ett public service-företag enligt 4 kap. 5 §.

3 § Om en begäran enligt 2 § inte följs får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv förelägga public service-företaget att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om föreläggande och vite. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3.

Av *första stycket* framgår att om ett public service-företag inte lämnar upplysningar, handlingar och inspelningar som Mediemyndigheten eller granskningsnämnden har begärt enligt 4 kap. 2 § får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden förelägga företaget att fullgöra sin skyldighet.

Av *andra stycket* framgår att ett beslut om föreläggande enligt första stycket får förenas med vite. Av 4 kap. 7 § framgår att ett föreläggande som förenats med vite får överklagas.

Offentliggörande av beslut

4 § Om granskningsnämnden för radio och tv finner att ett public service-företag har brutit mot 2 kap. 5 § 2 eller mot villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–4, 15 eller 16, får nämnden förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Ett sådant beslut får inte innebära att offentliggörandet av beslutet ska göras i ett visst program.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Av *första stycket* framgår att granskningsnämnden, om nämnden finner att ett public service-företag har brutit mot bestämmelserna om opartiskhet och saklighet i 2 kap. 5 § 2 eller mot villkor som beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–4, 15 eller 16 får förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Motsvarande bestämmelse finns i 17 kap. 10 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Det är inte möjligt att ställa krav på att ett offentliggörande av nämndens beslut ska redovisas i ett visst program. Det skulle strida mot bestämmelsen i 3 kap. 6 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) om att den som sänder eller tillhandahåller program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen, och 4 kap. 3 § YGL om utgivarens ensamrätt att bestämma om innehållet i program. Att offentliggörandet ska göras på lämpligt sätt innebär att offentliggörandet av nämndens beslut ska göras på ett sådant sätt att dess spridning står i rimlig proportion till den spridning som det fällda programmet har haft. Har ett program både sänts och tillhandahållits måste utgångspunkten vara att även offentliggörandet sänds och tillhandahålls på motsvarande sätt. För att nå publiken kan en kombination av ljud eller rörlig bild och text behöva användas.

Av *andra stycket* framgår att nämndens beslut om att förelägga ett public service-företag att offentliggöra nämndens beslut får förenas med vite. Ett beslut om föreläggande som har förenats med vite får överklagas enligt 4 kap. 7 §.

Skyldighet att betala en särskild avgift

5 § Om ett public service-företag bryter mot 2 kap. 6 § eller ett villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 5–7, tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i 17 kap. 5 och 6–8 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I paragrafen finns bestämmelser om public service-företagens skyldighet att betala en särskild avgift om företagen bryter mot bestämmelser och villkor om reklam och andra annonser, produktplacering, otillbörligt kommersiellt gynnande och sponsring. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Bryter ett public service-företag mot bestämmelserna eller villkoren som räknas upp i paragrafen tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i radio- och tv-lagen. Frågan om påförande av särskild avgift ska prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm på ansökan av granskningsnämnden. Rätten ska vid prövningen av om avgift ska påföras särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning. Avgiften tillfaller staten och ska betalas till Mediemyndigheten inom trettio dagar efter det att beslutet fått laga kraft (17 kap. 5 och 6–8 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

Beslut som gäller omedelbart

6 § Beslut om förelägganden att lämna upplysningar och handlingar enligt 2 § 1 och 3 § och förelägganden om offentliggörande av beslut enligt 4 § gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Av paragrafen framgår att vissa beslut gäller omedelbart. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3.

7 § Ett beslut om föreläggande enligt 3 eller 4 § som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Av paragrafen framgår vilka beslut med stöd av lagen som får överklagas. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3 och 5.7.4.

5 kap. Finansieringen av uppdraget

Verksamhet som finansieras med public service-avgift

1 § En public service-avgift ska finansiera den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §. Avgiften får inte finansiera någon annan verksamhet.

Av paragrafen framgår vad public service-avgiften ska finansiera. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Av bestämmelsen framgår att public service-avgiften ska finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget, dvs. radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna. Paragrafen motsvarar i huvudsak den hittillsvarande 1 § första stycket lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen), med den skillnaden att det inte längre är en förutsättning att ett sändningstillstånd har meddelats för den som bedriver verksamheten.

I *andra meningen* förtydligas att public service-avgiften enbart får finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget. Bestämmelsen motsvarar den hittillsvarande 1 § andra stycket finansieringslagen (jfr prop. 2017/18:261 s. 29, 30, 42–44, 68 och 69).

Årlig tilldelning av avgiftsmedel

2 § I enlighet med ett beslut om tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 kap. 3 § tilldelar riksdagen årligen avgiftsmedel för den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Av paragrafen framgår att riksdagen i enlighet med sitt beslut enligt 2 kap. 3 § årligen tilldelar public service-företagen avgiftsmedel för den verksamhet som ingår i public service-uppdraget. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Ett sådant beslut om tilldelning av avgiftsmedel som avses i paragrafen fattas av riksdagen efter förslag i budgetpropositionen. De årliga besluten är enbart ett verkställande av det beslut som fattats enligt 2 kap. 3 §.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 2 § andra stycket lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 45 och 69).

Vem som ska betala public service-avgift

3 § Den som är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3–5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år är skyldig att betala public service-avgift.

Av paragrafen framgår vem som är skyldig att betala public service-avgift. Prop. 2024/25:166
Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 3 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 30–32 och 70).

Hur public service-avgiften beräknas

4 § Underlaget för public service-avgiften är den avgiftsskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Underlaget ska uppgå till högst 1,55 gånger det inkomstbasbelopp enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för beskattningsåret.

Av paragrafen framgår hur underlaget för avgiften ska beräknas och vad det högsta avgiftsunderlaget är. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 4 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 32–37 och 70).

5 § Public service-avgiften är 1 procent av avgiftsunderlaget enligt 4 §.

I paragrafen anges att avgiftens storlek är 1 procent av det avgiftsunderlag som anges i 5 kap. 4 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 5 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 32–37 och 70).

När skyldigheten att betala public service-avgift upphör

6 § Public service-avgift ska betalas till och med det år den avgiftsskyldige avlider. Det som skulle ha gällt för den avlidne ska för dödsåret tillämpas för dödsboet.

Paragrafen innehåller regler om avgiftsskyldigheten när en person avlider. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 6 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 30–32 och 71).

Förfaranderegler

7 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av public service-avgiften finns i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Av paragrafen framgår att förfarandebestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) ska tillämpas på avgiften. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 7 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 37–40 och 71).

8 § De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot).

Av paragrafen framgår att de avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett konto i Riksgäldskontoret benämnt public service-kontot.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 8 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 40–42 och 71).

9 § Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot.

I paragrafen anges att Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 9 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 40–42 och 71).

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om överföring och förvaltning av avgiftsmedlen.

Paragrafen innehåller en så kallad nödvändig upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 10 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 40–42 och 71–72).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om public service-uppdrag som avser tid efter den 31 december 2025, program som sänds eller tillhandahålls efter den 31 december 2025 och public service-avgift som avser tid efter den 31 december 2025.

3. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.

4. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

5. Punkterna 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.

6. Ett beslut av riksdagen som avser förutsättningar och villkor för public service-företagens verksamhet och tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 § första stycket i den upphävda lagen för tid efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §.

7. Ett beslut av riksdagen enligt 2 § andra stycket i den upphävda lagen som avser tid efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 5 kap. 2 §.

I bestämmelserna anges lagens ikraftträdande och vilka övergångsbestämmelser som gäller. Övervägandena finns i avsnitt 15.1. Bestämmelserna utformas i huvudsak enligt *Lagrådets* förslag.

Genom *punkt 1* träder lagen i kraft den 2 december 2025.

Punkt 2 reglerar när lagen ska börja tillämpas. Bestämmelsen möjliggör att regeringen redan i december 2025 fattar beslut om public service-uppdraget inför den uppdragsperiod som inleds den 1 januari 2026. Samtidigt ska till exempel bestämmelserna om hur uppdraget ska bedrivas och krav på programverksamheten inte tillämpas förrän när uppdragsperioden har inletts. Det innebär exempelvis att bestämmelserna inte gäller för innehållet i text som har tillhandahållits före ikraftträdandet även om innehållet fortsätter att tillhandahållas efter ikraftträdandet. Sådant innehåll kommer därför inte heller att omfattas av granskningsnämndens granskning. Bestämmelserna om krav på innehållet i bolagsordningen, talan mot beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller verkställande direktör och registrering i aktiebolagsregistret omfattas inte av punkten. De bestämmelserna ska alltså tillämpas från och med lagens ikraftträdande den 2 december 2025.

Av *punkt 3* framgår att lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs vid utgången av 2025 och därmed upphör att gälla.

Av *punkt 4* följer att lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, trots vad som anges i punkt 2, ska fortsätta att gälla bland annat för ärenden om radio- och tv-avgift som handläggs enligt den lagen och som inte har slutbehandlats vid utgången av 2025.

Av *punkt 5* framgår att punkterna 3 och 4 i övergångsbestämmelserna till lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, trots bestämmelsen i punkt 2, ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019. Bestämmelserna gäller hantering av ärenden av radio- och tv-avgift enligt den sedan tidigare upphävda lagen (1989:41) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 72). För sådana ärenden ska den sedan tidigare upphävda lagen fortsätta att gälla och det som anges i den lagen om Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag i stället gälla för Kammarkollegiet.

Av *punkt 6* framgår att ett beslut som avser förutsättningar och villkor för public service-företagens verksamhet och tilldelningen av avgiftsmedel som riksdagen fattar enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst inför den åttaåriga uppdragsperiod som inleds den 1 januari 2026 vid tillämpning av lagen ska anses vara ett sådant beslut som avses i 2 kap. 3 §.

Av *punkt 7* framgår att ett beslut av riksdagen enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst om tilldelning av avgiftsmedel för 2026 vid tillämpning av lagen ska anses vara ett sådant beslut som avses i 5 kap. 2 §.

1 kap.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

7 § Bestämmelser som gäller för tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar och beställradio finns även i lagen (0000:000) om public service.

Paragrafen, som är ny, upplyser om att bestämmelser om tv och ljudradio även finns i lagen om public service. Överväganden finns i avsnitt 5.1.

2 kap.

1 § En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,
2. sänder kommersiell radio,
3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,
4. sänder ljudradio där regeringen ger tillstånd,
5. tillhandahåller beställ-tv, eller
6. tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter, däribland leverantörens e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare och om leverantörens ägarstruktur samt, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *har ett uppdrag enligt lagen om public service* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

I paragrafen finns bestämmelser om information som leverantörer av medietjänster ska tillhandahålla.

Ändringen i *första stycket punkt 6* är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service för att ange att information ska tillhandahållas av ett public service-företag som tillhandahåller beställradio.

Även ändringen i *tredje stycket* är en följd av att lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

Övriga ändringar är endast språkliga.

2 § Anmälan för registrering till Mediemyndigheten ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,
2. tillhandahåller beställ-tv,
3. tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service,

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller
5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningsskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

I paragrafen finns bestämmelser om anmälan för registrering till Mediemyndigheten. Ändringen i *första stycket punkt 3* är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service för att ange att anmälan ska göras av ett public service-företag som tillhandahåller beställradio.

4 kap.

3 § Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Av paragrafen framgår att regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv till public service-företag. Ändringen är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

11 a § *Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv enligt 3 § får förenas med de villkor som anges i 9 § 1–4, 6–9, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.*

I paragrafen, som är ny, framgår vilka villkor public service-företagens tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv får förenas med. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av *första meningen* framgår att tillståndet får förenas med villkor som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet, som bland annat villkor om antal programtjänster, täckningskrav, krav på utsändningsteknik, teknisk kvalitet på sändningarna och samverkan i tekniska frågor. Sändningstillstånden får även förenas med villkor om regionala sändningar som innebär att programmen ska nå befolkningen i en viss region.

Av *andra meningen* framgår att programrelaterade villkor, dvs. villkor som har med innehållet att göra, inte får ställas upp i sändningstillstånden.

12 § *Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av regeringen ska gälla i åtta år.*

Även tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av Mediemyndigheten ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

Prop. 2024/25:166 I paragrafen, som anger att ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv gäller i åtta år, görs endast språkliga och redaktionella ändringar.

5 kap.

Rättelse

4 § Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv *som sänts på annat sätt än genom tråd* ska, om programmet inte är reklam, *rättas* när det är befogat.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, *rättas* när det är befogat.

I paragrafen finns bestämmelser om skyldighet att rätta uppgifter i program.

Ändringen i *första stycket* är en följd av att rättelser från public service-företagen i fortsättningen regleras i lagen om public service. I bestämmelsen byts även uttrycket beriktigande ut mot rättelse. Uttrycken har samma innebörd och någon ändring i sak är inte avsedd, se 2 kap. 8 § 1 lagen om public service och författningskommentaren till den bestämmelsen.

12 § En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *bedrivs med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

I paragrafen finns bestämmelser om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Ändringen i *första stycket* är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service för att ange att regeringen beslutar om krav på tillgänglighet när det gäller public service-företag.

9 kap.

Skyldighet att vidaresända programtjänster och vissa tillhörande tjänster

1 § Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot *sådana* tv-sändningar och *sådan* sökbar text-tv som

1. regeringen har beslutat om tillstånd för enligt 4 kap. 3 § och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning, eller

2. en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller bara om förutsättningarna för vidareändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt denna paragraf ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

I paragrafen finns bestämmelser om skyldighet att vidareända programtjänster, så kallad vidareändningsplikt. Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

Ändringarna i *första stycket* innebär att bestämmelserna om vilka sändningar som omfattas av vidareändningsplikt tas in i en punktlista. I *första punkten* preciseras att det är fråga om sändningar i enlighet med sådana tillstånd av regeringen som har meddelats med stöd av 4 kap. 3 §, dvs. sändningstillstånd för tv och sökbar text-tv till public service-företag. Bestämmelsen i nuvarande fjärde stycket om att vidareändningsplikten ska avse sändningar som görs för att uppfylla en skyldighet att sända till hela eller delar av landet förs in i den *andra punkten*.

I *andra stycket* införs en ny bestämmelse som innebär att även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning ska vidareändas. Sådan vidareändningsplikt gäller bara om programmen som tjänsterna hör till omfattas av vidareändningsplikt enligt första stycket. Bestämmelsen i det nuvarande andra stycket första meningen tas bort, vilket innebär att vidareändningsplikten inte längre begränsas till de sändningar där sändningstillståndet har förenats med vissa villkor. Vidareändningsplikten gäller därmed för alla sändningar i marknätet av tv och sökbar text-tv från public service-företagen.

I *tredje stycket* införs bestämmelsen i nuvarande andra stycket andra meningen, som innebär att vidareändningsplikten bara gäller om förutsättningarna för vidareändning enligt lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Bestämmelsen i *fjärde stycket* motsvarar bestämmelsen i nuvarande tredje stycket, men omfattar också vidareändningar av sådana tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

2 § Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Av paragrafen framgår att vidareändningsplikten inte omfattar fler än fyra programtjänster från public service-företagen. Ändringen är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

1 § Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

Av paragrafen framgår att regeringen ger vissa tillstånd att sända ljudradio. Av första stycket framgår att regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till public service-företag. Ändringen är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till den nya lagen om public service. Övriga ändringar är endast redaktionella.

3 § Ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med villkor som anges i 4 kap. 8, 10 och 11 §§.

Ett tillstånd får dessutom förenas med villkor om skyldighet att

1. sända till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal programtjänster i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för synskadade enligt 10 kap. 2 § och utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
5. bereda utrymme för sändningar med stöd av tillstånd av regeringen,
6. använda en viss sändningsteknik,
7. samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor för att främja tillgänglighet och konkurrens,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. följa bestämmelsen om rättelse i 5 kap. 4 § första stycket,
11. sända genmälen,
12. i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,
14. regionalt sända och producera program,
15. kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten,
16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte bara kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och
17. utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

Av paragrafen framgår vilka villkor ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med. Ändringen som görs i andra stycket punkt 10 är en följd av den ändring som görs i 5 kap. 4 § där uttrycket beriktigande byts ut mot rättelse. Också i övrigt ändras bestämmelsen språkligt.

3 a § Ett tillstånd att sända ljudradio enligt 1 § första stycket får förenas med de villkor som anges i 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.

I paragrafen, som är ny, framgår vilka villkor public service-företagens tillstånd att sända ljudradio får förenas med. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av *första meningen* framgår att tillståndet får förenas med villkor som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet, som bland annat villkor om antal programtjänster, täckningskrav, krav på utsändningsteknik, teknisk kvalitet på sändningarna och samverkan i tekniska frågor. Sändningstillstånden får även förenas med villkor om regionala sändningar som innebär att programmen ska nå befolkningen i en viss region.

Av *andra meningen* framgår att några programrelaterade villkor, dvs. villkor som har med innehållet att göra, inte får ställas upp i sändningstillstånden.

4 § Ett tillstånd att sända ljudradio som ges av regeringen till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som beviljats av regeringen enligt 1 § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd som beviljats av Mediemyndigheten enligt 1 a § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av myndigheten.

I paragrafen regleras giltighetstiden för de sändningstillstånd som regeringen ger. Ändringen i *första stycket* är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

15 kap.

11 § Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio från den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Paragrafen innebär att bestämmelserna om sponsring i 15 kap. 8–10 §§ gäller för beställradio från public service-företagen. Den ändring som görs är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

16 kap.

2 § Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i *beställ-tv* eller beställradio står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändring enligt 4 kap. 7 § eller 11 kap. 1 a § andra stycket ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att

1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller

2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

Prop. 2024/25:166 I paragrafen regleras granskningsnämnden för radio och tv:s efterhandsgranskning. Ändringen som görs i första stycket är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. Eftersom regleringen av beställradio i radio- och tv-lagen endast gäller för beställradio från public service-företagen görs inte någon hänvisning till lagen om public service. Ändringen innebär inte någon ändring i sak.

17 kap.

10 § Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

Beslutet får innefatta ett föreläggande vid vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut. Ändringen som görs i första stycket är en följd av den ändring som görs i 5 kap. 4 § där uttrycket beriktigande byts ut mot rättelse.

18 kap.

2 § Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§,

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt,

3. *tillståndshavaren i den tillståndspliktiga verksamheten väsentligt brutit mot 2 kap. 5 eller 6 § lagen (0000:000) om public service, eller*

4. *ett villkor enligt 2 kap. 8 § 1–8, 15 eller 16 lagen om public service har åsidosatts på ett väsentligt sätt i den tillståndspliktiga verksamheten.*

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkallelse av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio. I paragrafen införs en möjlighet att återkalla ett tillstånd om ett public service-företag i sin tillståndspliktiga verksamhet brutit mot bestämmelser i lagen om public service eller åsidosatt villkor som ställts upp med stöd av lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Av bestämmelsen i *första stycket punkt 3*, som är ny, framgår att public service-företagens sändningstillstånd får återkallas om företagen i sin tillståndspliktiga verksamhet väsentligt brutit mot 2 kap. 5 eller 6 § lagen om public service. Det gäller bland annat om företagen i den tillståndspliktiga verksamheten brutit mot kravet på att programverksamheten ska utövas sakligt och opartiskt. Motsvarande möjligheter till återkallelse

gäller i dag enligt första stycket punkt 1 och 2 för överträdelse av krav i radio- och tv-lagen eller villkor i ett sändningstillstånd som beslutats med stöd av lagen.

Av bestämmelsen i *första stycket punkt 4*, som är ny, framgår att public service-företagens sändningstillstånd får återkallas om företagen i sin tillståndspliktiga verksamhet på ett väsentligt sätt åsidosatt villkor som beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–8, 15 eller 16 lagen om public service. Motsvarande möjligheter till återkallelse gäller i dag enligt första stycket punkt 1 och 2 för överträdelse av bestämmelser i radio- och tv-lagen eller villkor i ett sändningstillstånd som beslutats med stöd av lagen.

Övriga ändringar är endast redaktionella.

19 kap.

1 § Mål om återkallelse av tillstånd ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol när det är fråga om återkallelse på grund av överträdelse av

1. villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12 eller 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 denna lag,

2. villkor som meddelats med stöd av 2 kap. 8 § 1–3 lagen (0000:000) om public service,

3. bestämmelser i 5 kap. 1, 2 eller 4 § eller 14 kap. 1 § denna lag, eller

4. bestämmelser i 2 kap. 5 eller 6 § lagen om public service.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Mediemyndigheten.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den som meddelat tillståndet.

I paragrafen finns bestämmelser om mål om återkallelse och ändring av ett sändningstillstånd och om talerätt. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Av *första stycket* framgår att mål om återkallelse av ett tillstånd på vissa i paragrafen angivna grunder ska prövas av allmän domstol på talan av Justitiekanslern. Ändringen är en följd av ändringarna i 18 kap. 2 § som innebär att ett sändningstillstånd från något av public service-företagen får återkallas om bestämmelser i lagen om public service eller villkor som beslutats med stöd av lagen överträds i den tillståndspliktiga verksamheten.

På motsvarande sätt som gäller i dag ska frågor om återkallelse på grund av sådana överträdelse i den tillståndspliktiga verksamheten som handlar om missbruk av yttrandefriheten prövas av allmän domstol på talan av Justitiekanslern. Övriga ändringar i stycket är endast redaktionella och språkliga.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om sändningstillstånd som avser tid efter den 31 december 2025 och i fråga om sändningar och tillhandahållanden av program efter den 31 december 2025.

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om sändningstillstånd som avser tid före den 1 januari 2026 och sändningar och tillhandahållanden av program före den 1 januari 2026.

Prop. 2024/25:166 I bestämmelserna anges när lagen ska träda i kraft och vilka övergångsbestämmelser som ska gälla. Övervägandena finns i avsnitt 15.2. Bestämmelserna utformas i huvudsak enligt *Lagrådets* förslag.

Genom *punkt 1* träder lagen i kraft den 2 december 2025.

Av *punkt 2* framgår att lagen ska tillämpas första gången i fråga om sändningstillstånd som gäller efter den 31 december 2025 och på sändningar och tillhandahållanden efter den 31 december 2025.

Av *punkt 3* framgår att äldre föreskrifter fortsätter att gälla i fråga om sändningstillstånd som avser tid före den 1 januari 2026 och sändningar och tillhandahållanden före den 1 januari 2026. Det innebär bland annat att de äldre bestämmelserna om granskningsnämndens granskning och sanktioner fortsätter att gälla i fråga om sändningar och tillhandahållanden som har gjorts före den 1 januari 2026.

17.3 Övriga förslag till lagändringar

Ändringar föreslås i:

- 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
- 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- 8 § lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service,
- 1 kap. 7 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, och
- 5 § lagen (2023:664) om mediestöd.

Ändringarna är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio- och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen) upphävs. Bestämmelserna ändras så att de hänvisar till lagen om public service. Därutöver görs några språkliga och redaktionella ändringar. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Ändringar föreslås även i 2 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 29 kap. 1 §, 46 kap. 3 § och 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Även dessa är en följd av att finansieringslagen upphävs. Bestämmelserna ändras så att en hänvisning görs till lagen om public service. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande för public service-avgift som avser tid före ikraftträdandet. Övervägandena finns i avsnitt 5.8 och 15.2.

En ändring föreslås därutöver i 8 § lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten. Av den paragrafen följer av att bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv förutom i radio- och tv-lagen även finns i lagen om public service. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.7.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Sammanfattning av betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)

Prop. 2024/25:166
Bilaga 1

I betänkandet redovisar 2023 års parlamentariska public service-kommitté sina förslag till hur public service-uppdraget ska regleras från och med 2026 och vad som ska ingå i uppdraget under tillstånds-perioden 2026–2033. Förslagen syftar till att skapa goda förutsättningar för public service-verksamheten och upprätthålla och värna dess oberoende.

Kapitel 1 Författningsförslag

Kapitlet innehåller kommitténs förslag till en ny lag om public service. Det lämnas också förslag på ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696) och andra lagar som är en följd av den nya lagen.

Kapitel 2 Uppdragets utgångspunkter och genomförande

Kapitlet inleds med en beskrivning av kommitténs uppdrag. Därefter följer en redogörelse för hur kommitténs arbete har genomförts och vad som har varit de övergripande utgångspunkterna för detta arbete. Utgångspunkten för förslagen i betänkandet är att dessa ska stärka public service-verksamhetens legitimitet och höga förtroende och ta hänsyn till behovet av en välfungerande mediemarknad, med både ett starkt och oberoende public service och livskraftiga kommersiella medier.

Kapitel 3 Public service i oroliga tider

I kapitlet konstateras bland annat att den fördjupade säkerhetspolitiska krisen i Europa, som orsakats av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, har förändrat säkerhetsläget i Sverige och i närområdet i grunden och för lång tid framöver. Kommittén framhåller att public service har en viktig roll som tillhandahållare av opartisk och saklig nyhetsrapportering när samhället utsätts för kriser och oförutsedda händelser samt att det nya säkerhetspolitiska läget innebär att tillgången till information via public service ökar i betydelse. För att public service ska kunna uppfylla sitt ansvar i det civila försvaret förväntas företagen behöva lägga ytterligare tid och resurser på säkerhets- och beredskapsarbete under nästa tillståndsperiod. Kommittén betonar bland annat betydelsen av en robust infrastruktur för företagens distribution samt vikten av att företagen har ett högt förtroende och en förmåga att snabbt nå ut med oberoende, saklig och tillförlitlig information till allmänheten. Vidare understryker kommittén behovet av att public service-företagen arbetar med att motverka desinformation och informationspåverkan samt vikten av att UR:s utbildningsuppdrag kan upprätthållas vid höjd beredskap.

Kapitel 4 Public service-företagens unika roll och betydelse för samhället och publiken

I kapitlet behandlas inledningsvis public services roll i samhället och vissa aspekter som är särskilt viktiga för uppdraget i allmänhetens tjänst. Det konstateras att public service, genom uppdraget att tillhandahålla opartisk och saklig information, anses ha en viktig demokratisk funktion samt att det för public services roll i det demokratiska systemet är centralt att verksamheten har ett högt förtroende och uppfattas som betydelsefull.

I kapitlet beskrivs också hur mediemarknaden är i förändring och hur förändringarna kan tänkas påverka public service-företagen och andra mediebolag. Globaliseringen och digitaliseringen av medielandskapet har i grunden både förändrat mediemarknaden och användarnas medievanor. Svenska medier konkurrerar i dag med globala medieaktörer, både om användarnas tid och om annonsintäkter. En allt större del av mediekonsumtionen sker på internet, framför allt bland unga. De nya konsumtionsmönstren har påverkat hela mediemarknaden, men i synnerhet marknaden för rörlig bild och dagspress. Det konstateras att teknikutvecklingen innebär nya möjligheter att nå ut med utbudet och effektivisera arbetet. Det innebär dock också utmaningar i form av exempelvis snabb spridning av desinformation.

Kapitel 5 En lag om public service och teknikneutrala villkor för innehållet

I kapitlet lämnar kommittén förslag till en ny lag om public service. Det föreslås att merparten av de bestämmelser som reglerar public service-uppdraget samlas i den nya lagen. Det handlar om vad som ingår i uppdraget, hur uppdraget ges, vilka villkor som ställs upp för uppdraget och hur det finansieras. Bestämmelserna om finansieringen av uppdraget motsvarar bestämmelserna i lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, som föreslås upphävas. Kommittén bedömer att bestämmelser om krav på sändningstillstånd för public service-företagens sändningar i marknätet och villkor som är specifikt relaterade till marknätssändningarna även fortsatt ska regleras i radio- och tv-lagen. Några programrelaterade villkor, dvs. villkor som gäller för innehållet i public service, föreslås dock inte längre kunna ställas upp i sändningstillstånden.

Kommittén föreslår att vissa grundläggande principer för public service-uppdraget bör framgå direkt av den nya lagen. Det handlar bland annat om krav på oberoende och självständighet, omsorg om demokratiska värden, krav på opartiskhet och saklighet samt förbud mot reklam och mot otillbörligt kommersiellt gynnande. I lagen ges också stöd för att ställa upp mer detaljerade villkor för uppdraget i beslut av regeringen (public service-beslut).

Det föreslås att villkor som gäller för innehåll ska kunna ställas upp oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras. Villkoren bör därför, förutom program som består av ljud eller rörlig bild, även kunna omfatta andra publiceringar som exempelvis text, stillbilder och grafik. Villkoren bör också kunna gälla publiceringar som företagen gör på till

exempel sociala medier eller andra digitala plattformar som inte är företagens egna.

Prop. 2024/25:166
Bilaga 1

Kommittén föreslår att regeringens beslut om villkoren för respektive public service-företags verksamhet, public service-besluten, ska gälla under samma period som sändningstillstånden. Kommande public service-beslut och de villkor som ställs upp i besluten bör således gälla i åtta år – från och med 2026 till och med 2033. Det föreslås också att besluten, på motsvarande sätt som gäller i dag, inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företagen har godtagit. Slutligen föreslås att innehållsuppdraget under nästa tillståndperiod ska vara teknikneutralt och att de villkor som ställs upp för innehållet i public service-besluten ska gälla oavsett hur innehållet distribueras till allmänheten.

Kapitel 6 Granskningen av programverksamheten

I kapitlet lämnar kommittén förslag på ökade möjligheter till granskning och sanktioner, så att granskningen och sanktionerna kan omfatta all programverksamhet från public service-företagen. Förslaget innebär att granskningsnämnden för radio och tv ska kunna granska innehållet i en publicering från ett public service-företag oavsett vilken form innehållet har (till exempel ljud, rörlig bild eller text) och hur innehållet distribuerats. Nämnden föreslås exempelvis kunna granska innehållet i publiceringar som består av text och publiceringar som gjorts på externa plattformar som exempelvis sociala medier. Sådana publiceringar föreslås också omfattas av samma sanktionsmöjligheter som finns i radio- och tv-lagen. Kommittén konstaterar att den praxis som har utarbetats av granskningsnämnden kommer att behöva utvecklas och anpassas för att kunna tillämpas även på den nya typ av publiceringar som villkoren föreslås gälla för.

Kapitel 7 Ramarna för public service-uppdraget

I kapitlet behandlas ramarna för public service-företagens uppdrag under nästa tillståndperiod. Kommittén föreslår ingen ändring av vad som utgör respektive företags kärnverksamhet. Däremot anser kommittén att begreppsanvändningen i definitionen av kärnverksamhet bör ses över.

Även om innehållsuppdraget föreslås bli teknikneutralt så konstaterar kommittén att uppdraget ska uppfyllas genom att producera, sända och tillhandahålla program som består av ljud eller rörlig bild. Andra medieformer som företagen använder sig av ska syfta till att utveckla och stödja ljudet eller den rörliga bilden och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna verksamhet.

Kommittén bedömer att det inte längre finns skäl att ange att det ska råda en god balans i omfattningen mellan företagets kärnverksamhet och kompletterande verksamhet. Detta eftersom villkoret kan uppfattas som att det kan eller bör upprätthållas en jämvikt mellan verksamheterna, vilket i sin tur riskerar att leda till en osäkerhet kring var företagets prioriteringar bör ligga. Det föreslås därför att villkoret inte längre ska ställas upp.

Kapitel 8 Hur public services innehållsuppdrag ska utformas

I kapitlet behandlas hur innehållsuppdraget till public service-företagen ska utformas under nästa tillståndsperiod. Kommittén framhåller vikten av att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Kommittén bedömer att innehållsuppdraget bör vara brett formulerat och att det fortsatt bör ställas krav på public service-företagen att erbjuda ett mångsidigt programutbud med hög kvalitet som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Det innebär att public service bör kunna erbjuda program inom olika genrer och ämnen som riktar sig till olika målgrupper, för att kunna tillgodose behov och intressen hos befolkningen i hela landet. Hela utbudet ska dock kunna motiveras utifrån uppdraget.

Kommittén bedömer vidare att public service-företagens uppdrag som rör det svenska språket är allt viktigare. Uppdraget att tillhandahålla ett varierat utbud på svenska blir alltmer betydelsefullt i ett globaliserat medielandskap. Kommittén föreslår att public service-företagen fortsatt ska erbjuda ett varierat utbud på det svenska språket och ha ett särskilt ansvar för språket och dess ställning i samhället. Det föreslås också att språkvårdsfrågor ska beaktas i högre grad än tidigare.

När det gäller folkbildningsuppdraget gör kommittén bedömningen att det är en central del av innehållsuppdraget och att public service-företagen genom sin särskilda ställning har en unik möjlighet att på olika sätt ge bildning till publiken. Medie- och informationskunnighet, MIK, bedöms vara en naturlig och viktig del av detta uppdrag. Kommittén bedömer att public service-företagens arbete med att stärka MIK hos allmänheten fyller en allt viktigare funktion, bland annat när det gäller förmågan att stå emot desinformation och påverkanskampanjer.

Vidare bedömer kommittén att kvalitativ journalistisk nyhetsförmedling på nationell, regional och lokal nivå är en central del av det demokratiska systemet och bör värnas. Som en del av SR:s och SVT:s nyhetsverksamhet anser kommittén att bevakningen av svagt bevakade områden är av stor betydelse. Kommittén föreslår därför att det fortsatt ska ställas krav på företagen att ha en journalistisk bevakning av dessa områden. I syfte att tydliggöra regleringen föreslås dock att det inte längre ska ställas krav på företagen att stärka – i betydelsen öka – denna bevakning.

Kommittén framhåller att public service är till för befolkningen i hela landet och att speglingsuppdraget fortsatt är av stor vikt. För att undvika detaljreglering föreslår kommittén att villkoret om spegling ska ändras så att det framgår att programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och hela befolkningen. Av samma skäl och för att krav på jämställdhet och mångfald ingår i den så kallade demokratibestämmelsen ska nuvarande villkor om jämställdhet och mångfald inte längre ställas upp.

När det gäller utbudet på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk föreslår kommittén att förstapubliceringar på vart och ett av

de nationella minoritetsspråken och teckenspråk ska öka under tillståndspanoden och att företagens samlade utbud på finska, meänkieli, romani chib, samiska och teckenspråk varje år minst ska uppgå till den nivå som uppnås 2025. Public service-företagens samlade utbud på jiddisch föreslås öka under tillståndspanoden jämfört med 2025 års nivå. I syfte att understryka vikten av kvalitet i utbudet föreslår kommittén att det ska ställas krav på att programutbudet ska ha relevans för de berörda grupperna.

Kommittén bedömer slutligen att övriga villkor i innehållsuppdraget i sak bör gälla oförändrade under nästa tillståndspanod.

Kapitel 9 Samverkan med och hänsyn till kvalitativa nyhetsmedier

I kapitlet behandlas frågor som rör hur samverkan mellan public service-företagen och kvalitativa nyhetsmedier fungerar i praktiken och hur hänsyn tas till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar, i syfte att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad i hela landet.

Kommittén bedömer att det inte bör införas en reglerad samverkan mellan public service-företagen och kvalitativa nyhetsmedier. SR och SVT bör dock i högre grad än i dag ha ett förhållningssätt som utgår från en medvetenhet om kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Enligt kommittén ska det därför fortsatt ställas krav på SR och SVT att i sin nyhetsverksamhet ta hänsyn till dessa mediers konkurrensförutsättningar. Det föreslås också att det ska införas ett krav på att SR och SVT ska ha en kontinuerlig dialog med kvalitativa nyhetsmedier. Därutöver föreslås att det ska göras en analys av utvecklingen på den svenska mediemarknaden och hur public service-företagen bidrar till mediemångfalden och påverkar konkurrensförutsättningarna på denna marknad, med särskilt fokus på nyhets- och samhällsjournalistik i hela landet.

När det gäller möjligheten att tillhandahålla text vid sidan av ljud och rörlig bild inom ramen för nyhetsuppdraget understryker kommittén att ett teknikneutralt innehållsuppdrag inte innebär att företagen ges ett multimedialt uppdrag som kan uppfyllas oavsett medieform. Liksom det övriga innehållsuppdraget uppfylls nyhetsuppdraget genom ljud eller rörlig bild. Såväl i nyhetsverksamheten som i företagens övriga programverksamhet ska företagens kompletterande verksamhet utveckla och stödja ljudet eller den rörliga bilden och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna verksamhet. Vidare bör användningen av text i SR:s och SVT:s nyhetsverksamhet ske med en hög medvetenhet om och med hänsynstagande till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Kommittén föreslår därutöver att det ska ställas krav på SR och SVT att årligen redovisa hur de använder text i sin nyhetsverksamhet.

Kapitel 10 Samverkan för att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet

I kapitlet behandlas frågan om public service-företagens roll på och ansvar för den svenska produktionsmarknaden för radio, tv och film. Kommittén bedömer att public service-företagen har en allt större betydelse för produktionsmarknaden i Sverige. Att det finns en livskraftig produktionsmarknad i hela landet är av avgörande betydelse för innehåll på svenska med en svensk kontext. Villkoret om att företagen ska bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet fyller därmed en viktig funktion och det föreslås fortsatt ställas upp. Enligt kommittén ska det utöver kravet på tydlighet vad gäller företagens organisation för inköp och beställningar av extern produktion även ställas upp ett krav på framförhållning.

Enligt kommittén spelar SVT en viktig roll för den svenska filmen. För att upprätthålla svensk filmproduktion är det av avgörande betydelse att SVT även fortsatt tar ett ansvar för svensk film. Kommittén föreslår därför att det fortsatt ska ställas krav på SVT att bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Kommittén understryker att ett sådant ansvar bör ske genom en fortsatt långsiktighet i finansieringen av svensk film.

Kapitel 11 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

I kapitlet föreslås att de tillgänglighetskrav som finns i sändningstillstånden, och som i dag endast gäller för sändningar i marknätet, ska göras teknikneutrala och även omfatta public service-företagens programverksamhet på internet.

Kapitel 12 Sponsring

I kapitlet behandlas frågor om public service-företagens möjligheter till sponsring. Kommittén föreslår att SR:s möjlighet att sända och tillhandahålla direkt sponsrade program ska tas bort. För SVT föreslås att direkt sponsring enbart ska få förekomma i SVT:s sändningar och tillhandahållanden av sportevenemang och av den internationella finalen av Eurovision Song Contest. Begränsningen för SVT om att sponsring får förekomma i samband med högst 20 evenemang per år föreslås gälla som ett genomsnitt under tillståndsperioden. Inga ändringar föreslås när det gäller företagens möjligheter att sända och tillhandahålla indirekt sponsrade program.

Kapitel 13 Sidoverksamheter

I kapitlet behandlas frågor om public service-företagens möjligheter att bedriva sidoverksamhet. Det föreslås ingen ändring i regleringen. Kommittén anser dock att företagen bör vara särskilt återhållsamma med licensering eller försäljning av produkter som inte främst syftar till att göra det innehåll som företagen har producerat tillgängligt för publiken. Kravet

Kapitel 14 Förhandsprövning av nya tjänster

I kapitlet behandlas systemet med förhandsprövning av nya tjänster hos public service-företagen. Kommittén bedömer att systemet med förhandsprövning bör finnas kvar och att det i nuläget inte finns behov av att föreslå ändringar av systemet. Kommittén anser dock att det finns anledning att följa tillämpningen av systemet bland annat utifrån behovet av en mångfald på mediemarknaden och för att säkerställa att public service inte snedvrider konkurrensen på denna marknad.

Kapitel 15 Uppföljningen av public service-uppdraget

I kapitlet konstaterar kommittén att granskningsnämnden för radio och tv:s uppföljning av hur public service-uppdraget uppfylls och nämndens granskning av innehållet i publiceringar från företagen är grundläggande för allmänhetens förtroende för public service och för verksamhetens legitimitet.

I fråga om SR:s, SVT:s och UR:s public service-redovisningar anser kommittén att huvudsyftet i fortsättningen bör vara att redovisningarna ska utgöra ett underlag för granskningsnämndens bedömning av om företagen har uppfyllt sina uppdrag. Det föreslås att företagen ska tillhandahålla sammanfattande information till allmänheten om hur uppdragen har uppfyllts under året. Även när det gäller nuvarande redovisningsvillkor föreslås ändringar i några avseenden, bland annat föreslås att företagen ska redogöra för alla innehållstjänster som de erbjuder allmänheten.

Kommittén föreslår vidare att det under tillståndsperioden ska genomföras en extern analys av företagens arbete med och redovisning av produktivitet och effektivitet i verksamheten, i syfte att öka transparensen kring företagens ekonomi och deras arbete med effektivisering. Det föreslås även att det under tillståndsperioden ska genomföras studier för att belysa centrala aspekter av public service-företagens verksamhet, i syfte att stärka public service-verksamhetens legitimitet och höga förtroende. En forskningsstudie bör genomföras för att på ett övergripande och kunskapsinriktat sätt belysa villkoret om opartiskhet. Andra delar av public service-företagens verksamhet som bör belysas och analyseras är företagens användning av text i sina digitala innehållstjänster, företagens närvaro på externa plattformar och mångfalden i programutbudet.

Kapitel 16 Hur utbudet ska sändas och tillhandahållas

Kapitlet behandlar hur public service-företagens utbud ska sändas och tillhandahållas under nästa tillståndsperiod.

När det gäller kraven på distribution i marknätet bedömer kommittén att public service-företagens sändningar även under nästa tillståndsperiod bör kunna tas emot av minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen. Kommittén föreslår dock att kraven på att SR och SVT ska sända fyra

programtjänster ska göras mer flexibla. Det föreslås att företagen ska ges möjlighet att sända minst två och högst fyra programtjänster i marknätet. Syftet med förslaget är att öka public service-företagens möjligheter att själva välja hur utbudet ska sändas och tillhandahållas när medievanorna förändras samtidigt som marknätets betydelse ur beredskaps- och säkerhetssynpunkt upprätthålls.

Enligt kommittén är en naturlig följd av att public service-uppdraget görs mer teknikneutralt att public service-företagen, som utgångspunkt, bör ges möjlighet att välja distributionsform för att nå ut med utbudet till befolkningen och uppfylla sina uppdrag. Kommittén föreslår därför att kravet på att innehållsuppdraget i huvudsak ska uppfyllas i marknätet inte längre ska ställas upp. Enligt kommittén finns det dock anledning att försäkra sig om att hela befolkningen även fortsättningsvis ges goda förutsättningar att ta del av en så stor del av utbudet som möjligt. Kommittén föreslår därför att det ska ställas krav på public service-företagen att se till att hela befolkningen har möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud.

För att tydliggöra fokuset på de egna internetplattformarna föreslår kommittén att villkoren om företagens distribution på internet skärps så att det framgår att de egna plattformarna ska vara prioriterade. Enligt kommittén bör public service-företagen vid sin användning av internet-plattformar som inte är företagens egna tillämpa en återhållsam strategi. Kommittén föreslår ett nytt villkor om att all distribution på internet-plattformar som inte är public service-företagens egna ska föregås av en bedömning av tänkbara konsekvenser och risker. I bedömningen ska särskilt beaktas hur närvaron påverkar kommersiella aktörer på den svenska mediemarknaden. För att inte public service-företagens närvaro på externa plattformar ska riskera att påverka konkurrensen på mediemarknaden på ett oproportionerligt sätt bör den marknadspåverkan som närvaron innebär vägas mot innehållets värde för publiken och för relevansen för uppdraget i allmänhetens tjänst.

När det gäller SR:s och UR:s sändningar av digital marksänd radio (DAB-sändningar) föreslår kommittén inte några krav på utbyggnad av SR:s DAB-nät. Kommittén bedömer att SR och UR fortsatt bör ha möjlighet att bedriva DAB-sändningar och själva avgöra om sändningarna ska byggas ut efter ansökan om tillstånd hos regeringen.

Kapitel 17 Ökat samarbete mellan public service-företagen

I kapitlet framhålls att samarbeten mellan företagen i många fall främjar ett effektivt resursutnyttjande. Kommittén bedömer därför att de krav som ställs på public service-företagen att samarbeta ska gälla även nästa tillståndsperiod. Kommittén föreslår därutöver att det ska ställas upp ett villkor om att public service-företagen ska fördjupa sitt samarbete när det gäller att sända och tillhandahålla UR:s program på SR:s och SVT:s plattformar på internet.

I kapitlet behandlas public service-företagens uppdrag när det gäller säkerhets- och beredskapsfrågor. Kommittén bedömer att nuvarande villkor om beredskap samt uppdrag och organisation vid höjd beredskap bör gälla även nästa tillståndperiod. Kommittén understryker också att UR:s beredskapsuppdrag är viktigt. Eftersom UR:s beredskapsuppdrag omfattar skärpt beredskap framhålls att UR:s beredskapsplanering bör omfatta även en sådan situation. Kommittén anser också att det i UR:s beredskapsuppdrag bör ingå att planera för hur utbildningsväsendets behov av program inom utbildningsområdet kan tillgodoses vid höjd beredskap och ytterst krig.

Vidare föreslår kommittén att nuvarande villkor som gäller säkerhet för produktion och distribution ska göras teknikneutrala. Företagens distribution bör därmed oavsett distributionsform ske med så god säkerhet att eventuella avbrott eller andra störningar blir så kortvariga som möjligt.

Kommittén föreslår också att SR:s och SVT:s skyldighet att sända meddelanden som är av vikt för allmänheten bör gälla alla företagens linjära radio- och tv-sändningar, dvs. såväl marknätssändningar som webbsändningar. Därutöver föreslås att så kallade VMA-meddelanden också ska sändas på andra sätt. Slutligen föreslår kommittén att det ska ställas upp villkor om att SR så snart det är möjligt ska utforma meddelandena så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Kapitel 19 Medelstilldelning

I kapitlet behandlas public service-företagens medelstilldelning för nästa tillståndperiod. Kommittén föreslår att medelstilldelningen till respektive företag för 2026 ska höjas med 3 procent utifrån 2025 års tilldelning. Medelstilldelningen ska därefter höjas med 2 procent per år 2027–2030 och med 1 procent per år 2031–2033.

Den föreslagna medelstilldelningen bedöms ge företagen förutsättningar att kunna utvecklas och möta framtidens behov samt genomföra det beredskapsarbete som omfattar både fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. Public service-företagen förväntas dock göra prioriteringar i verksamheten, arbeta med att finna möjligheter till ökad samverkan och synergier mellan verksamheterna, särskilt på regional nivå, samt tillvarata de möjligheter som teknikutvecklingen ger. Kommittén bedömer att det under tillståndperioden kommer att finnas stora möjligheter att effektivisera och rationalisera verksamheten fram till 2034 och anser därför att det bör ske en nedtrappning av uppräkningen under tillståndperioden.

Förslaget bedöms ge företagen förutsättningar att arbeta långsiktigt och ge dem möjlighet att med framförhållning kunna anpassa sina kostnader och genomföra förändringar av verksamheterna. Genom att företagen får tydliga och stabila finansiella förutsättningar för tillståndperioden bedöms det också ligga ett stort ansvar på dem att, inom ramen för tilldelningen, planera sin verksamhet och hantera kostnadsökningar som till exempel beror på omvärldsförändringar eller som föranleds av investeringar i ny teknik.

Om andra medieföretag lämnar marknätet under tillståndsperioden och detta medför påtagligt ökade marknätskostnader för public service-företagen anser kommittén att detta bör ses som en extraordinär kostnad som inte bör ingå i medelsbeslutet för tillståndsperioden.

Kapitel 20 Konsekvenser

I kapitlet redovisas konsekvenserna av förslagen utifrån kommitté-förordningen (1998:1474) och direktiven till kommittén.

Genom att principerna för hur public service-uppdraget ges av riksdag och regering föreslås framgå av den nya lagen bedömer kommittén att public service-verksamhetens oberoende och integritet upprätthålls och värnas. Att public service-företagens uppdrag även i fortsättningen är tydligt formulerade utan att präglas av detaljer bedöms även det värna verksamhetens oberoende och integritet. Vidare bedöms den mer teknik-neutrala reglering som föreslås öka public service-företagens möjligheter att själva välja hur utbudet ska sändas och tillhandahållas i takt med att medievanorna förändras. Förslagen om att innehållsvillkoren ska bli teknikneutrala och att granskningen ska kunna omfatta allt innehåll från public service innebär att en enskild som anser att något av public service-företagen brustit i sitt uppdrag kan få frågan prövad, oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras. Förslaget bedöms leda till en ökad tydlighet för allmänheten och en bättre förståelse för granskningsnämnden för radio och tv:s prövningar, vilket i sin tur bedöms öka allmänhetens förtroende för verksamheten och stärka dess legitimitet.

Ett flertal av de förslag som lämnas förväntas få positiva effekter för konkurrensförhållandena på den svenska mediemarknaden. Det gäller bland annat de skärpta kraven på prioriteringar av egna plattformar på internet och de förslag som syftar till att öka public service-företagens hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar.

Förslagen i betänkandet innebär i vissa delar nya eller utökade arbetsuppgifter för Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv. Sammantaget bedöms förslagen medföra ökade kostnader med dels 2 miljoner kronor årligen, dels minst 10 miljoner kronor fördelat över tillståndsperioden. Därutöver tillkommer kostnaderna för en extern ekonomisk analys som uppskattas kosta mellan 800 000 kronor och 1 miljon kronor.

Kommittén konstaterar att det finns flera osäkerhetsfaktorer att ta hänsyn till när det kommer till storleken på public service-avgiften under tillståndsperioden. Kommittén bedömer dock att det inte kan uteslutas att taket för public service-avgiften kan komma att behöva höjas något i inledningen av tillståndsperioden och att sänkningar av avgiften kan komma att kunna genomföras under slutet av perioden.

Kapitel 21 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Kommittén föreslår att den nya lagen om public service och övriga författningsändringar ska träda i kraft så att nya villkor för public service-uppdraget ska kunna gälla från den 1 januari 2026

Förslag till lag om public service

Härigenom föreskrivs följande

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om public service-uppdraget och om finansieringen av detta uppdrag.

2 § I lagen finns bestämmelser om

- public service-uppdraget och villkor för uppdraget (2 kap.),
- granskningen av innehåll (3 kap.), och
- finansieringen av uppdraget (4 kap.).

Begrepp som används i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *public service-företag*: företag som har i uppdrag att bedriva verksamhet enligt 2 kap. 1 §,

2. *publicering*: ett public service-företags sändning eller tillhandahållande av program till allmänheten, och

3. *program*: innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

Andra bestämmelser om tv och ljudradio

4 § Bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljud-radiosändningar och beställradio finns även i radio- och tv-lagen (2010:696).

2 kap. Public service-uppdraget och villkor för uppdraget

Public service-uppdraget

1 § Uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna enligt

1. villkor i denna lag,

2. villkor i ett beslut enligt 3 §, och

3. villkor i sändningstillstånd och andra beslut av regeringen som meddelats med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696).

Verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet och ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.

Hur uppdraget ges

2 § Riksdagen beslutar för en period om åtta år om

- riktlinjerna för public service-uppdraget, och

– tilldelningen av avgiftsmedel för den verksamhet som ingår i uppdraget.

3 § I enlighet med riksdagens beslut enligt 2 § beslutar regeringen om de villkor som ska gälla för verksamheten under samma period.

De villkor som får ställas upp i ett sådant beslut framgår av 6–10, 13, 14, 16 och 17 §§.

Villkor för public service-uppdraget

Demokrati och alla människors lika värde

4 § Programverksamheten ska som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet.

Opartiskhet och saklighet

5 § Programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Rättelse, genmäle, mediets genomslagskraft och respekt för enskilds privatliv

6 § Villkor får ställas upp om

1. rättelse och genmäle,
2. hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft, och
3. att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv.

Mångsidigt programutbud

7 § Villkor får ställas upp om ett mångsidigt programutbud.

VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten

8 § Villkor får ställas upp om att kostnadsfritt

1. sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten, och
2. sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

Förbud mot reklam

9 § En publicering får inte innehålla reklam.

Villkor får ställas upp om undantag från förbudet i första stycket när det gäller reklam för egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag.

Förbud mot och villkor för åsiktsannonser och andra annonser

10 § En publicering får inte innehålla sådana meddelanden som framgår av 5 kap. 6 § och 14 kap. 3 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Villkor får ställas upp om andra annonser än reklam och om förbud mot sådana annonser.

11 § En publicering får inte gynna kommersiella intressen på ett sådant sätt som framgår av bestämmelserna om otillbörligt kommersiellt gynnande i 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Förbud mot produktplacering

12 § En publicering får inte innehålla produktplacering.

Förbud mot och villkor för sponsring

13 § Villkor får ställas upp om sponsring och om förbud mot sponsring.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

14 § Villkor får ställas upp om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

I 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen (2010:696) finns krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning till tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv.

Mottagning utan villkor om särskild betalning

15 § Publiceringar ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Säkerhet och beredskap

16 § Villkor får ställas upp om

1. säkerhet vid produktion och distribution av programverksamheten,
2. beredskapsarbete och en beredskapsplan för verksamheten under framtida krissituationer och höjd beredskap, och
3. verksamhet och organisation vid höjd beredskap.

Andra villkor för verksamheten

17 § Utöver vad som framgår av bestämmelserna i 6–10, 13, 14 och

16 §§ får villkor även ställas upp om

1. verksamhet och organisation,
2. användningen av avgiftsmedel,
3. förhandsprövning av nya tjänster, och
4. redovisning och revision.

Yttrande över och godkännande av villkor

18 § Innan ett beslut enligt 2 kap. 3 § fattas ska det public service-företag som beslutet ska gälla för ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen avser att ställa upp i beslutet.

Ett beslut enligt 2 kap. 3 § får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

3 kap. Granskningen av innehåll

Granskningen av innehållet i publiceringar

1 § Granskningsnämnden för radio och tv granskar i efterhand om innehållet i publiceringar står i överensstämmelse med denna lag och de villkor som gäller för publiceringarna.

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar

2 § På begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv ska ett public service-företag till myndigheten eller nämnden lämna

1. de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen enligt 1 §,

2. sådana inspelningar av program som framgår av 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen (2010:696) och andra exemplar av en publicering som behövs för granskningen enligt 1 §, och

3. de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas med stöd av 4 §.

Om public service-företaget inte lämnar ut det som begärs enligt första stycket får myndigheten eller nämnden förelägga företaget att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut

3 § Finner granskningsnämnden för radio och tv att ett public service-företag har brutit mot bestämmelserna om opartiskhet och saklighet enligt 2 kap. 5 § eller mot villkor som beslutats med stöd av 2 kap. 6–8 §§ får nämnden förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet av beslutet ska göras i en viss publicering.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Skyldighet att betala en särskild avgift

4 § Om de bestämmelser och villkor som räknas upp i denna paragraf inte följs tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i 17 kap. 5–7 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696).

1. Förbud mot reklam i 2 kap. 9 § första stycket och villkor om reklam som beslutats med stöd av 2 kap. 9 § andra stycket.

2. Förbud mot åsiktsannonser i 2 kap. 10 § och villkor om och förbud mot andra annonser än reklam som beslutats med stöd av 2 kap. 10 § andra stycket.

3. Förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande i 2 kap. 11 §.

4. Förbud mot produktplacering i 2 kap. 12 §.

5. Villkor om och förbud mot sponsring som beslutats med stöd av 2 kap. 13 §.

Överklagande

Prop. 2024/25:166

Bilaga 2

5 § Beslut av Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv om förelägganden som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om förelägganden enligt 2 § första stycket 1 och andra stycket eller 3 § gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

6 § Andra beslut enligt denna lag av Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 5 § får inte överklagas.

4 kap. Finansieringen av uppdraget

Verksamhet som finansieras med public service-avgift

1 § En public service-avgift ska finansiera den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Avgiften får inte finansiera annan verksamhet än den som anges i första stycket.

Årlig tilldelning av avgiftsmedel

2 § I enlighet med ett beslut om tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 kap.

2 § tilldelar riksdagen årligen avgiftsmedel för den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Vem ska betala public service-avgift?

3 § Den som är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3–5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år är skyldig att betala public service-avgift.

Hur beräknas en public service-avgift?

4 § Underlaget för public service-avgiften är den avgiftsskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Underlaget ska högst uppgå till 1,60 gånger det inkomstbasbelopp enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för beskattningsåret.

5 § Public service-avgiften är 1 procent av avgiftsunderlaget enligt 4 §.

När upphör skyldigheten att betala public service-avgift?

6 § Public service-avgift ska betalas till och med det år den avgiftsskyldige avlider. Det som skulle ha gällt för den avlidne ska för dödsåret tillämpas för dödsboet.

7 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av public service-avgiften finns i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Överföring och förvaltning av avgiftsmedel

8 § De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot).

9 § Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om överföring och förvaltning av avgiftsmedlen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2025 i fråga om 2 kap. 3 § och i övrigt den 1 januari 2026.

2. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.

3. Punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.

4. Bestämmelserna i 2 kap. och de villkor som kan beslutas med stöd av bestämmelserna i det kapitlet tillämpas inte på sådana publiceringar som har gjorts före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Prop. 2024/25:166
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §¹

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* eller *beställ-tv* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställ-tv eller tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

En inspelning enligt första stycket första meningen ska bevaras i minst sex månader

1. från sändningen,
2. från det att informationen inte längre tillhandahålls, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a-c yttrandefrihetsgrundlagen, eller
3. från uppspelningen, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 d yttrandefrihetsgrundlagen.

Den som här i landet för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller som upplåter satellitkapacitet ska också

¹ Senaste lydelse 2020:873.

Prop. 2024/25:166
Bilaga 2

ombesörja att varje program spelas in och bevaras. Detta gäller dock inte om någon annan ska göra detta enligt första stycket.

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte samtidig och oförändrad vidareändning av program genom trådnät.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Prop. 2024/25:166
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av sådan beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer som tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026

¹ Senaste lydelse 2022:1670.

dels att det ska införas 3 nya paragrafer 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a §, närmast före 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a § nya rubriker av följande lydelse.

Föreslagen lydelse

*Tv och ljudradio från
ett public service-företag*

Bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar och beställradio från ett public service-företag finns även i lagen (0000:000) om public service.

Om lagen om public service innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, tillämpas den bestämmelsen.

1 § 1

6. tillhandahåller beställradio	6. tillhandahåller beställradio
<i>som finansieras med public service-</i>	<i>och har ett uppdrag enligt lagen</i>
<i>avgift enligt lagen (2018:1893) om</i>	<i>(0000:000) om public service.</i>
<i>finansiering av radio och tv i all-</i>	
<i>mänhetens tjänst.</i>	

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter, däribland leverantörens e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare och om leverantörens ägarstruktur samt, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster. För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *har ett uppdrag enligt lagen om public service* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

2 §²

Anmälan för registrering till Mediemyndigheten ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,

2. tillhandahåller beställ-tv,

3. tillhandahåller beställradio som *finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, 3. tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service,

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller

5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningsskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

² Senaste lydelse 2023:841.

4 kap.

3 §³

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *till public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Tillståndsvillkor för public service-företag

11 a §

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv som ges till ett public service-företag enligt 3 § får endast förenas med de villkor som anges i 9 § 1–4, 6–9, 14 och 16.

Ett tillstånd enligt första stycket får inte innehålla några programrelaterade villkor.

12 §⁴

Ett tillstånd som har beviljats av regeringen att sända tv och sökbar text-tv ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som har beviljats av Mediemyndigheten att sända tv eller sökbar text-tv ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av regeringen ska gälla i åtta år.

Även tillstånd att sända tv och sökbar-text-tv som ges av Mediemyndigheten ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

5 kap.

Beriktigande

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv *ska, om programmet inte är reklam, beriktigas när det är befogat om*

Rättelse

4 §⁵

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv *som sänts på annat sätt än genom tråd ska, om programmet inte är reklam, rättas när det är befogat.*

³ Senaste lydelse 2023:841.

⁴ Senaste lydelse 2023:841.

⁵ Senaste lydelse 2023:275.

– *programmet sänts på annat sätt än genom tråd, eller programmet sänts eller*

– *tillhandahållits av ett programföretag vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, beriktigas när det är befogat.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, rättas när det är befogat.

12 §⁶

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgänglighetsgörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgänglighetsgörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten bedrivs med ett uppdrag enligt lagen (2000:300) om public service, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

9 kap.

1 §⁷

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten

⁶ Senaste lydelse 2023:841.

⁷ Senaste lydelse 2020:875.

genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar och sökbar text-tv som *sker med tillstånd av regeringen* och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv *där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter.* En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidareändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

2 §⁸

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare *vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar och sökbar text-tv som *regeringen har beslutat om tillstånd för enligt 4 kap. 3 §* och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv *från ett public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.* En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidareändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare *som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.*

11 kap.

1 §⁹

⁸ Senaste lydelse 2020:875.

⁹ Senaste lydelse 2023:841.

Tillstånd att sända ljudradio meddelas av regeringen om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. Regeringen meddelar också tillstånd att sända ljudradio till utlandet.

Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service. Regeringen ger också tillstånd att sända ljudradio till utlandet.

Regeringen får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar till utlandet som sker med stöd av tillståndet.

Mediemyndigheten får ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio. Myndigheten får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

3 §¹⁰

Ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med villkor som anges i 4 kap. 8, 10 och 11 §§.

Ett tillstånd får dessutom förenas med villkor om skyldighet att

1. sända till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal programtjänster i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för synskadade enligt 10 kap. 2 § och utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
5. bereda utrymme för sändningar med stöd av tillstånd av regeringen,
6. använda en viss sändningsteknik,
7. samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor för att främja tillgänglighet och konkurrens,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. iaktta bestämmelsen om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket,
10. iaktta bestämmelsen om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket,
11. sända genmälen,
12. i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,
14. regionalt sända och producera program,
15. kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten,

¹⁰ Senaste lydelse 2023:410.

16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte bara kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och

17. utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

Tillståndsvillkor för public service-företag

3 a §

Ett tillstånd att sända ljudradio som ges till ett public service-företag enligt 1 § första stycket får endast förenas med de villkor som anges i 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 14 och 16.

Ett tillstånd enligt första stycket får inte innehålla några program-relaterade villkor.

4 §¹¹

Ett tillstånd som beviljats av regeringen att sända ljudradio ska gälla i åtta år om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Ett tillstånd som beviljats av regeringen att sända ljudradio i andra fall än som anges i första stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd att sända ljudradio som ges av regeringen till ett public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som ges av regeringen att sända ljudradio i andra fall än som anges i första stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

15 kap.

11 §¹²

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio från ett public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

16 kap.

2 §¹³

¹¹ Senaste lydelse 2018:1895.

¹² Senaste lydelse 2020:875.

¹³ Senaste lydelse 2020:875.

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio *som finansieras med public serviceavgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller i beställ-tv* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 4 kap. 7 § ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att

1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller
2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

17 kap.

10 §¹⁴

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

Beslutet får innefatta ett föreläggande vid vite.

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i *beställ-tv eller beställradio* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

18 kap.

2 §¹⁵

¹⁴ Senaste lydelse 2023:275.

¹⁵ Senaste lydelse 2022:460.

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§, *eller*

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§,

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt,

3. *tillståndshavaren i den tillståndspliktiga verksamheten väsentligt brutit mot 2 kap. 4, 5, 9–12 §§ lagen (0000:000) om public service, eller*

4. *ett villkor enligt 2 kap. 6–10, 13 och 14 §§ lagen (0000:000) om public service har åsidosatts på ett väsentligt sätt i den tillståndspliktiga verksamheten.*

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

19 kap.

1 §¹⁶

Mål om återkallelse av tillstånd *på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 och om överträdelse av 5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 § ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol.*

Mål om återkallelse av tillstånd *ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol när det är fråga om återkallelse på grund av överträdelse av*

1. *villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 denna lag eller 2 kap. 6 § lagen (0000:000) om public service, eller*

2. *5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 § denna lag eller 2 kap. 4 och 5 §§ lagen (0000:000) om public service.*

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Mediemyndigheten.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller
tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den
som meddelat tillståndet.

Prop. 2024/25:166
Bilaga 2

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. För sändningar och tillhandahållanden av program i en tv-sändning, i
beställ-tv eller i sökbar text-tv före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i den
äldre lydelsen.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 29 kap. 1 §, 46 kap. 3 § och 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Lagen gäller också för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),
2. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
3. lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
4. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
5. socialavgiftslagen (2000:980),
6. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift, och
7. lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.
7. lagen (0000:000) om public service.

12 kap.

3 §²

De allmänna skattetabellerna ska grundas på att

1. inkomsten är oförändrad under kalenderåret,
 2. mottagaren bara kommer att beskattas för den inkomst som anges i tabellen,
 3. mottagaren inte ska betala någon annan skatt eller avgift än
 - a. kommunal inkomstskatt,
 - b. statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster,
 - c. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
 - d. avgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - e. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och
 - f. public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,
 4. mottagaren inte kommer att medges något annat avdrag än grundavdrag vid beskattningen, och
 5. mottagaren kommer att medges skattereduktion för
 - a) allmän pensionsavgift och arbetsinkomst enligt 67 kap. 4–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),
 - b) sjukersättning och aktivitetsersättning enligt 67 kap. 9 a § inkomstskattelagen, eller
 - c) förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.
- Tabellerna ska också ange skatteavdraget för

¹ Senaste lydelse 2018:1896.

² Senaste lydelse 2020:1167.

1. den som är född 1938 eller senare och inte är skyldig att betala allmän pensionsavgift enligt 67 kap. 4 § inkomstskattelagen, och

2. den som inte har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen.

Bestämmelserna i första stycket ska också tillämpas för den som är född 1937 eller tidigare och har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ eller för förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.

29 kap.

1 §³

Inkomstdeklaration ska lämnas till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt

a. inkomstskattelagen (1999:1229),

b. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,

c. 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

d. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i de fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,

e. lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

f. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,

g. 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

h. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,

i. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och i. *4 kap. lagen (0000:000) om public service*, och

j. lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut,

2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),

3. bestämmande av skattereduktion, samt

4. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken.

46 kap.

3 §⁴

Betalningssäkring får inte användas för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),

2. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och

3. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och 3. *lagen (0000:000) om public service*.

56 kap.

6 §⁵

I beslut om slutlig skatt ska Skatteverket även bestämma storleken på följande skatter och avgifter:

³ Senaste lydelse 2022:1760.

⁴ Senaste lydelse 2018:1896.

⁵ Senaste lydelse 2018:1896.

1. skatt och avgift på de underlag som avses i 3 §,
 2. skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
 3. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
 4. avgift enligt 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
 5. avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
 6. egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980), och
 7. public service-avgift enligt 7. public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. lagen (0000:000) om public service.
-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Prop. 2024/25:166
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Denna lag är inte tillämplig på digital service som tillhandahålls av

1. ett företag som bedriver *radio- och tv-verksamhet som finansieras enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, eller

2. en icke-statlig organisation vars service inte

a) är väsentlig för allmänheten, eller

b) är avsedd för personer med funktionsnedsättning eller specifikt tillgodoser deras behov.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data ska ha följande lydelse.

1 kap.

7 §

Lagen ska inte tillämpas av

1. andra kulturinstitutioner än bibliotek, museer och arkiv,
2. huvudmän enligt skollagen (2010:800), eller
3. *radio- eller tv-företag vars sändningsverksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*
3. *företag som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2023:407) om
viktigt meddelande till allmänheten

Prop. 2024/25:166
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696).

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696) och lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2023:664)
om mediestöd

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2023:664) om mediestöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Mediestöd får lämnas till juridiska personer som ger ut allmänna nyhetsmedier.

Mediestöd får lämnas även till juridiska personer som ger ut andra nyhetsmedier än allmänna nyhetsmedier om det till följd av händelser som leder till väsentligt förändrade förutsättningar för att bedriva medieverksamhet finns ett angeläget behov av stöd. Det som sägs i 6–8 §§ i denna lag ska gälla även för sådana nyhetsmedier. Ett sådant stöd får lämnas under en tidsperiod om högst fem år.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller en juridisk person som bedriver verksamhet *som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller en juridisk person som bedriver verksamhet *enligt lagen (0000:000) om public service.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:34)

Prop. 2024/25:166
Bilaga 3

Yttrande över betänkandet har avgetts av Amazon, Barnombudsmannen, Bauer Media Audio Filial, Bonnier News AB, Copyswede, Dikko, Diskrimineringsombudsmannen (DO), Ekonomistyrningsverket, Fackförbundet DIK, Fackförbundet Scen & Film, Film- & TV-Producenterna, Film i Skåne AB, Film i Väst AB, Filmpool Nord, Film Stockholm AB, Folkbildningsrådet, Forum för levande historia, Frantzwagner Sällskapet – Sinti Kettanepa, Funktionsrätt Sverige, Förbundet Sveriges Dövsblinda, Föreningen Oberoende Public Service (OPS), Föreningen RUNG, Försvarshögskolan, Försvarsmakten, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs universitet (Institutionen för journalistik, medier och kommunikation och Nordicom), Hörselskadades Riksförbund, Institutet för mänskliga rättigheter, Institutet för språk och folkminnen (Isof), Internet Society Sweden Chapter (ISOC-SE), Internetstiftelsen, Judiska Centralrådet, Judiska Ungdomsförbundet, Justitiekanslern, Jämställdhetsmyndigheten, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Konkurrentverket, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Konstnärsnämnden, Kungl. biblioteket, Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Värmland, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Läromedelsföretagen, Läromedelsförfattarna, Mediemyndigheten, Medier & demokrati (Lindholmen Science Park), Meänmaa, Mittuniversitetet, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Netnod, Nätverket unga för tillgänglighet (Nuft), Närradions Riksorganisation, PRO, Post- och telestyrelsen (PTS), Publicistklubben, Regelrådet, Region Kronoberg, Region Norrbotten, Region Värmland, Reportrar utan gränser, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL), Riksförbundet Sveriges Museer, Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige, Riksorganisationen Hela Sverige ska leva, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO), Sametinget, Schibsted Media, SOS Alarm Sverige AB, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), SPF Seniorerna, Spotify AB, Statens kulturråd, Statens skolverk, Statskontoret, Stiftelsen Svenska Filminstitutet, Stim, Stockholms universitet (Institutionen för mediastudier), Svensk biblioteks förening, Svensk Scenkonst, Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI), Svenska Journalistförbundet, Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté (Parasport Sverige), Svenska Samernas Riksförbund, Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset (STR-T), SverigeFinlandarnas delegation, Sverigefinska ungdomsförbundet, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Sveriges Dramatikerförbund, Sveriges Dövas Riksförbund, Sveriges Jiddischförbund, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Konsumenter,

Sveriges kristna råd, Sveriges Lärare, Sveriges Riksidrottsförbund, Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Skolledare, Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Utbildningsradio AB (UR), Synskadades Riksförbund, Södertörns högskola, Telenor Sverige AB, Teracom Group AB, Tidningsutgivarna (TU), Tillväxtverket, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Trajosko Drom, TV4 Media AB, Viaplay Group AB och Västra Götalandsregionen.

Därutöver har yttrande inkommit från Community Media Sweden, Dramaski AB, FHDBF Riks, Göteborgs stad, Ifpi Sverige, Internationella Juristkommissionens svenska avdelning, Jönköpings Lokal TV, Ledarna – Sveriges chefsorganisation, Landsorganisationen i Sverige (LO), Public servicerådet, Riksarkivet, Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB), Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning (DHB), Riksförbundet Pensionärsgemenskap, SKPF Pensionärerna, Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Studieförbunden i samverkan, Svenska Arkivförbundet, Svenska Fotografers Förbund, Svenska Musikerförbundet, Sveriges distributörer av institutionell film (SDF), Sveriges Dövas Ungdomsförbund, Sveriges Kvinnoorganisationer, Sveriges Yrkesmusikerförbund, Sverigefinska Riksförbundet, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och tio privatpersoner.

Följande remissinstanser har inte inkommit med något yttrande: Acast, Bris, É Romani Glinda, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB, Föräldraalliansen Sverige, Google Sverige, Institutet för mediestudier, Källkritikbyrån, Malmö Ungdomscentral, Medieföretagen, Met Nuoret, Meta, Netflix, NTM Media, Region Östergötland, Research Institutes of Sweden (RISE), Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU), Same Ätnam, Sáminuorra, Stadsnätsföreningen, Sveriges Annonssörer, Sveriges barn- och ungdomsorganisationer (LSU), Sveriges Olympiska Kommitté (SOK), Sveriges Tidskrifter, Sveriges universitets- och högskoleförbund, Teknikföretagen, Tele2 AB, Telia Company AB, Ung Media Sverige, Unionen, Uppsala universitet, Utgivarna, Vetenskap & Allmänhet och Warner Bros Discovery.

Sammanfattning av rapporten Redovisning av uppdrag om vidareförplikt och framhållande av innehåll av allmänt intresse

Prop. 2024/25:166
Bilaga 4

I rapporten redovisar, i den del som avser vidareförplikt, Myndigheten för press, radio och tv (nu Mediemyndigheten) uppdraget att se över bestämmelserna i 9 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) om skyldighet att vidareförplikt tv-sändningar och sökbar text-tv genom tråd. Myndigheten skulle bedöma om regleringen var proportionerlig, fortsatt nödvändig och lämpligt utformad och, vid behov föreslå förändringar.

Myndighetens förslag avser ändringar i radio- och tv-lagen.

Vidareförplikten

Mediemyndigheten gör bedömningen att det fortfarande finns ett behov av en vidareförplikt för att tillgodose allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning. Myndigheten anger att det vanligaste sättet att ta emot tv i flerfamiljshus i Sverige är via kabel-tv och ip-tv. Över två miljoner av dessa tv-abonnemang är tecknade i gruppavtal av fastighetsägare vilket gör att hushåll i stor omfattning är inlåsta genom det val av tv-leverantör som fastighetsägaren har gjort. Den goda bredbandstäckningen är enligt myndigheten inte i sig tillräcklig för att tillgången till SVT Play ska kunna tillgodose allmänhetens behov av tillgång till allsidig upplysning fullt ut. Det linjära utbudet på SVT Play speglar i dag inte till fullo marksändningarna eftersom de lokala nyheterna inte sänds linjärt i SVT Play. Mediemyndigheten anser att hushållens tv-vanor är av betydelse för om det även fortsatt finns ett behov av vidareförplikt i trådbundna nät. Myndigheten konstaterar att en stor del av befolkningen fortfarande tittar på SVT genom tråd, antingen kabel-tv eller ip-tv, och att det är viktigt att SVT:s utbud är lättillgängligt för hushållen. Att hänvisas till att ta del av linjärt innehåll på SVT Play kan utgöra en tröskel för delar av den svenska befolkningen, som äldre personer. Myndigheten bedömer även att vidareförplikten fyller en viktig funktion för att säkerställa att SVT:s kanaler finns i de olika tv-utbudet för flerfamiljshus till en skälig kostnad.

Mediemyndigheten föreslår en ändring av rubriken i 9 kap. radio- och tv-lagen. Myndigheten föreslår att ”i kabelnät” tas bort från rubriken eftersom vidareförplikten inte är begränsad till kabelnät utan omfattar alla trådbundna nät.

Vidareförplikten innebär en skyldighet att vidareförplikt SVT:s linjära marksändningar. Mot bakgrund av utvecklingen på mediemarknaden och inte minst med tanke på den pågående utredningen om public service-bolagens uppdrag från år 2026 och inriktningen mot en övergång till ett mer teknikneutralt public service-uppdrag, anser myndigheten att vidareförplikten bör ses över på nytt inom en snar framtid.

Vidaresändningsplikt för tekniska tilläggstjänster

Mediemyndigheten anser att det behövs ändringar i radio- och tv-lagen för att tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av vidare-sändningsplikten. Det har dessutom under lång tid funnits en osäkerhet kring om krav på vidare-sändning av tillgänglighetstjänster kan ställas och det framstår därför också som lämpligt att ändra i lagen för att det ska bli tydligt vad som gäller. Myndigheten lämnar förslag till ändringar i 9 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Genom de föreslagna ändringarna slås fast att vidare-sändningsplikten även omfattar tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Sådana tillhörande tjänster ska, på samma sätt som de vidare-sändningspliktiga programtjänsterna i sig, kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Den föreslagna regleringen innebär enligt myndigheten en vidare-sändningsplikt i trådnät för exempelvis extra ljudspår för syntolkning och uppläst text och även för dold textning samt HbbTV-signaler för aktivering av tillgänglighetstjänster som hör till vidare-sändningspliktiga program. Det överlämnas till rättstillämpningen att närmare fastställa omfattningen av vidare-sändningsplikten. Myndigheten bör kunna förelägga den som är skyldig att vidare-sända tjänsterna, om skyldigheten inte uppfylls. Föreläggandet bör kunna förenas med vite. Myndigheten får i enskilda fall besluta om undantag från plikten, om det finns särskilda skäl till det. Undantag kan exempelvis vara motiverat för analoga kabel-tv-nät som endast kan bära ett ljudspår per programtjänst och som därmed inte kan distribuera extra ljudspår.

Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

Skyldighet att vidaresända programtjänster
Skyldighet att vidaresända programtjänster och vissa tillhörande tjänster

1 §

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar och sökbar text-tv som sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidaresändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningar enligt första stycket och tillhörande tjänster enligt tredje stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Förteckning över remissinstanserna (rapporten)

Yttrande över Myndigheten för press, radio och tv:s rapport Redovisning av uppdrag om vidaresändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse har avgetts av Copyswede, Fastighetsägarna, Hörselskadades Riksförbund, Justitiekanslern, Konkurrensverket, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för tillgängliga medier, Post- och telestyrelsen, Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige, SPF Seniorena, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Allmännytt (tidigare Sveriges Allmännyttiga bostadsföretag), Sveriges Dövas Riksförbund, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB, Synskadades Riksförbund, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB, och TeraCom AB.

Följande remissinstanser har inte kommit in med något yttrande: Acast, Allente AB, Bahnhof AB, Bauer Media, Discovery Networks Sweden, Framtidens bredband, Funktionsrätt Sverige, Förbundet Sveriges Dövblinda, Hi3G, Hyresgästföreningen, ITUX, Netflix, NRJ Sweden AB, Nätverket Unga för Tillgänglighet, Podme, RBS Broadcasting AB, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar – RBU, Sappa AB, Spotify Technology S.A, Svenska stadsnätetsföreningen, Sveriges Konsumenter, Telia Sverige AB, TV4 Media, Utgivarna, Viaplay Group AB, Viaplay Group Radio AB och Warner Bros Discovery.

Sammanfattning av departementspromemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28)

Prop. 2024/25:166
Bilaga 7

EU:s mediefrihetsförordning, som antogs i april 2024, innehåller regler för en väl fungerande inre marknad för medietjänster och till skydd för mediernas oberoende och mångfald. I förordningen ställs bland annat krav på medlemsstaterna att respektera medietjänsters redaktionella oberoende, säkerställa skydd av journalisters källor och införa skyddsmekanismer för oberoendet hos public service. I förordningen finns också bestämmelser om transparens inom mediesektorn, bedömningar av koncentrationer på mediemarknaden, medieinnehåll på mycket stora onlineplattformar, publikmätning och statlig annonsering.

I promemorian föreslås de författningsförslag som bedöms nödvändiga för att mediefrihetsförordningen ska kunna tillämpas och få fullt genomslag. Bland annat föreslås att bestämmelser om utnämnan­de och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag förs in i den lag om public service som 2023 års parlamentariska public service-kommitté föreslår i betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34).

Mediefrihetsförordningens bestämmelser ska i huvudsak börja tillämpas från och med den 8 augusti 2025. Den nya lagen och förordningen föreslås därför träda i kraft samma datum. De författningsförslag som rör public service-företagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (0000:0000) om public service

Härigenom föreskrivs att det i lagen (0000:000) om public service ska införas ett nytt kapitel, 5 kap., av följande lydelse.

5 kap. Utnämmande och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag

Bolagsordningens innehåll

1 § Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver det som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), innehålla

19. förfaranderegler för utnämmande av styrelseledamöter och verkställande direktör som syftar till ett transparent, öppet, effektivt och icke-diskriminerande utnämningsförfarande, och

20. transparenta, objektiva och icke-diskriminerande kriterier för uppdraget som styrelseledamot och verkställande direktör.

Förfaranderegler och kriterier som anges i bolagsordningen enligt första stycket 1 och 2 gäller inte arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Prövning av beslut om entledigande i förtid

2 § Beslut av bolagsstämman eller styrelsen i ett public service-företag att entlediga en styrelseledamot eller den verkställande direktören innan förordnandetiden löpt ut ska, på talan av den som entledigats, upphävas om beslutet inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning).

Talan enligt första stycket ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad. [Klicka här för att skriva text.](#)

Registrering av beslut enligt aktiebolagslagen

3 § Ett beslut om entledigande i förtid som anges i 2 § första stycket som det inte längre är möjligt att föra talan mot enligt 2 § andra stycket får registreras av Bolagsverket enligt bestämmelserna i 27 kap. aktiebolagslagen (2005:551), även om beslutet inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förteckning över remissinstanserna (Ds 2024:28)

Prop. 2024/25:166
Bilaga 9

Efter remiss har yttranden kommit in från Bonnier Group, Domstolsverket, Föreningen för Digitala Fri- och Rättigheter, Föreningen Grävande Journalister, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, och Sveriges Utbildningsradio AB, Göteborgs universitet (Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Nordicom), Institutet för mänskliga rättigheter, Integritetsskyddsmyndigheten, Justitiekanslern, Kalmar kommun, Kammarrätten i Stockholm, Karlstads kommun, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Konsumentverket, Lunds universitet (juridiska fakulteten), Malmö kommun, Mediemyndigheten, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Regelrådet, Schibsted, Statskontoret, Stockholms tingsrätt, Svea hovrätt, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Tidskrifter, Sveriges Utbildningsradio AB, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Tidningsutgivarna (TU), Tierps kommun, TV Media AB, Upphandlingsmyndigheten, Uppsala universitet (juridiska fakulteten), Västra Götalandsregionen och Åklagarmyndigheten.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Acast, Amazon, Bauer Media Group, Bolagsverket, Borlänge kommun, Brottsofferjouren Sverige, Civil Rights Defenders, Elektronikbranschen, Enköpings kommun, Eskilstuna kommun, Google Sverige, Gotlands kommun, Göteborgs kommun, Halmstads kommun, Institutet för juridik och internet, Institutet för mediestudier, Jönköpings kommun, Karlshamns kommun, Karlskoga kommun, Kristianstads kommun, Kristinehamns kommun, Lerums kommun, Ljungby kommun, Ljusdals kommun, Luleå kommun, Medier och demokrati (Lindholmen Science Park), Meta Sverige, Motala kommun, Netflix, Norrköpings kommun, NTM, Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM), Polismyndigheten, Piteå kommun, Publicistklubben, Region Norrbotten, Region Skåne, Region Stockholm, Region Västerbotten, Reportrar utan gränser, Riksdagens ombudsmän (JO), Skellefteå kommun, Solna kommun, Spotify, Stockholms kommun, Stockholms universitet (Institutionen för mediestudier), Strängnäs kommun, Sundsvalls kommun, Svenskt Näringsliv, Sveriges Konsumenter, Säkerhetspolisen, Teknikföretagen, Umeå kommun, Utgivarna, Viaplay Group AB, Västerås kommun, Warner Bros Discovery och Östersunds kommun.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om public service

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

- 1 § Denna lag innehåller bestämmelser om
- public service-uppdraget (2 kap.),
 - styrelseledamöter och verkställande direktör (3 kap.),
 - granskningen av program (4 kap.), och
 - finansieringen av uppdraget (5 kap.).

Uttryck som används i lagen

- 2 § I denna lag avses med
1. *public service-företag*: företag som har i uppdrag att bedriva verksamhet enligt 2 kap. 1 §, och
 2. *program*: innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

- 3 § Bestämmelser om ljudradio och tv finns även i radio- och tv-lagen (2010:696).

2 kap. Public service-uppdraget

Vad uppdraget består i

- 1 § Public service-uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, enligt bestämmelserna i denna lag, regeringens beslut med stöd av denna lag och regeringens beslut med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696).

Hur uppdraget ska bedrivas

- 2 § Public service-uppdraget ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället, och verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet.

Hur uppdraget ges

- 3 § Riksdagen beslutar för en period om åtta år om innehållet i public service-uppdraget och om tilldelningen av avgiftsmedel. I enlighet med

riksdagens beslut, beslutar regeringen public service-uppdraget. Regeringens beslut ska innehålla de villkor enligt 8 § som ska gälla.

Prop. 2024/25:166
Bilaga 10

4 § Innan regeringen fattar ett beslut enligt 3 § ska det public service-företag som beslutet avser ges tillfälle att yttra sig över villkoren i beslutet. Beslutet får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

Krav på programverksamheten

5 § Programverksamheten ska

1. som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, och

2. utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Förbud mot visst innehåll

6 § Program får inte

1. innehålla reklam,

2. innehålla produktplacering,

3. gynna kommersiella intressen på ett sådant sätt som avses i bestämmelserna om otillbörligt kommersiellt gynnande i 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696), eller

4. innehålla sådana meddelanden som avses i bestämmelserna om åsiktsannonser i 5 kap. 6 § och 14 kap. 3 § radio- och tv-lagen.

Förbud mot villkor om särskild betalning

7 § Program ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Villkor som regeringen får ställa upp

8 § Regeringens beslut enligt 3 § får innehålla villkor om

1. rättelse och genmäle,

2. hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft,

3. att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv,

4. ett mångsidigt programutbud,

5. andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser,

6. sponsring och förbud mot sponsring,

7. undantag från förbudet i 6 § 1 när det gäller reklam för egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag,

8. krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

9. förhandsprövning av nya tjänster,

10. ramar för verksamhet och organisation,

11. användning av avgiftsmedel,

12. redovisning och revision,

13. beredskapsarbete och beredskapsplan för fredstida kriser och höjd beredskap samt verksamhet och organisation vid höjd beredskap,

14. säkerhet vid produktion och distribution av program,
15. att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden som avses i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten, och
16. att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

3 kap. Styrelseledamöter och verkställande direktör

Bolagsordningens innehåll

1 § Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver det som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med artikel 5.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning).

Föreskrifterna ska inte omfatta arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Prövning av ett beslut om entledigande i förtid

2 § Den som genom ett beslut av bolagsstämman eller styrelsen har entledigats från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut, får föra talan om att beslutet ska upphävas. Beslutet ska upphävas om det inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083.

Talan ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Registrering

3 § Ett beslut att entlediga någon från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut får registreras i aktiebolagsregistret trots att beslutet inte uppfyller förutsättningarna i 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083, om det enligt 2 § andra stycket inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet.

4 kap. Granskningen av program

Vad granskningen omfattar

1 § Granskningsnämnden för radio och tv granskar i efterhand om program som ett public service-företag har sänt till eller tillhandahållit allmänheten står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som har beslutats med stöd av denna lag.

2 § På begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv ska ett public service-företag till myndigheten eller nämnden lämna

1. de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen,
2. sådana inspelningar av program som avses i 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen (2010:696) och andra exemplar av ett program som behövs för granskningen, och
3. de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas enligt 5 §.

3 § Om en begäran enligt 2 § inte följs får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv förelägga public service-företaget att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Offentliggörande av beslut

4 § Om granskningsnämnden för radio och tv finner att ett public service-företag har brutit mot 2 kap. 5 § 2 eller mot villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–4, 15 eller 16, får nämnden förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Ett sådant beslut får inte innebära att offentliggörandet av beslutet ska göras i ett visst program.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Skyldighet att betala en särskild avgift

5 § Om ett public service-företag bryter mot 2 kap. 6 § eller ett villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 5–7, tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i 17 kap. 5–7 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Beslut som gäller omedelbart

6 § Beslut om förelägganden att lämna upplysningar och handlingar enligt 2 § 1 och 3 § och förelägganden om offentliggörande av beslut enligt 4 § gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Överklagande

7 § Ett beslut om föreläggande enligt 3 eller 4 § som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

5 kap. Finansieringen av uppdraget

Verksamhet som finansieras med public service-avgift

1 § En public service-avgift ska finansiera den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §. Avgiften får inte finansiera någon annan verksamhet.

Årlig tilldelning av avgiftsmedel

2 § I enlighet med ett beslut om tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 kap.

3 § tilldelar riksdagen årligen avgiftsmedel för den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Vem som ska betala public service-avgift

3 § Den som är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3–5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år är skyldig att betala public service-avgift.

Hur public service-avgiften beräknas

4 § Underlaget för public service-avgiften är den avgiftsskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Underlaget ska uppgå till högst 1,55 gånger det inkomstbasbelopp enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för beskattningsåret.

5 § Public service-avgiften är 1 procent av avgiftsunderlaget enligt 4 §.

När skyldigheten att betala public service-avgift upphör

6 § Public service-avgift ska betalas till och med det år den avgiftsskyldige avlider. Det som skulle ha gällt för den avlidne ska för dödsåret tillämpas för dödsboet.

Förfaranderegler

7 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av public service-avgiften finns i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Överföring och förvaltning av avgiftsmedel

8 § De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot).

9 § Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om överföring och förvaltning av avgiftsmedlen.

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025 i fråga om 1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 3, 4 och 8 §§, och i övrigt den 1 januari 2026.

2. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

4. Punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.

5. Ett beslut av riksdagen enligt 2 § i den upphävda lagen ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §.

6. Bestämmelserna i 2 kap. 5 och 6 §§ och villkor som har ställts upp med stöd av 2 kap. 8 § tillämpas inte på program som har sänts eller tillhandahållits före den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §²

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* eller *beställ-tv* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställ-tv eller tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

En inspelning enligt första stycket första meningen ska bevaras i minst sex månader

1. från sändningen,
2. från det att informationen inte längre tillhandahölls, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen, eller
3. från uppspelningen, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 d yttrandefrihetsgrundlagen.

Den som här i landet för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller som upplåter satellitkapacitet ska

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

² Senaste lydelse 2020:873.

också ombesörja att varje program spelas in och bevaras. Detta gäller dock inte om någon annan ska göra detta enligt första stycket.

Prop. 2024/25:166
Bilaga 10

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte samtidig och oförändrad vidareändring av program genom trådnät.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av sådan beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer som tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Prop. 2024/25:166
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)¹

dels att 4 kap. 18 och 19 §§, 11 kap. 6 och 7 §§ och 14 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 4 kap. 18 §, 11 kap. 6 § och 14 kap. 8 § ska utgå,

dels att 2 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 3 och 12 §§, 5 kap. 4 och 12 §§, 9 kap. 1 och 2 §§, 11 kap. 1, 3 och 4 §§, 15 kap. 11 §, 16 kap. 2 §, 17 kap. 10 §, 18 kap. 2 §, 19 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 5 kap. 4 § och 9 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a §, och närmast före 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

7 §

Bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradio-sändningar och beställradio finns även i lagen (0000:000) om public service.

2 kap.

1 §²

En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,	
2. sänder kommersiell radio,	
3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,	
4. sänder ljudradio där regeringen <i>meddelar</i> tillstånd,	4. sänder ljudradio där regeringen <i>ger</i> tillstånd,
5. tillhandahåller beställ-tv, eller	
6. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen	6. tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

¹ Senaste lydelse av

4 kap. 18 § 2023:275

4 kap. 19 § 2023:275

11 kap. 6 § 2023:275

11 kap. 7 § 2023:275

14 kap. 8 § 2020:875

² Senaste lydelse 2022:1669.

rubriken närmast före 4 kap. 18 § 2023:275

rubriken närmast före 11 kap. 6 § 2023:275

rubriken närmast före 14 kap. 8 § 2020:875.

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter, däribland leverantörens e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare och om leverantörens ägarstruktur samt, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som har ett uppdrag enligt lagen om public service gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

2 §³

Anmälan för registrering till Mediemyndigheten ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,

2. tillhandahåller beställ-tv,

3. tillhandahåller beställradio och som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller

5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,

2. ställföreträdare för juridisk person,

3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och

4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningsskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

4 kap.

3 §⁴

³ Senaste lydelse 2023:841.

⁴ Senaste lydelse 2023:841.

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

11 a §

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv enligt 3 § får förenas med de villkor som anges i 9 § 1–4, 6–9, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.

12 §⁵

Ett tillstånd *som har beviljats av regeringen att sända tv och sökbar text-tv* ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som har beviljats av Mediemyndigheten att sända tv eller sökbar text-tv ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Ett tillstånd *att sända tv och sökbar text-tv som ges av regeringen* ska gälla i åtta år.

Även tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av Mediemyndigheten ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

5 kap.

Beriktigande

Rättelse

4 §⁶

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv ska, om programmet inte är reklam, *beriktigas* när det är befogat om

- *programmet sänts på annat sätt än genom tråd, eller*

- *programmet sänts eller tillhandahållits av ett programföretag vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv *som sänts på annat sätt än genom tråd* ska, om programmet inte är reklam, *rättas* när det är befogat.

⁵ Senaste lydelse 2023:841.

⁶ Senaste lydelse 2023:275.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, *beriktigas* när det är befogat.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, *rättas* när det är befogat.

12 §⁷

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *bedrivs med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

9 kap.

Skyldighet att vidaresända programtjänster

Skyldighet att vidaresända programtjänster och vissa tillhörande tjänster

1 §⁸

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvud-

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvud-

⁷ Senaste lydelse 2023:841.
⁸ Senaste lydelse 2020:875.

sakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar och sökbar text-tv som sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidare-sändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

sakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot sådana tv-sändningar och sådan sökbar text-tv som

1. regeringen har beslutat om tillstånd för enligt 4 kap. 3 § och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning, eller

2. en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller bara om förutsättningarna för vidare-sändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt denna paragraf ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

2 §⁹

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare

⁹ Senaste lydelse 2020:875.

vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. *som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.*

Lydelse enligt lagrådsremissen En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet *Föreslagen lydelse*

11 kap.

1 §¹⁰

Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹¹

Ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med villkor som anges i 4 kap. 8, 10 och 11 §§.

Ett tillstånd får dessutom förenas med villkor om skyldighet att

1. sända till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal programtjänster i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för synskadade enligt 10 kap. 2 § och utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
5. bereda utrymme för sändningar med stöd av tillstånd av regeringen,
6. använda en viss sändningsteknik,
7. samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor för att främja tillgänglighet och konkurrens,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. iaktta bestämmelsen om beriktigande i 5 kap. 4 § första stycket,
10. följa bestämmelsen om rättelse i 5 kap. 4 § första stycket,
11. sända genmälen,
12. i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,

¹⁰ Senaste lydelse 2025:000.

¹¹ Senaste lydelse 2023:410.

14. regionalt sända och producera program,
 15. kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten,
 16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte bara kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och
 17. utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

3 a §

Ett tillstånd att sända ljudradio enligt 1 § första stycket får förenas med de villkor som anges i 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.

Lydelse enligt lagrådsremissen En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet *Föreslagen lydelse*

4 §¹²

Ett tillstånd som beviljats av regeringen att sända ljudradio ska gälla i åtta år om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Ett tillstånd att sända ljudradio som ges av regeringen till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som beviljats av regeringen enligt 1 § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd som beviljats av Mediemyndigheten enligt 1 a § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av myndigheten.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

11 §¹³

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio från den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

¹² Senaste lydelse 2018:1895.

¹³ Senaste lydelse 2020:875.

Lydelse enligt lagrådsremissen En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet *Föreslagen lydelse*

16 kap.

2 §¹⁴

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio *som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller i beställ-tv* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i *beställ-tv eller beställradio* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 4 kap. 7 § och 11 kap. 1 a § andra stycket ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att

1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller
2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

10 §¹⁵

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade

¹⁴ Senaste lydelse 2020:875.

¹⁵ Senaste lydelse 2023:275.

villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

Beslutet får innefatta ett föreläggande vid vite.

villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

18 kap.

2 §¹⁶

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§, *eller*

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§,

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt,

3. *tillståndshavaren i den tillståndspliktiga verksamheten väsentligt brutit mot 2 kap. 5 eller 6 § lagen (0000:000) om public service, eller*

4. *ett villkor enligt 2 kap. 8 § 1–8, 15 eller 16 lagen om public service har åsidosatts på ett väsentligt sätt i den tillståndspliktiga verksamheten.*

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

19 kap.

1 §¹⁷

Mål om återkallelse av tillstånd *på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 och*

Mål om återkallelse av tillstånd ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol *när det är fråga om återkallelse på grund av överträdelse av*

¹⁶ Senaste lydelse 2022:460.

¹⁷ Senaste lydelse 2023:841.

Prop. 2024/25:166 om överträdelse av 5 kap. 1, 2 och
Bilaga 10 4 §§ eller 14 kap. 1 § ska på talan
av Justitiekanslern prövas av
allmän domstol.

*1. villkor som meddelats med
stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12 eller
11 kap. 3 § första stycket eller
andra stycket 9–12 denna lag,*

*2. villkor som meddelats med
stöd av 2 kap. 8 § 1–3 lagen
(0000:000) om public service,*

*3. bestämmelser i 5 kap. 1, 2 eller
4 § eller 14 kap. 1 § denna lag, eller*

*4. bestämmelser i 2 kap. 5 eller
6 § lagen om public service.*

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av
Mediemyndigheten.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller
tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den
som meddelat tillståndet.

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025 i fråga om 1 kap. 7 §, 4
kap. 3 §, 4 kap. 11 a och 12 §§, 11 kap. 1, 3, 3 a och 4 §§, och i övrigt den
1 januari 2026.

2. För sändningar och tillhandahållanden av program i en tv-sändning, i
beställ-tv eller i sökbar text-tv före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i den
äldre lydelsen.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Prop. 2024/25:166
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 29 kap. 1 §, 46 kap. 3 § och 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Lagen gäller också för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),
2. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
3. lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
4. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
5. socialavgiftslagen (2000:980),
6. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift, och
7. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

12 kap.

3 §²

De allmänna skattetabellerna ska grundas på att

1. inkomsten är oförändrad under kalenderåret,
2. mottagaren bara kommer att beskattas för den inkomst som anges i tabellen,
3. mottagaren inte ska betala någon annan skatt eller avgift än
 - a) kommunal inkomstskatt,
 - b) statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster,
 - c) begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
 - d) avgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - e) avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och
 - f) public service-avgift enligt *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,*
4. mottagaren inte kommer att medges något annat avdrag än grundavdrag vid beskattningen, och
5. mottagaren kommer att medges skattereduktion för
 - a) allmän pensionsavgift och arbetsinkomst enligt 67 kap. 4–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),
 - b) sjukersättning och aktivitetsersättning enligt 67 kap. 9 a § inkomstskattelagen, eller
 - c) förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.Tabellerna ska också ange skatteavdraget för

¹ Senaste lydelse 2018:1896.

² Senaste lydelse 2020:1167.

1. den som är född 1938 eller senare och inte är skyldig att betala allmän pensionsavgift enligt 67 kap. 4 § inkomstskattelagen, och

2. den som inte har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen.

Bestämmelserna i första stycket ska också tillämpas för den som är född 1937 eller tidigare och har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ eller för förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.

29 kap.

1 §³

Inkomstdeklaration ska lämnas till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt

a) inkomstskattelagen (1999:1229),

b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,

c) 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i de fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,

e) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

f) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,

g) 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

h) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,

i) *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och i) *5 kap. lagen (0000:000) om public service*, och

j) lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut,

2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),

3. bestämmande av skattereduktion, samt

4. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken.

46 kap.

3 §⁴

Betalningssäkring får inte användas för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),

2. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och

3. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och 3. *lagen (0000:000) om public service*.

56 kap.

6 §⁵

I beslut om slutlig skatt ska Skatteverket även bestämma storleken på följande skatter och avgifter:

³ Senaste lydelse 2022:1760.

⁴ Senaste lydelse 2018:1896.

⁵ Senaste lydelse 2018:1896.

1. skatt och avgift på de underlag som avses i 3 §,
 2. skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
 3. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
 4. avgift enligt 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
 5. avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
 6. egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980), och
 7. public service-avgift enligt *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.* 7. public service-avgift enligt *lagen (0000:000) om public service.*
-

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för public service-avgift som avser tid före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om
tillgänglighet till digital offentlig service

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Denna lag är inte tillämplig på digital service som tillhandahålls av

1. ett företag som bedriver *radio- och tv-verksamhet som finansieras enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, eller

2. en icke-statlig organisation vars service inte

a) är väsentlig för allmänheten, eller
b) är avsedd för personer med funktionsnedsättning eller specifikt tillgodoser deras behov.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data

Prop. 2024/25:166
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

Lagen ska inte tillämpas av

1. andra kulturinstitutioner än bibliotek, museer och arkiv,
 2. huvudmän enligt skollagen (2010:800), eller
 3. radio- eller tv-företag vars sändningsverksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.
3. företag som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2023:407) om
viktigt meddelande till allmänheten

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696).

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696) och lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd

Prop. 2024/25:166
Bilaga 10

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2023:664) om mediestöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Mediestöd får lämnas till juridiska personer som ger ut allmänna nyhetsmedier.

Mediestöd får lämnas även till juridiska personer som ger ut andra nyhetsmedier än allmänna nyhetsmedier om det till följd av händelser som leder till väsentligt förändrade förutsättningar för att bedriva medieverksamhet finns ett angeläget behov av stöd. Det som sägs i 6–8 §§ i denna lag ska gälla även för sådana nyhetsmedier. Ett sådant stöd får lämnas under en tidsperiod om högst fem år.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller en juridisk person som bedriver verksamhet som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller till ett public service-företag enligt lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2025-04-16

Närvarande: Justitieråden Svante O. Johansson, Johan Danelius och Linda Haggren

En lag om public service

Enligt en lagrådsremiss den 27 mars 2025 har regeringen (Kulturdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om public service,
2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
3. lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
4. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696),
5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),
6. lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service,
7. lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data,
8. lag om ändring i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten,
9. lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Ida Ståhle och rättssakkunnige Erik Hellsten.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om public service

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ikraftträdandebestämmelsen i första punkten är utformad på så sätt att lagen har två ikraftträdandetidpunkter. Bestämmelserna i 1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 3, 4 och 8 §§ föreslås träda i kraft den 2 december 2025 medan lagens övriga bestämmelser föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Som skäl till att paragraferna i lagen har getts två olika ikraftträdandetidpunkter anges först att den nya lagen om public service bör träda i kraft den 1 januari 2026, dvs. samtidigt som den nya tillståndspanen enligt radio- och tv-lagen inleds. Därefter konstateras det att för att regeringen ska kunna besluta om villkor för den verksamhet som ingår i public service-uppdraget och som ska kunna gälla från den 1 januari 2026 behöver bestämmelserna om public service-uppdragets innebörd, om hur uppdraget ges, om de villkor som får ställas i beslut om

public service-uppdraget, om public service-företagens yttrande över och godkännande av villkor samt bestämmelserna med definitioner träda i kraft tidigare. För att dessa bestämmelser ska kunna tillämpas när regeringen fattar beslut, anges det i lagrådsremissen att dessa paragrafer bör träda i kraft redan den 2 december 2025.

I den andra punkten anges därefter att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs vid utgången av 2025. Vidare anges det i den femte punkten att ett beslut av riksdagen enligt 2 § i den upphävda lagen ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §.

Denna lagtekniska lösning framstår enligt Lagrådet som problematisk eftersom även bestämmelser som ska träda i kraft den 1 januari 2026 har betydelse för utformningen av uppdraget. Samtidigt är avsikten att de bestämmelser som enligt förslaget ska träda i kraft den 2 december 2025 endast ska tillämpas på uppdrag som avser period efter den 31 december 2025. Detta framgår dock inte av förslaget.

Enligt Lagrådet bör olika ikraftträdandetidpunkter i en och samma lag undvikas i möjligaste mån. Det bör bara användas om det är absolut nödvändigt, och i så fall bör det enligt Lagrådets uppfattning helst göras genom två lagförslag, med olika ikraftträdandetidpunkter. En alternativ och enligt Lagrådet lämpligare lösning i detta fall är att hela lagen träder i kraft vid en ikraftträdandetidpunkt, den 2 december 2025, men att lagen bara ska tillämpas på public service-uppdrag som avser period efter den 31 december 2025. Därmed skulle även den sista punkten kunna utgå. Några skäl för varför det skulle vara lämpligare med olika ikraftträdandetidpunkter har inte framförts. Nedan redovisas ytterligare problem med övergångsbestämmelserna som Lagrådet har kunnat identifiera. Även dessa blir enklare att hantera med en enda ikraftträdandetidpunkt.

Huvudskälet till den i lagrådsremissen valda lösningen är som sagt att regeringen ska hinna fatta beslut om public service-uppdraget innan lagen ska börja tillämpas. Enligt den andra meningen i den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 3 § ska regeringen, i enlighet med riksdagens beslut, besluta public service-uppdraget. Det riksdagsbeslut som åsyftas är det som anges i paragrafens första mening. Enligt den bestämmelsen framgår det att riksdagen beslutar för en period om åtta år om innehållet i public service-uppdraget och om tilldelningen av avgiftsmedel. Det är således två delar som riksdagen ska besluta om, dels innehållet i public service-uppdraget (som regeringen sedan ska basera sitt beslut på), dels tilldelningen av avgiftsmedel. Vid föredragningen har det upplysts om att riksdagens beslut dock kommer att fattas före båda ikraftträdandetidpunkterna, vilket är orsaken till den föreslagna femte punkten i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna. Avsikten med den punkten är att riksdagens beslut, trots att det har beslutats enligt den nuvarande lagen, ska bli tillämpligt på den nya lagen. Den femte punkten anger dock bara att ett beslut enligt 2 § lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, ska anses som ett beslut enligt den föreslagna

2 kap. 3 §. I den paragrafen regleras dock endast riksdagens beslut om tilldelning av avgiftsmedel (2 § första stycket). Innehållet i public service-uppdraget regleras inte där. Av lagrådsremissen framgår emellertid att detta redan i dag framgår av tilldelningsbeslutet, även om den delen av beslutet är oreglerad i dag. Syftet med den föreslagna lagstiftningen är dock att även den delen av riksdagens beslut ska regleras i den nya lagen.

Enligt Lagrådet är det problematiskt att ett riksdagsbeslut som ska regleras i den nya lagen och som i dag är oreglerat, ska fattas innan lagen har trätt i kraft, men ändå anses ha fattats enligt den nya lagen. Enligt Lagrådet bör ikraftträdandetidpunkten för lagen i stället väljas så att riksdagens beslut kan fattas enligt den nya lagen. Om detta ändå inte skulle vara möjligt bör beslutets innebörd i vart fall förtydligas i övergångsbestämmelsen, dvs. att det inte endast är beslutet om medelstilldelning som avses. Hänvisningen till 2 § bör även begränsas till paragrafens första stycke (se vidare i det följande). En annan otydlighet med utformningen av den femte punkten är att den inte har någon begränsning i tiden, dvs. den kommer att omfatta alla tidigare beslut om tilldelning av avgiftsmedel. Den bör enligt Lagrådet begränsas till beslut som avser perioden efter den 31 december 2025.

Ytterligare ett problem som Lagrådet har identifierat är att den föreslagna 2 kap. 3 § endast reglerar riksdagens inriktningsbeslut för tilldelningen av avgiftsmedel, dvs. tilldelningen för hela tillståndsperioden. Riksdagens beslut om den årliga tilldelningen av avgiftsmedel, som i dag regleras i 2 § andra stycket lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, regleras enligt förslaget i 5 kap. 2 §. Den paragrafen föreslås dock inte träda i kraft förrän den 1 januari 2026. Såvitt Lagrådet kan förstå är avsikten att även det beslutet, avseende 2026, ska fattas före den 1 januari 2026, på det sätt som skedde inför det första året vid den nuvarande medelstilldelningen. Då fattades beslutet om medelstilldelning för hela perioden (2020–2025) av riksdagen den 23 oktober 2019 (se prop. 2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2 och rskr. 2019/20:20) och beslutet om medelstilldelning för 2020 fattades av riksdagen den 5 december 2019 (se prop. 2019/20:1 utg.omr. 17 s. 17 och 154, bet. 2019/20:KrU1 och rsr. 2019/20:98). Om så är fallet talar även det för att ikraftträdandetidpunkten bör justeras så att också detta beslut kan fattas före den 1 januari 2026. Enligt förslaget i lagrådsremissen kommer riksdagens första beslut (medelstilldelningen för hela tillståndsperioden) att fattas innan lagen träder i kraft och det andra beslutet (medelstilldelningen för 2026) kommer att fattas efter att lagen har trätt i kraft. Det talar för att ikraftträdandetidpunkten bör tidigareläggas så att båda besluten kan fattas enligt den nya lagen. Om Lagrådets rekommendation trots detta inte följs bör det övervägas om inte 5 kap. 2 § ska träda i kraft tidigare än den 1 januari 2026. Med den av Lagrådet föreslagna lagstiftningstekniken, med en ikraftträdandetidpunkt, faller det problemet.

Sammanfattningsvis föreslår Lagrådet att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i stället utformas på följande sätt. Punkterna 7 och 8 kan utgå om Lagrådets förslag att tidigarelägga

ikraftträdandetidpunkten så att riksdagens beslut kan fattas enligt den nya lagen följs.

Prop. 2024/25:166
Bilaga 11

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025.

2. De nya bestämmelserna ska tillämpas första gången på public service-uppdrag som avser period efter den 31 december 2025, program som sänds eller tillhandahålls efter den 31 december 2025 och public service-avgift som avser tiden efter den 31 december 2025.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande på public service-företagens verksamhet som avser period före den 1 januari 2026 och program som sänds eller tillhandahålls före den 1 januari 2026.

4. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.

5. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

6. Punkterna 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.

[7. Ett beslut av riksdagen som avser förutsättningar och villkor för public service-företagens verksamhet och tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 § första stycket i den upphävda lagen för period efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 § 8. Ett beslut av riksdagen enligt 2 § andra stycket i den upphävda lagen och som avser period efter den 31 december 2025 ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 5 kap. 2 §.]

Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Motsvarande synpunkter som Lagrådet framfört ovan avseende lämpligheten av att ha två olika ikraftträdandetidpunkter i förslaget till lag om public service, gör sig gällande även avseende första punkten i detta lagförslag. Till exempel föreslås att 11 kap. 3 § ska träda i kraft den 2 december 2025 samtidigt som den paragrafen innehåller ändringar med anledning av att lydelsen i 5 kap. 4 § ändras, men den ändringen föreslås träda i kraft först den 1 januari 2026. Vidare föreslås ändringar i 4 kap. 3 § och 11 kap. 4 § avseende regeringens beslut om sändningstillstånd utan någon övergångsbestämmelse, trots att dessa bestämmelser endast torde gälla tillstånd för period efter den 1 januari 2026.

Vidare görs det i den andra punkten enligt förslaget en hänvisning till "ikraftträdandet", vilket blir svårtolkat när lagen har två olika ikraftträdandetidpunkter.

Lagrådet föreslår att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i stället utformas enligt följande. Om ikraftträdandetidpunkten i lagen om public service tidigareläggs bör motsvarande ändring göras även här.

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025.

Prop. 2024/25:166
Bilaga 11

2. De nya bestämmelserna ska tillämpas första gången på tillstånd som avser period efter den 31 december 2025 och på sändningar och tillhandahållanden av program efter den 31 december 2025.

3. Bestämmelserna enligt den äldre lydelsen gäller fortfarande för tillstånd som avser period före den 1 januari 2026 och sändningar och tillhandahållanden av program före den 1 januari 2026.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar övriga lagförslag utan erinran.

Kulturdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 maj 2025

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Strömmer, Forssmed, Forssell, Slottnér, M Persson, Wykman, Malmer Stenergård, Kullgren, Liljestrand, Pourmokhtari, Rosencrantz, Dousa, Larsson

Föredragande: statsrådet Liljestrand

Regeringen beslutar proposition En lag om public service och riktlinjer för verksamheten 2026–2033